

PRECUVÎNTARE

Anul 1054 este pentru Ortodoxie începutul celei mai mari apostazii din istoria Bisericii. Ca și în timpul lui Arie, acum 950 ani în Apus omul trufas și nesăbuit s-a proclamat pe sine Dumnezeu și împreună cu cei ce l-au crezut au plăsmuit o nouă biserică cu vechea înfățișare, dar fundamental diferită de cea întemeiată de Iisus Hristos Dumnezeu la Cincizecime.

Asa a îngăduit

Hristos, ca din cauza schimbărilor dogmatice, profanărilor eclesiologice, retîlcuirilor scripturistice și răstălmăcirilor istorice ce le-au făcut latinii, să se aleagă grîul de neghină, oile de capre, minciuna de adevăr, ortodoxia de catolicism.

Sfintii Părinți Ortodocși de atunci nu i-au urmat pe apuseni în această cădere, ba mai mult, sobornicește au lăsat urmașilor în credință, povățuiri de nezdruncinat și anateme de nedezlegat, de a nu se face părtași sub nici un chip înnoirilor minciinoase și uneltirilor politice, de a păstra neschimbată, chiar cu

SCRISOARE
PATRIARHULUI
APUS
de Arhimandrit
Epifanie
Theodoropulos

DIFERENȚELE
dintre Biserica
Ortodoxă și cea
Romano-Catolică
de Părintele Cleopa

ASUPRA
CATOLICILOR
de Sfîntul Simeon al
Tesalonicului

Cuvintele Sfintilor
Părinți împotriva
ereziei catolice

CRIZA BISERICII
CATOLICE
de Mihai Urzică

OMUL ȘI
DUMNEZEU-OMUL
de Sfîntul Iustin
Popovici

RĂSPUNS
LATINILOR
de Sf. Ambrozie de la
Optina

RĂSPUNS CELUI CE
CONDAMNĂ
BISERICA
ORTODOXĂ
de Sf. Ambrozie de la
Optina

"PECETLUIREA"
SFÎNTULUI SINOD
DE LA 1583
de Schim. Stefan
Ciobanu

pretul vietii, traditia de veacuri a Bisericii, «caci ce insotire are dreptatea cu fărădelegea?

Sau ce împărtășire are lumina cu întunericul? De aceea: "Iesiti din mijlocul lor si vă osebiti, zice Domnul"» (II Corinteni 6:14-17). ...

Din eres în eres, din cădere în mai mare cădere, credinta apuseană si-a arătat în timp adevăratul chip. Istoria încă sîngerîndă a Romaniei ne arată lămurit cum la nevoie papistasii au lăsat deoparte viclenile chemări la unire si s-au apucat de a converti "cu tunul" pe romani la "crestinismul" lor. Parintii cei sfinti au marturisit de demult, inca de la aparitie, despre pericolul care-l reprezinta catolicismul pentru ortodoxie. Dar dezinformarea si rastalmacirile apostatilor au lucrat atit de perfid, incit au reusit sa adoarma constiinta credinciosilor. Iata de ce bunul simt al poporului roman il impiedica sa creada ca unii ierarhi pot dori distrugerea Bisericii. Dar adevarul este de la Dumnezeu nu de la oameni, si credinta, si harul si binecuvintarea si sfintirea tot de la Hristos sunt. Iar harul lui Dumnezeu lucreaza prin oameni pina cind nu este hulit iar continuitatea apostolica viaza cit timp nu este rupta prin eres. Iata de ce Sfintii Parinti declara in afara Bisericii pe apostati pentru ca acestia sa nu muste din turma si ca eresul sa nu ajunga mai mare decit credinta.

Oare toti Sfintii pomeniti mai sus au fost prea aspri cînd au negat latinilor pîrtăsia cu Duhul Sfînt? Nu, ci Părintii limpede au voit a zice că hulirea Treimii a adus papismului depărtarea harului, iar depărtarea harului le-a exclus preotia, fără preotie nu au taine valide, iar fără taine... în veac nu au mîntuire!

Biserica este Una si Unul Sfînt este Capul ei, si nimeni niciodată nu va putea alcătui o altă predanie lăsată de Hristos Sfintilor Părinti. Tocmai această provocare ne-o aruncă catolicismul - o nouă traditie, o altă dogmă, un alt dumnezeu - ce să ne dezrădăcineze din Ortodoxie, să ne dezbine Neamul, să ne euro-înglobeze.

«Aduceti-vă aminte de mai marii vostri (sfintii) care v-au grăit vouă cuvîntul lui Dumnezeu, priviti cu luare aminte cum si-au încheiat viata si urmati-le credinta. Iisus Hristos, ieri si azi si în veci este acelasi»
(Evrei 13, 7-8).

Neam romanesc nu vă lăsați înșelati în credinta ortodoxă, iubiti pe catolici dar feriti-vă de catolicism, iubiti adevărul si fugiti de minciună, apărați Biserica dar nu înlăturati hotarele puse de Sfintii Părinti, căci acestea ne întăresc a-L mărturisi pe Hristos prin

SOBORNICITATEA
RASARITENĂ vs.
GLOBALIZAREA
APUSEANĂ
de Monah Paisie
Moldoveanu

PAPA IOAN PAUL II
ACCEPTĂ ...
EVOLUTIA
de Preot Gheorghe
Calciu Dumitreasa

VATICAN I SI
CARDINALUL
STROSSMAYER
de Călugărul Vasile

ROMANO-CATOLICII
ÎN SPATELE
PROPRIILOR
DECLARATII
din rev. Ekklesia
ASCETICA SI
MISTICA ÎNTRE
RĂSĂRIT SI APUS
de Părintele Alexie
Ksutasvili

FALSE TEOFANII SI
ANGELOFANII
de Mihai Urzică

O EPISTOLA
ATHONITĂ
de Sinaxa Extinsă a
Sfîntului Munte Athos

SFÎNTUL IOAN DE
KRONSTADT
SI PAPISMUL
ROMANO-CATOLIC
de Arhiepiscopul
Averchie Jordanvilski
CUVINTE DE FOLOS
Episcopul Nikolai
Velimirovici

SCRISOARE PATRIARHULUI APUS *
de Arhimandrit Epifanie Theodoropulos

Înalt Prea Fericirea Voastră,

De cîtiva ani începe, trupul Bisericii - trupul cugetător al creștinilor, stă într-o tulburătoare așteptare privind salturile primejdioase ale credinței Primului Arhiepiscop al Ortodoxiei.

Pe scurt, pentru a evita lungirea cuvîntului, purtarea ÎPF Voastră și a cîtorva delegați ai Papei, aruncă adevărații fii ai Bisericii, nu numai într-o nedescris mîhnire, ci și într-o grozavă încercare duhovnicească.

ÎPF Voastră corespunde cu Papa în orice problemă bisericească ca și cum am trăi în secolul cinci după Hristos. Vă expuneți la oboseală și lungi călătorii pentru a-l înfrîna. Schimbați cu el prietenesți îmbrățisări și frățești sărutări [1]. Îl numiți Primul Episcop al Creștinătății și pe ÎPF Voastră cel de-al doilea. Ați proclamat Urbi et orbi că "nici o diferență nu separă cele două biserici". Vă rugați împreună cu trimisii latini și vă purtați cu cardinalii ca și cum ar fi episcopi ortodocși.

Ați ridicat anatemele secolului XI care, chiar dacă au fost aruncate sub presiunea momentelor fără precedent ce erau atunci, veneau ca o reacție la blasfemiile (ce se răspîndiseră în întreaga creștinătate) mintilor catolice asupra de-Dumnezeu-purtătoare Ortodoxii. Dinspre partea latinilor totul a mers după un plan, într-adevăr mult întîrziat – care căuta trădarea rînduitelor Canoane ale Bisericii, Legi Sfinte ce impun alungarea din dumnezeiescul staul a oilor de netîmăduit și bolnave de moarte care sunt ereticii, schismaticii și corupții credinței.

Înalt Prea Fericite Părinte,

Care dintre aceste lucruri s-au petrecut? S-a făcut Papa ortodox sau ÎPF Voastră catolic? Dacă e prima, declarați-o oficial ca să ne bucurăm și să ne veselim toți laolaltă. Dacă e cea de-a doua, spuneți-o direct și sincer, ca să fim siguri că s-au împlinit proorociile ce zic că Noua Romă va fi distrusă și căzută în erezie. Dacă nici una dintre acestea nu s-au întîmplat, ci amîndoi întîi-stătătorii rămîneți fiecare întru limitele trasate, atunci cum se explică astfel de fapte?

Cum e posibil ca un papă eretic să fie primul episcop al creștinătății și ÎPF Voastră cel de-al doilea? De cînd Biserica noastră ortodoxă își pomeneste episcopii alături de episcopii eretici? Folosiți un limbaj strict dogmatic sau metaforic, îndreptățiți acrivia canonică sau ipocrizia diplomatică? Sunteți un episcop sau un diplomat? Și mai departe, cum e posibil ca

penitentele canonice ale Bisericii să fie ridicate când păcatul anatemizat de ele (erezia) continuă să rămână și să se lătească și să se mărească pe sine? Chiar dacă nu ar fi fost excomunicările împotriva catolicismului și a papilor, pentru nesăbuitele schimbări în credință, acestea ar trebui să fie pronunțate chiar astăzi, cu consimțământul tuturor Bisericilor Ortodoxe și conform regulilor clare și consfintite ale Sfintelor Canoane. Cum și de ce, de vreme ce eresul există, anatemele au fost ridicate?

Înalt Prea Fericirea Voastră,

Este trist că vă purtați așa cum o faceți, pentru a vă împrieteni cu puterea lumească a Vaticanului, pe care credeți că o puteți opune presiunilor turcești din zonă, de a opri violența ce amenință Patriarhia Ecumenică și de a zgâlțâi domnia păgînă a orasului Constantinopol. Dacă e adevărat, atunci amîndoi sunteți în înșelare și vă munciti degeaba.

Avem noi alianța cu Dumnezeu cel adevărat, cu Atotțiitorul și Preasfîntul, da sau nu? Dacă da, atunci "cădea-vor dinspre latura ta o mie și zece mii de-a dreapta ta, dar de tine nu se vor apropia" [2]. Chiar dacă furtunile se vor stîrni prin mînia sălbatecă a agarenilor, acestea trebuie să fie pentru noi ca o "nimicnicie și desertăciune"[3]. Atunci "dreptul ca finicul va înflori și ca cedrul din Liban se va înmulți"[4], "atunci va sări schiopul ca cerbul și limpede va fi limba gîngavilor, că izvoare de apă vor curge în pustiu și pîraie în pămînt însetat"[5], atunci "neamurile vor înțelege și se vor pleca, căci cu noi este Dumnezeu." [6]

Dacă nu, atunci de ce să ne propunem să credem "în împărați, în fiii oamenilor în care nu este mîntuire"[7]. Atunci, Sanctitate, cuvintele profetului ne sunt adresate: "Vai de cei ce se pogoară în Egipt după ajutor și se bizuie pe caii lor și își pun nădejdea în multimea carelor și în puterea călăretilor, dar nu-si atintesc privirea către Sfîntul lui Israel și nu caută pe Domnul. Dar El este înțelept, El va face să vină nenorocirea și nu își va lua înapoi cuvintele. El se ridică împotriva casei celor fără de lege și împotriva ajutorului celor care săvîrșesc nedreptatea. Egipteanul este om, nu Dumnezeu, caii lui sunt carne și nu duh. Cînd Domnul își va întinde mîna Lui, ocrotitorul se va împiedica și ocrotitul va cădea, iar amîndoi vor pieri." [8]

Înalt Prea Fericite Stăpîne,

Este de trei mii de ori mai bine pentru tronul istoric al Constantinopolului să fie smuls și repus într-o insulă pustie din mare, ori chiar a fi prăbusit în adîncurile Bosforului, decît a devia cîtusi de puțin de la calea de aur a Sfintilor Părinți care cu un singur glas strigă: "Nu e loc de compromis în materie de Credință Ortodoxă"

Cele șapte candelabre ale Apocalipsei au fost stinse cu mult timp în urmă din pricina păcatelor noastre. Șapte Biserici Apostolice, biserici privilegiate ce au avut onoarea de a primi, fiecare în parte, scrisori din cer prin de Dumnezeu insuflatul prooroc al Patmosului, prin care erau înștiințate că vor dispărea de pe fața pămîntului. [9] Și acolo unde odată erau

săvîrsite cu frică și cu cutremur Sfintele Taine și se înălțau doxologii Sfintei Treimi, astăzi doar bufnitele vuiesc ori dracii joacă hora. Oricum ar fi, Mireasa lui Hristos nu a murit. Biserica lui Hristos nu a dispărut. Ea își continuă drumul prin secole, rănită și însîngerată ca și Făcătorul ei, dar neadormită și neînfrîntă, strălucitoare, adăpostire caldă și de viață dătătoare și mîntuitoare de suflete. Ea, Biserica Ortodoxă, nu va muri niciodată, nici chiar dacă tronul ecumenic va fi mutat sau distrus. Doamne fereste! Nici un gând ortodox pentru mutarea sau distrugerea tronului ecumenic. Dar din nou, nimănui, nicăieri și niciodată nu i se va îngădui a sacrifica pentru binele său cea mai mică părticică din Credința Ortodoxă.

Luptați pentru ea cu toată puterea! Sunteți chemați și uns pentru a o face. Sacrificați de dragul lui orice, oricît: bani, averi, onoruri, glorie, comori, diaconi, preoti, episcopi, și chiar pe Patriarhul Athenagoras! Păstrați doar singurul lucru de trebuință, un singur păzitor, unul singur să nu-l sacrificați: Credința Ortodoxă! Tronul are valoare și e de folos atît timp cît răspîndeste în întreaga lume negrăita și dulcea lumină lină a Ortodoxiei.

Farurile sunt folositoare cît timp luminează drumul celor ce călătoresc pe mare pentru a evita stîncile. Cînd lumina lor e stinsă, se fac nu numai nefolositoare, ci vătămătoare pentru cei ce s-ar încumeta să se apropie.

Înalt Prea Fericite Părinte și Stăpîne,

Deja ați mers prea departe, ați pus pasul dincolo de Rubicon. Răbdarea miilor de suflete credincioase, a clerului și a laicilor, a ajuns la limita exasperării. Pentru dragostea lui Dumnezeu, întorceți-vă înapoi! Nu introduceți schisme și dezbinări în Biserică. Încercați să uniți ce e despărțit, dar singurul lucru care-l veți reuși e să distrugeți unitatea și să faceți fisuri adînci în temelia tare a Bisericii. Veniți-vă în fire și treziți-vă! Dar, din păcate, ați mers prea departe. Deja e aproape seară și ziua a trecut. Cînd oare veți vedea cum se cascadează abisurile pe drumul pe care singur vă călăuziți? Fie ca toată puterea Celui ce odată a făcut soarele să stea deasupra Ghibeonului și luna înaintea văii Aialon^[10], va repeta minunea și va lungi din nou ziua ce va străluci cu mai multă lumină și vă va deschide ochii pentru a vedea, înțelege și reîntoarce.

Note bibliografice

* Traducere de mh. Paisie din periodicul "Trei Ierarhi", nr.1228, dec. 1965, Grecia.

[1] Vezi Pilde 26, 27: "Va băga cineva foc în sîn și hainele lui nu le va arde? Sau va călca cineva peste cărbuni de foc și picioarele lui nu le va arde?"

[2] Psalmul 90, 7.

[3] Isaia 40, 17: "Toate neamurile sunt ca o nimica înaintea Lui, nu sunt decît nimicnicie și desertăciune".

[4] Psalmul 91, 12.

[5] Isaia 35,6.

[6] Încă si zice: De frica voastră nu ne vom teme nici ne vom tulbura, căci cu noi este Dumnezeu, din slujba Pavecernitei mari.

[7] Psalmul 146, 3.

[8] Isaia 31, 1-3.

[9] Acestea sunt Bisericile Apostolice ale Efesului, Smirna, Pergam, Tiatira, Sardes, Filadelfia si Laodicea, care au fost complet distruse în războiul din Asia Mică în 1924, când creștinii au fost deportati sau masacrati.

[10] Iosua 10, 12-13: "Atunci a strigat Iosua către Domnul si a zis înaintea Israelitilor: «Stai soare, deasupra Ghibeonului, si tu lună, opreste-te deasupra văii Aialon!» Si s-a oprit soarele si luna a stat pînă ce Domnul a făcut izbîndă asupra vrăjmasilor lor."

DIFERENȚELE
dintre
Biserica Ortodoxă si cea Romano-Catolică *

de Părintele Cleopa

- Exista purgatoriu precum zic catolicii?

- Purgatoriu nu este. Catolicii zic ca intre Rai si iad ar fi un foc mare, unde merge sufletul cateva sute de ani si se curata acolo, apoi trece in Rai. Nu exista asa ceva. Noi avem Evanghelia Judecatii, pe care o au si ei, dar nu arata trei locuri, ci numai doua - Raiul si iadul. Mantuitorul, cand va sta pe scaunul slavei sale si va aduna toate popoarele de la zidirea lumii sa le judece, ii va impartii pe dansi, precum desparte pastorul oile de capre. {i va pune pe drepti de-a dreapta Sa si pe pacatosi de-a stanga Sa... {i vor merge pacatisii in munca vesnica, iar dreptii in viata vesnica.

Deci nu putem zice ca sunt trei locuri, ci numai doua: munca vesnica sau viata vesnica. Cei mai mari dusmani ai catolicilor sunt protestantii si calvinii. Ei s-au rupt de Biserica Catolica la anul 1517, prin Martin Luther, fiind urmat de Zwingli, Calvin si Hus.

- Care sunt punctele principale care ne despart de catolici?

- Invataturile principale care ne despart dogmatic si canonic de catolici sunt:

1. Intai este filioque. Ei zic ca Duhul Sfant purcede si de la Tatal si de la Fiul. Aceasta greseala dogmatica este cea mai grea. Sfantul evanghelist Ioan spune ca Duhul Sfant purcede de la Tatal si este trimis in lume prin fiul. (Ioan)
2. Al doilea este suprematia papala. Papa este considerat de ei capul suprem al Bisericii crestine, adica loctiitorul lui Hristos pe pamant! Mai mare decat toti patriarhii! Ceea ce n-a facut Biserica Universala. Mandrie draceasca. Papa se numeste urmasul Sfantului Petru!
3. Infaibilitatea papala. Ei zic ca Papa nu poate gresi ca om, in materie de credinta, cand predica el ceea ce iarasi este o dogma noua respinsa de Biserica Ortodoxa.
4. Al patrulea este purgatoriul. Ei zic ca intre Rai si iad ar fi un foc mare unde sta sufletul cateva sute de ani si se curata, apoi se duce in Rai. Nu scrie in Sfanta Scriptura asa ceva; nu-i prevazuta nicaieri aceasta invatatura.
5. Azimile. Ei nu slujesc cu paine dospita, ci cu azime, ca evreii.
6. Catolicii mai au o dogma noua: imaculata conceptie. Ei zic ca Maica Domnului ar fi nascuta de la Duhul Sfant. Nu-i adevarat. Este nascuta in chip firesc din dumnezeiestii Parinti, Ioachim si Ana, ca rod al rugaciunii.
7. Au substantialitatea. La sfintirea Sfantelor Daruri catolicii nu fac rugaciunea de invocare a Sfantului Duh, cum facem noi la Sfanta Epicleza. Ei zic ca Darurile se sfintesc singure, cand se zice: Luati mancati... si celelalte. Nu au rugaciunea de pogorare a Duhului Sfant, peste Daruri.
8. Celibatul preotilor. Preotii catolici nu se casatoresc. sunt celibatari, impotriva Sinoadelor ecumenice care au hotarat ca preotii de mir sa aiba familie.
9. Ei au si indulgente papale. Alta ratacire. Papei, daca-i dai parale multe, poti sa faci oricate pacate te iarta, te dezleaga. Sfintii lor au prea multe fapte bune, n-au ce face cu ele, le da papei, iar el vinde aceste merite prisositoare spre iertarea pacatelor oamenilor care nu au destule fapte bune.
10. Si mai este un punct important: mirungerea. Catolicii nu miruiesc copii imediat dupa Botez, ci la sapte-opt ani si numai arhieriei ii miruiesc.

Noi avem liturghiile constantinopolitane ale Sfantului Vasile cel Mare, Grigore Dialogul si Sfantul Ioan Gura de Aur, iar catolicii au liturgia romana si cea ambroziana.

Iata acestea sunt punctele dogmatice si canonice principale care despart Biserica Ortodoxa de cea Romano-Catolica.

Iar nici cu protestantii nu avem nimic comun. Ei au reformat total dogmele Bisericii stabilite de Sfintii Parinti si au renuntat la cele sapte Sfinte Taine. Ei nu au ierarhie si taine si nu se pot mantui. Din cele sapte taine mai au doar doua: Botezul si Euharistia (Sfanta Impartasanie- n.n.), pe care o fac cu paine nedospita ca si catolicii. Din protestanti s-au nascut toate sectele neoprotestante care ataca tarile ortodoxe astazi.

- Este bine sa cante crestinii din instrumente muzicale, sau nu?

- Cel mai bun organ de a canta lui Dumnezeu este gura si inima omului. Asa este in Biserica Rasaritului. La catolici se canta din orga; dar aceea este distractie si are nota de teatru. nu ne ducem sa ne distram la biserica, caci orga te risipeste cu mintea in alta parte. Trebuie sa cant din inima mea, ca, auzi ce spune: Racnit-am din suspinarea inimii mele. Gura noastra sa laude pe Dumnezeu, ca zice Psalmistul: Bine voi cuvanta pe Domnul in toata vremea pururea lauda Lui in gura mea. Iata cum trebuie sa lauzi pe Dumnezeu. Nu cu orga si chitara.

*) *Ne vorbește parintele Cleopa, vol.3, p.65, ed. Episcopiei Romanului, 1996*

ASUPRA CATOLICILOR *

de Sfântul Simeon al Tesalonicului

Din cele lucrate de acest sobor, unele arătînd si pentru înnoirea catolicilor, vom înțelege cu socotintă. Acest sobor au dat anateme pentru cei ce au îndrăznit a zice că dumnezeiescul Duh purcede si de la Fiul si au asezat a se păzi neschimbate toate ale Sfântului Simbol. Nu stiu cum catolicii n-au băgat de seamă aceasta, si se pare însă că *din trufie si din înălțarea lor au pătît aceasta care si pe îngerii cei dintîi i-au surpat si a fost pricinuitoare căderii si mortii* începătorilor neamului nostru. Deci aceasta a fost pricina mării căderi a bisericii catolicilor care ea mai întîi era următoare Simbolului si învățaturii Apostolilor si ale Părintilor, si ea era, fiindcă nu ascundem adevărul, întîia a tuturor.

Noi am vrut si am dorit să o avem pe dînsa ca întîia, numai să fi păzit neatins semnul adevăratei credinte. Catolicii însă, înălțîndu-se cu mintea mai mult decît toti, necugetînd la cele zise: "*Cel ce vrea să fie întîi, să fie cel din urmă dintre toti*". Si: "*Tot cel ce se va înălța pe sine se va smeri*". Poftind si cercînd ale elinilor ca niste lucruri înalte ale credintei lui Hristos, după ce lepădară neîndumnezeirea elinilor prin pescarul Petru si prin cei asemenea lui, această înțeleptie nebună rîvnind după înțeleptii elinesti din afară si socotind a fi mai înțelepti decît alti frati, si pârîndu-le după cum zice Pavel, a fi de sine înțelepti.

Cu rea cădere au căzut si zac (vai, vai) pururea din trufie, boala netămăduită si rea, ca aceea a acelor care nu vor să se tămăduiască cu pocăinta, nici nu vor ca plecîndu-se să se supună Dumnezeiescului Simbol alcătuit de Părinti prin Dumnezeiescul Duh, ci mai mult vor să ne tragă si pe noi în acea singură nebulie a lor, lăudîndu-se cu stăpînirea marelui Petru, si cu împotrivire umblă în pocăinta lui Petru. Care precum se vede pentru aceasta a fost dascâl celor din Roma si întîi păstor pentru ca să-i învețe si să le arate cele ce sunt ale întoarcerii si cele ce sunt ale pocăintei, punîndu-se mai înainte pe sine pildă. Că si el de laudă si de trufie fiind tras, si pentru aceasta din care credintă mai înainte a mărturisit scăpătîndu-se, nu într-alt chip fără numai prin pocăintă si-a aflat îndreptarea [...]

Căci Petru cu pocăință, cu lacrimi și cu cea de trei ori mărturisire a dragostei întru Hristos, nu numai că s-a împreunat iarăși cu cei dintâi Apostoli, dar încă s-a pus înaintea lor și s-a hirotonisit păstor turmei lui Hristos. Catolicii însă lăudându-se a avea de căpetenie pe Petru și înălțându-se mai presus de ceilalți, se fac, pe dînsii și pe alții, solitori părăsirii dogmelor celor drepte și altor căderi. Drept aceea dezbinînd mădularele lui Hristos, s-au făcut mai mult decît totîcîți s-au pornit oarecînd asupra ei, pricinuitori de vătămare, și într-afîția ani au dat mii de pricini de sminteală tuturor fratilor celor răscumpărați cu dumnezeiescul sînge al lui Hristos [...]

Arhiereul: Cel dintâi adaos este greseala ce-au făcut [latinii] la Sfîntul Simbol al credinței pentru care Părintii au întărit ca nimic să nu se adauge nici să se scoată. Și pe lîngă acestea multe altele, depărtîndu-se de obiceiul cel vechi al Bisericii au născocit de la dînsii, și cu un cuvînt mai toate ale Bisericii, căci latinii aduc la jertfire și azimă întocmai cu obiceiul iudeilor, dezleagă posturile cele date de Apostoli și de Părinti, adică miercurea, vinerea, cele două zile dintîi ale Sfintelor Păresimi, și celelalte posturi date, care dezlegare e cu totul împotriva obiceiului creștinilor și datelor Sfintilor noștri Părinti. Pentru aceste posturi și canonul cel Apostolesc poruncește și toată ceata Sfintilor au învățat și au păzit. Ei postesc în toate sîmbetele, ceea ce este afară din canonul cel Apostolesc și peste asezămîntul Părintilor, căci numai într-o sîmbătă zic ei că se cuvine a posti, iar nu într-alta, fiindcă sîmbăta e multumirea facerii, precum duminica e a Învierii, și închipuire fiind cu adevărat înaintea Învierii, pentru că Mîntuitorul cu dumnezeiescul suflet mergînd în iad a dăruit slobozirea și Învierea de care încredințată fiind Biserica, în fiecare sîmbătă face cele ce sunt pentru cei ce au adormit întru credință. Și nunțile lor le fac iarăși fără de lege. Nunțile și hirotoniile nu mai se păstrează nici aceste după cum au fost lăsate de Sf. Apostoli și Sf. Părinti. Se ajunsese ca tatăl să se împreuneze cu mama iar fratele cu sora (n.n. după manuscrisul chirilic). De asemenea nici hirotoniile nu se făceau prin punerea mîinilor ci prin ungere, de aceea aceste practici 1-au determinat pe Dionisie, urmașul Sf. Apostoli să facă referiri în mod special la acestea.

Și liturghia o fac acești catolici cu totul schimbată și afară din rînduială; întîi că o fac cu azimă ca și evreii care aduceau și prăznuiau cu azimi, pe cînd nouă toate ni s-au înnoit. Nouă ni s-au dat a aduce pîine desăvîrsită, de vreme ce și pîinea vietii Cuvîntul lui Dumnezeu desăvîrsit S-a dat nouă, unindu-se frămîntăturii noastre, fiind Dumnezeu desăvîrsit și făcîndu-Se om desăvîrsit, pentru aceea Mîntuitorul a asemănat împărăția și socotinta întrupării cu aluatul zicînd: "*Asemenea este împărăția cerurilor aluatului*", și celelalte. Apoi nici dimpreună nu slujesc liturghia catolicii, nici dintr-acelasi pahar și aceeași pîine cuminecă pe mirean, precum face Biserica noastră, ci cu alt obicei. Nici Botezul nu-l fac în trei afundături, ci prin turnare și fără de mir, nici cuminecare nu dau pruncilor celor botezați, nici la alții pînă ce nu ajung înaintați în vîrstă; și cei mai mulți copii ai lor sunt nemiruiți, și mare parte din ei murind, rămîn neîmpărtășiti cu Sfintele Taine, pentru că nu pot vorbi. Nici nu fac hirotonia episcopilor lor la jertfelnic prin punerea mîinilor, după vechea rînduială de mai întîi a lui Hristos Dumnezeului nostru și Apostolilor Lui, care ridicîndu-Si mîinile i-a blagoslovit pe ei și Duhul cel Sfînt pe capetele Apostolilor a sezut; și prin punerea mîinilor arhiereului Lui (zice Pavel) iar nu prin mir și prin ungere.

Și lui Timotei zice: "*Nu fi neîngrijit de darul care ti s-a dat tie prin punerea mîinilor mele*". Cei șapte diaconi și Varnava, și însuși Pavel și totîcîți punere de mîini au primit.

Chiar vorba hirotonie însemnează punere de mîini. La ei hirotonia nu se face de mai mulți episcopi, nici prin punerea Evangheliei deschisă, precum învăță marele Dionisie, ci un episcop dintr-însii de multe ori hirotoniseste episcopi, și cu ungere de mir, afară din

rînduiala Apostolilor mai ales după legea veche. Însusi de s-ar afla fată de mai multi episcopi ei nu slujesc împreună cu cel mai mare, căci nu poate si de aceea ei nu slujesc împreună nici hirotonisesc împreună pe cel ce se hirotoniseste, nici nu e cu putintă să slujească împreună unii cu altii, căci nu le e cu putintă a frînge azima cea sfintită si a da multimii precum a dat-o Mîntuitorul sfintind, frîngînd si dînd ucenicilor... Astfel toate le-au făcut mai izvodite si afară din rînduiala Mîntuitorului nostru, a Apostolilor si a ucenicilor Sfintilor Părinti.

Chipul călugărilor unul fiind, acestia în multe părți le-au împărțit si multe feluri de chipuri călugăresti au făcut, pe care nimeni din Părinti n-au asezat, căci toti zic că chipul călugăresc numai unul este ca si Botezul, pentru care si dumnezeiescul Dionisie învată, si desi numim noi chipul cel mare si chipul cel mic, cu aceasta nu zicem că sunt două, ci unul si acelasi, cel mare si desăvîrsit, iar acela pe care îi numesc mic, nu e altul decît arvuna celui mare, începătura aceluia si înainte închipuire, si pentru neputintă mai pe urmă s-a socotit de unii din Părinti ca o arvună ce se dă celui mai mare, si mai pe urmă după vreme sfîrsindu-se în acel dat unic chip al călugăriei.

Drept aceea, arvună se cheamă Sfîntului si Marelui Chip, si pentru aceasta vorbeste mult marele între Cuvîntătorii de Dumnezeu si mărturisorul părinte Teodor Studitul. Dar nu numai ca acestea care sunt afară din obiceiul celei dintîi Biserici au acestia, dar si altele care nu se cuvin crestinilor.

Apostolii însă ne-au învățat pe noi a fi cucernici si înfrînati în toate. zicînd: "Cel ce se nevoieste pururea se fereste si de vreme ce mîncarea sminteste pe fratele meu, (zice) nu voi mîncă carne in veac" si cum că se cade a ne tine si a ne feri de carne, căci însusi Pavel postind ne învată zicînd: "în posturi de multe ori si înfrînează trupul meu si-1 robesc." Petru chiar se hrănea cu mazăre si cei alti ucenici asemenea, dîndu-ne si nouă a posti postul Mîntuitorului si miercurea si vinerea, asezînd legea prin care ne opreste de carne, ouă si lapte, precum am apucat din început de la dînsii, de la Apostoli si de la Părinti [...]

Dar ce alt lucru s-a izvodit la dînsii afară din rînduiala Bisericească? Sfintele si cinstitele icoane cele date la credinciosi întru cinstea dumnezeiestilor chipuri ale celor dintîi, si întru închinăciunea după asemănare a celor Sfinti, arătînd adevărul cu închipuirea, căci închipuie pe Cuvîntul cel întrupat pentru noi, toate dumnezeiestile Lui lucruri, patimile, minunile, tainele si preasfîntul chip al Sfintei si pururea Fecioarei Maicii Lui si ale sfintilor Lui, precum si acelea ce Evanghelia si celelalte Dumnezeiesti scripturi zic: ca cu niste slove prin lucrarea vopselei si a altor materii, învată cu închipuirea.

Aceste toate izvodindu-le precum s-a zis, zugrăvind de multe ori Sfintele Icoane într-un chip mai mult decît obisnuit. În loc de îmbrăcăminte si păr, care se fac cu închipuire, împodobind cu haine si păr omenesc care nu e închipuire de păr si îmbrăcăminte, ci părul si îmbrăcăminte a unui om, nici de cum chip si icoană a închipuirilor celor dintîi. Acestea le zugrăvesc si le împodobesc afară de buna cucernicie, care este mai mult împotriva Sfintelor Icoane, precum arată canonul Soborului al saselea a toată lumea, zicînd acest canon căci nici a zugrăvi acelea cari nu folosesc pe cei mai prosti si care este peste rînduială, nu este lucru crestinesc, si acestea Părintii nu le primesc încă si ca într-o oarecare făptură, fac unele lucruri peste dumnezeiestile canoane, ca si cînd ar închipui Buna Vestire a Fecioarei si a Maicii Lui Dumnezeu si răstignirea Mîntuitorului si celelalte, pe la răspîntii si pe ulite, pun oameni fără tocmeală, si unul închipuie pe Fecioara si pe omul acela îl numeste Mariam, iar altul se numeste îngerul, iar altul cel vechi de zile căruia-i pun si peri albi la barbă.

Si latinii de vreme ce n-au părul acesta fiindcă-l rad din răsfătare, afară din cuviinta firii pun păr străin. Dintr-aceasta se arată că ei fac cele ce sunt împotrivă. Căci de vreme ce Proorocii au văzut prin închipuire pe Dumnezeu a avea păr, întru cinstea firii dar după socotinta lui Dumnezeu este părul la noi. Deci cei ce se rad fac ceva peste porunca lui Dumnezeu si întru necinstea firii, mai cu seamă cei hirotonisiti, si călugării căroră le este oprit a odihni trupul. Tinând o pasăre porumb în locul Duhului Sfânt, Îl închipuie pe Cel vechi de zile. Si aceasta o fac după cum se vede iarăsi împotriva lor, că de vreme ce si de la Fiul cred ei că purcede Duhul Sfânt, cum nu pun si pe Fiul să sadă împreună cu Cel vechi de zile, pentru ca amîndoi să trimită porumbul? Ci ar fi trebuit iarăsi a trimite si pe Fiul către aceea pe care-o numesc Mariam, că nu s-a întrupat Duhul măcar că a umbrit pe Fecioară.

Toate aceste învățături bisericesti străine sunt afară din socoteală si mai cu seamă spre batjocura Tainelor si cucernicieii crestinesti. Dar ce închipuiri au ei asupra răstignirii lui Hristos? Sînge de dobitoace necuvîntătoare bătîndu-1 în mate de dobitoace fac a curge în locul sîngelui celui stăpînesc, ca si cînd ar fi din mîinile, picioarele si coastele unui răstignit. Dar cine este răstignitul acela si ce sînge este? Adevărul este? Au închipuire? Si de vreme ce sunt închipuiri, cum este om si sînge? Căci icoana nu este om; de este cu adevărat om si sînge, nu e dar icoană deci, dar cine este? Ce sînge este acela si al cui se cade a-l socoti? Al Mîntuitorului, au de obste? Ce lipsă de judecată cuprind aceste împotrivoare sfintelor icoane, sfinte Evanghelii si mai cu seamă înfricosatelor Taine ale lui Hristos!!! Dar de unde au luat ei acestea? Care din Sfinti a învătat a se face unele ca acestea pe la răspîntii si pe la ulite? Nici unul... Deci oare nu gresesc ei pentru cele de dînsii făcute asa? Foarte mult gresesc! Dacă vrei omule să arăti oamenilor si să-i înveti acestea, slujeste precum au poruncit; învătată cu cuvintele, scrie cu scrisoare, închipuie cu vopseli, cum regulă s-a lăsat, cu adevărată închipuire ca din cărți în care se află darul lui Dumnezeu, căci si cele închipuite sunt sfinte [...]

Drept aceea. acestia ca si Origen aducînd un purgatoriu (curătitor) dogmaticesc a fi sfîrsit muncilor mai înainte de munca aceea întru care se zic a intra cei ce au făcut păcate, spre a-si plăti judecata lor pînă la ziua de apoi, care nici unul din Sfinti Părinti n-au rînduit aceasta. Aceasta este împotrivoare si cuvintelor Domnului, care a zis a fi muncă vesnică si viață vesnică, schimbă si cuvintele dumnezeiescului Pavel care a zis pentru Sfintii cei ce s-au săvîrsit în credință. "însă a nu lua pentru noi făgăduinta, pentru ca nu fără noi (zice) să ia săvîrsirea de vreme ce si atunci va fi cea desăvîrsit înviind noi, luîndu-si fiecare trupul cu care a făcut bunătățile ori păcatele după faptele lui" .

Aceasta este credinta tuturor sfintilor si nici unul dintr-însii nu învătată a fi vreo muncă mai înainte fără numai a fi în durere si în locuri fără mîngîiere sufletele cele păcătoase ca într-o temniță asteptînd muncile si ale dreptilor în locuri de lumină si de odihnă asteptînd fericita îndulcire, împreună cu trupurile... *Domnul însă a zis: muncă vesnică precum si împărție vesnică.* Iar care va zice pentru bogatul, aceasta o zice pîrga durerii muncilor celor vesnice, pentru sufletele cele ce au iesit fără pocăintă a căreia muncă începea arzînd cu a sa cunostintă, iar nu numindu-se desăvîrsit sau curătitu-se mai înainte.

Că încă nu era hotărîrea, adică si vor merge acestia în munca cea vesnică, iar dreptii în viață vesnică, ci la aceasta mai vîrtos întru care s-a convenit a se acoperi, ei se înaltă iar nu se sfarîmă cu inima nicicum, fiind tinuti cu nedurere pentru care si nouă ni se cade a lua aminte de împărțisirea cu dînsii, iar mai vîrtos si mai ales de despărțirea cea mare la credință, pentru care si mai multe sminteli s-au făcut Bisericii precum am zis si mai înainte.

Clericul: Părinte! Cum acestia pe dînsii mărindu-se se laudă zicînd, cum că papa al lor este întîiul celorlalti si că numai el este întîiul si toate cele de la dînsul trebuiesc a fi primite ca si de la însusi prea învățatul Petru; si cum că sobornicească este numai biserica lor, ca ceea ce este întîia celorlalte, si pentru aceia numai pe ei singuri se numesc sobornicesti, iar nu pe altii precum si cu alte asemenea se laudă?

Arhiereul: A se lăuda, a se făli si a se înălta, este precum s-a zis patima trufiei, drept aceea, pentru aceasta mai cu seamă acestia smeriti si sfărmati sunt cu viață si cu credință, căci Domnul stă împotriva trufasilor, precum zice David. Inșă, întru ceea ce însuti întrebî, multi dintr-ai nostri si buni si făcători de bunătăți si înalti cu cuvintele si îngeresti cu mintea, dintre care este si fericitul Nil al Salunului, adevărat si drept au învățat; si mai înainte de dînsul marele între arhierei si făcătorul de minuni Grigorie, care a rusinat si stricat înșelăciunea păgînului Varlaam si a lui Achindin, si împreună cu dînsul si alti multi din cei alesi de Dumnezeu au scris dumnezeieste după cum se cade pentru izvodirile aduse de catolici în dogme si în Preasfîntul Simbol despre care cu trufie grăiesc [...]

Pentru ca să dăm înșă aici si puțină știință, cît ne este cu putintă, din zilele sfintilor; latini zic că Papa de la Roma este cel dintîi, aceasta nu e de mare însemnătate, nici nu aduce mare vătămă Bisericii, numai arată-l pe dînsul că este în credinta lui Petru si fie cel dintîi vîrf si cap tuturor si arhiereu si mai mare, căci aceasta este scris pentru patriarhii Romei cei după vreme si scaunul acesta este Apostolesc. Arhiereul care stă pe scaunul acesta tinînd dreapta slăvitoare credință, se numeste Diodoh lui Petru, si nimeni din cei ce cred si grăiesc drept, la aceasta nu vor grăi împotriva. Al doilea Sobor care a dat întocmai cinstea Tarigrădeanului, zice curat, că al Romei să fie cel dintîi, iar al Tarigradului, întocmai ca al Romei putînd fi, să fie înșă al doilea, si Soborul al patrulea al celor 630 a asezat acelasi canon pentru cinstea Romanului si Tarigrădeanului. Pe însusi Leon (care a scris cartea Soborului) Părintii Soborului îl numesc Apostolesc si că cuvintele lui să fie primite ca ale lui Petru, si cartea lui o au numit chipul dreptei slăvitoare credinte. Asemenea si al saselea si al saptelea, si celelalte soboare numesc Apostolesc scaunul acesta si noi nu stricăm hotărîrile Părintilor.

Să fie dar papa al dreptei slăvitoare credinte lui Silvestru, lui Agaton, lui Leon, lui Livesie, lui Martin, lui Grigorie Diodohul, care sunt ai Romei, si atunci îl vom numi pe dînsul Apostolesc si întîiul altor arhierei si ne vom pleca lui nu numai ca înaintea lui Petru, dar chiar ca înaintea Mîntuitorului. Iar de nu este cu credinta următor Sfintilor acelora, nici scaunului nu este Diodoh, si nu numai că nu este Apostolesc, întîiul Părinte, dar dimpotrivă este pierzător si luptător Apostolilor.

Drept aceea-mi si aduc aminte, frate cum că în Constantinopol fiind, către oarecine din partea latinilor care venise a mă întreba, am zis către Dumnezeu care mi-a dat a zice de la ai lui Sfinti pentru Dînsul si pentru dumnezeiestile lui dogme. Cea din urmă întrebare a aceluia era: "Voi vă împărtăsiți cu arhiereii răsăritului ce se numesc Patriarhi, îi pomeniti în biserici, ei fiind barbari si nestiind ce este creștinătatea, iar pe Papa care este foarte învățat si pe cuvîntătorii lui nu-i primiti." Către acesta am zis: "*Noi nu ne lepădăm de Papa nicidecum, si nici suntem lui neîmpărtăsiți. Ci mai vîrtos una suntem cu dînsul, precum si cu Hristos, si Părinte si Păstor îl credem pe dînsul.* Dar latinul mirîndu-se întrebă în ce chip e aceasta, de vreme ce pe Papa al lor nu numai neîmpărtăsit îl avem ci si eretic îl numim.

Dar eu am răspuns lui: noi cu Papa Petru, Lin, Clement, Stefan, Ipolit, Silvestru, Inochentie, Leon, Agapiton, Martin, Agaton, si cu cei asemenea acestora Papi si Patriarhi, împărtășire nedespărțită si unire întru Hristos avem, si nici un cuvînt nu ne va despărți pe noi de

acestia, si dovedit este aceasta căci, îi serbăm pe acestia toti. Dascălii si părintii îi respectă si le face sfintele lor pomeniri, si Patriarhii si Arhieriei cheamă pe acestia de vreme ce simbolul credintei acelora noi nestruciat îl tinem, si precum s-au botezat ei ne-am botezat, precum s-au hirotonit si precum si-au dat lui Hristos sufletele prin Simbol ne dăm si noi. Deci, oricare va fi asemenea acestora cu Simbolul credintei, cu viata si cu obiceiurile dreptslăvitoarei credinte, este împărtășit nouă acest Părinte, si ca pe însusi Petru îl avem pe dînsul si ale unirii totdeauna va fi nouă si în vecii vecilor. De vreme ce si pînă la o mie de ani a rămas dreapta slăvitoare credință a sfintilor acelora si pravoslavia la noi, arătat este cum că asa ca si noi aceia au mărturisit dumnezeiescul Simbol si aceasta o mărturiseste cu hotărîre fiecare Sobor, iar mai ales al saselea si al saptlea Sobor a toată lumea.

Iar de cînd s-au întîmplat izvodirea pentru dumnezeiescul Simbol, nu-l mai avem pe Papă adevărat nici Apostolesc, nici Părinte. De vreme ce nu mai găsim în cei ce se numesc acum Papi, credinta Apostolului Petru după mărturisire, ci numai cea după lepădare, că precum Petru nu era Petru nici Apostol, nici cel dintîi, lepădîndu-se de Hristos, asa nici cel ce se numeste Papă nu va fi niciodată Papă, neavînd credinta lui Petru pe care el ca unul ce o iubea cu mărturisire de trei ori a întărit-o, de vreme ce de trei ori s-a lepădat.

Nici va fi Diadoh de nu va avea cele ce sunt ale bunei mărturisiri a Dumnezeiescului Petru si ale Diadohilor lui, pe care mărturisire Părintele de sus i-a descoperit. Aceasta a fost arătarea făcută de noi celui ce întreba, si care minunîndu-se a tăcut, acesta fiind adevărul. Domnul care zice că este Adevărul zice: "*Nimeni nu stie cele ce sunt ale omului, fără numai Duhul care este într-însul si nimeni nu stie ale lui Dumnezeu fără numai Duhul care este într-însul*".

Cine poate zice că înțelege ceva mai înalt decît Duhul? Ai Duhului sunt Părintii si cele ce sunt în Sfintele Scripturi, si cum că aceasta este adevărat însusi zice: "*Ispititi Scripturile, că întru dînsele veti avea viată vesnică si acestea sunt care mărturisesc pentru Mine*". Cine dar afară din Scripturi ar îndrăzni să se înalte si să zică mai mult de ceea ce au zis Părintii purtători de Duh?... Si nimeni din Apostoli si din Părinti n-au pus credinciosilor învățătura fără mărturie.

Cine dar ar cuteza afară din Scripturi sau din Părinti care au avut Duh Sfînt să izvodească o altă credință si să strice cea arătată si descoperită prin Duhul Sfînt Părintilor ca si lui Petru?

Au nu prin Duhul Sfînt Dumnezeiestii Părinti cei ce s-au luptat pentru Duhul Sfînt, s-au făcut prin împreună mărturisirea Duhului? Eu zic si propovăduiesc prin Duh, iar cel nu zice asa, străin este Duhului Sfînt.

Oare nu stii frate, cine sunt cei ce au făcut Sfîntul Simbol al Credintei?

Clericul: Prea bine, Părinte, nu stiu.

Arhierul: Ascultă cu băgare de seamă. Biserica fiind în liniste semănătorul neghinelor spre stricarea Bisericii precum mai înainte, cînd S-a arătat Mîntuitorul a întăritat pe jidovi asupra Lui; după patimă, după înviere, după înălțarea Lui si după pogorîrea dumnezeiescului Duh asemenea au arătat asupra purtătorilor de Duh Sfînti Apostoli, spre stricarea propovăduirii si jidovi si multime de antihristi si de apostoli mincinosi, precum: vrăjitorul Simon, Dimas, Ermaghen, Eumeniu, Fihiton, Chiript, Carpocrat, Manen, Pavel Samosateanul, Sabelie cu

Arie si cu Origen si alti multi înselători, după care mai pe urmă veniră: Eunomie, Macedonie, Apolinarie si alti asemenea care avură cugetări desarte asupra adevărului [...]

Clericul: Multumită lui Dumnezeu, Părinte. Am înteles din destul pentru cele ce au izvodit catolicii si cum că această izvodire a lor numai spre credință greseste de vreme ce se porneste asupra Sfântului Simbol al credintei, si asupra mai tuturor obiceiurilor si învățătorilor Sfintei Biserici. Deci urmează să ne ferim de împărtășirea lor si pentru care se grăieste unire, cade-se bine a ispiti. [...]

Iar nu ca aceia care, sub cuvînt că nu stiu pruncii cui se împărtășesc, opresc pruncii de a se cumineca. Vai ce lucru dobitocesc si fără de cale! Dar pentru ce-i mai si botează? Sau pentru ce-i unge cu Mir? Cu toate că mai cu seamă catolicii, precum am înteles, nici nu-i mai ung la botez si toate ale lor sunt împotriva Sobornicestii Biserici. Iar, precum cel ce crede drept cu credință aduce pruncul la Dumnezeu, si pruncul cel botezat face mărturisirea prin nas credincios, si se naste de a doua oară întru Împărăția cerului, si se unge cu Mir si se desăvîrseste, si murind este al Împărăției lui Dumnezeu, tot astfel, prin credincios, să se aducă pruncul si la Cuminecătură, căci aceasta este viata cea vesnică. Si precum cel ce nu se naste a doua oară prin apă si prin Duh, nu va intra întru Împărăția cerului, asa si cel ce nu va mânca Trupul Fiului Omului (precum a zis Însusi Domnul) si nu va bea Sîngele Lui, nu va avea viată vesnică. Acestea am zis vouă iubitilor pe scurt pentru Sfântul Botez, si primiti după putintă, iar cuvinte mai înalte pentru cele Dumnezeiesti veti auzi de la cei mai învățati. Acestea noi, ce suntem prosti, le-am zis pentru voi care întrebati si pentru unii care nu întrebă nicidecum si nici nu stiu pricinile Tainelor ce se fac.

(*) Sfântul Simeon Arhiepiscopul Tesalonicului, Tratat, Editura Arhiepiscopiei Sucevei si Rădăutilor, anul 2002, vol.I, cap.19, 20, 23, 32,69.

CUVINTELE SFINTILOR PĂRINTI ÎMPOTRIVA ERESULUI CATOLICESC

Părintele Cleopa Ilie (+1998)

"Precum a spus si marele Apostol Pavel: În lupta aceasta grea si mare, aveti nevoie de răbdare si celelalte. Si este prea de nevoie, pentru că vă duceti între străini, acolo unde vă duceti, înțîlnindu-vă cu oameni de altă credință: protestanti si catolici si cutare... Si ca ortodox, pentru ca să-ti păzesti sufletul curat, o lucrare mai prezentă si mai puternică decît paza mintii nu va fi"

"Bine, fratilor, unde ne ducem noi de la Traditie? Cum ne mai luptăm cu catolicii si cu sectele, dacă le dăm apă la moară? Numai cu numele zicem că suntem ortodocsi!"

"Credință schismatică este si credinta catolică, care înseamnă universală, dar nu mai este dreaptă, adică ortodoxă, căci au schimbat unele dogme stabilite de Sfintii Apostoli si Sfintii Părinti la cele sapte Sinoade Ecumenice. Din această cauză ei s-au rupt de credinta si

crezul ortodox si cred în papa. Care trece la catolici trebuie să primească botezul papistas.
Se face catolic, dar își pierde sufletul." (Ne vorbeste Părintele Cleopa I, III, IX)

Hotărîrea Sfîntului Sinod de la 20 noiembrie 1583

"Către Toti crestinii adevărați, mădulare ale Sfintei, Catholice [Universale] si Apostolesti Biserici de Răsărit a lui Hristos din Constantinopol si din tot locul, har, pace si milă vouă de la Atotputernicul Dumnezeu.

Din Vechea Romă au venit anumiti oameni care au învățat acolo să gîndească latineste. Dar cel mai rău lucru e că înainte au fost bizantini, născuti si crescuti prin părțile noastre; dar nu numai că si-au schimbat credinta, dar au si ridicat război Ortodoxiei si adevăratelor dogme ale Bisericii de Răsărit si s-au răzvrătit împotriva lui Hristos Însusi, împotriva dumnezeiestilor Apostoli si Sfintelor Sinoade ale Sfintilor Părinti care ni le-au lăsat. Drept pentru care i-am tăiat ca niste mădulare putrede si

HOTĂRÎM

Orisicine nu ar mărturisi cu inima si cu gura că este mădular al Bisericii de Răsărit botezat ortodox si că Sfîntul Duh purcede numai de la Tatăl fiintial si ipostatic, asa cum Hristos spune în Evanghelie, ci Duhul purcede de la Tatăl si de la Fiul în acelasi timp, unul ca acesta să fie lepădat afară de Biserică si să fie anatema.

Orisicine nu ar mărturisi că în taina Sfintei Liturghii, laicii trebuie să se împărtășească odată cu cele două sfinte părți, a Preasfîntului Trup si a Preasfîntului Sînge, ci să spună că este de ajuns a primi numai trupul pentru că sîngele este inclus, chiar dacă Hristos le-a sfintit separat si le-a dăruit fiecăruia din Apostoli, unul ca acesta să fie anatema.

Orisicine ar spune că Domnul nostru Iisus Hristos la Cina cea de Taină a folosit azime ca si evreii si nu pîine dospită, unul ca acesta să fie departe de noi si sub anatemă ca unul ce gîndeste ca un evreu si vrea să introducă doctrina lui Apolinarie si a armenilor în Biserica lui Hristos, cu a Cărui încuviintare îl dăm de două ori anatemei.

Orisicine ar spune că atunci cînd mor, sufletele crestinilor care s-au pocăit în această viață dar nu si-au cîstigat mîntuirea merg în Purgatoriu - care este un basm grecesc - unde focul si chinurile îi purifică, si ei cred că nu sunt chinuri vesnice - asa cum credea blestematul Origen - si dau din această pricină slobozire păcatelor, pe unii ca acestia îi dăm anatemei.

[...]

Orisicine ar spune că Papa e capul Bisericii si nu Hristos Dumnezeu, si că Papa are autoritatea de a trimite în Rai prin scrisorile sale, si că poate ierta păcatele prin plata indulgentelor, unul ca acesta să fie anatema.

Rugăm pe toti binecredinciosii ortodocsi: rămîneti în credinta strămoșească ce-ati învățat-o pînă acum, în care v-ati născut si crescut, si cînd vremurile o vor cere, vărsati-vă sîngele pentru a păstra credinta mostenită de Sfintii Părinti. Luati aminte la cele scrise mai înainte si credeti că Hristos vă va ajuta să le împliniti. Fie ca umila noastră binecuvîntare să fie cu voi cu toti. Amin.

Ieremia al Constantinopolului, Silvestru al Alexandriei, Sofronie al Ierusalimului cu tot soborul episcopilor prezenti în Sfîntul Sinod"

(revista "Biserica Ortodoxă Română" nr.12, Buc., 1881)

Sfîntul Ierarh Fotie cel Mare al Constantinopolului (+895)

"Căci încă nu trecuseră doi ani de cînd neamul acela [bulgarilor, n.n.] cinstea religia cea dreaptă a crestinilor, cînd bărbați nelegiuți si respingători [misionarii latini, n.n.] (căci ce i-ar

putea numi un dreptcredincios?), bărbați ieșiți din întuneric (căci erau făpturi din părțile apusene), [...] aceștia venind asupra poporului de curînd format întru dreapta credință, ca un trăsnet sau cutremur sau potop de grindină, sau mai degrabă, propriu vorbind, ca un mistret sărind în via Domnului cea iubită și de curînd sădită, distrugînd-o și cu picioarele și cu dinții, adecă cu purtările lor urîte și cu stricarea dogmelor - la așa îndrăzneală au ajuns! - au devastat-o. Căci i-au înșelat cu intrigi, pentru a-i strica și a-i smulge de la dogmele cele drepte și curate și de la credința cea neprihănită a creștinilor."

"Dar nu numai la călcarea acestora au ajuns, ci, dacă există o culme a relelor, și la aceasta au alergat. Căci, pe lîngă necuviințele arătate, s-au apucat prin cugetări mincinoase și cuvinte de ei introduse, să falsifice și Sfîntul Simbol al Credinței, a cărei autoritate este inatacabilă, după toate hotărîrile sinodale și ecumenice. O, uneltirile celui rău! Au născocit că Duhul Sfînt nu purcede numai de la Tatăl, ci și de la Fiul. Cine a auzit vreodată izbucnind un glas ca acesta, de la nelegiuirea de altădată? Ce sarpe viclean le-a vărsat aceasta în inimi? [...] Și așa va ieși iarăși îndrăzneala lui Macedoniu contra Duhului, strecurîndu-se sub fapta și acoperămîntul aceluia."

"Vezi cum aceștia în zadar, sau mai degrabă pentru usoara vîinare a celor mulți, și-au pus numele de creștini! Duhul purcede de la Fiul! De unde ai auzit aceasta? Din cari evangheliști ai luat acest grai? Al cărui sinod este acest cuvînt blasfemator? Domnul și Dumnezeu nostru zice: "Duhul, care de la Tatăl purcede", iar părintii acestei noi nelegiuiri zic: "Duhul care de la Fiul purcede". Cine nu-și închide urechile la auzul acestui blasfem fără măsură? Acesta stă contra evangheliștilor, se opune sfîntelor sinoade, falsifică pe fericiții și sfîntii părinți, pe marele Atanasie, pe renumitul în teologie Grigorie, pe marele Vasilie, [...], pe cel cu adevărat Hrisostom. Și ce zic pe cutare și cutare? Cuvîntul acesta blasfemator și răzvrătit contra lui Dumnezeu se înarmează contra tuturor la un loc: profeti, apostoli, ierarhi, martiri și a însesi sfîntelor cuvinte domnești."

"Iar pe noii înainte-mergători ai apostaziei, pe servii celui protivnic, pe cei vinovați de mii de morți, pe distrugătorii de rînduială, pe ei care au sfîșiat atît de mult și grav neamul acela fraged și de curînd introdus în dreapta credință, pe amăgitorii aceștia împotriva lui Dumnezeu i-am condamnat prin hotărîre sinodală și sfîntă, nu întocmind noi acum sentința lor, ci arătînd condamnarea ce le-au rezervat de mai înainte sinoadele și orînduielele apostolice, și făcînd-o cunoscută tuturor. [...] Și de aceea, pentru că stîrnesc în rătăcirea lor cea de multe feluri, i-am excomunicat din toată turma creștinilor." (*Epistola enciclică, în Studii teologice, an I, nr.2, 1930, p.61*)

Patriarhul Constantinopolului Gherman al II-lea (+1240)

"... Pentru aceasta, vă legiuiesc și vouă, tuturor mirenilor care sunteți adevărații fii ai unicei Biserici Universale (Sobornicești): să fugiți alergînd departe de preoții care s-au pus în slujba catolicilor. Și nici la adunările Bisericii să nu vă strîngeți împreună cu ei, nici obisnuita binecuvîntare să nu o primiți din mîinile lor. Este mai bine să vă rugați lui Dumnezeu singuri în casele voastre, decît să participați la adunările comune (ale Bisericii - n.tr.) împreună cu latino-cugetătorii" (*Epistola a II-a către Cipriotti, scrisă după ce Cuviosul a respins propunerea de uniatie a papei Grigorie IX*)

Sfîntul Ierarh Grigorie Palama (+1340)

"Mărturisirea noastră (de credință) este întărită în toate și este pentru noi o cunună de mărire și nădejdea noastră care nu poate fi rusinată. Iar în cuvintele sale către Apuseni: "Nu vă vom primi nicicînd în comuniune atîta vreme cît mărturisiți pe Duhul a fi și de la Fiul!" (*Despre purcederea Sfîntului Duh, vol. I*)

Sfîntul Ierarh Simeon al Tesalonicului (+1429)

"Si liturgia o fac acești catolici cu totul schimbată și afară din rînduială; întîi că o fac cu

azimă ca si evreii care aduceau si prăznuiau cu azimi, pe cînd nouă toate ni s-au înnoit.

Nouă ni s-au dat a aduce pîine desăvîrsită, de vreme ce si pîinea vietii Cuvîntul lui Dumnezeu desăvîrsit S-a dat nouă, unindu-se frămîntăturii noastre, fiind Dumnezeu desăvîrsit si făcîndu-Se om desăvîrsit, pentru aceea Mîntuitorul a asemănat împărăția si socotinta întrupării cu aluatul zicînd: "Asemenea este împărăția cerurilor aluatului", si celelalte.

Apoi nici dimpreună nu slujesc liturghia catoliciei, nici dintr-aceiasi pahar si aceeasi pîine cuminică pe mirean, precum face Biserica noastră, ci cu alt obicei. Nici Botezul nu-1 fac în trei afundături, ci prin turnare si fără de mir, nici cuminecare nu dau pruncilor celor botezati, nici la altii pînă ce nu ajung înaintati în vîrstă; si cei mai multi copii ai lor sunt nemiruiti, si mare parte din ei murind, rămîn neîmpărtăsiți cu Sfintele Taine, pentru că nu pot vorbi. Nici nu fac hirotonia episcopilor lor la jertfelnic prin punerea mîinilor, după vechea rînduială de mai întîi a lui Hristos Dumnezeului nostru si Apostolilor Lui, care ridicîndu-Si mîinile i-a blagoslovit pe ei si Duhul cel Sfînt pe capetele Apostolilor a sezut; si prin punerea mîinilor arhiereului Lui (zice Pavel) iar nu prin mir si prin ungere. Astfel toate le-au făcut mai izvodite si afară din rînduiala Mîntuitorului nostru, a Apostolilor si a ucenicilor Sfintilor Părinti. Toate aceste învățături bisericesci străine sunt afară din socoteală si mai cu seamă spre batjocura Tainelor si cucernicieii crestinesti. Drept aceea. acestia ca si Origen aducînd un purgatoriu (curățitor) dogmatisea a fi sfîrsit muncilor mai înainte de munca aceea întru care se zic a intra cei ce au făcut păcate, spre a-si plăti judecata lor pînă la ziua de apoi, care nici unul din Sfinti Părinti n-au rînduit aceasta. Aceasta este împotrivoare si cuvintelor Domnului, care a zis a fi muncă vesnică si viață vesnică. Că încă nu era hotărîrea, adică si vor merge acestia în munca cea vesnică, iar dreptii în viață vesnică, ci la aceasta mai vîrtos întru care s-a convenit a se acoperi, ei se înaltă iar nu se sfărîmă cu inima nicicum, fiind tinuti cu nedurere pentru care si nouă ni se cade a lua aminte de împărtășirea cu dînsii, iar mai vîrtos si mai ales de despărtirea cea mare la credință, pentru care si mai multe sminteli s-au făcut Bisericii precum am zis si mai înainte.

Să fie dar papa al dreptei slăvitoare credinte lui Silvestru, lui Agaton, lui Leon, lui Livesie, lui Martin, lui Grigorie Diodohul, care sunt ai Romei, si atunci îl vom numi pe dînsul Apostolesc si întîiul altor arhierei si ne vom pleca lui nu numai ca înaintea lui Petru, dar chiar ca înaintea Mîntuitorului. Iar de nu este cu credinta următor Sfintilor acelora, nici scaunului nu este Diodoh, si nu numai că nu este Apostolesc, întîiul Părinte, dar dimpotrivă este pierzător si luptător Apostolilor.

Drept aceea-mi si aduc aminte, frate cum că în Constantinopol fiind, către oarecine din partea latinilor care venise a mă întreba, am zis către Dumnezeu care mi-a dat a zice de la ai lui Sfinti pentru Dînsul si pentru dumnezeiestile lui dogme. Cea din urmă întrebare a aceluia era: "Voi vă împărtăsiți cu arhiereii răsăritului ce se numesc Patriarhi, îi pomeniti în biserici, ei fiind barbari si nestiind ce este crestinătatea, iar pe Papa care este foarte învățat si pe cuvîntătorii lui nu-i primiti." Către acesta am zis: "Noi nu ne lepădăm de Papa nicidecum, si nici suntem lui neîmpărtăsiți. Ci mai vîrtos una suntem cu dînsul, precum si cu Hristos, si Părinte si Păstor îl credem pe dînsul. Dar latinul mirîndu-se întrebă în ce chip e aceasta, de vreme ce pe Papa al lor nu numai neîmpărtăsit îl avem ci si eretic îl numim. Iar de cînd s-au întîmplat izvodirea pentru dumnezeiescul Simbol, nu-l mai avem pe Papă adevărat nici Apostolesc, nici Părinte. De vreme ce nu mai găsim în cei ce se numesc acum Papi, credinta Apostolului Petru după mărturisire, ci numai cea după lepădare, că precum Petru nu era Petru nici Apostol, nici cel dintîi, lepădîndu-se de Hristos, asa nici cel ce se numeste Papă nu va fi niciodată Papă, neavînd credinta lui Petru pe care el ca unul ce o iubea cu mărturisire de trei ori a întărit-o, de vreme ce de trei ori s-a lepădat.

Sfîntul Ierarh Marcu al Efesului (+1444)

"Căci ei au dat pricina schismei, în mod vădit purtînd adăugirea... Ne-am rupt mai înainte

de ei, sau mai degrabă i-am tăiat și i-am despărțit de trupul comun al Bisericii, ca avînd un cuget (phronema) nepotrivit și necuvios și ca făcînd adăugirea, în mod irational. Prin urmare, ne-am întors de la ei, de vreme ce erau eretici și din cauza aceasta ne-am despărțit de ei." (Enciclica către Crestinii Ortodocși de pe tot Pămîntul)

"Noi de fapt am rupt toate legăturile cu latinii tocmai fiindcă sunt eretici. Pacea cu ei se poate reface numai atunci cînd se vor lepăda de adăugirea la Crez și vor primi învățătura noastră despre purcederea Duhului Sfînt." (*Sinodul de la Ferrara-Florenta*)

Sfîntul Maxim Grecul (+1556)

"Eu însă părinte, potrivit cu scrisoarea ta am pregătit caietul după cum mi-ai arătat și în plus încă alte zece caiete pe care le voi trimite Preasfîntului nostru Mitropolit și tie.

Acestea, după părerea mea, nu sunt lucruri rele, deoarece conțin învățătură despre îndreptarea obiceiurilor. De asemenea, sunt o armă puternică împotriva ereziei latine, a îndîrjirii răutăcioase a iudeilor și împotriva vrăjitoriei și astrologiei grecești."

"Cu deosebire am lucrat împotriva latinilor care sunt puternici în Sfintele Scripturi și în științele morale. [...] Despre acestea pot să vă mărturisesc, domnii mei, scrierile mele nemincinoase împotriva lor." (*Viata și cuvinte de folos, Buna Vestire, 2002*)

Patriarhului Calinic al II-lea al Constantinopolului

"Nu este permis să dăm Preacuratele Taine catolicului sau protestantului ce este gata să moară... Potirul obstesc pretinde ca cei ce se împărtășesc să aibă aceeași credință, nu diferită. Pentru că cele diferite de Ortodoxie nu sunt compatibile cu dreapta credință." (*Epistola către popor, dată după anatemizarea unitului Atanasie Anghel la 1702*)

Sfîntul Sfîntit Mucenic Cosma Etolianul (+1779)

"Pe Papă să-l blestemati, fiindcă el este cauza... Noi avem o poruncă ce spune să anatematizăm pe oricine adaugă sau nu crede în ceva mic din cele pe care le-au legiuit Părintii Bisericii noastre." (*Profetii despre urgiile ce vor veni*)

Sfîntul Paisie de la Neamt (+1794)

"Nu a prăpădit oare Dumnezeu Sodoma și Gomora pentru sodomism? Atunci cum pe rîmleni (cei de la Roma, "romano-catolicii", n.n.) îi va cruta pentru erezie? Nu va fi aceasta! Cum încă poate întunericul a fi lumină? Sau diavolul, cum poate fi Dumnezeu? De aceea și uniții, cum pot fi părtașii mîntuirii dacă s-au înstrăinat de harul Sfîntului Duh, cu slugărnicie hulit de ei? Și s-au dezlipit de la Sfînta Soborniceasca și Apostoleasca Biserică a Răsăritului, întemeiată pe piatra de cîpătîi Hristos și pe mărturisirea ortodoxă a Sfîntilor Prooroci și Apostoli, și s-au zidit pe staulul cel rîmlenesc, întemeiat pe nisipul înșelăciunii, a cărui prăbusire va fi mare, chiar pînă în tartarul iadului.

Vezi oare și pe însisi bărbații latini, preaînțelepți și destepti, și ce vrea să spună datina Apostolilor și Sfintele Pravile ale Soboarelor bine îndrumînd, cum se împotriveau nerusinatele și acelor de rîs noilor tăieturi ale papei. Căci Pravilele Sfîntelor Soboare din toată lumea poruncesc ca cei botezați printr-o scufundare să-i boteze ca pe elini, căci totuși sunt eretici - pentru că despre acești întru totul ticăloși ce alta să se spună?"

"Iar pentru celelalte ale lor rătăciri, precum s-a spus, cum s-au îndepărtat de Dumnezeu și s-au dezlipit de Sfînta Soborniceasca și Apostoleasca Biserică a Răsăritului, și toată Sfînta Scriptură au prefăcut-o, și Sfintele Soboare le-au încălcat, și cele șapte Sfinte Taine le-au batjocorit, și toată Tîlcuirea Sfintei Scripturi și a Sfîntilor Dascăli ai Bisericii cu semetia lor le-au călcat în picioare, și toate Cărțile Sfinte le-au schimbat cum au vrut. Și va fi oare nădejdea mîntuirii, celor ce se unesc cu asemenea eretici? Deloc, nicidecum. Drept aceea, dacă ești încă în stare de a scăpa, ia-o la fugă, fugind de blestemata Unie ca și Lot

de Sodoma, nu-ti fie milă nici de avere, nici de neamuri dacă vor dori încă să te asculte, ci izbăvește-te scăpându-ti sufletul de la pierzanie. Căci nimic nu-ti este mai de trebuință decât sufletul tău, iar pentru el Hristos a murit. Si fugind, nu căuta înapoi cu inima pentru grabnica pierdere a averilor, ca să nu fii cuprins de focul papistasilor, mai cumplit decât al gheenei, căci mai bine-i pentru tine ca într-un cuptor să arzi decât să defăimezi Duhul Sfânt, precum hulesc rîmlenii, [...]. Iesi si fugi de Unie cît poti de repede, ca să nu ti se întîmple tie moartea în Unie si vei fi numărat cu ereticii, iar nu cu creștinii." (*Cuvinte si scrisori duhovnicești, Chisinău 1998*)

Sfântul Nicodim Aghioritul (+1809)

"Preasfintite Stăpîne si dumnezeiescule Patriarh a toată lumea! Aducătorul acestei scrisori, care este de origine din Transilvania si are botezul (sau mai bine să zic desbotezul) fiind molipsit de întinăciunea latinilor, vine prin mijlocirea mea, către Înalt Preasfintia Voastră, cerînd călduros ca să fie botezat cu botezul Bisericii noastre de Răsărit. Deci atît el, cît si eu, ne rugăm de a voastră inimă următoare lui Hristos si apostolească, ca să trimiteti întărit prin ordin scris oficial pe numitul monah, ne-monah, adică fără darul călugăriei, către duhovnicul român Părintele Grigorie din Mănăstirea Pantokrator. Căci acela, fiind de acelasi neam si aceeasi limbă cu dînsul, poate să-l învete si să-l înnoiască cu botezul nostru ..." (*Scrisoare către Patriarhul Grigorie al V-lea, în Hrană duhovnicească*)

Sfântul Ignatie Briancianiniov (+1867)

"În chip hulitor, papismul atribuie unui om însusiri dumnezeiești si îi dă acestuia o închinare cuvenită si potrivită numai lui Dumnezeu."

"O mare parte dintre nevoitorii bisericii apusene, socotiti în sînul acesteia ca foarte mari sfinti - aceasta după căderea ei de la Biserica Răsăriteană si îndepărtarea Sfîntului Duh de la ea - s-au rugat si au ajuns la vedenii, bineînțelele mincinoase, prin metoda pe care am amintit-o. Acesti păruți sfinti se aflau în cea mai cumplită înșelare drăcească. Înșelarea își ridică deja în chip firesc capul pe temeiul hulirii împotriva lui Dumnezeu prin care este schimonosită la eretici credinta dogmatică. Purtarea nevoitorilor latinilor, cuprinsi fiind de înșelare, a fost întotdeauna "extatică" din pricina neobisnuitei lor înfierbîntări trupesti si pătımase. Într-o asemenea stare se afla Ignatiu de Loyola, întemeietorul Ordinului iezuitilor." (*Despre înșelare*)

Sfîntul Ambrozie de la Optina (+1891)

"Pentru toate pricinile expuse mai sus, Biserica Sobornicească de Răsărit a pus capăt relatiilor cu biserica romană, ea fiind căzută de la adevăr si de la canoanele Bisericii Ortodoxe Sobornicești. Iar episcopii romani, asa cum au început cu mîndria, tot cu mîndria termină. Încearcă să demonstreze, precum că Biserica Sobornicească Ortodoxă a decăzut de la biserica lor. Însă aceasta nu numai că nu e adevărat, ci este chiar si absurd. Adevărul mărturiseste că Biserica Romană a decăzut de la cea Ortodoxă. Cu toate că papistasii, de dragul pretenșiei dreptăți, expun la vedere faptul că patriarhatul lor, în rîndul celor cincii, a fost primul si mai mare peste celelalte; dar asta numai pentru reputatia Romei imperiale, iar nu din oarecare autoritate duhovnicească sau putere peste celelalte patriarhii. Tot pe nedrept au numit si Biserica lor "catolică", adică sobornicească. Partea niciodată nu poate fi numită întreg, iar Biserica Romană pînă la decăderea ei de la Ortodoxie alcătuia numai a cincia parte din Una Sobornicească Biserică. Mai ales din această cauză Biserica Romană nu trebuie să fie numită "catolică", pentru că ea a respins Soboarele Ecumenice, urmînd gresitelor sale păreri.

În Biserica Ortodoxă se crede că pîinea si vinul în taina Euharistiei se transformă prin chemarea si pogorîrea Sfîntului Duh. Iar latinii, cum e spus mai sus, au considerat de prisos chemarea aceasta si au scos-o din liturgia lor. Astfel cel întelegător, singur să

întelegă despre euharistia latină.

Si încă o întrebare: dacă, precum e spus, în afară de Sfînta, Soborniceasca si Apostoleasca Biserică, asa cum e numită Biserica Ortodoxă, mîntuirea altor confesiuni este pînă într-atît de îndoielnică, atunci de ce în Rusia nu se propovăduieste pe fată acest adevăr?

Răspunsul la aceasta e foarte simplu si clar. În Rusia e admisă toleranta fată de alte credinte, iar cei de alte credinte, ca si ortodocsii, ocupă la noi functii importante: sefii institutiilor de învățămînt în marea lor măsură sunt de altă credință, sefii guberniilor si a comunelor adesea sunt de altă credință, comandantii de regimente si batalioane nu arareori sunt de altă credință. Oriunde n-ar începe fata duhovnicească să propovăduiască deschis că în afara Bisericii Ortodoxe nu este mîntuire, marii demnitari de altă credință s-ar simți jigniti. Din cauza acestei situatii, clerul pravoslavnic rus a si căpătat într-un fel deprinderea si trăsătura înrădăcinată de a vorbi despre acest subiect pe ocolite. Sau poate că unii din aceeasi pricină si din cauza îndelungatei comunicări cu eterodocsii, dar si mai mult de la citirea cărtilor lor, au si început să gîndească cu mai multă îngăduintă în legătură cu nădejdea de mîntuire si la celelalte confesiuni. Dar precum o greșeală, care nu e considerată eroare, întotdeauna atrage după sine pe o alta, si orice rău naste alt rău, tot asa s-a întîmplat si cu Biserica Romană. Abia a reusit să apară în Apus această părere gresită, că Duhul Sfînt purcede si de la Fiul, că singură a si dat nastere la alte răutăti asemănătoare si a adus cu sine putin cîte putin alte inovatii, care în mare măsură contrazic Poruncile Mîntuitorului ce se arată limpede în Evanghelie, cum ar fi: stropirea în locul cufundării în taina Botezului, privarea mirenilor de Dumnezeiescul Potir si împărtășirea numai cu pîine, întrebuintarea azimelor în locul pîinii dospite, excluderea din Liturghie a Dumnezeiestii chemări a Atot-Sfîntului si De-Viată-Făcătorului si Atot-Săvîrsitorului Duh. De asemenea a introdus inovatii, care încalcă ritualurile vechi Apostolesti ale Bisericii Sobornicesti, cum ar fi înlăturarea pruncilor ce se botează de la Mirungere si împărtășirea cu Sfintele Taine, înlăturarea celor căsătoriti de la preotie, recunoasterea papei ca persoană fără de păcat si ca înlocuitor al lui Hristos s.a. În acest fel a răzvrătit tot vechiul cin Apostolesc cu privire la săvîrsirea aproape a tuturor tainelor si ierurgiilor Bisericesti - cinul, pe care îl continea Sfînta Biserică Ortodoxă Romană veche, fiind pe atunci una din cele mai cinstite membre ale Sfintei Sobornicesti si Apostolesti Biserici. Însă eresul principal al Bisericii Romane, nu după esență, ci după actiune, este născocita dogmă despre suprematia, sau mai bine spus căutarea arogantă a întîietății episcopilor Romei asupra celelalte patru Patriarhate Răsăritene. (*Convorbiri Duhovnicesti*)

Sfîntul Teofan Zăvorîtul (+1894)

"La prima vedere, noi avem cu romano-catolicii multe asemănări [...] La o cercetare amănuntită este evident oricui cît de departe sunt de adevăr. Propagandisti vicleni încearcă să ne smintească cu imaginea de ansamblu, ascunzîndu-ne deosebirile. Deosebiri care ne sar în ochi, ei le atenuază prin strîmbă țîlcuire. De pildă, la Gagarin..."La voi - spune el - nu este lămurit soborniceste cum trebuie să credem în originea Sfîntului Duh; de aceea, pentru voi credinta despre purcederea Sfîntului Duh si de la Fiul este o părere personală, pe care dacă cineva o acceptă, în nici un chip nu va fi supus judecării Bisericii sale". Observati sofismul? Dar, oare, credinta neîncetată a Bisericii că El nu purcede de la Fiul, nu reprezintă tocmai glasul Bisericii? Si dacă dogma lor nu a fost acceptată, oare nu înseamnă că întreaga Biserică spune că nu trebuie să se creadă în ea? Iar Sinodul din vremea patriarhului Fotie si a papei Ioan al VIII-lea nu a anatemizat, oare, pe cei ce acceptau purcederea Sfîntului Duh si de la Fiul? Apoi, toate scrierile teologice din Răsărit, toate catehismele, ce altceva înseamnă, dacă nu exprimarea învățăturii Bisericii Ortodoxe? Potrivit acesteia, a crede că Sfîntul Duh purcede de la Dumnezeu-Tatăl este o dogmă obligatorie, iar "a crede latineste" că El purcede si de la Fiul este o abatere de la Biserică, o

erezie. Lămuriti-vă în privința acestui sofism!

Se mai spune: "Ce ne împiedică să credem în proveniența Sfântului Duh și de la Fiul? Asta nu vă distruge dogma, ci îi adaugă un nou adevăr; a cunoaște cinci adevăruri este, desigur, mai bine decât a ști patru". Ce curse! E bine să se adauge la un adevăr un alt adevăr, dar dacă se adaugă o minciună, atunci adevărul se deformează. Dacă amesteci amar cu miere, strici mierea. Aspră judecată le e scrisă celor ce fac asemenea adaosuri.

Cu aceste și alte asemenea sofisme, ei netezesc deosebiri prea evidente. Eu cred că bunul simț este de ajuns pentru a deslusi viclenia. De aceea, ei nu propovăduiesc asemenea lucruri cunoscutorilor, ci dau drumul în aer la baloane de săpun, la nimereală, poate se lasă careva amăgit. [...] Duhul catolicismului este pămîntesc. Biserica este pentru ei o corporație politică, sprijinită prin forțe și mijloace omenești - cum sunt Inchiziția, indulgențele - și cu o căpetenie văzută. Biserica Ortodoxă este comuniunea duhovnicească a tuturor în Iisus Hristos și, prin El, comuniunea reciprocă între semeni. Biserica este cîrmuită în taină de Domnul și se îndreaptă spre telul ei. La ei o conduce papa, și încotro?! Deocamdată, destul." (*Învățăături și scrisori despre viața creștină, Sophia, 2001*)

Sfântul Ioan din Kronstadt (+1908)

"Ca urmare a abaterilor de la adevărul evanghelic, papii și catolicismul au devenit obiectul unei încinse dispute cu privire la adevăr; și catolicii, apărîndu-și nedreptatea, se mînie pe ortodocși, îi urăsc, îi ocărăsc cu tot felul de cuvinte nedrepte și hulitoare și defaimă însăși credința noastră, credința cea adevărată. Dar să se lepede papii de părerile lor mincinoase, vătămătoare și pierzătoare și să ajungă la conglăsurire cu ortodocșii pentru a se reface dreptatea și pacea? De unde! Se socotesc în drept să apere minciuna, să trîmbiteze sus și tare minciuna, spre pierzarea lor și a catolicilor. Catolici, veniți-vă în fire, treziți-vă! V-au dus în rătăcire! Întoarceți-vă la adevăr!"

"De gresita înțelegere de către catolici a cuvintelor Mîntuitorului: Tu ești Petru, și pe această piatră (pe Hristos, pe care Petru l-a mărturisit Fiul al lui Dumnezeu) voi zidi Biserica Mea, și porțile iadului nu o vor birui (Matei 16,18) depind toate rătăcirile catolicilor și papilor, și mai ales părelnicul primat papal și părelnicul rang al papilor de locțiitor al lui Hristos."

"Iar papii s-au închipuit pe sine capi ai Bisericii și temelii ei, și chiar locțiitori ai lui Hristos, lucru care este prostesc și cu totul nepotrivit. Și de aici toată îngîmfarea papilor romani și străvechea lor pretentie la primat și la cîrmuirea după bunul plac a întregii Biserici universale. Ei bine, au și comis papii, în "biserica" lor papistă [...], felurite dogme mincinoase, care duc la falsuri atît în credință cît și în viață. Aceasta este o biserică pe de-a-ntregul eretică."

"Iar în învățătura dogmatică a catolicilor - vai, cîte erezii, inovații, abateri de la adevăr! O, pierzător sistem papist!"

"Este uluitor cum în libera lor cugetare oamenii învățați, vicleni și mîndri îi rătălmăcesc pe marii lor dascăli - pe Hristos, Înțelepciunea Cea Nesfîrșită, pe Apostoli, care aveau înțelepciunea Duhului Sfînt; astfel, catolicii au strîmbat învățătura Însuși Preaînțeleptului Hristos, Învățătorul Cel Ceresc, fără de Care nimeni nu cunoaște pe Tatăl, afară de El, Fiul; Hristos spune că Duhul de la Tatăl purcede, în timp ce catolicii și luteranii dimpreună cu anglicanii zic că El purcede de la Tatăl și de la Fiul. Ci încetați odată a mai huli pe Duhul Sfînt și a ridica minciună asupra Lui: cei ce hulesc pe Duhul Sfînt nu vor fi iertați nici în veacul acesta, nici în cel viitor. Iar voi ați uitat cuvintele Apostolului: dacă noi sau îngerii din cer vă va binevesti vouă altceva decît am binevestit vouă, să fie anatema (Galateni 1,8). Este înfricosător acest cuvînt sau nu? - Cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece (Matei 24,35). [...] Nu vă supărați, prieteni, ci luați aminte întru simplitatea inimii. Lepădați minciuna și primiți adevărul, și uniți-vă cu noi întru unire de cuget; vă ajunge cît v-ați împotrivit și v-ați certat. Venirea lui Hristos este aproape, la ușă." (*Spicul viu, Sophia, 2002*)

Sfântul Ierarh Nectarie de Eghina (+1920)

"De acum înainte despărțirea Bisericilor a început, și s-a îndeplinit pe de-a-ntregul sub Fotie, de vreme ce Biserica era în primejdie să se depărteze de la Una, Soborniceasca și Apostoleasca Biserică spre a deveni o biserică a Romei, sau mai degrabă o biserică papistasă, nemărturisind dogmele sfinților Apostoli, ci cele ale papilor." (*Studiu istoric al cauzelor Schismeii*)

Sfântul Ierarh Nicolae al Ohridei și Jicei (+1956)

"Frații noștri cei botezați, care au fost atrași de ereziile papale și luterane, s-au socotit pe ei însși mai înțelepți decât Hristos și ne-au disprețuit pe noi, ortodocșii, ca pe niște oameni lipsiți de înțelepciune și necivilizați; dar și asupra sa s-a adevărit cuvântul Apostolului Pavel: Zicînd că sunt înțelepți, au înnebunit (Romani 1,22); fiindcă au lepădat înțelepciunea cea duhovnicească după Hristos, care umblă în vesmîntul smereniei și al dragostei, și s-au învesmîntat, după pilda filosofilor închinători la idoli, cu înțelepciunea trupească și lumească, care e plină de trufie și răutate."

"Ce este deci Europa? Papa și Luther: săturarea la culme a poftelor omenești și săturarea la culme a cunostinței omenești. Papa european este pofta omenească după putere, Luther cel european este hotărîrea încăpățînată a omului de a deslusi toate cu mintea lui. Papa ca guvernator al lumii și omul de știință ca stăpîn al lumii, aceasta este Europa în inima ei, ontologic și istoric. Una înseamnă lăsarea omeniei în foc, și cealaltă lăsarea omeniei în apă; iar amîndouă împreună înseamnă despărțirea omului de Dumnezeu: fiindcă una înseamnă tăgăduirea credinței, și cealaltă - tăgăduirea Bisericii lui Hristos. În felul acesta lucrează duhul cel rău, de atîtea veacuri, în trupul Europei."

"Potrivit poftei omenești, orice norod și orice om caută puterea, desfătarea și slava, imitînd pe papa al Romei. [...] Papismul folosește politica, fiindcă doar prin aceasta se dobîndeste puterea. Luteranismul folosește filosofia și știința, socotind că aceasta este calea prin care dobîndeste cineva înțelepciunea. Astfel, pofta a declarat război împotriva cunostinței și cunostința împotriva poftei. Acesta este noul Turn Babel, aceasta este Europa."

"Împăratul antihrist întruhidează începutul veacului al XIX-lea. Papa antihrist închipuie mijlocul veacului al XIX-lea. Filosoful european antihrist (iesit din casa de nebuni) închipuie sfîrșitul veacului al XIX-lea: Bonaparte, Pius, Nietzsche. Trei nume blestemate ale treimii bolnavilor celor mai greu bolnavi de boala mostenită. Sunt oare aceștia biruitorii veacului al XIX-lea? Nu, aceștia sunt purtătorii bolii grele mostenite de la veacul al XVIII-lea. Bolnavii cel mai greu bolnavi! Cezarul, pontiful și filosoful... nu în vechea Romă păgînă, ci în mijlocul Europei botezate! Aceștia nu sunt biruitorii, ci sunt cei mai biruiți. Cînd Bonaparte a batjocorit Sfintele Odoare ale Kremlinului, cînd Pius s-a numit pe sine infailibil și cînd Nietzsche a făcut public cultul lui față de Antihrist, atunci soarele s-a întunecat pe cer; și nu numai un soare, ci o mie de sori de ar fi fost, s-ar fi întunecat toți de durere și de rusine - căci iată o minune pe care nu a mai văzut-o nicicînd lumea: un ateu împărat, un ateu pontif și un ateu filosof." (*Biserica Ortodoxă și Ecumenismul*, p. 124)

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul (+1960)

"În vremea cînd trăia Cuviosul Nicodim Aghioritul la Sihăstria Kapsalei, a fost chemat de către proestosisii Sfîntului Munte ca să discute cu niște clerici papistași despre dogmele credinței. Cînd s-a ivit Cuviosul în ograda mănăstirii din Kareia, îmbrăcat flenduros și cu opinci în picioare, papistașii s-au plîns proestosisilor că acesta este semn de batjocură pentru ei ca să stea de vorbă cu un asemenea călugăr mojiic. Proestosisii însă i-au liniștit, dîndu-le oarecare lămuriri despre "flendurosul Nicodim".

Cînd au început discuția, fiecare vorbă rostită de monahul nostru era ca un fulger arzător pentru uscăturile, sau mai bine zis pentru secăturile Papei. Chiar de la început le-a închis

gura si, nestiind ce să mai zică, croncăneau ca niste ciori, întrebînd: "Mai sunt în Muntele Athos si altii de fel cu cel care a vorbit cu noi?" Întrebarea aceasta au adresat-o episcopilor din Sfîntul Munte, dar Cuviosul Nicodim, care era de fată, a luat-o înainte cu răspunsul, zicînd: "Sunt o multime si eu sunt cel din urmă."

"Numele Cuviosului Nicodim a ajuns cunoscut si la papistarii din Apus, care au avut de multe ori discutii cu el pentru credință si s-au spăimîntat de darul înțelepciunii care locuia în el."

În jurul anului 1274, puțin mai înainte de a se face Sinodul de la Florenta, orasul Constantinopol era în pericol să cadă în mîinile turcilor. Împăratul grecilor, Mihail Paleologul, fiind în mare nedumerire, neputînd să tină piept turcilor, s-a dus la Roma să ceară ajutorul Papei, care în vremea aceea avea mare putere. Papa i-a făgăduit că-i va da ajutor, dacă se va supune lui cu toată Biserica Ortodoxă. Împăratul, vîzîndu-se în pericol din partea turcilor, a făgăduit că se va supune.

Atunci a venit mare groază pentru Biserica Ortodoxă de Răsărit, căci latinii sileau pe ortodocsi la înșelăciunea lor. Nu prin puterea cuvintelor Sfintei Evanghelii, ci cu ascutitul sabiei si a tot felul de chinuri si necazuri. Mii de suflete cădeau sub sabia lor, pentru curata credință Ortodoxă de Răsărit.

Dar pentru că Sfîntul Munte întotdeauna a fost si este sprijin si apărător al Ortodoxiei în pericole, de aceea si latinii s-au silit ca să strice temeliile acestui sprijin al Ortodoxiei. Si cu grabă mare s-au dus si în Sfîntul Munte, silind pe monahi să se supună Papei de la Roma, prin cuvinte cu momeli, cu bani, cu făgăduinte înșelîndu-i, cu amenintări, cu tiranie si silă si cu moarte mucenicească... Unii, de frica chinurilor si a mortii, primind bani, cu sila s-au lepădat de Ortodoxia Părintilor lor si a noastră. Cei mai multi dintre dînsii înșă au pecetluit cu însusi sîngele lor mărturisirea. Si prin statornicia lor au muștrat pe Papa furul de cele sfinte, numindu-se pe sine că e cap al Bisericii si locțiitorul lui Hristos pe pămînt.

Dar din nefericire înșă, vrednicele de plîns mănăstiri Lavra si Xiropotamou, au căzut atunci si s-au abătut de la învățăturile Sfintilor Părinti ai nostri si au primit pe apuseni cu frică, cu cinste si cu supunere de rob. Sigur că acestea se făceau după porunca împăratului, după voia latinilor, ca să se plece monahii din Sfîntul Munte la dogmele Romei. Înșă Dumnezeu, ca să se întărească si ceilalti în credinta Ortodoxă, a pedepsit mănăstirea Xiropotamou: chiar în vremea cînd acei nefericiti monahi, împreună cu cei din Apus, săvîrșeau liturgia lor latinească după adăugirea reformei latinești, zidurile si turnurile mănăstirii Xiropotamou s-au prăbusit din temelie. În căderea zidurilor au omorît multi din latini si din călugării care au căzut din credință, chiar în vremea cînd slujeau liturgia lor latinească.

Cei care au venit din Italia, nicidecum nu au vrut să dea atentie la această pedeapsă cerească, si fiind turbati, s-au dus prin tot Sfîntul Munte. În apropiere de mănăstirea Zographou se ostenea un monah singur, la liniste, care avea un obicei sfînt ca să citească Acatistul Maicii Domnului de mai multe ori în fiecare zi, cîntînd în fata sfintei icoane a Maicii Domnului.

Într-una din zilele cînd pe buzele acestui bătrîn răsuna neîncetat felicitarea Arhanghelului, care a zis-o Preasfintei Fecioare Maria, "Bucură-te", deodată bătrînul aude din această icoană cuvîntul următor: "Bucură-te si tu, bătrînul lui Dumnezeu". Bătrînul s-a speriat. "Nu te teme", a urmat linistit din icoană glasul Maicii Domnului; "Ci du-te repede în mănăstire si vestește fratilor si egumenului că dusmanii mei si ai Fiului meu s-au apropiat. Care e slab cu duhul si nu poate răbda, să se ascundă pînă trece ispita, iar cei care doresc moarte mucenicească, să rămînă în mănăstire. Dar du-te repede."

Bătrînul, ascultînd porunca si voia Preacuratei Stăpînei noastre, părăsind chilia, a alergat cît a putut mai repede la mănăstire ca să aibă fratii vreme si chip ca să se încurajeze, să se gîndească bine fiecare din ei pentru pericolul de fată. Dar numai cît a ajuns bătrînul în poarta mănăstirii, iată că vede sfînta icoană pe care o avea în chilie, înaintea căreia puțin mai înainte citea Acatistul si auzise glasul cel mai sus zis, o vede că stă pe poarta

mănăstirii cu multă umilintă și evlavie închinându-se înaintea icoanei, o ia și înaintea egumenului spuse cele grăite de Maica Domnului. Frații, văzînd pericolul care nu era departe, s-au înspăimîntat foarte tare și cei mai slabi dintre ei îndată s-au ascuns prin munti și prin pesteri. Dar douăzeci și șase de monahi, împreună cu egumenul, au rămas în mănăstire și s-au ascuns în turn, așteptînd pe dușmanii lor și cununile muceniciei.

După puțin timp au ajuns și latinii, care, la început, cu toată puterea retorică a Apusului, îndemneau pe monahi să deschidă portile mănăstirii și să recunoască pe papa drept cap al Bisericii în toată lumea, făgăduindu-le că-i va ierta și le va da și mult aur. Monahii de sus de pe turn îi întrebau pe latini, zicînd: "Cine v-a spus vouă că papa este capul Bisericii? De unde-i această învățătură a voastră? Că noi credem că Hristos e capul Bisericii. Noi mai degrabă ne hotărîm să murim decît să primim să se spurce acest loc sfînt cu sila și tirania voastră. Să fugiți de aici. Nu deschidem portile mănăstirii".

Latinii însă au strigat cu mînie: "Vreți să muriți?"... și îndată au adunat o mulțime de lemne și crengi uscate împrejurul turnului și i-au ars pe monahi. Flăcările focului s-au înălțat cît turnul, ducîndu-le vîntul înăuntru, dar monahii nicidecum nu s-au retras de la duhovniceasca lor îndrăzneală. Slăvind și binecuvîntînd pe Domnul și rugîndu-se pentru dușmanii lor, și-au dat sufletele lor cele curate în mîinile Lui în ziua a zecea a lunii octombrie, anul 1274. În Codicele mănăstirii se află scrise și numele acestor cuvioși mucenici purtători de biruintă.

Sfînta icoană care a poruncit bătrînului să spună în mănăstire de acest pericol, a stat în turn, împreună cu Cuviosii Mucenici, și după aceea au găsit-o nestricată sub dărîmăturile pricinuite de foc. De atunci și pînă astăzi, zi și noapte arde o candelă nestinsă înaintea acestei sfînte icoane care se numește "Înainte Vestitoare", unde monahii citesc în fiecare zi Acatistul Maicii Domnului. (*Hrană duhovnicească*)

Sfîntul Iustin Popovici (+1979)

În istoria neamului omenesc sunt trei căderi însemnate: a lui Adam, a lui Iuda și a papei. Pricina căderii în păcat e întotdeauna aceeași: vointa de a ajunge bun prin sine. Dar în felul acesta omul se face, fără să-și dea seama, întru totul asemenea diavolului; fiindcă și acela a vrut să ajungă Dumnezeu prin sine însuși, să înlocuiască pe Dumnezeu cu sine însuși, și, în această îngâmfare a lui, a ajuns dintr-o dată diavol, cu desăvîrsire despărțit de Dumnezeu și cu totul potrivnic lui Dumnezeu. [...] Culmea acestui umanism îndrăcit: vointa de a ajunge bun cu ajutorul răului, de a ajunge Dumnezeu cu ajutorul diavolului. De aici și făgăduinta făcută în rai de diavolul către strămosii noștri: Veti fi ca niște dumnezei (Facere 3,5)".

Fără de pocăință și de intrarea în adevărata Biserică a lui Hristos, este un lucru nefiresc și lipsit de noimă să vorbească cineva de vreo unire a "bisericilor", de dialog al dragostei, de "intecommunio" (împărtășire în comun, n.n.). Lucrul cel mai de seamă este a ajunge omul parte din trupul Dumnezeu-omenesc al Bisericii lui Hristos, și, prin aceasta, pîrtas la sufletul Bisericii, Sfîntul Duh, și mostenitor al tuturor bunătăților fără de moarte ale Dumnezeu-Omului (*Biserica Ortodoxă și ecumenismul, 2002*)

Cuviosul Serafim Rose (+1982)

"În cel mai bun caz, ecumenismul așa-zis "creștin" poate să reprezinte greșeala neintentionată și care, deci, se poate bucura de circumstanțe atenuante, prin care cultele protestante și romano-catolice nu își dau seama că Biserica lui Hristos există deja și ele fiintează în afara ei."

"Orice erezie își revendică propria "spiritualitate" și propria metodă de practicare a vieții religioase. Romano-catolicismul, de exemplu, a avut pînă azi o notă a sa distinctivă concretizată prin "cultul inimii sacre", primatul papal, purgatoriul, indulgențele, revelațiile diferitelor "mistici" și alte asemenea elemente, în care observatorul creștin-ortodox atent

detectează tot atâtea manifestări practice ale erorilor teologice ale Romei în cadrul spiritualității romano-catolice contemporane."

"În Occident este un fapt incontestabil că harul lui Dumnezeu s-a pierdut cu multe secole în urmă. Romano-catolicii și protestanții de astăzi nu cunosc puterea harului dumnezeiesc. De aceea nu ne mirăm că ei nu sunt capabili să-l deosebească de înșelătoriile drăcești." (*Ortodoxia și religia viitorului, Chisinău 1995*)

Cucernicul Părinte Dumitru Stăniloae (+1993)

Eu cred că trebuie să rămânem în creștinismul de la început, poporul român s-a precizat ca popor român prin creștinism. Vedeti Faptele Apostolilor capitolul 16:9-12, unde Sfântului Apostol Pavel fiind în Troia are un vis în care i se arată un macedonean zicându-i: "Treci în Macedonia și ne ajută; treci Bosforul și te du, că se deschide o poartă nouă." Și a ajuns în Filippi care era colonie romană - vers.12. Deci noi avem creștinismul înainte de Roma; la Roma a mers Pavel abia după aceea, când este dus, legat și închis. Căci are Epistola către Romani scrisă mai târziu și îl duc legat la Roma. Și la Roma vreo 200 de ani nu s-a vorbit limba latină, ci limba greacă.

El spune că aici era colonie romană. Iar noi avem termeni latini proprii, nu de la Roma, de dinainte de cei care s-au format la Roma. Eu zic că noi suntem protolatinitatea. Nici o limbă nu este atât de latină ca limba noastră; este foarte apropiată de limba latină scrisă, aproape toate cuvintele... Și avem cuvintele latine cele mai substanțiale, cele mai pline de sevă, de exemplu: inima este de la anima, noi spunem Atotțiitorul, traducerea exactă după "Pantocrator", în Occident ei zic Atotputernicul: Atotputernicul e mai rece; Atotțiitorul parcă te îmbrățișează. Noi zicem Tată, ei zic Pater; Tată parcă-i altfel... Noi zicem Fecioară, ei zic Virgo, mai fizic așa. Ei zic "regnum" - stăpânire, parcă mai lumeste; noi zicem împărăție, parcă mai plină de taină, de basm așa... împărăție... Noi zicem biserică de la "basiliki", adică clădirea împărătească; Hristos e Împăratul... ei zic "ecclesia"; iar toți termenii acestia au trecut la popoarele din Occident de la Roma, dar la noi nu. Și ceva din duhul acesta răsăritean, de taină, se vede în toate cuvintele noastre. Noi nu le-am luat de la Roma; noi avem o limbă proprie; latină dar proprie, noi am fost protolatini, aici s-a format latinitatea. Dealtfel, caracterul nostru latin nu e străin de vechimea ființei noastre de traci: învățatul vienez Tomashek în lucrarea sa "Über die Bessen" tipărită la 1880, spune că besii erau tracii și dincolo de Bosfor se numeau biti, iar capitala Bitiniei era Troia, de unde nepotul lui Priam, după ce grecii înving, pleacă (evident că nu singur, ci cu corăbii și cu multime) și întemeiază Roma. Eu cred că asta a fost protolatinitatea; a noastră, aici. După aceea a ajuns acolo intrând în legătură cu nemții, cu barbarii, cu toți; deci latinitatea primă și cea mai curată a fost aici. Sfântul Apostol Pavel a tradus în limba asta care se vorbea aici. De ce noi am rămas latini după ce am avut stăpânirea armatei romane vre-o sută și ceva de ani?... așa de repede își pierde un popor limba?... de ce n-au devenit latini grecii; sau cei din Asia Mică, sau cei din Egipt?... de ce numai noi?...

Tracii acestia se întindeau foarte departe, se întindeau dincolo în Bitinia, până în Frigia și s-au întins în toți Balcanii, pe urmă până-n nordul Carpaților. Poate împrejurările, sau poate nu știu ce fel al nostru de a fi prea îngăduitori, ne-a împuținat așa teritoriul. Grecii aproape că i-au desfiintat pe macedoneni, sîrbii la fel, bulgarii la fel... Bălcescu spune că atunci când a ajuns pe un vîrf de munte în Bulgaria, de jur împrejurul lui erau numai români.

Aici era normal să fie un popor unic, un popor de legătură între Orient și Occident; noi unim luciditatea latină și sentimentul de taină al Răsăritului. Cred că spiritualitatea poporului român este imprimată de ortodoxie, nu s-ar putea înțelege altfel; i-am dat o pecete proprie, o pecete românească creștinismului; protolatinitatea noastră a pus o amprentă pe creștinism și creștinismul a pus o amprentă pe românismul nostru. Avem luciditatea latină în ortodoxie, pe care nu o au slavii și nu o au grecii. (*Scara tr.VII, 2001*)

Cuviosul Paisie Aghioritul (+1994)

"Catolicii - cu ratiunea lor - au ajuns să examineze chimic Sfînta Împărtășanie, ca să vadă dacă într-adevăr este Trupul și Sîngele lui Hristos. Sfintii însă, cu credința ce o aveau, adesea vedeau Carne și Sînge în linguriță. Peste puțin vor ajunge să treacă și pe Sfintii prin raze, ca să le depisteze sfîntenia. Au aruncat pe Duhul Sfînt, și-au pus ratiunea lor și acum se ocupă cu magia albă. Unui catolic care avea intenție bună - plîngea sărmanul - i-am spus: "Una din principalele diferențe pe care le avem este și aceasta: Voi puneți creierul, noi credința. Voi ați dezvoltat rationalismul și, în general, elementul uman. Cu ratiunea voastră limitați puterea dumnezeiască, pentru că aruncați la margine harul dumnezeiesc. Voi aruncați conservant în aghiasmă ca să nu se strice. Noi aruncăm aghiasmă peste cele stricate și se fac bune. Noi credem în harul care sfînteste, și aghiasma ține și două sute, și cinci sute de ani, și nu se strică niciodată."

"Dacă în Biserică Sinodul, sau în mănăstiri Sinaxa, nu funcționează corect, atunci desigur vorbim de duh ortodox, îl avem totuși pe cel papal."

"Nume de catolici, de martori ai lui Iehova etc., nu e bine să pomenesti la Sfînta Proscomidie. Pentru aceștia nu se pot scoate miride și nici parastas nu se poate face." "Ceea ce se impune fiecărui ortodox este să pună neliniștea cea bună și în heterodocși, să înțeleagă adică faptul că ei se află în înșelare, ca să nu-și odihnească în mod mincinos gîndul lor și să se lipsească și în această viață de binecuvîntările bogate ale Ortodoxiei și în cealaltă viață de și mai multe și vesnicele binecuvîntări ale lui Dumnezeu. Vin acolo la Coliba mea unii tineri catolici cu o foarte bună dispoziție, gata să cunoască Ortodoxia. "Vrem să ne spui ceva, ca să ne folosim duhovnicește" - îmi spun. "Uitați-vă, le spun, luați Istoria Bisericii și veți vedea că odinioară am fost împreună și după aceea unde ați ajuns. Asta vă va ajuta mult. Faceți asta, și altă dată, vom discuta multe." (*Cu durere și dragoste pentru omul contemporan*)

Cuviosul Parinte Filothei Zervakos

"Dar, și în aceste zile viclene, în care toți s-au abătut de la credință, Domnul Iisus Hristos n-a părăsit Biserica Sa, pe care El Însuși a zidit-o și a întărit-o, încît portile iadului nu o vor birui. Războiță și primejduită de dusmanii văzuți și nevăzuți care căutau s-o nimicească, totuși Biserica a promovat totdeauna bărbați plini de credință și iubire, cu multa rîvnă, bărbăție, înțelepciune, cumpătare și har în propovăduirea cuvîntului lui Dumnezeu, care, ca niște lei, au urmărit pe vrăjmasul de moarte al Bisericilor Ortodoxe. Tot astfel, și acum și în vecii vecilor, nu va înceta să arate astfel de bărbați care nu-și vor pleca genunchii noului Baal - Papa și slujitorilor săi.

Chiar dacă toate neamurile și toate popoarele se vor închina fiarei care s-a ridicat din abis să corupă pe cei ce locuiesc pe pămînt, ostasii lui Hristos, ai Bisericii Ortodoxe, vor cânta:

"Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți, neamuri, și vă plecați, căci cu noi este Dumnezeu". Întrucît, iubirii mei fii sufletești, eu am ajuns la adânci bătrîneti și în curînd voi pleca din această patrie pămîntească și străină, vă las sfatul meu părintesc: rămîneți statornici în adevărata credință ortodoxă pe care din pruncie ați fost învățați s-o păziți; așa ne învăță Sfintele Evanghelii, Profetii, Apostolii, Sfintii Părinți de Dumnezeu purtători întruniți la cele șapte sinoade ecumenice, precum și toată tradiția scrisă și nescrisă, apostolică și patristică. Să urîți toată greșeala, erezia și învățătura potrivnică Bisericii Ortodoxe, ca niște buni ostasi ai lui Hristos, ca să luați cununa cea nestricăcioasă în ceruri. Amin (*"Viata și învățăturile", Tesalonic, 1994*)

Protoiereul prof. Teodor Zisis, Tesalonic

"Pe eretici nu-i cinstim, ci îi condamnăm. Este sau nu este eretic papa? Cinstindu-l în vreun oarecare fel pe papa, îi necinstim pe Sfinții care au luptat împotriva lui! Uităm și stergem (din memoria colectivă și istorică a poporului lui Dumnezeu care este Biserica - n.tr.) inovațiile și faptele lui, nu conglăsuim cu credința de veacuri și disprețuim ceea ce s-a crezut întotdeauna și de către toți.

Credința și Predania noastră nu le vom trăda! Limba bisericească din scrierile Sfinților nu este limba diplomatiei, ci a Ortodoxiei, a dreptății și a sincerității. Este clar sau nu?... Ne interesează părerea lui Dumnezeu, nu părerea lumii! Vrem să fim plăcuți lui Dumnezeu, și nu lumii! În anii sclaviei, cu credința cea vie a înflorit și a triumfat Ortodoxia și s-a împuternicit elenismul. Cu ecumenismele și cu îmbrățișările însă, începând cu secolul XX, am fost exterminați din Pont și din Asia Mică. Orasul (Constantinopol), peste puțin timp, va fi pustiu și cu totul nelocuit de ortodocși, dacă nu vom reveni pe linia Sfinților Părinți. Nu este proprietatea personală a nimănui Credința Ortodoxă! La sfârșit, Hristos și Biserica vor învinge și nu antihristul papă! Mielul și nu fiara! Fericiți toți câți sunt prieteni ai Mielului și potrivnici ai fiarei! Episcopii reprezintă Biserica doar atunci când conglăsuiesc în timp cu Sfinții și credincioșii din toate epocile, când sunt următori și posesori (părtasi) nu ai tronurilor, ci ai Adevărului. Ortodoxia a trasat limpede granița între erezie și înșelare. Biserica se găsește toată pe Sfântul Disc al Proscomidiei. Câți nu sunt pomeniți acolo, sunt în afara Bisericii, eretici și schismatici.

CRIZA BISERICII CATOLICE

de Mihai Urzică

Prin poticniri provenite din afară și dinăuntru, Biserica Catolică străbate astăzi cea mai sumbră perioadă din istoria sa. Această criză, care s-a tot accentuat din deceniile trecute, este determinată acum de tendințe moderniste și de insubordonarea unei însemnate părți a clerului, de apatia religioasă a multor credincioși ai săi, de practici religioase dubioase, înșusite în unele cazuri de autoritățile ecleziastice, de manifestări și compromisuri ale unor ierarhi fală de Masonerie și de iudaism, ca și de alte acțiuni condamnabile.

În anii din urmă mii de preoți au părăsit clerul catolic pentru a se căsători, iar alții refuză să mai asculte de autoritatea ierarhică^[1]. Cu deosebire în țările nordice, un număr din ce în ce mai mare de slujitori ai altarului se agită în favoarea reformei care le-ar permite, în același timp, să rămână în cler ca preoți deserventi și să se căsătorească, ceea ce contravine principiului de a nu se administra taina cununiei după hirotonia preoților. Pe de altă parte, din lipsa de vocație a credincioșilor pentru consacrarea lor în clerul de mir și din ordinele monahale, s-a ajuns la o situație alarmantă în majoritatea țărilor catolice din Occident. Din cauza necredinței și a indiferențelor religioase care s-au abătut peste lumea occidentală, Biserica catolică recurge la tot felul de inițiative și acțiuni rău inspirate care, în loc să combată fără crutare răul care o macină, o povărnesc tot mai mult pe panta compromisurilor.

S-a recurs astfel la introducerea muzicii de jazz în unele biserici din Olanda și din America Latină, pentru a atrage lumea. De asemenea, după modelul cinematografele americane în aer liber, drive-in-movies, pentru automobilistii care vor să vizioneze filme fără să-și părăsească volanul și canapeaua confortabilă, s-a inițiat în Buffalo, în suburbia orasului New York, tinerea unor liturghii drive-in. O fotografie din revista National Catholic Reporter, din septembrie 1969, prezintă o asemenea imagine. Pe o estradă, apare, dintr-un grup de turisme, un fel de baracă purtând inscripția: Altar exterior al Parohiei Sfântului Leon. Liturghie duminicală. Îndărătul unei vitrine care protejează o încăpere transportabilă, un preot în odăjdii slujeste sfânta liturghie, care se amplifică prin megafoane. Potrivit relatării din revista catolică menționată, participanții la aceste liturghii de consumație stau relaxați în interiorul turismelor, iar când preotul exclamă Go in peace! (Mergeți în pace!), ei întorc cheile în contact și pacea este salvată în huruitul tuturor motoarelor!

Pe aceeași linie înnoitoare de atitudini eclesiastice, cardinalul Suenens, primatul Belgiei, a declarat, într-un interviu la Ottawa, că admiterea femeilor în clerul catolic - idee care se vîntură în multe cercuri și care s-a admis de o parte a Bisericii anglicane - ar trebui să facă obiectul unui studiu serios^[2].

Vaticanul a dezlegat lumea credincioșilor de tinerea posturilor de peste an, considerînd că asemenea acte de înfrînare reprezintă constrîngeri care din cauza mentalității veacului nostru, îi îndepărtează pe oameni de la credință. În actuala criză a Bisericii catolice, un fapt semnificativ îl constituie și tendința multor credincioși de a se disocia de autoritatea bisericească. Există azi - spunea reverendul Thomas Stansky, membru în Secretariatul pentru Unitatea Creștinilor din Roma - o schismă tacită a unor rebeli care rămîn catolici doar cu numele, dar care, în realitate, se îndepărtează din ce în ce mai mult de Biserica constituțională. Iar un episcop american declara: În ultima vreme, s-au conturat două biserici catolice: o biserică oficială, a papei și a ierarhiei, și o biserică liberă, care atrage un număr tot mai mare de laici și preoți. În acest sens, ziarul Time (22 noiembrie 1968) menționa: În ajunul conferinței semestriale din Washington, din anul 1968, a celor 238 de episcopi catolici din Statele Unite, 3500 de credincioși s-au pronunțat în sprijinul celor 40 de preoți locali, sancționați de cardinalul Patrick O'Boyle pentru că au criticat enciclica papei Paul al VI-lea "Humane Vitae". A doua zi însă, un grup de 150 de preoți au năvălit în sala unde se ținea conferința episcopilor și și-au manifestat solidaritatea cu preoții sancționați. Catolici proeminenți din Washington au acordat apoi sprijin unui nou centru bisericesc, grupat în jurul unor preoți sancționați, unde s-a organizat un fel de cartier general al protestatarilor catolici.

Un alt fapt neasteptat s-a petrecut în Franța, sub pontificatul lui Paul al VI-lea, prin apariția unui antipapă, Clement al XV-lea, care a grupat în jurul lui zeci de mii de credincioși de pretutindeni - din Germania, Elveția și chiar din Canada - veniți să i se prosternă. Prin mistificările lui, acest caz scandalos a provocat o nouă schismă în Biserica Romei. Astfel, uzurpatorul papei Paul al VI-lea, Michel Cotten, fost preot în congregația Sacré-Cœur, în urma unei viziuni pe care pretinde că a avut-o în Biserica din Sarrebourg, la 7 octombrie 1950, s-a văzut încoronat ca papă de însuși Hristos (?), cu numele de Clement al XV-lea! În 1960 s-a instalat la Clemery (Meurthe-et-Moselle), unde și-a alcătuit un mic Vatican, cu cincizeci de cardinali și episcopi de ambele sexe și cu o grupare de călugărite, excomunicîndu-1 chiar pe Paul al VI-lea, sub învinuirea de imoralitate^[3]. Deși unui asemenea caz nu i se poate acorda o importanță prea mare, el urmînd se stingă de la sine, acest fapt a provocat tulburare printre atîția credincioși, mărind și mai mult confuzia din sînul Bisericii Catolice.

O altă schismă, de altă natură, s-a produs tot sub pontificatul lui Paul al VI-lea, din partea episcopului Marcel Lefébre, fost arhiepiscop de Dakar și fondator al Fraternității Sacerdotale Sfântul Pius al X-lea, care l-a acuzat pe Paul al VI-lea de împăciuatorism cu comunistii și de concesiuni vinovate față de Tradiția Bisericii Catolice, intervenite prin hotărârile Conciliului Vatican II. Episcopului rebel i s-au alăturat traditionalistii catolici, benedictinii disidenți, precum și o fracțiune a Ordinului Carmelit.

Monseniorul Lefébre a vizitat diferite țări catolice unde a ținut conferințe împotriva reformelor Conciliului Vatican II și unde, tot fără a cere consimțământul episcopilor diocezelor respective, a hirotonit preoți în cadrul Fraternității Sacerdotale pe care a fondat-o, și a condus trei seminarii: la Econ (Elveția), la Armanda (Michigan, SUA) și Zeitskop (Germania)[4]. În anii care au urmat, schisma s-a aplatat, întrucât nu avea un fundament dogmatic, iar atitudinea episcopului a fost mult criticată.

O situație mai gravă și de o întindere mai mare zdruncină Biserica Catolică din cauza unei credințe îndoielnice pe care o manifestă o parte a clerului, care lasă să planeze asupra credincioșilor tot felul de dubii față de adevărurile fundamentale ale credinței creștine: păcatul original este contestat; descendența neamului omenesc dintr-un singur cuplu este pusă la îndoială; la fel, fecioria Mariei ca Născătoare de Dumnezeu; ridicarea la cer a Mântuitorului este privită ca o imagine și nu ca o realitate; Iisus este considerat doar un profet etc.

Asemenea grave abateri au fost consemnate într-un amplu document al traditionalistilor catolici francezi, constituit în asociația religioasă Credo, prezentat adunării plenare a episcopilor francezi în 1976 și publicat ulterior în lucrarea *Les Fumées de Satan*. Din același document reiese și felul delăsător în care se săvârșeste liturghia și modul scandalos în care se administrează Euharistia, oferită celor nepovediți, celor de alte confesiuni sau celor bolnavi, prin expedierea Sfintei Împărtășanii prin ramburs postal.

Din cauza îndepărtării Bisericii Catolice de la adevărata tradiție și spiritualitate a dreptei credințe, au apărut în această Biserică și mari anomalii față de Sfânta Taină a spovedaniei. În anumite cazuri, se dau, în masă, dezlegări depline de păcate sau se pronunță, tot în masă, excomunicări din motive politice, încalcându-se adevăratele orânduiri bisericesti. Așa s-a întâmplat sub pontificatul papei Pius al XII-lea, când cetatea Vaticanului a anunțat că slujba de Paști a acelui an va fi radiodifuzată, iar papa va da binecuvântarea *Urbi et Orbi* de la balconul bazilicii Sf. Petru, cu proclamarea iertării depline a păcatelor tuturor aceluia care vor asculta, în acea piață sau la posturile de radio, cuvântarea din acea zi de Paști. În acest fel, zeci de milioane de ascultători ale acelei emisiuni se puteau considera absolviți de toate păcatele, fără nici o prealabilă cercetare a cugetului, fără nici o rugăciune de pocăință, fără o mărturisire de păcate și fără nici un eventual canon. Taina spovedaniei era cu totul abolită!

Cu o aceeași gresită înțelegere a duhovniciei s-a dat și decretul papal din 13 iulie 1940, când același papă, Pius al XII-lea, a aprobat hotărârea Congregației Sfântului Oficiu de a excomunica ipso facto din sânul Bisericii Catolice orice persoană care ar face parte din partidele comuniste și muncitorești sau care le-ar arăta acestora simpatie. Această hotărâre drastică pare aparent justificată, în măsura în care se referă la persoane care își însușesc o ideologie care îl reneagă pe Dumnezeu. Însă în realitate există mulți comunisti care nu sunt comunisti de fapt. Mulți din aceștia s-au pomenit a fi membri de partid fără să li se ceară adevărată adeziunea. Așa s-a întâmplat, în țările răsăritene subjugate comunismului, cu toți socialistii vărsați din oficiu în rândurile partidului marxist.

Ca urmare, dacă comunismul este ateu, nu înseamnă că toți comunistii sunt ateii. Și dacă sunt comunisti necredincioși, nu înseamnă că sunt și lepădați de Dumnezeu. Căci nu aceeași vină o poartă necredinciosul care nu l-a cunoscut pe Dumnezeu, și credinciosul care, cu bună știință, s-a lepădat de Hristos! Proorocul David, insuflat de Duhul Sfânt, spune: Domnul cercetează pe cel drept și pe cel necredincios; iar pe cel ce iubeste nedreptatea îl urăște sufletul Său (Ps. 10, 5). Necredincioșii pot deveni credincioși, ba chiar credincioși ferventi, dar iubitorii de fărădelege sunt izgoniți de Dumnezeu pe drumul pierzaniei, indiferent dacă sunt sau nu comunisti.

*

Din anul 1970, un fenomen religios, cu milioane de adepți, se manifestă în cadrul Bisericii Catolice prin mișcarea de reînnoire harismatică. Sub aparentele unei religiozități de mare spiritualitate creștină, această mișcare reprezintă, în realitate, o gravă abatere de credință. Inspirată din secta pentecostarilor americani, cu manifestări de pretinse harisme, această nouă sectă este constituită în frății de câte zece persoane, înglobate la rîndul lor în formații mai mari de sute de membri, fiecare frăție sau formație purtînd câte o denumire biblică. Frățiile sunt organizate din mireni, pe un principiu de autonomie, dar se alcătuiesc și în comunități monastice cu celibatari, bărbați și femei, precum și din persoane căsătorite, care au deci familie și copii. Este de menționat că asemenea organizații - mai ales comunitățile monastice cu bărbați și femei în comun, și cu familii întregi - nu au existat niciodată în Creștinism, ele fiind experiențe noi care aduc o inevitabilă sminteală.

Această mișcare se subordonează episcopatelor catolice, căutînd să reediteze viața primilor creștini, dar sub o cu totul altă formă. Toate veniturile, salariile, bunurile și proprietățile harismaticilor se administrează în comun, ei ducînd o viață de obște. În mod deosebit, mișcarea înțelege să reînvie harismele de altădată, de care pomeneste Apostolul Pavel: darul vindecărilor, al proorociei, al discernămîntului și al glosolaliei (facultatea de a vorbi în limbi necunoscute).

Despre această acțiune religioasă, anchetată de benedictinul Manteau-Boramy, doctor în teologie și expert la Vatican II, și de cardinalul Suenens, primatul Belgiei, papa Paul al VI-lea s-a pronunțat că în perioada critică prin care trece Catolicismul, o asemenea mișcare reprezintă la chance de l'Eglise [5].

Dată fiind amploarea mișcării, în 1975 s-a ținut la Roma un congres al harismaticilor, cu 10.000 de reprezentanți, care au primit binecuvîntarea papei, în bazilica Sf. Petru. În 1978, harismaticii au ținut la Dublin un congres și mai mare, la care au luat parte 2 cardinali, 38 de episcopi, 1500 de preoți și 30.000 de credincioși din 75 de țări [6].

Acești credincioși se adună periodic în biserici și în capele, mai cu seamă prin bisericile fără preoți, din cauza lipsei de slujitori, dar și în casele lor. În aceste adunări ei citesc și comentează Biblia, se roagă, legănîndu-se cu mîinile ridicate, și apoi, în mod spontan, articulează sunete armonizate, pronunțate monoton sau cîntate la unison, într-o manieră medievală. În pauzele dintre aceste manifestări, cîntă cîntece moderne, bat din palme, dansează și se îmbrățișează, socotindu-se frați și surori [7]. Sunt frecvente cazurile cînd unii din acești harismatici vorbesc în limbi arhaice sau moderne, necunoscute lor. Se citează astfel cazul unui francez care a vorbit în limba chineză; sau al unui irlandez care a vorbit

unui rabin în ebraică, dezvăluindu-i taine din viața lui trecută, ca și din cea a tatălui lui[8]. Alteori s-au produs vindecări neașteptate de paralizii, verificate și de medici[9].

Aceste fenomene de vorbiri în limbi, de vindecări spectaculoase sau de preziceri sunt cât se poate de dubioase și trădează prezența demonului. Având în vedere originea acestei mișcări religioase, generată de secta Penticostalilor, rezultă că ea poartă din capul locului o pecete dubioasă. Pastorul metodist Charles Parham, întemeietorul sectei Penticostalilor, în intenția de a reînvia harismele, a stabilit condiția prin care Duhul Sfânt poate coborî asupra unei persoane, învrednicind-o cu anumite harisme, și anume atunci când mai mulți credincioși își pun mâinile pe capul acelei persoane și fac o anumită invocare. Deci pe măsură ce harismele s-au tot rărit în cursul timpului, din motive binecuvântate de Dumnezeu, iată că acum adeptii reînnoirii cred că Duhul Sfânt vine la cerere, în urma unor manifestări neobisnuite, dar exhibiționiste și lipsite de orice înălțime spirituală.

Dacă Apostolii, printr-o lucrare a Duhului Sfânt, au primit darul de a face minuni și de a vorbi în limbi, în scopul de a propovădui Evanghelia în rîndul atîtor neamuri păgîne, aceasta a avut o rațiune a momentului - începutul Creștinismului. Iar Apostolii predicau în diferitele limbi ale timpului într-o deplină înțelegere a celor ce spuneau, și nu prin cuvinte bolborosite și neînțelese, cum se întîmplă harismaticilor.

Cît despre prezicerile pe care unii din acești credincioși le fac în adunările lor, ele nu se deosebesc cu nimic de acelea ale chiromanților sau a oricărui medium care cade în transă, întrucît sursa inspirațiilor este aceeași, dubioasă și necurată, și numai modalitatea manifestărilor diferă de la unii la alții. Adevăratele preziceri aveau un scop duhovnicesc, și nu tinte banale, cu demonstrații publice.

Felul straniu de manifestare, practica rugăciunilor, faptul că se socotesc vrednici a avea pretenții de la Duhul Sfânt, arată că această mișcare este o sectă, chiar dacă ea s-a constituit ca o bisericuță în sânul Bisericii Catolice. Adeptii acestei mișcări religioase se află în primejdia de a aluneca din ce în ce mai jos în rătăcirea lor, în măsura în care se socotesc alesi și au o încredere nelimitată în duhul care îi inspiră. A forța voința divină să trimită Duhul Sfânt pentru a împlini minuni, a folosi în acest scop practici necunoscute, neobisnuite și în contradicție cu toată Tradiția Bisericii și cu adevărata spiritualitate creștină, înseamnă nu numai o mare eroare de credință, ci o alunecare în vrăjitorie, sub un impuls demonic.

În ceea ce privește împărtirea și folosirea în comun a bunurilor, aceasta a reprezentat o experiență trecătoare în primii ani ai Creștinismului, dar care nu a dăinuit din pricina condițiilor în care s-a desfășurat viața. Cît despre strădania acestor harismatici de a duce o viață după Evanghelie, ea este sinceră și vrednică de laudă, dacă acest imbold nu ar fi o momeală a celui viclean.

Cu toate acestea, Înalțul Pontif și sfetnicii săi au girat mișcarea harismatică, au binecuvîntat-o, au încurajat-o și au considerat-o un noroc al Bisericii!

Fapte tulburătoare, de altă natură, se petrec în sânul Bisericii Catolice și ca urmare a unor ciudate inițiative ale Vaticanului față de lumea protestantă. Astfel, pentru a complăce protestantismului în scop propagandistic, Biserica Romano-Catolică a ridicat problema eventualei reconsiderări a lui Martin Luther. În același sens, cardinalul Willebrands, președintele Secretariatului pentru Unitatea Creștinilor de pe lîngă Vatican, cu prilejul adunării protestante din anul 1970, de la Evian, a făcut chiar elogiu marelui reformator.

Această neasteptată ieșire din partea unei asemenea marcante autorități catolice a produs o vie reacție în unele cercuri clericale romane care, în frunte cu monseniorul Francesco Spadaforo, l-au calificat pe ilustrul cardinal drept eretic.

Acțiuni misionare de o orientare spirituală cu totul gresită s-au manifestat, în ultima vreme, în Catholicism, și față de mozaism, în vederea convertirii evreilor la Creștinism. În acest scop, căutând să li se niveleze drumul pentru a-i apropia de Biserică și a le usura - după părerea Vaticanului - accesul la botez, s-a mers cu cedările pînă la măsluirea unor adevăruri evanghelice și istorice [10]. Ca urmare, s-a înțeles să se atenueze cît mai mult răspunderea pe care o poartă evreii, ca neam și ca indivizi, pentru răstignirea Mîntuitorului, păcat pe care Hristos nu l-a iertat, ci mai greu l-a acuzat. Aceasta nu înseamnă însă că o discriminare cu caracter antisemit ar fi cît de puțin justificată, ci dimpotrivă, ar fi foarte reprobabilă. Căci fiecare om este o parte din umanitatea în care se reflectă Divinitatea, și el trebuie iubit cu dragostea cu care Hristos S-a jertfit pentru el. Dar de la această atitudine creștină, față de care se cuvine toată înțelegerea evanghelică, și pînă la a se arăta îngăduință față de spiritul antihristic al iudaismului sau pînă la a minimaliza uciderea sacrilegă, săvîrsită în numele întregului neam evreiesc și al urmașilor săi, este o distanță enormă. Căci blestemul cu care au fost blestemați preotii și poporul apasă și azi pe fiecare evreu care continuă să se lepede de Hristos și să-l hulească numele.

Un asemenea punct de vedere, cu care Biserica Ortodoxă nu va putea fi niciodată de acord, este pe cît de gresit, pe atît de primejdios, prin capitularea în fața iudaismului, ca rezultat al infiltrațiilor masonice în mijlocul ierarhiei catolice. O asemenea atitudine lasă ușa deschisă și altor posibile concesii care se vor face Masoneriei și angajează la răspunderi foarte grave ierarhia Bisericii Catolice.

Pretentia ca evreii să fie absolviți de învinuirea uciderii lui Hristos a fost ridicată, în mai multe rînduri, chiar din mijlocul cercurilor iudaice [11]. În anii din urmă, seful rabin din România spunea: În loc de a îmbrățișa cu dragoste și recunoștință poporul care păstrează curat și nealterat străvechiul Legămînt, s-a sopțit mereu, fie cavalerilor îmbrăcați în armură de cruciați, fie monahilor învesmîntați în sutană, fie tăranului nestiutor, că acest popor e vinovat de deicid. Rîuri de sînge au curs de pe urma acestei absurde îmbinări de noțiuni, care admite că Dumnezeu poate fi ucis și dezmințe însăși versiunea faptelor, așa cum este ea narată de Scriptura cea nouă. (...) Trebuie să răsune un zguduitor și universal Pecavi care să pună capăt absurdelor născociri ale unui dramatic trecut și să pună bazele unei înfrățiri [12].

Deci conform acestui punct de vedere, propriu iudaismului, nu evreii ar trebui să se pocăiască pentru nelegiuirile lor sacrilegii, ci creștinii ar trebui să recunoască păcatul, printr-un zguduitor și universal Pecavi. Ca un ecou întîrziat de acum două mii de ani, al învinuirilor aduse de marele preot de atunci împotriva lui Hristos, pătrunde acum glasul sefului rabin Moses Rosen împotriva creștinilor care nu s-au pocăit pentru absurdul lor născociri despre cei care l-au răstignit pe Domnul.

Cînd Iisus a fost dus spre judecată în fala lui Pilat, arhierii și bătrînii au atîtat multimile ca să ceară pe Baraba, iar pe Iisus să-l piardă. (...) Toti au răspuns: Să fie răstignit! A zis iarăși Pilat: Dar ce rău a făcut? (...) Nevinovat sunt de sîngele Dreptului acestuia. Voi veți vedea. Iar tot poporul a răspuns și a zis: Sîngele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri! (Mt. 27, 20-25). Iar cînd, la locul numit Cîpătîna, Iisus a zis: Tată, iartă-i, că nu știu ce fac, El se referea la ostasii romani - păgîni și inconștienți, care împlineau ordinul executiei, fără să-și dea seama de cele ce făceau - iar nu la acei care i-au cerut răstignirea și și-au

luat asupra lor si a copiilor lor Fărădelegea acestui sacrilegiu. De n-as fi venit si nu le-as fi vorbit, păcat nu ar avea; dar acum n-au cuvînt de dezvinovătire pentru păcatul lor (In. 15, 22). De nu as fi făcut întrei ei lucrări pe care nimeni altul nu le-a făcut, păcat nu ar avea; dar acum M-au si văzut si M-au urît si pe Mine si pe Tatăl Meu (In. 15, 24). Iar lui Pilat, Iisus i-a răspuns: De aceea cel ce M-a predat tie mai mare păcat are (In. 19, 11).

Iisus nu i-a iertat. Dar Vaticanul a căutat să circumscrie răspunderea sacrilegiului comis numai la acuzatorii lui directi de atunci, absolvind tot restul Israelului de implicatiile acestei Fărădelegi. Dar pentru că blestemul cu care s-a blestemat norodul a fost rostit de bătrînii sinedriului, de preoti si de mai marele preot, el a căzut asupra întregului popor si nu numai a celor de fată. Iar dacă ar fi să se facă azi un sondaj printre rabinii, cărturarii si bătrînii acestui popor, cu privire la hotărîrea luată de înaintasii lor fată de Iisus, crede oare Conciliul Vaticanului că s-ar desolidariza ei de acea hotărîre sau că ar contesta consecintele aceluia blestem arhieresc?

Iată de ce, evreilor care vor să primească botezul credintei ortodoxe, Biserica le cere, pe temeiul Traditiei, ca la prima cateheză să se facă, între altele, următoarele lepădări, cuprinse în Evhologhiu: Mă lepăd de toată credinta iudaică si blestem toată hula lor pe care o au asupra Domnului Iisus Hristos, asupra Preacuratei Maicii Sale asupra tuturor Sfintilor si asupra tuturor crestinilor. Mă lepăd de cele ale legii vechi, ca de cele ce acum au trecut, si de alte obiceiuri evreiesti, cele de Dumnezeu hulitoare, si de blestemata lor carte, Talmudul, precum si de toate tălmăcirile acestuia, si le blestem pe ele.

În afara absolvirilor pe care Catolicismul le-a acordat evreilor pentru starea de păcat în care se află fată de Hristos, Biserica Romei a întreprins si alte actiuni deosebit de vinovate, ca orientare spirituală si canonică, privind relatiile dintre Crestinism si iudaism.

În luna august 1968, a avut loc în America Latină, la Bogota, prima reuniune la scară continentală între catolici si evrei, cu participarea a 27 de personalități, printre care si cardinalul Raul Silva Henriquez de Santiago de Chile, dimpreună cu mai multi episcopi. Cu această ocazie s-au formulat o serie de concluzii mai importante. În ceea ce priveste comunitățile religioase, reuniunea a recomandat o colaborare cît mai strînsă între organizatiile evreiesti si cele crestine, hotărînd, între altele: Să se desfășoare o lucrare comună, pe cît posibil mai extinsă si unitară, a celor două confesiuni religioase fată de necesitățile umane; să se încurajeze tinerea reciprocă de cursuri, de seminarii si conferinte, pe tot cuprinsul continentului latino-american, pe teme specifice, sustinute de teologi evrei si crestini, care să-si expună propria religie si cultură etc.

Între temele propuse figurează: Israelul si locul său în teologia evreiască; Mîntuirea în crestinism si în iudaism; Ateismul etc.

Dar reuniunea de la Bogota a mai hotărît: Revizuirea cărtilor de texte ale catehismelor, ale manualelor de rugăciuni, ale dictionarelor si enciclopediilor pentru a elimina orice formă de prejudiciere reciprocă; promovarea, în ambele comunități, a cunoasterii liturghiilor respective; participarea evreilor si a crestinilor la rugăciuni în comun, servindu-se de Tanas (Vechiul Testament). În acest scop, textele biblice si de rugăciuni vor fi alese cu grijă pentru a se elimina pasajele care se pot preta la controverse, iar pentru rugăciunile în comun va fi preferabil să se utilizeze alte formulări decît acelea pe care le comportă în mod obisnuit liturgia^[13].

Prin asemenea initiative, devenite acte normative pentru Biserica Catolică, se nesocotesc cu totul canoanele apostolice care interzic, sub pedeapsa caterisirii si a afurisirii, pe acei

clerici sau laici care ar face rugăciuni împreună cu ereticii sau cu cei înlăturati din obstea creștinilor[14].

Dacă această acțiune este oprită și condamnată de Biserică, cu cât mai grav este faptul că asemenea rugăciuni și formulări din Vechiul Testament se oficiază nu cu ereticii, care sunt totuși creștini, ci cu evreii talmudisti, desconsiderând canoanelor ecumenice și, mai mult, cu binecuvântarea oficială a Bisericii! Cît despre revizuirea cărților de texte ale catehismelor, manualelor de rugăciuni etc., în vederea eliminării oricărei forme de prejudiciere reciprocă, aceasta înseamnă schimonosirea credinței creștine în scopul de a fi pe placul mozaismului, adică al "Sinagogii Satanei", înseamnă a răstălmăci Predaniile Sfintilor Părinți și a perverti duhul credinței creștine!

În urma inițiativelor luate în America Latină, se constată că relațiile dintre Biserica Catolică și iudaism au devenit, între timp, mai strînse și mai organizate. În decembrie 1970, a avut loc la Vatican o primă întâlnire între reprezentanții Comitetului Internațional Evreiesc pentru Consultări Interreligioase, membrii Secretariatului pentru Unitate și alți delegați ai Bisericii Catolice. Reuniunea, care a fost inaugurată de cardinalul Willebrands, a studiat un proiect de organizare a raporturilor dintre Biserica Catolică și iudaism. A fost instituit un Comitet de legătură, cu cîte 5 membri, ca reprezentanți pentru fiecare din parteneri. De atunci există o strînsă colaborare între cele două organisme, deși chiar de la bun început reprezentanta evreiască a precizat că toate chestiunile care îi privesc pe evrei și iudaismul au un aspect religios, și deci tradițional iudaic[15]. A șaptea reuniune a Comitetului de legătură dintre reprezentanta catolică și cea evreiască s-a ținut la Madrid, în 1978, unde s-a discutat legea pentru prozelitismul misionar, votată de Knesset, la Ierusalim, în același an.

Dar ce legătură poate avea Hristos cu Antihristul? Căci atitudinea iudaizantă, adoptată de Biserica Romei, pune din nou în actualitate cîteva puncte fundamentale programate de Francmasonerie: Misiunea cea mai importantă a Francmasoneriei este să glorifice iudaismul (revista francmasonică Symbolisme, iulie 1928). Francmasoneria vrea să fie Super-Biserică, Biserica aceea care le va reuni pe toate (Bulletin du grand Orient, nr. 37); Scopul nostru final este distrugerea pentru totdeauna a catolicismului și chiar a ideii creștine (citată din La revelation, Mgr. de Ségur). În vederea distrugerii Catolicismului, gruparea secretă Haute vente urmărește dispariția puterii temporale a papilor și coruperea Bisericii Catolice[16].

În afara multiplelor răstălmăciri dogmatice, cultice, canonice și eclesiastice, care au dus la divergențe între Biserica Ortodoxă și cea Romano-Catolică, în ultima vreme s-au ivit altele noi, grave, care s-au adăugat la cele existente, adîncind și mai mult hotărul despărțitor dintre cele două Biserici Creștine.

În situația tulbură existentă, s-a mers atît de departe cu neînțelegerile și cu opacitatea, încît s-a ridicat și anatema care fusese pronunțată altădată asupra Francmasoneriei. În noaptea de 22 iunie 1971, Biserica Catolică și Marea Lojă a Frantei au pus capăt unui secol și jumătate de interdicții, condamnări și excomunicări. Opt sute de frați evrei, creștini, musulmani și ateï, în frunte cu marele maestru al Marii Loji, serenissimul Pierre Simon, l-au primit cu mare alai, în templul lor de la Paris (Rue de Puteaux), pe monseniorul Daniel Pezeril, consilierul arhiepiscopului de Paris, cardinalul François Marty, care a făcut împăcarea Bisericii catolice cu Masoneria Marii Loji a Frantei. Iar în 1986, în mod surprinzător, papa Ioan Paul al II-lea s-a dus la sinagoga mare din Roma, într-o vizită oficială, închipuindu-și că astfel va putea capta bunăvoința talmudică. Marele rabin și asistenta l-au primit protocolar, dar rece.

Deci ce garanție spirituală ar mai putea oferi Biserica Catolică, în condițiile gravei crize care o frământă, pentru deschiderea unui drum luminos, de împăcare în duh și în adevăr, cu pravoslavnica Biserică Ortodoxă, în vederea unirii lor?

Cunoscutul teolog elvetian Hans Kung, avînd dese confruntări cu Vaticanul, declară că marile răspunderi ale crizei Bisericii Catolice sunt datorate Romei, cu toate ereziile comise, de la condamnarea lui Galilei și pînă la scandalurile financiare ale Vaticanului. Cît despre pontificatul lui Ioan Paul al II-lea, el reprezintă pînă în prezent un sold negativ, ce frînează miscarea conciliară și reforma Bisericii^[17].

Numai atunci cînd se va smeri trufia papală și a conclavului său ambicios, numai atunci se va putea netezi drumul anevoios al împăcării celor două Biserici sub lumina Duhului Sfînt. Numai atunci vor putea privi și frații apuseni cu ochi curăți și inimă fără viclesug, ca și Nathanael din Evanghelie, spre frații orientali care, cu bratele deschise, îi asteaptă de o mie de ani cu nelipsită răbdare, pentru ca în aceeași credință și în aceeași dragoste să înalte rugăciuni de preamărire lui Dumnezeu, pentru regăsirea lor în Duh și în Adevăr.

Note bibliografice

* "Biserica și viermii cei neadormiți", Mihai Urzica, Ed. Anastasia, 1998.

1 În decursul anului 1968, numai în SUA au părăsit clerul catolic aproape 500 de preoti, mulți dintre ei în scopul de a se căsători. În același an, în dosarele Congregației din Roma se aflau peste 3000 de alte cereri ale unor clerici care doreau întoarcerea la viața laică. Această situație a continuat și în alte țări catolice.

2 Service oecumenique de presse et d'information (SOE'PI), nr.7, anul 38, 11 martie 1971, p. 9.

3 Paris-Match, 6 ianuarie 1973.

4 Le Figaro, 20 noiembrie 1978, p. 9.

5 Le Point, nr. 275, 26 decembrie 1977.

6 Le Point, nr. 301, 26 iunie 1978.

7 Andre Mehat, Comment peut-on être charismatique?, Seuil, Paris.

8 Les nouveaux mystiques, în Le Point, nr. 275.

9 G. Pierre, Il est vivant, în Revue française du Renouveau, 1976.

10 Declaration sur les relations de l'Eglise avec les religions non chrétiennes - la religion juive, în Les Actes du Concile Vatican II, vol. III, pp. 162-165.

11 În România, în 1945, marele rabin Safran, la un congres al tuturor cultelor, ținut la București, sub ocîrmuirea regimului comunist, a cerut, în fața întregului Sinod al Bisericii Ortodoxe Romîne și a reprezentanților celorlalte culte, adunați la acel congres, să se termine o dată pentru totdeauna cu acuzațiunile aduse împotriva evreilor în legătură cu uciderea lui Iisus care, în realitate, a fost condamnat la moarte de procuratorul roman și nu de evrei, iar ca urmare ei nu poartă nici o răspundere. Ca răspuns la cutezanta marelui rabin, s-a auzit atunci un glas care a răsunit în toată adunarea. Era glasul evreului misionar creștin Richard Wurmbbrandt, care i-a strigat lui Safran (și celorlalți rabini prezenți) cîteva cuvinte cu putere profetică: voi, care reprezentați Sinagoga și Îl tăgăduiți pe Mesia, pînă nu veți sta în genunchi în fața Crucii și pînă cînd nu veți cere iertare Răstignitului pentru fărădelegea comisă, nu vi se cade să-l pomeniți numele! La aceste cuvinte, rostite, ca altădată, de proorocii Vechiului Testament, tot clerul ortodox, de față la acel congres

hibrid, a izbucnit în ovatii si aplauze, în timp ce marele rabin si suita lui au părăsit ostentativ adunarea, într-o larmă generală, iar congresul s-a spulberat. În aceeași zi, Wurmbrandt a fost arestat si condamnat la 14 ani închisoare.

12 Dr. Moses Rosen, Rădăcinile Bunului Măslin, din cartea În lumina Torei, 1971, pp. 183-185.

13 Relations entre l'Eglise et le Judaïsme, SOEPI, nr. 6, ianuarie 1969, pp. 20-21.

14 Canoanele apostolice hotărâsc: Can. 10: Dacă cineva s-ar ruga împreună cu cel înlăturat din obstea creștinilor, chiar în casă, să se afurisească. Can. 11: Dacă cineva ar face rugăciuni cu un preot caterisit, să se afurisească. Can. 45: Episcopul, preotul care se roagă numai împreună cu ereticii să se afurisească. Can. 64: Dacă un cleric sau laic ar merge la sinagoga iudeilor sau a ereticilor, pentru a se ruga, să se caterisească.

15 SOEPI, nr. 17, aprilie 1972, II, p. 20.

16 Roger Rebut, op. cit., p. 21.

17 Leon Cillet, preot ortodox francez la Paris; extras din Darul lacrimilor în vechea Predanie a Răsăritului Creștin, p. 11. (trad. de ierom. Nicodem Ionită).

OMUL SI DUMNEZEU-OMUL *

de Sfântul Iustin Popovici

Fără îndoială că, după Dumnezeu, omul este ființa cea mai tainică și mai enigmatică din toate lumile cunoscute gândirii omenesti. În nemărginirile fără de fund ale ființei umane trăiesc și se înviforează antiteze ireconciliabile: viața și moartea, binele și răul, Dumnezeu și diavolul - și tot ce există în ele și în jurul lor. Prin toate religiile, filozofiile, științele, culturile și civilizațiile lui, neamul omenesc s-a străduit, în esență, să dezlege o singură problemă - suprema problemă: cea a omului. Și din toate chinurile și mucenicile lui și-a făurit o divinitate supremă, pe care a slujit-o ca pe valoarea și criteriul său suprem. Dar care e divinitatea aceasta? Iată-o: "măsura tuturor este omul" [Protagoras], adică omul este măsura tuturor ființelor și lucrurilor. Dar, în felul acesta maiestatea sa omul, n-a rezolvat problema omului, pentru că măsurându-se pe sine prin sine însuși, nu s-a înțeles pe sine și nu a înțeles nici lumea din jurul său (vezi II Corint. 10, 12). De fapt, s-a străduit în zadar: a oglindit o oglindă în altă oglindă. Și totul s-a adunat în strigătul zguduitor și în mărturisirea înfiorătoare: "Nimic nu știu prin mine" - (I Cor. 4, 4). Nimic nu știu prin mine însumi: nu știu nici ce e omul, nici ce e Dumnezeu, nici ce e moartea, nici ce e viața. Pe lângă asta, cu toată ființa mea simt că sunt robul mortii, robul răutății și, prin păcat, robul diavolului. Prin toate felurile de activitate omenească, din întregul neam omenesc s-a urzit un singur trup: "trupul mortii" - și fiecare om a devenit de un trup cu acest trup al mortii. Iar în acest trup al mortii ce se ascunde? Putoare, putoare, putoare, putreziciune, putreziciune, putreziciune, viermi, viermi, viermi... "Ticălos om sunt eu! Cine mă va izbăvi din trupul mortii acesteia" - (Rom. 7, 24).

Nimeni, nimeni afară de Dumnezeul-om, fiindcă Dumnezeul-om Hristos biruind moartea prin înviere a desființat "trupul mortii" ca realitate ontologică (vezi Apoc. 20,

14; 10), a izbăvit neamul omenesc din moarte și i-a dăruit Viata vesnică, Adevărul vesnic, Dragostea vesnică, Dreptatea vesnică, Bucuria vesnică și toate celelalte vesnice bunătați Dumnezeiesti, pe care numai Dumnezeul Dragostei și al iubirii de oameni le poate dăruia. Și în felul acesta a fost rezolvată toată problema omului, imensa problemă a omului. Și cu adevărat, de când Dumnezeu S-a făcut om și S-a arătat ca Dumnezeul-om în lumea pămîntească, El a devenit cu adevărat și a rămas pentru totdeauna suprema valoare și criteriul ultim al neamului omenesc. El este Singurul Dumnezeu Adevărat și Singurul Om Adevărat, Singurul Dumnezeu Desăvîrsit și Singurul Om Desăvîrsit din toate lumile cunoscute. Ca atare, El este singura valoare și singurul criteriu suprem al omului însuși în realitatea lui psihosomatică și în potentialitatea lui divino-umană, și a tot ce este omenesc și ce este al omului. Doar în Dumnezeul-om s-a văzut omul pentru prima dată, desăvîrsit și vesnic, și s-a cunoscut pe sine în toate dimensiunile sale. De aici noul principiu axiologic și gnoseologic universal al neamului omenesc: "măsura tuturor este Dumnezeul-om", însă principiul: "măsura tuturor este omul" continuă să împărească și să stăpînească, de cele mai multe ori "ferro ignique" [prin fier și prin foc], în lumea pămîntă, politeistă și aflată în afara lui Hristos. Drept aceea, preînțeleptul de Dumnezeu cunoscător al omului și al Dumnezeului-om, Apostolul Pavel, rezumă toate filozofiile neamului omenesc la două: filozofia cea după om și la filozofia cea după Dumnezeul-om (Col. 2, 8).

Numai Dumnezeul-om e om desăvîrsit și împlinit, dar în același timp este și Dumnezeu desăvîrsit și Om desăvîrsit. Aici l'ostasul lui Dumnezeu-Logosul este factorul cel mai însemnat. Lucrul acesta l-au mărturisit limpede și l-au țilcuit cu Dumnezeiască însuflare Sfintii Părinți cei de Dumnezeu înțelepti ai Sinodului IV Ecumenic de la Calcedon. În Dumnezeul-om Hristos, omul a atins toate desăvîrsirile sale iar prin Dumnezeu și-a desăvîrsit și a împlinit și sufletul, și conștiința, și voința, și mintea, și inima, și trupul, într-un cuvînt, pe sine însuși în întregime. Și s-a săvîrsit cea mai însemnată și mai dragă minune: Dumnezeul-om S-a lăsat pe Sine în lumea noastră pămîntească și în toate lumile ca Biserică - Trup al Său, ca fiecare om să poată deveni "de același trup" cu trupul Dumnezeului-om și, în felul acesta, să poată ajunge la toate desăvîrsirile Lui (vezi Ef. 3,6). Doar în Dumnezeul-om și prin Dumnezeul-om fiecare ființă omenească poate deveni om adevărat, om desăvîrsit, om deplin. Numai prin El, prin Biserică, "dimpună cu toți sfintii" se poate ajunge "întru bărbat desăvîrsit, la măsura vârstei plinirii lui Hristos" (Ef. 3, 13; 4, 11-16). În Dumnezeul-om Hristos "locuiește trupește toată plinătatea Dumnezeirii", ca fiecare dintre noi să se poată umple, în Biserică și prin Biserică, cu plinirea aceasta a Dumnezeirii (Col. 2, 9-10). Și lucrul acesta putem să-l realizăm fiecare dintre noi doar împreună "cu toți sfintii", prin sfintele taine și sfintele virtuți, în frunte cu sfînta credință și cu sfînta dragoste (Ef. 3, 17-20).

Fără Dumnezeul-om, omul este într-adevăr fără cap, și chiar mai mult, fără sine, fără vesnicul lui sine, fără nemuritorul lui sine, fără sinele său cel după chipul lui Dumnezeu. În afară de Dumnezeul-om nu există om ci numai sub-om, jumătate de om sau ne-om. Aici trebuie adăugat și următorul adevăr: fără Dumnezeul-om, omul este întotdeauna rob al păcatului, rob al morții, rob al diavolului. Doar prin Dumnezeul-om ajunge omul la scopul pe care i l-a rînduit Dumnezeu: devine "dumnezeu după har" și în felul acesta ajunge la desăvîrsita plinătate a ființei și personalității sale, ajunge la vesnicia sa Dumnezeiască prin divino-umanizare. Trăind în trupul divino-uman al Bisericii împreună "cu toți sfintii", omul se divino-umanizează treptat prin Sfintele Taine și Sfintele Virtuți. Se umple de bucuria acelei

sfinte binevestiri si a înălțătoarei la cer porunci a Sfântului Vasile cel Mare: "Omul este o ființă căreia i-a fost rînduit să devină Dumnezeu"^[1]. Fiind creat ca Dumnezeu-om potential, omul se străduiește în cadrul trupului divino-uman al Bisericii să își aducă mintea la asemănarea cu Dumnezeu, să o schimbe la față în minte-de-Dumnezeu ("Noi avem mintea lui Hristos" - I Cor. 2, 16), să-si aducă constiinta la asemănarea cu Dumnezeu, să o schimbe la față în constiintă-de-Dumnezeu, să își aducă voia la asemănarea cu Dumnezeu, să o schimbe la față în voie-de-Dumnezeu, să își aducă trupul la asemănarea cu Dumnezeu, să îl schimbe la față în trup al lui Dumnezeu -"Trupul e pentru Domnul si Domnul pentru trup" (I Cor. 6, 13). divino-umanizat prin Biserică si în Biserică, omul se întoarce la asemănarea cu Dumnezeu ^[2] cea dinainte de cădere, completînd-o somptuos cu Dumnezeiestile frumuseti ale fermecătoarei asemănări cu Hristos (Gal. 4, 19; 3, 27; Rom. 8, 29). Fără Dumnezeul-om si în afara Dumnezeului-om, omul se află totdeauna în primejdia de a deveni asemănător cu diavolul, fiindcă păcatul e totodată si putere si chip al diavolului. Robindu-se păcatului în afara Dumnezeului-om, omul devine de bună voie asemănător diavolului, se împrăziată diavolului: "Cel ce săvîrsește păcatul, de la diavolul este" (I Ioan 3, 8). Nu trebuie să ne scape din vedere că scopul principal al diavolului este acela de a-l lipsi pe om de asemănarea cu Dumnezeu, de a-l dezdivino-umaniza, de a-l dezlipi de Dumnezeu, si în felul acesta de a-l transforma într-o ființă asemănătoare cu el. Antropocentrismul umanist e în esență diavolocentrism, fiindcă atît unul cît si celălalt nu vor decît un singur lucru: să fie doar în sine si pentru sine. În felul acesta, însă, ele strămută de fapt pe oameni în împărăția "mortii celei de a doua", unde nu este Dumnezeu, nici ceva din cele ale lui Dumnezeu (Apoc. 21, 8; 20, 14).

Ceea ce s-a spus aici nu este altceva decît divino-umanismul (theantropismul - θεανθρωπισμός) evanghelic, apostolic, patristic, ortodox.

Toate umanismele europene, de la cel mai primitiv pînă la cel mai subtil, de la cel fetisist pînă la cel papal, se întemeiază pe credința în om, așa cum este el în datul lui psihofizic si istoricitatea lui psihofizică. În fapt, toată esența oricărui umanism este omul - homo. Redus la ontologia sa, oricare umanism nu este altceva decît "hominism" (homo-hominis). Omul este cea mai înaltă valoare - valoarea totală, omul este criteriul cel mai înalt - criteriul total: "omul este măsura tuturor fiintelor si lucrurilor". Aceasta este "în nuce", orice umanism, orice hominism. *Asadar, toate umanismele, toate hominismele sunt în ultimă analiză, de origine idolatră, politeistă. Toate umanismele europene, de la cele prerenascentiste, cele renascentiste si mai departe, cele protestante, filozofice, religioase, sociale, stiintifice, culturale, politice au urmărit si urmăresc neîntrerupt, cu stiintă sau fără stiintă, un singur lucru: să înlocuiască credința în Dumnezeul-om cu credința în om, să înlocuiască Evanghelia Dumnezeului-om cu evanghelia după om, filozofia după Dumnezeul-om cu filozofia cea după om, cultura după Dumnezeul-om cu cultura cea după om, într-un cuvînt, să înlocuiască viața după Dumnezeul-om cu viața cea după om.* Si așa a fost timp de veacuri, pînă cînd în veacul trecut în anul 1870, la Primul Conciliu de la Vatican, toate acestea s-au contopit în dogma infailibilității papei. De atunci aceasta a devenit dogma centrală a papismului. De aceea în zilele noastre la Al Doilea Conciliu de la Vatican s-a tratat si apărut atît de stăruitor si de abil intangibilitatea si imuabilitatea acestei dogme. Dogma aceasta are o însemnătate cît se poate de epocală pentru întreaga soartă a Europei, mai ales pentru apocalipsa ei, în care deja a păsit. Prin dogma aceasta toate umanismele europene si-au atins idealul si idolul: omul a fost declarat divinitate supremă, divinitate universală. Panteonul european umanist si-a

dobândit Zeusul său.

Sinceritatea e limba Adevărului: dogma infailibilității papei din secolul al XIX-lea, respectiv a omului, nu este altceva decât renasterea păgânismului și a politeismului, renasterea axiologiei și criteriologiei idolatre. "Horribile dictu", dar și următorul lucru trebuie spus: prin dogma infailibilității papei a fost ridicat la rangul de dogmă umanismul închinător la idoli, și în primul rând cel elin. A fost ridicat la rangul de dogmă valoarea universală, a fost ridicată la rangul de dogmă criteriul universal al culturii, civilizației, poeziei, filozofiei, artei, politicii și științei eline. Și toate acestea ce sunt? Păgânătate ridicată la rangul de dogmă. În felul acesta a ajuns să fie dogmă autarhia omului european, după care timp de veacuri au năzuit cu înfocare toate umanismele europene.

Dogma infailibilității papei e nietzscheană "Ja-Sagung" (afirmare) a întregii creații a omului european umanist, acel "Ja-Sagung" al culturii și civilizației lui, care prin scopurile și metodele lor predominant păgâne și politeiste umbresc binevestirea și porunca Dumnezeului-om: "Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate (celelalte) se vor adăuga vouă" (Mt. 6, 33). Și ce nu a proclamat ca scop al existenței omenesti și ca metodă de activitate a omului cultura și civilizația umanistă europeană? Dumnezeul-om, Singurul care mîntuiește pe om de păcat, de moarte și de diavol, Singurul care învesnicește și îndumnezeiește și divino-umanizează pe om în toate lumile, prescrie răsplată și împiedică scop primordial al ființei și al vieții omului este să devină desăvîrsit ca Dumnezeu (Mt. 5, 48). Iar omul umanist european ce nu a tot așezat și consfintit ca scop al existenței omenesti în locul acestui scop! Este un adevăr evanghelic cu neputință de tăgăduit: "toată lumea zace în rău" chiar și după nevointa Dumnezeului-om în lumea noastră pămîntească (I In. 5, 19-21). Și nu numai atât, ci după Sfîntul Apostol Pavel, diavolul este "dumnezeul veacului acestuia" (II Cor. 4, 4). Între o astfel de lume care de bună voie "zace în răutate" și omul care urmează pe Dumnezeu-om Hristos, nu există compromis. Cel care urmează pe Dumnezeu-om nu poate face compromis în dauna Adevărului Evanghelic, cu omul umanist care justifică toate cele arătate mai înainte și le ridică la rangul de dogmă. Aici este vorba întotdeauna de cea mai hotărîtoare și definitorie dilemă și alegere: Dumnezeu-om sau omul. Fiindcă omul umanist prin toată activitatea lui se evidentiază și se poartă ca acționînd autarhic (autosuficient), ca valoare supremă și măsură supremă. Aici nu există loc pentru Dumnezeu-om. Ca atare, în împărăția umanistă locul Dumnezeului-om îl ocupă "Vicarius Christi" [Locțiitorul lui Hristos], iar Dumnezeu-om a fost surghiunit în cer. În orice caz, aceasta este o dez-întrupare sui generis a Dumnezeului-om Hristos, nu-i așa? Uzurpînd prin dogma infailibilității în favoarea sa, adică în favoarea omului, toată puterea și toate drepturile care aparțin numai Dumnezeului-om Domnului Hristos, papa s-a autodeclarat în fapt, Biserică în Biserica papistă și a devenit în ea totul în toate. Un "Atottiitor universal" sui generis. De aceea dogma infailibilității papei a și devenit pan-dogma papismului iar papa nu se poate lepăda de ea în nici un chip cîtă vreme va fi papă al papismului umanist.

În istoria neamului omenesc există trei căderi principale: a lui Adam, a lui Iuda și a papei. Esența căderii în păcat e întotdeauna aceeași: voința de a deveni bun prin sine, voința de a deveni desăvîrsit prin sine, voința de a deveni Dumnezeu prin sine. Dar în felul acesta omul se asimilează, fără să-și dea seama, diavolului, fiindcă și acesta a vrut să devină Dumnezeu prin sine însuși, să înlocuiască pe Dumnezeu cu sine însuși, și în această îngîmfare a lui a devenit dintr-o dată diavol, cu desăvîrsire despărțit de Dumnezeu și cu totul potrivnic lui Dumnezeu. Tocmai în această înșelare

de sine plină de trufie constă esența păcatului, păcatul universal. În aceasta constă și esența diavolului, a căpeteniei diavolului - satana. Aceasta nu e altceva decât voința de a rămâne în firea proprie, de a nu primi în sine altceva decât pe sine. Toată esența diavolului este în faptul că nu-L vrea cîtuși de puțin pe Dumnezeu în lăuntrul lui, vrea să rămîină totdeauna singur, totdeauna cu totul în sine, tot pentru sine, totdeauna închis ermetic față de Dumnezeu și tot ce aparține lui Dumnezeu. Și ce este aceasta? Egoismul și dragostea de sine îmbrățisate pentru întreaga vesnicie. Așa e în esența lui omul umanist: el rămîine tot în sine însuși, cu sine însuși, pentru sine însuși, totdeauna închis cu îndîrjire față de Dumnezeu. În aceasta constă orice umanism, orice hominism. Culmea acestui umanism demonizat este voința de a deveni bun cu ajutorul răului, de a deveni Dumnezeu cu ajutorul diavolului. De aici și făgăduința făcută în rai de diavolul către strămoșii noștri: "Veti fi ca niște dumnezei" (Fac. 3, 5).

Omul a fost zidit de iubitorul de oameni Dumnezeu ca virtual Dumnezeu-om, ca pe temelul chipului dumnezeiesc pe care îl poartă ființa lui să se zidească de bună voie prin Dumnezeu întru Dumnezeu-om. Dar omul prin libera sa alegere a căutat să ajungă prin păcat la nepăcătosenie, prin diavol la starea de Dumnezeu, și desigur că urmînd calea aceasta el ar fi devenit un diavol sui generis dacă Dumnezeu, prin nesfîrșita Sa iubire de oameni și "după mare mila Sa", n-ar fi intervenit făcîndu-Se om, adică Dumnezeu-om, aducîndu-l astfel pe om la Dumnezeul-om. L-a introdus prin Biserică - Trupul Său în nevointa divino-umanizării prin sfintele taine și sfintele virtuți, și în felul acesta a dat omului putința de a ajunge "întru bărbat desăvîrsit, la măsura vîrstei plinirii lui Hristos" (Ef. 4, 13), și de a-și atinge astfel menirea sa dumnezeiască de a deveni de bună voie Dumnezeu-om după har.

Ce este căderea papei decât numai voința de a-L înlocui pe Dumnezeul-om cu omul?

În lumea noastră omenească, după spusele Sfîntului văzător al tainelor Ioan Damaschin, numai Dumnezeul-om Hristos este "singurul lucru nou sub soare".^[3] Și acesta e vesnic nou prin Persoana Sa divino-umană, prin nevointa Sa divino-umană și prin Trupul Său divino-uman - Biserica. Însă și omul numai în Dumnezeul-om este nou, pururea nou, vesnic nou în toate trăirile sale divino-umane pe calea mîntuirii, sfînteniei, schimbării la față, îndumnezeirii, divino-umanizării. În această lume pămîntească toate îmbătrînesc și toate mor, numai omul divino-umanizat cel "de același trup cu Hristos", și îmbisericit prin Dumnezeul-om, nu îmbătrînește și nu moare, fiindcă a devenit un mădular viu și organic al Sfîntului și vesnicului Trup divino-uman al lui Hristos, al Bisericii, în care persoana omenească se dezvoltă și fără încetare "crește creșterea lui Dumnezeu" (Col. 2, 19) "întru bărbat desăvîrsit, la măsura vîrstei plinirii lui Hristos" (Ef. 4, 13). Aceasta înseamnă că el crește și se dezvoltă nesfîrșit și nemăsurat, potrivit cu dimensiunile cele după chipul lui Dumnezeu ale Dumnezeiestii nesfîrșiri și nemărginiri date ființei omenesti de către Domnul Cel în Trei Sori atunci cînd l-a zidit pe om după chipul lui Dumnezeu.

Dumnezeul-om Hristos e atît de exceptional de nou, și de exceptional de unul, și de exceptional de unic, încît în fapt "Adevărul" de la El a apărut (Ioan 1,17) și prin El a rămas în lumea noastră omenească. Mai înainte de El și în afară de El, acum și totdeauna Adevărul e ca și cum n-ar exista. Și într-adevăr nu există, căci numai lpostasul divino-uman este Adevărul: "Eu sunt Adevărul!" (In. 14, 6). Pentru om nu există adevăr fără Dumnezeul-om, fiindcă nu există om fără Dumnezeul-om. Toate sunt noi în Dumnezeul-om și prin Dumnezeul-om, El Însuși în primul rînd, iar în

consecință și mîntuirea, și învățătura despre mîntuire, și metoda de mîntuire. Este cu totul nou pentru neamul omenesc mesajul Dumnezeu-om: să despărțim păcatul de păcătos, să urîm păcatul și să iubim pe păcătos, să ucidem păcatul dar să mîntuim pe păcătos, să nu identificăm pe păcătos cu păcatul, să nu ucidem pe păcătos pentru păcat ci să îl mîntuim de păcat. O pildă cutremurătoare despre aceasta este femeia prinsă în adulter. Atotmilostivul Mîntuitor a despărțit păcatul femeii de ființa ei cea după chipul lui Dumnezeu, a osîndit păcatul și a miluit pe păcătoasă: "Nici eu nu te osîndesc; mergi și nu mai păcătuie" (In. 8, 11). Aceasta este metoda Ortodoxiei ridicată la rangul de "dogmă" în lucrarea mîntuirii păcătosului de păcat - metoda Sfintei Tradiții în chip de Dumnezeu înțeleptit dezvoltată și legiuită în Biserica Ortodoxă de către Sfintii Părinți și formulată cu dumnezeiască însuflare de către Sfîntul Simeon Noul Teolog: "Binele nu este bine, atunci cînd nu se face bine".^[4]

În lumina acestei evanghelice și sfinte Tradiții ortodoxe e o atrocitate antievangelică și anticrestină a-l omorî pe păcătos pentru păcat. Aici nici o inchiziție nu se poate declara sfîntă. În ultimă instanță, toate umanismele omoară pe păcătos pentru păcat, nimicesc pe om împreună cu păcatul - fiindcă nu Îl vor pe Dumnezeu-om Care-i singura mîntuire a omului și de păcat, și de moarte, și de diavol. Cel ce nu e pentru Dumnezeu-om e prin aceasta împotriva omului și este un asasin al omului, prin urmare un sinucigaș căci îl lasă pe om în deplină putere a păcatului, a morții și a diavolului, de care poate să-l mîntuiască numai Dumnezeu-om și nimeni altul sub soare. Procedînd cu păcătosul în felul acesta, omul umanist în chip inevitabil săvîrșește o crimă: ucide propriul său suflet, se predă singur iadului, spre vesnică petrecere laolaltă cu diavolul, cu acest "ucigător de oameni dintru început" (In. 8, 44). Iar prin aceasta împărătește și stăpînește în mod absolut monstruoasă și universală dogmă etică iezuito-umanistă: "scopul scuză mijloacele".

Ce dă omului Dumnezeu-om și nimeni altul nu îi poate da? Biruinta asupra morții, asupra păcatului, asupra diavolului, Viața Vesnică, Adevărul Vesnic, Dreptatea Vesnică, Binele Vesnic, Dragostea Vesnică, Bucuria Vesnică, întreaga plinătate a Dumnezeirii și a desăvîrsirilor dumnezeiești. Vorbînd apostolește, Dumnezeu-om dă oamenilor "cele ce ochiul nu a văzut și urechea nu a auzit și la inima omului nu s-au suit cîte a pregătit Dumnezeu celor ce-l iubesc pe El" (I Cor. 2, 9; Isaia 64,3; Ieremia 3,6).

Într-adevăr, numai El, minunatul Dumnezeu-om, este "singurul lucru de trebuință" (vezi Lc. 10, 42) pentru om, în toate lumile lui și în toată viața lui. Drept aceea, numai Dumnezeu-om este îndreptătit să ceară de la oameni ceea ce nimeni altul nu a îndrăznit să ceară, adică să Îl iubească fiecare om mai mult decît pe părinți, decît pe frați, decît pe surori, decît pe copii, decît pe prieteni, decît pămîntul, decît pe îngerii, decît pe oricine și orice din lumile văzute și nevăzute (Mt. 10, 37-39; Lc. 14, 26; Rom. 8, 31-39).

Cel de-al doilea Conciliu de la Vatican e o renastere a tuturor umanismelor europene, o renastere de cadavre, fiindcă de cînd Dumnezeu-om Hristos este prezent în lumea pămîntească, orice umanism este un cadavru. Și așa stau lucrurile, întrucît Conciliul a rămas cu încăpătînire la dogma infailibilității papei - a omului. Privite din punctul de vedere al Dumnezeu-omului Celui Vesnic Viu, al Domnului Iisus istoric, toate umanismele seamănă mai mult sau mai puțin cu niste utopii criminale, fiindcă în numele omuluiucid și nimicesc pe om în felurite chipuri ca entitate psiho-fizică. Toate umanismele săvîrșesc o lucrare nebunesc de tragică: strecoară tîntarul și înghit

cămila, iar prin dogma infailibilității papale lucrarea aceasta a fost ridicată la rangul de dogmă. Toate acestea sunt înfricosătoare, înfricosătoare pînă la groaza desăvîrsită. De ce? Fiindcă însăși dogma despre infailibilitatea omului nu este altceva decît cumplitul prohod a oricărui umanism, de la acela al Vaticanului ridicat la rangul de dogmă, și pînă la umanismul satanizat al lui Sartre. În panteonul umanist al Europei totii zeii sunt morți, în frunte cu Zeus-ul european. Sunt morți pînă ce în inima lor vestejită va răsări pocăinta cea cu desăvîrsita lepădare de sine, cu fulgerele și durerile Golgotei sale, cu cutremurele și schimbările la față ale învierii sale, cu viforele și înălțările ei aducătoare de roade. Și atunci? Atunci nesfîrsite vor fi slavosloviile lor către Cel Ce în veci este de viață Făcător și de minuni Lucrător Dumnezeu-om, cu adevărat Singurul Iubitor de oameni din toate lumile.

Care este inima dogmei cu privire la infailibilitatea papei respectiv a omului? Dez-divino-umanizarea omului. Lucrul acesta îl urmăresc toate umanismele, chiar și cele religioase. Toate îl întorc pe om la păgînism, la politeism, la îndoită moarte, duhovnicească și fizică. Îndepărtîndu-se de Dumnezeu-om, tot umanismul s-a preschimbat treptat în nihilism. Lucrul acesta îl arată crahul contemporan al tuturor umanismelor în frunte cu papismul, părintele direct sau indirect, cu voie sau fără voie, al tuturor umanismelor europene. Iar crahul, crahul catastrofal al papismului constă în dogma infailibilității papei și tocmai dogma asta e culmea nihilismului. Prin dogma aceasta omul european a dogmatizat și hotărît dogma autarhicității (autosuficienței) omului european, și în felul acesta pînă la urmă a arătat că nu are nevoie de Dumnezeu-om și că pe pămînt nu există loc pentru Dumnezeu-om căci "Vicarius Christi" îl înlocuiește în chip desăvîrsit. În fapt, din dogma aceasta trăiește, pe aceasta o urmează și o mărturisește cu încăpătînire oricare umanism european.

Toate umanismele omului european nu sunt altceva, în esența lor, decît o răzvrătire neconținută împotriva Dumnezeu-omului Hristos. În toate chipurile cu puțință se săvîrșește "Die Umwertung aller Werte" [răsturnarea tuturor valorilor - Nietzsche]. Dumnezeu-om este înlocuit pretutindeni cu omul, pe toate tronurile europene se înscăunează omul umanismului european. Ca atare, nici nu mai există un singur "Vicarius Christi" ci nenumărați, deosebindu-se doar la strai, fiindcă în ultimă instanță, prin dogma despre infailibilitatea papei a fost proclamat infailibil omul în general. De aici și nenumărații papi din toată Europa și de la Vatican, și din protestantism, între ei nefiind vreo deosebire esențială, fiindcă papismul e cel dintîi protestantism, precum a spus vizionarul Homiakov.

Infailibilitatea este o însușire naturală divino-umană și o funcție naturală divino-umană a Bisericii, în calitatea ei de Trup divino-uman al lui Hristos, al cărui vesnic cap - Adevărul = Atoateadevărul - e Cel de-al Doilea Ipostas al Prea Sfintei Treimi, Dumnezeu-om, Domnul Iisus Hristos.

Prin dogma despre infailibilitatea papei, papa a fost de fapt declarat drept Biserică și el, un om, a luat locul Dumnezeu-omului. Acesta e triumful final al umanismului, dar este în același timp și "moartea a doua" (Apoc. 20, 14; 21, 8) a papismului iar prin el și cu el, a oricărui umanism. Totuși, înaintea Adevăratei Biserici a lui Hristos care de la arătarea Dumnezeu-omului Hristos există în lumea noastră pămîntească ca trup divino-uman, dogma despre infailibilitatea papei este nu numai erezie, ci o panerezie [5], fiindcă nici o erezie nu s-a ridicat atît de radical și atît de integral împotriva Dumnezeu-omului Hristos și a Bisericii Lui, așa cum a făcut aceasta papismul prin dogma despre infailibilitatea papei - om. Nu există nici o îndoială că dogma aceasta

este erezia ereziilor, chinul chinurilor, o răzvrătire nemaivăzută împotriva Dumnezeuului-om Hristos. Dogma aceasta este, vai, cea mai îngrozitoare surghiunire a Domnului nostru Iisus Hristos de pe pământ, o nouă trădare a lui Hristos, o nouă răstignire a Domnului - numai că nu pe crucea cea de lemn, ci pe crucea de aur a umanismului papist. Si toate acestea sunt iad, iad, iad pentru sârmana fiintă pămîntească ce se numeste om.

Există oare vreo iesire din toate aceste nenumărate iaduri umaniste? Există oare vreo înviere din toate aceste nenumărate morminte europene? Există oare leac pentru toate aceste nenumărate boli aducătoare de moarte? Există, există, există: pocăinta. Ea e binevestirea fără de moarte a Evangheliei Dumnezeuului-om: "pocăinta spre cunostinta adevărului" (II Tim. 2, 25). Altminteri nu poate cineva să creadă în mîntuitoarea Evanghelie a Dumnezeuului-om: "Pocăiti-vă si credeti în Evanghelie" (Mc. 1, 15). Pocăinta înaintea Dumnezeuului-om este singurul leac împotriva păcatului, singurul leac universal pentru tot păcatul, chiar si pentru păcatul universal. Fără îndoială că pocăinta e si leacul pentru acest "păcat suprem" al papismului ce e cuprins în trufasa dogmă a infailibilității papei, si prin aceasta este si leacul pentru orice păcat al oricărui umanism în parte si al tuturor umanismelor laolaltă. Da, da, da, din păcatul atît de iubit lui al "infailibilității", "infailibilul" om european, omul european umanist se poate mîntui numai prin pocăinta din toată inima si schimbarea totală la față înaintea Minunatului si Atotînduratului si Atotbunului Domn Iisus Hristos Dumnezeuul-om, cu adevărat Singurul Mîntuitor al neamului omenesc de tot păcatul, de tot răul, de tot iadul, de tot diavolul, de tot rationalismul umanist, si îndeobste de toate păcatele pe care închipuirea omenească le poate născoci.

Pentru aceste pricini, toti sfintii de-Dumnezeu-purtători si de-Dumnezeu-întelepțiti Părinti ai celor sapte sfinte Sinoade Ecumenice reduc toate problemele din Biserica lui Hristos la problema persoanei Dumnezeuului-om Hristos, ca la cea mai mare si singura valoare supremă pentru orice fiintă omenească, fie aceasta pe pământ sau în vreo altă lume a lui Dumnezeu. Da, pentru ei Dumnezeuul-om Hristos este totul si toate în lumile omenesti. Problema hristologică este marea problemă a lor. Dumnezeuul-om Hristos este singura valoare universală a Bisericii lui Hristos în toate lumile. Deviza fără sfîrsit si fără de moarte este: Dă toate pentru Hristos, iar pe Hristos nu-L da pentru nimic! - iar în jurul acestei sfinte devize a lor răsună netăcuta binevestire: Nu umanism, ci divino-umanitate îndumnezeită! Nu omul, ci Dumnezeuul-om! Hristos mai înainte de toate si mai presus de toate!

Cum se simte ortodoxul înaintea Persoanei Dumnezeuului-om Hristos? Din toate punctele de vedere, prea păcătoș. Acesta este simțămîntul lui, pozitia lui, gîndirea lui, ratiunea lui, constiinta lui, mărturisirea lui, el însusi, în întregime. Simțămîntul acesta al desăvîrsitei sale păcătosenii personale înaintea Prea Dulcelui Domn este sufletul sufletului lui si inima inimii lui. Aruncati-vă o privire în rugăciunile de pocăintă, în cîntările, în troparele, în stihirile de luni si marti, sau în "Paraclis" si îndată veti constata că simțămîntul acesta constituie o datorie sfîntă si o realitate în care se desfășoară rugăciunea oricărui creștin ortodox, fără exceptie. Către acesta merg în fruntea noastră si ne călăuzesc întotdeauna nemuritorii nostri pedagogi, Sfintii Părinti. Să ne aducem aminte cel puțin de doi dintre ei, de Sfîntul Damaschin si de Sfîntul Simeon Noul Teolog. Sfîntenia lor este fără îndoială heruvimică, iar rugăciunea lor serafimică. Cu toate acestea, ei însisi au un simțămînt si o cunoastere deplină a păcătoseniei lor personale si universale si, în acelasi timp, o dispozitie

foarte adâncă de pocăintă. Aceasta este antinomia de viață a credinței noastre ortodoxe, evanghelice, apostolice și a smereniei noastre în credința aceasta. Omul "infaibil" și înaintea lui omul cel mai păcătos - smerenia de o parte și îngîmfarea de alta. Privighetoarea cea neîntrecută a Evangheliei Dumnezeuului-om, Sfântul Ioan Gură de Aur, binevestește: "Smerenia este piatra de temelie a filozofiei noastre".^[6] Smerenia este piatra de temelie a filozofiei noastre despre viață și lume, despre timp și vesnicie, despre Dumnezeu și Biserică, în timp ce piatra de temelie a oricărui umanism, chiar și a celui ridicat la rangul de dogmă, este trufia, credința în rațiunea omului, în mintea și logica lui. Trufia este boala fără leac a minții diavolului. În lăuntrul ei se găsesc și din ea izvorăsc toate celelalte rele diavolești, în timp ce smerenia noastră ne învață să ne punem nădejdea și să avem absolută încredere în sfânta, sobornicească, divino-umană minte a Bisericii, mintea lui Hristos. "Noi avem mintea lui Hristos" (I Cor. 2, 16). Noi suntem în Trupul divino-uman al lui Hristos, Biserica Ortodoxă în care Dumnezeu-om Hristos este totul: și Capul, și Trupul, și Viața, și Adevărul, și Dragostea, și Dreptatea, și timpul, și vesnicia; dar și noi, prin credința în El și prin viața în El (Efes. 4, 11-21). Pentru că "toate prin El și în El s-au zidit; și El este mai înainte de toate și toate în El viază; și El este Capul trupului Bisericii, ca El să fie întru toate Cel mai întâi" (Col. 1, 16-18): El, Dumnezeu-om, și nu doar omul, oricum ar fi acesta.

Ecumenismul e numele de obște pentru toate pseudo-creștinismele, pentru pseudo-bisericele Europei Apusene. În el se află cu inima lor toate umanismele europene cu papismul în frunte, iar toate aceste pseudo-creștinisme, toate aceste pseudo-biserici nu sunt nimic altceva decât erezie peste erezie. Numele lor evanghelic de obște este acela de "pan-erezie" (erezie universală). De ce? Fiindcă în cursul istoriei feluritele erezii tăgăduiau sau denaturau anumite însusiri ale Dumnezeuului-om Domnului Hristos, în timp ce ereziile acestea europene îndepărtează pe Dumnezeu-om în întregime și pun în locul Lui pe omul european. În această privință nu e nici o deosebire esențială între papism, protestantism, ecumenism și celelalte secte, al căror nume este "legiune".

Dogma ortodoxă în general și dogma centrală despre Biserică în special a fost respinsă și înlocuită cu dogma universală eretică latină despre primatul și infaibilitatea papei, a omului. Din această erezie universală s-au născut și se nasc fără încetare alte erezii: Filioque, eliminarea epiclezei, introducerea harului creat, azimele, purgatoriul, depozitul de merite suprarogatorii (prisositoare), învățătura mecanicistă despre mîntuire și prin aceasta învățătura mecanicistă despre viață, papocentrismul, "sfînta" inchiziție, indulgențele, uciderea păcătosului pentru păcatul săvîrsit, iezuistica, scolastica, cazuistica, monarhistica, umanismul social...

Dar protestantismul? Este cea mai apropiată și credincioasă odraslă a papismului, care prin scolastica sa raționalistă se aruncă din erezie în erezie și se îneacă fără încetare în feluritele otrăvuri ale rătăcirilor eretice. Pe lîngă asta, trufia papistă și nebunia "infaibilă" domnesc în chip absolut în sufletele credincioșilor protestantismului, pustiindu-le. În principiu, orice protestant este un papă independent, papă infaibil în toate chestiunile de credință, iar lucrul acesta duce totdeauna dintr-o moarte duhovnicească în alta și nu mai e sfîrsit acestei morți, fiindcă numărul mortilor duhovnicești ale omului sunt fără număr.

Așa stînd lucrurile, ecumenismul papisto-protestant cu pseudo-biserica sa și cu pseudo-creștinismul său, nu are iesire din moarte și din chin dacă nu se va pocăi din

toată inima înaintea Dumnezeului-om Domnul Hristos si a Bisericii Lui Ortodoxe.
Pocăinta este leacul pentru orice păcat, leacul dat ființei omenesti celei după chipul lui Dumnezeu, de către Singurul iubitor de oameni.

Fără de pocăintă si de intrarea în Adevărata Biserică a lui Hristos este un lucru nefiresc si lipsit de noimă să vorbească cineva de vreo unire a "biseriilor", de dialog al dragostei, de "intercommunio". Lucrul cel mai de seamă este a deveni omul parte din trupul divino-uman al Bisericii lui Hristos, si prin aceasta pãrtas la sufletul Bisericii - Sfântul Duh - si mostenitor al tuturor bunătăților fără de moarte ale Dumnezeului-om.

"Dialogul" contemporan "al dragostei", care se realizează în forma unui sentimentalism găunos, este în realitate refuzul pornit din puținătatea de credință al "sfintirii Duhului si a credinței Adevărului" (II Tes. 2, 18), adică a singurei "iubiri de Adevăr" (II Tes. 2, 10) mîntuitoare. Esenta dragostei este Adevărul si dragostea viază doar umblînd întru adevăr. Adevărul este inima fiecărei virtuți divino-umane deci si a dragostei, si fiecare din acestea arată si binevesteste pe Dumnezeul-om Domnul Hristos, Care Singur este întruparea si personificarea Adevărului Dumnezeiesc, a Adevărului universal. Dacă Adevărul ar fi fost altceva decît Dumnezeul-om Hristos, el ar fi fost mic, insuficient, trecător, muritor. Astfel ar fi fost adevărul dacă el ar fi fost un concept, sau o idee, sau o teorie, sau o schemă, sau ratiunea, sau stiinta, sau filozofia, sau cultura, sau omul, sau omenirea, sau lumea, sau toate lumile, sau orisicine, sau orisice, sau toate acestea laolaltă. Adevărul însă este Persoană si anume Persoana Dumnezeului-om Hristos, cea de-a doua Persoană a Sfintei Treimi si, ca atare, el e desăvîrsit, netrecător si vesnic, fiindcă în Domnul Iisus Adevărul si Viata sunt de o ființă: Adevărul vesnic si Viata vesnică (vezi In. 14, 6; 1, 4-17). Cel ce crede în Domnul Hristos creste mereu prin Adevărul Lui în dumnezeiestile Lui nemărginiri. El creste cu toată fiinta lui, cu toată mintea lui, cu toată inima si cu tot sufletul lui. În Hristos trăim "adevărați fiind întru dragoste", fiindcă numai în felul acesta putem "să crestem în toate întru Dînsul, Care este Capul, Hristos" (Efes. 4, 15). Mai mult, aceasta se înfăptuiește totdeauna împreună "cu toti sfintii" (Efes. 3, 18), totdeauna în Biserică si prin Biserică, fiindcă altminteri omul nu poate să crească în Acela Care este Capul trupului Bisericii, adică în Hristos. Nemărginitele puteri ce sunt neapărat trebuincioase pentru cresterea tuturor Crestinilor în trupul divino-uman al Bisericii sunt dobîndite de către Biserică nemijlocit de la Capul ei - Domnul Hristos, fiindcă doar El, Dumnezeu si Domnul, are aceste nenumărate puteri nemărginite si le iconomiseste în chip înțelept.

Să nu ne amăgim. Există si un "dialog al minciunii", atunci cînd cei care dialoghează se înseală, cu stiintă sau fără stiintă, unii pe altii. Un astfel de dialog e propriu tatălui minciunii, diavolul, căci mincinos este si părintele minciunii (In. 8, 44). Propriu este si pentru toti împreună-lucrătorii lui cei de bună voie sau fără de voie, atunci cînd ei voiesc să realizeze binele lor cu ajutorul răului, să ajungă la "adevărul" lor cu ajutorul minciunii. Nu există "dialog al dragostei" fără dialogul Adevărului. Altminteri, un astfel de dialog e nefiresc si mincinos. De aceea si porunca purtătorului de Hristos Apostol cere ca "dragostea să fie nefătarnică" (Rom. 12, 9).

Separarea si diferentierea umanistă eretică între Dragoste si Adevăr este ea însăși o dovadă a lipsei credinței divino-umane si a pierderii echilibrului si gîndirii sănătoase duhovnicesci, divino-umane. În orice caz, aceasta nu a fost niciodată si nu este calea Sfintilor Părinti. Ortodocsii, cu totul înrădăcinati si întemeiati împreună "cu toti

sfintii" în Adevăr și Dragoste, au și vestesc din vremurile Apostolilor pînă astăzi această dragoste mîntuitoare divino-umană față de lume și față de toate zidirile lui Dumnezeu. Minimalismul moral și pacifismul umanist găunos al ecumenismului contemporan nu fac decît un singur lucru: vădesc rădăcinile lor umaniste ftizice, filozofia lor morbidă și etica lor neputincioasă cea "după predania oamenilor" (vezi Colos. 2, 8). Și mai mult: vădesc criza evidentă a credinței lor umaniste în Adevăr și nesimțirea lor dochetistă față de istoria Bisericii, față de continuitatea ei apostolică și sobornicească, divino-umană în adevăr și în har. Iar cugetarea îndumnezeită și gîndirea sănătoasă apostolică și patristică binevestesc prin gura Sfîntului Maxim Mărturisorul adevărul credinței divino-umane: "Credința e temelie nădejdie și a dragostei... Căci credința face neîndoielnic însuși adevărul".

Nu există nici o îndoială că măsura patristică, mostenită de la Apostoli, a dragostei față de oameni și a raporturilor cu ereticii are în întregime un caracter divino-uman. Lucrul acesta îl exprimă de Dumnezeu insuflătele cuvinte ale aceluiași Sfînt: "Eu nu doresc ca ereticii să se chinuiască, nici nu mă bucur de răul lor - ferească Dumnezeu! - ci mai degrabă mă bucur și împreună mă veselesc de întoarcerea lor: căci ce e mai plăcut celor credincioși decît să vadă adunați împreună pe copiii cei risipiti ai lui Dumnezeu? Nu le scriu nici îndemnîndu-vă să puneți asprimea înaintea iubirii de oameni - nu as putea să fiu atît de sălbatic - ci rugîndu-vă să faceți și să lucrați cele bune pentru toți oamenii cu luare aminte și cu cercare multă și făcîndu-vă tuturor toate, după cum are nevoie fiecare de voi. Numai un lucru îl voiesc de la voi, și vă rog să fiți aspri și neîndurati față de orice ar putea să ajute la dănuirea credinței lor nebunesti, căci socotesc ură față de oameni și despărțire de dumnezeiasca dragoste ajutorul dat rătăcirii ereticești spre mai mare pierzanie a celor ce se tin de această rătăcire".

Învățătura Bisericii Ortodoxe a Dumnezeului-om Hristos formulată de către Sfintii Apostoli, de către Sfintii Părinți și de către Sfintele Sinoade cu privire la eretici, este următoarea: ereziile nu sunt Biserică și nici nu pot fi Biserică. Ca atare, în ele nici nu pot exista sfinte taine, și mai cu seamă taina Euharistiei - această taină a tainelor, fiindcă tocmai Sfînta Euharistie este totul și toate în Biserică, Însuși Dumnezeul-om Domnul Hristos, însăși Biserica în calitate de trup al Lui și îndeobște tot ce este divino-uman.

"Intercommunio" - comuniunea cu ereticii în sfintele taine și îndeosebi în Sfînta Euharistie - este cea mai rusinoasă trădare a Domnului Hristos, trădare de Iudă. Și mai mult, trădare a întregii Biserici a lui Hristos, a Bisericii divino-umane, a Bisericii Apostolilor, a Bisericii Sfintilor Părinți, a Bisericii Sfintei Tradiții, a Bisericii celei Una. Aici ar trebui omul să-și oprească mintea și conștiința încreștinată asupra cîtorva sfinte fapte, sfinte binevestiri, sfinte porunci.

Mai înainte de toate trebuie să ne întrebăm pe ce ecleziologie, pe ce teologie privitoare la Biserică se întemeiază așa-zisa "intercommunio"? Fiindcă întreaga teologie ortodoxă a Bisericii despre Biserică se bazează și se întemeiază nu pe "intercommunio" (reciprocă împărtășire), ci pe realitatea divino-umană a lui "communio", pe comuniunea divino-umană, (I Cor. 1, 9; 10, 16-17; II Cor. 13, 13; Evr. 2, 14; 3, 14; I In. 1, 3), în timp ce notiunea "inter-communio" (inter-împărtășire) este în ea însăși contradictorie și cu totul neînțeleasă pentru conștiința ortodoxă sobornicească. Al doilea fapt, sfînt fapt al credinței ortodoxe, este următorul: în învățătura ortodoxă despre Biserică și Sfintele Taine, singura și unica Taină este

Biserica însăși, trupul Dumnezeului-om Hristos, în așa fel că ea este și unicul izvor și conținutul tuturor Sfintelor Taine. În afară de Taina aceasta divino-umană și a-toate-cuprinzătoare a Bisericii care este taina universală, nu există și nici nu pot să existe "Taine". Ca atare, nu poate exista nici o intercomuniune în ceea ce privește Tainele. De aici rezultă că numai în Biserică, în această unică Taină universală a lui Hristos poate fi vorba despre Taine, fiindcă Biserica Ortodoxă ca Trup al lui Hristos este izvorul și criteriul Tainelor și nu viceversa. Tainele nu se pot ridica deasupra Bisericii și nici nu pot fi considerate în afară de Trupul Bisericii.

Pentru aceasta, în conformitate cu cugetul Bisericii Sobornicești a lui Hristos și potrivit cu întreaga Tradiție Ortodoxă, Biserica Ortodoxă nu acceptă existența altor taine în afară de ea, nici nu le consideră taine, pînă la venirea prin pocăință din "biserica" eretică, adică dintr-o pseudo-biserică în Biserica Ortodoxă a lui Hristos. Cîtă vreme cineva rămîne în afară de Biserică neunit cu ea prin pocăință, unul ca acesta este pentru Biserică un eretic și, în chip inevitabil, se găsește în afara comuniunii mîntuitoare: fiindcă "ce părăsire poate fi între dreptate și nelegiuire? Ce părăsire poate să fie între lumină și întuneric?" (II Cor. 6, 14).

Marele Apostol, cu puterea pe care a primit-o de la Dumnezeul-om, dă porunca: "De omul eretic, după una și a doua sfătuire, desparte-te" (Tit. 3, 10). Acela deci, care nu numai că nu se desparte de "omul eretic", ci-i dă acestuia și pe Domnul Însuși în Sfînta Euharistie, se mai găsește oare în sfînta credință apostolică și divino-umană? Chiar mai mult, ucenicul cel iubit de Domnul Iisus, Apostolul dragostei, dă următoarea poruncă: pe omul care nu crede în întruparea lui Hristos și nu acceptă învățătura evanghelică cu privire la El, ca Dumnezeu-om, "să nu-l primiți în casă" (II In. 1, 10).

Canonul 45 al Sfintilor Apostoli poruncește cu glas de tunet: "Episcopul, sau presviterul, sau diaconul, care fie că și numai se roagă împreună cu ereticii să se afurisească; iar dacă le-a îngăduit acestora să săvîrsească ceva ca clerici (să săvîrsească cele sfinte) să se caterisească". Porunca aceasta este limpede chiar și pentru o conștiință de tîntar. Oare nu?

Canonul 64 al Sfintilor Apostoli poruncește: "Dacă vreun cleric sau laic intră în sinagoga iudeilor sau a ereticilor ca să se roage, să se caterisească și să se afurisească". Și lucrul acesta este limpede chiar și pentru conștiința cea mai primitivă. Oare nu?

Canonul 46 al Sfintilor Apostoli: "Episcopul sau presviterul care primesc botezul sau jertfa ereticilor, poruncim să se caterisească. Căci ce înțelegere poate să fie între Hristos și Veliar? Sau ce parte are credinciosul cu necredinciosul?". Este un lucru bătător la ochi chiar și pentru cei lipsiți de ochi: această poruncă hotărâște în mod imperativ că nu trebuie să recunoaștem ereticilor nici o sfîntă taină și că trebuie să le considerăm pe acestea ca nevalabile și lipsite de har.

De Dumnezeu insuflatul purtător de cuvînt al Tradiției sobornicești, apostolice și patristice a Bisericii lui Hristos, Sfîntul Ioan Damaschin, binevestește din inima tuturor Sfintilor Părinți, tuturor Sfintilor Apostoli, tuturor Sfintelor Sinoade ale Bisericii următorul adevăr divino-uman: "Pîinea Euharistiei (Sfintei Împărtășanii) nu este simplă pîine, ci e unită cu Dumnezeirea... Curățindu-ne prin ea, ne unim cu Trupul Domnului și cu Duhul Lui și devenim trupul lui Hristos - Biserica... Taina

Euharistiei se numeste Împărtășanie fiindcă prin ea ne împărtășim de Dumnezeuia lui Iisus; si se numeste comuniune, si este cu adevărat astfel, fiindcă prin ea intrăm în comuniune cu Hristos si luăm parte la Trupul si la Dumnezeuia Lui, iar pe de altă parte, prin ea intrăm în comuniune unii cu altii si ne unim între noi. Si întrucit ne împărtășim cu toti dintr-o singură pîine, devenim un singur trup si un singur sînge al lui Hristos, si mădulare unii altora, fiind de un trup cu Hristos. Deci, să ne ferim din toate puterile ca să nu luăm împărtășanie de la eretici, nici să le dăm ereticilor împărtășanie. "Nu dati cele sfinte cîinilor", zice Domnul, "si nici nu aruncati mărgăritarele voastre înaintea porcilor" (Mt. 7, 6), ca să nu ne facem părtași învățaturii lor gresite si osîndei lor, căci dacă este o unire cu Hristos si a unora cu altii, înseamnă că ne unim de bună voie cu toti cei ce se împărtășesc împreună cu noi. Unirea aceasta se face de bună voie, iar nu fără conglăsuirea noastră, căci un trup suntem toti, fiindcă dintr-o singură pîine ne împărtășim, precum zice Apostolul (I Cor. 10, 17)".

Neînfricatul mărturisitor al adevărilor divino-umane al ortodocsilor Sfîntul Atanasie cel Mare vesteste oamenilor din toate lumile: "Împărtășania de la eretic înstrăinează pe om de Dumnezeu si îl predă diavolului". În Euharistie, "pîinea ereticilor nici nu e trupul lui Hristos". "După măsura deosebirii dintre lumină si întuneric, asa e si deosebirea dintre împărtășania drept slăvitoare si cea ereticească: cea drept slăvitoare luminează, cea ereticească întunecă, una îl uneste cu Hristos iar cealaltă cu diavolul, una dă viață sufletului iar cealaltă îl ucide". "Împărtășania din mîină eretică este otravă, nu simplă pîine".^[7]

Note bibliografice

*) "Biserica Ortodoxă și ecumenismul", Ed. Orthodox Kypseli, Tesalonic, 1974.

1 La Sf. Grigorie Teologul, P.G. 36, col. 506A.

2 Slujba parastasului: "la cel după asemănare mă ridică"(de fapt mă întoarce - n.ed.) din Molitfelnic.

3 Sf.Ioan Damaschin, Expunerea exactă a credinței ortodoxe 3,1; PG 94, 984.

4 Sf.Simeon Noul Teolog, Cuvîntarea 18 si 68. Editia Zagoraioi, Smirna, 1886, p.105 si 364.

5 Erezie universală, n.tr.

6 Sf.Ioan Gură de Aur, PG 51, 312.

7 Cel de-al "treisprezecelea apostol", "Părintele Ortodoxiei" Sfîntul Atanasie cel Mare, binevesteste cu înțelepciune apostolică si părintească tot adevărul despre credința cea adevărată, spunînd că noi tinem "această predanie si învățatură si credință dintru început a Bisericii Sobornicesti, pe care Domnul a dat-o, apostolii au propovăduit-o si Părintii au păzit-o. Căci întru această Biserică s-a întemeiat, iar cel ce cade din aceasta nu mai poate fi si nici nu se mai poate numi creștin". (Către Serapion, epist. 1, P.G. 26, col. 593 C A).

DESPRE NEDREAPTA FALĂ A PAPISTASILOR CU PRETINSA DEMNITATE A BISERICII LOR (*)

de Sfântul Ambrozie de la Optina
(1812-1891)

În ziua de azi unii arhieriei, preoti si mireni încep să se abată în erezia ecumenismului, catolicismului, protestantismului. Motivînd căderea lor de la credinta părintilor cu neemanciparea acestor din urmă, cu noul duh al vremii si situatia politică, se fac încercări de a introduce în Ortodoxie cîte ceva de la catolicism, cîte ceva de la protestantism, se răspîndesc îndemnuri pentru unificarea tuturor confesiunilor crestine. Drept răspuns la acestea pot servi mai jos publicatele scrisori ale părintelui Ambrozie, luminător recunoscut al credintei ortodoxe. În lucrările sale, îndreptate spre demascarea ereziei catolicismului, luteranismului, cît si a tot protestantismului, cuviosul Ambrozie descoperă mortalitatea acestor învățături, arată groaznicele urmări ale decăderii duhovnicesti de la Ortodoxie. Cuviosul nu oboseste să sublinieze că nu este mîntuire în alte confesiuni, nu este altă cale către Dumnezeu decît prin credinta Ortodoxă. Si asta o spune nu un om obisnuit sau chiar un preot, asta o spune un sfînt - acela care cunoaste adevărul de la Însusi Dumnezeu.

De aceea, blagocestive cititorule, studiind scrisorile cuviosului Ambrozie, primește-le pe ele ca pe vocea lui Dumnezeu, ca si pe piatra unghiulară, pe care se cuvine a fi încercate toate învățăturile si inovatiile la modă. Ia aminte căci cuviosul teolog este sfînt, dar sfințenia multor teologi contemporani este destul de îndoielnică".[1]

Degeaba se miră unii ortodocsi de existenta propagandă a Bisericii Catolice, de falsa jertfire de sine si activitatea misionarilor ei si de stăruinta surorilor de caritate latine, si pe nedrept atribuie Bisericii Latine atîta importantă, ca si cum după decăderea acesteia de la Biserica Ortodoxă, cea din urmă n-ar fi rămas aceeași, ci are nevoie să se unească cu cealaltă. După o examinare mai amănuntită, părerea aceasta se dovedeste a fi gresită; iar activitatea energică a latinilor nu numai că nu uimeste, ci dimpotrivă trezeste compasiune adîncă în inimile oamenilor care văd si pricep adevărul.

Biserica Ortodoxă Răsăriteană din timpurile Apostolilor si pînă acum respectă neschimbate si nealterate de inovatii, atît învățatura Evanghelică si Apostolică, cît si predania Sfintilor Părinti si deciziile Soboarelor Ecumenice, la care bărbatii purtători de Dumnezeu, strîngîndu-se din toată lumea, au interzis din toate privintele, prin amenintări groaznice, orice adăugire si scoatere din acestea, sau schimbare, sau mutare, măcar cu o iotă. Iar Biserica Romană demult s-a dedat la erezii si înnoiri. Încă Vasile cel Mare demasca în aceasta pe unii episcopi ai Romei în epistola sa către Eusebiu de la Samosat: "Adevărul ei nu-l cunosc si nici nu vor să-l cunoască; cu cei care le vestesc adevărul se ceartă, ei însisi însă sustin erezii"[2].

Apostolul Pavel ne porunceste să ne îndepărtăm de cei afectati de erezie, nu să căutăm unirea cu ei, spunînd: "De omul eretic, după întîia si a doua mustrare, depărtează-te, stiind că unul ca acesta s-a abătut si a căzut în păcat, fiind singur de sine osîndit" (Tit. 3, 10-11).

Biserica Ortodoxă Sobornicească nu o dată, ci de mai multe ori a încercat să lumineze Biserica Catolică, dar ultima, necăuțînd la toate dovezile adevărate aduse de prima, se

încăpătîna în felul ei gresit de gîndire si actionare.

Încă în secolul sapte a apărut în Bisericile apusene părerea gresită, precum că Duhul Sfînt purcede si de la Fiul.

La început împotriva acestei noi gîndiri se ridicau unii papi, numind-o pe aceasta eretică. Papa Damas asa vorbeste despre ea în decizia sobornicească: "Cine cugetă corect despre Tatăl si Fiul, iar despre Duhul Sfînt nu cugetă corect, acela este eretic"³. Acelasi lucru îl sustineau si alti papi, Leon al III-lea si Ioan al VIII-lea. Dar o mare parte a succesorilor lor, ademeniti de drepturile de întîietate si găsind în aceasta multe profituri lumesti pentru sine, au îndrăznit să schimbe dogma ortodoxă despre purcederea Duhului Sfînt, contrar hotărîrilor celor sapte Soboare Ecumenice, la fel si împotriva evidentelor cuvinte ale Mîntuitorului din Evanghelie: "Care de la Tatăl purcede" (In. 15, 26).

Dar precum o greseală, care nu e considerată eroare, întotdeauna atrage după sine pe o alta, si orice rău naste alt rău, tot asa s-a întîmplat si cu Biserica Romană. Abia a reusit să apară în Apus această părere gresită, că Duhul Sfînt purcede si de la Fiul, că singură a si dat nastere la alte răutăti asemănătoare si a adus cu sine putin cîte putin alte inovatii, care în mare măsură contrazic Poruncile Mîntuitorului ce se arată limpede în Evanghelie, cum ar fi: **stropirea în locul cufundării în taina Botezului, privarea mirenilor de Dumnezeiescul Potir si împărtăsirea numai cu pîine, întrebuintarea azimelor în locul pîinii dospite, excluderea din Liturghie a Dumnezeiestii chemări a Atot-Sfîntului si De-Viată-Făcătorului si Atot-Săvîrsitorului Duh.**

De asemenea a introdus inovatii, care încalcă ritualurile vechi Apostolesti ale Bisericii Sobornicesti, cum ar fi înlăturarea pruncilor ce se botează de la Mirungere si împărtăsirea cu Sfintele Taine, înlăturarea celor căsătoriti de la preotie, recunoasterea papei ca persoană fără de păcat si ca înlocuitor al lui Hristos s.a. În acest fel a răzvrătit tot vechiul cin Apostolesc cu privire la săvîrsirea aproape a tuturor tainelor si ierurgiilor Bisericesti - cinul, pe care îl continea Sfînta Biserică Ortodoxă Romană veche, fiind pe atunci una din cele mai cinstite membre ale Sfintei Sobornicesti si Apostolesti Biserici.^[4] Însă eresul principal al Bisericii Romane, nu după esență, ci după actiune, este născocita dogmă despre suprematia, sau mai bine spus căutarea arogantă a întîietății episcopilor Romei asupra celelalte patru Patriarhate Răsăritene. Doar pentru această întîietate adeptii Bisericii Romane au pus pe papa lor mai presus de canoanele si hotărîrile Soboarelor Ecumenice, crezînd în infailibilitatea lui. Dar în ce fel este această infailibilitate a papei, ne mărturiseste istoria nefalsificată. Despre papa Ioan al XXIII-lea se vorbeste în hotărîrea Soborului de la Constanta, prin care a fost răsturnat acest papă: "S-a descoperit că papa Ioan este un nelegiuit înrădăcinat si incorigibil, a fost si este un criminal, pe drept învinuit de omor, de otrăviri si alte crime grele, care frecvent si cu insistență, în fata a diferiti demnitari duhovnicesti, sustinea si dovedea că sufletul omului se stinge si moare odată cu trupul omului, asemenea cu sufletele animalelor si dobitoacelor si că răposatul nicidecum nu va învia în ultima zi".^[5] Fărădelegile papei Alexandru al VI-lea si ale fiilor săi au fost într-atît de îngrozitoare, încît după părerea contemporanilor, acest papă se îngrijea de instaurarea pe pămînt a împărăției lui veliar, iar nu a lui Dumnezeu. Papa Iuliu al II-lea se hrănea cu sîngele crestinilor, atîtînd în permanentă, pentru atingerea scopurilor sale, vrajba între popoarele crestine.^[6] Sunt si alte multe exemple, care mărturisesc despre marile păcate ale papilor; dar a vorbi despre ele nu este timpul potrivit. Avînd în vedere astfel de mărturii istorice asupra stricării prin erezii si despre păcatele papilor, ne întrebăm: oare pe drept se laudă papistii cu pretinsa demnitate a Bisericii Romane? Oare pe drept înjosesc Biserica Ortodoxă Răsăriteană, care-si întemeiază infailibilitatea sa nu pe o persoană oarecare, ci pe învățătura Evanghelică si Apostolică, si pe canoanele si hotărîrile celor

sapte Soboare Ecumenice si a celor nouă Soboare locale? La aceste Soboare au luat parte bărbați sfinți și de Dumnezeu insuflați din toată lumea, și au stabilit toate cele referitoare la necesitățile și trebuințele duhovnicești ale Bisericii, în conformitate cu Sfânta Scriptură. De aceea, oare procedează corect papistasii, care pentru scopuri lumesti pun persoana papei mai presus de canoanele Soboarelor Ecumenice, cinstind pe papa lor ca fiind mai fără de păcat decât acestea?

Pentru toate pricinile expuse mai sus, **Biserica Sobornicească de Răsărit a pus capăt relațiilor cu Biserica Romană, ea fiind căzută de la adevăr și de la canoanele Bisericii Ortodoxe Sobornicești.** Iar episcopii romani, așa cum au început cu mândria, tot cu mândria termină. Încearcă să demonstreze, precum că Biserica Sobornicească Ortodoxă a decăzut de la Biserica lor. Însă aceasta nu numai că nu e adevărat, ci este chiar și absurd. Adevărul mărturiseste că Biserica Romană a decăzut de la cea Ortodoxă. Cu toate că papistasii, de dragul pretenției dreptății, expun la vedere faptul că patriarhatul lor, în rândul celor cinci, a fost primul și mai mare peste celelalte; dar asta numai pentru reputația Romei imperiale, iar nu din oarecare autoritate duhovnicească sau putere peste celelalte patriarhii. Tot pe nedrept au numit și Biserica lor "catolică", adică sobornicească. Partea niciodată nu poate fi numită întreg, iar Biserica Romană pînă la decăderea ei de la Ortodoxie alcătuia numai a cincina parte din Una Sobornicească Biserică. Mai ales din această cauză Biserica Romană nu trebuie să fie numită "catolică", pentru că ea a respins Soboarele Ecumenice, urmînd gresitelor sale păreri.

Unora li se aruncă în ochi numărul mare al adeptilor de pretutindeni ai Bisericii Latine, de aceea cei care nu înțeleg corect adevărul gîndesc că poate ar fi mai bine pentru această pricină Biserica Latină să se numească Universală și Sobornicească? Însă această părere este foarte gresită, fiindcă nicăieri în Sfânta Scriptură nu se atribuie un drept duhovnicesc deosebit numărului și multimei. Domnul a arătat destul de clar că demnitatea adevăratei Biserici Sobornicești nu se conține în număr și multime, cînd spune în Evanghelie: "Nu te teme, turmă mică, pentru că Tatăl nostru a binevoit să vă dea vouă Împărăția" (Lc. 12, 32). Este și un exemplu în Sfânta Scriptură, care nu e în folosul multimei. După moartea lui Solomon pe timpul împărăției fiului său s-a împărțit împărăția Israelului și Sfânta Scriptură prezintă zece semintii decăzute și două semintii credincioase făgăduintelor lor, necăzute. De aceea zadarnic Biserica Latină încearcă să demonstreze dreptatea sa prin multa răspîndire și numărul mare al adeptilor.

Distincția Bisericii Universale la Soboarele Ecumenice sfinții părinți o arată ca fiind cu totul alta, adică, prin Sobor stabilit: a crede întru Una, Sfîntă, Sobornicească și Apostolească Biserică, iar nu pur și simplu în Biserica Universală sau de pretutindeni. Cu toate că Biserica Romană are adepți peste tot în lume, dar așa cum nu păstrează cu sfințenie hotărîrile Sobornicești și Apostolești, ci s-a abătut spre inovații și cugetări gresite, deloc nu mai aparține de Una, Sfîntă și Apostolească Biserică.

La fel de gresit cugetă și susținătorii Bisericii Latine, care consideră în primul rînd că după decăderea Apusului de la Ortodoxie în Biserica Sobornicească s-a creat un gol. Paguba aceasta demult a fost compensată prin pronia lui Dumnezeu - prin întemeierea la nord a Bisericii Ortodoxe Ruse. În al doilea rînd, ca și cum pentru prioritatea de mai înainte și din pricina numărului adeptilor Bisericii Romane, Biserica Ortodoxă are nevoie de unirea cu aceasta. *Dar una e judecata oamenilor și alta e judecata lui Dumnezeu.* Apostolul Pavel vorbește clar: "Ce părăsire are lumina cu întunericul?" (II Cor. 6, 14), cu alte cuvinte, lumina adevărului lui Hristos cu întunericul ereziilor niciodată nu poate să aibă nimic comun. *Latinii însă nu voiesc să lase erezia lor și stăruie în rătăcirea lor,* după cum mărturisesc despre ei

cuvintele lui Vasile cel Mare, care se împlinesc în faptă de atâtea veacuri: "Adevărul ei nu-l cunosc și nici nu vor să-l cunoască; cu cei care le vestesc adevărul se ceartă, ei însisi însă susțin erezii" [7] cum s-a zis mai sus.

Cei înclinați spre latini mai bine ar cugeta la cele spuse în Psalmi: "Urît-am adunarea celor ce viclenesc" (Ps. 25, 5), și să compătimizească pe cei care pentru dominare și iubire de arginți, și alte scopuri lumesti și profituri, tulburau aproape întreaga lume prin intermediul inchizițiilor și uneltirile viclene ale iezuitilor, pînă în prezent tulburînd și jignind pe ortodocsii din Turcia prin misionarii săi. *Misionarii latini nu se îngrijesc să convertească la credința creștină pe turcii băștinasi, ci se străduiesc să abată de la calea cea dreaptă pe ortodocsii greci și bulgari, folosind pentru aceasta diferite mijloace și sretlicuri neplăcute lui Dumnezeu.* Oare nu-i viclenie aceasta și încă viclenie de cea răutăcioasă? Cu bună înțelepciune ar fi căutarea unirii cu astfel de oameni? Din aceeași pricină, face oare să ne mirăm de pseudo-stăruința și pseudo-sacrificiul acestor activități ale misionarilor latini și surorilor de caritate? Cu adevărat aceștia sunt nevoitori jalnici. Ei se străduiesc să aducă lumea nu la Hristos, ci la papa lor.

Ce să mai răspund la întrebările: Biserica Latină și alte confesiuni se pot oare numi Ierusalimul cel Nou și Corabia mîntuirii? Și cum să înțelegem Euharistia actualii Biserici Române?

Israelul cel Nou poate fi numită numai Biserica dreptcredincioasă, iar cea alterată de cugete eretice, nu poate. Sf. Ioan Teologul spune: "Dintre ai noștri au ieșit, dar nu erau de-ai noștri, cîți de-ar fi fost de-ai noștri, ar fi rămas cu noi; ci ca să se arate că nu sunt toți de-ai noștri, de aceea au ieșit" (In. 2, 19). Și Sf. Apostol Pavel spune: "Este un Domn, o credință" (Ef. 4, 5), una e credința adevărată și nu orice credință e bună, așa cum gîndesc fără judecată cei ce s-au despărțit de adevărata Biserică, despre care scrie și Apostolul Iuda: "În vremea de pe urmă vor fi batjocoritori, umblînd potrivit cu poftele lor nelegiuite. Aceștia sunt cei ce fac dezbinări, (oameni) firești, care nu au Duhul" (Iuda 1, 18-19). De aceea cei străini de Duhul Adevărului, cum se vor numi Israelul cel Nou? Sau cum vor fi cuiva adăpost de mîntuire, cînd nici una nici alta nu pot fi săvîrșite fără harul Sfîntului Duh?

În Biserica Ortodoxă se crede că pîinea și vinul în taina Euharistiei se transformă prin chemarea și pogorîrea Sfîntului Duh. Iar latinii, cum e spus mai sus, au considerat de prisos chemarea aceasta și au scos-o din liturgia lor. Astfel cel înțelegător, singur să înțeleagă despre euharistia latină.

Și încă o întrebare: dacă, precum e spus, în afară de Sfînta, Soborniceasca și Apostoleasca Biserică, așa cum e numită Biserica Ortodoxă, mîntuirea altor confesiuni este pînă într-atît de îndoielnică, atunci de ce în Rusia nu se propovăduiește pe față acest adevăr?

Răspunsul la aceasta e foarte simplu și clar. În Rusia e admisă toleranța față de alte credințe, iar cei de alte credințe, ca și ortodocsii, ocupă la noi funcții importante: șefii instituțiilor de învățămînt în marea lor măsură sunt de altă credință, șefii guberniilor și a comunelor adesea sunt de altă credință, comandantii de regimente și batalioane nu arareori sunt de altă credință. Oriunde n-ar începe fata duhovnicească să propovăduiască deschis că în afara Bisericii Ortodoxe nu este mîntuire, marii demnitari de altă credință s-ar simți jigniți. Din cauza acestei situații, clerul pravoslavnic rus a și căpătat într-un fel deprinderea și trăsătura înrădăcinată de a vorbi despre acest subiect pe ocolite. Sau poate că unii din aceeași pricină și din cauza îndelungatei comunicări cu eterodocsii, dar și mai

mult de la citirea cărților lor, au și început să gândească cu mai multă îngăduință în legătură cu nădejdea de mîntuire și la celelalte confesiuni.

Necăuțînd la duhul blîndetii și iubirii de pace și a răbdării Bisericii Ortodoxe și a păstorilor și adeptilor ei, în Apus s-au editat în veacurile de mai înainte de către adeptii diferitelor confesiuni creștine, *mai ales se editează în timpurile noastre, o atît de mare multime de cărți îndreptate împotriva învățaturii Bisericii Răsăritene*, că ar fi greu chiar și să le enumeri, cu atît mai mult să le apreciezi după merit. Și cu toate că astfel de cărți îndeobște sunt pline de clevetiri, basme, muștrări, evidente născociri și minciuni, îndeosebi de desteptăciuni și uneltiri veninoase, cu scopul evident de a crea în Europa un duh de dușmănie împotriva Bisericii Ortodoxe, și mai ales împotriva patriei noastre, ca zdruncinînd învățătura Bisericii noastre Ortodoxe, să abată pe adeptii ei de la calea adevărului: dar așa cum ele se editează cu titluri ademenitoare, în condiții plăcute, de o atît de mare dichiseală tipografică, încît parcă fără să vrei atrag curiozitatea cititorilor, desigur că și în patria noastră, în care aceste scrieri pătrund pe căi negre, se vor găsi destui din acei care, avînd o înțelegere de suprafată despre învățătura creștină, nu vor putea să nu ajungă captivati de gînduri potrivnice adevărului. Îndeosebi s-au înarmat acum contra ortodocsilor scriitorii Bisericii Latine, proclamînd domnia papei și a Bisericii Romane peste toate guvernele, bisericile particulare și popoarele lumii. Mai cu seamă în prezent de aceasta se ocupă iezuitii în Franța, care folosindu-se de răspîndirea limbii franceze, se avîntă cu un fel de activitate frenetică, prin intermediul scrierilor în această limbă, să extindă ideile lor peste tot, care sunt potrivnice învățaturii și structurii ierarhice a Bisericii Răsăritene, necruțînd în acest sens cele mai monstruoase născociri, evidentele minciuni și denaturarea nerusînată a adevărilor istorice. Multi dintre intelectualii ortodocși, citind aceste lucrări în limba franceză și necitindu-le pe ale lor, în rusă, despre credința ortodoxă, ușor pot crede minciunilor iscusite în schimbul adevărului, pe care nu-l cunosc.^[8]

Note bibliografice

*) În traducerea colectivului revistei EKKLESIA.

1 Preotul Alexii Moroz, din prefata la editia rusă

2 Ep. reg.7

3 Ep. reg. 5

4 Ep. reg. 5 punct. 12.

5 Ibidem.

6 Convorbiri Duhovnicești 1858 nr. 41.

7 Idem, op.cit.

8 În continuare avva Ambrozie, pe cîteva rînduri, prezintă și recomandă o carte apărută la vremea aceea despre atitudinea Bisericii Romane către alte Biserici, atrăgînd atenția mai ales asupra fîgăduinței pe care o dau episcopii latini papei lor. Pentru că cititorii noștri nu au acces la această carte, noi am omis pasajul respectiv.

**RĂSPUNS
CELUI CE CONDAMNĂ
BISERICA ORTODOXĂ**

de Sfântul Ambrozie de la Optina

Scrisoarea d-voastră de pe 25 februarie am primit-o, dar din pricina stării mele bolnăvicioase și lipsei de timp nu v-am putut răspunde. Îmi scrieti despre fratele mai mare, care e om bun și a fost și un bun creștin, însă acum din cauza confruntărilor contemporane s-a tulburat în privința învățaturii Bisericii Ortodoxe; și mă rugați pe mine păcătosul să-i scriu ceva pentru întărirea lui în adevăr. Dacă fratele d-voastră mi-ar fi scris el însuși despre aceasta, atunci i s-ar mai fi putut răspunde. Dar așa cum el singur nu-mi scrie nimic, apoi nu stă în firea lucrurilor ca eu să-i scriu lui despre ceva. Dar cred că pot să vă scriu d-voastră câteva cuvinte despre părerile gresite ale fratelui. Iar d-voastră veți decide singură, după cum știți.

1. Fratele d-voastră vă scrie că "evangelistii au foarte puține dogme".

Dogmele principale ale Bisericii Ortodoxe sunt numai două: dogma despre Sf. Treime și dogma despre întruparea Fiului lui Dumnezeu. Despre aceste două dogme vorbește toată Evanghelia. Dar scurt și pe înțeles acestea sunt expuse în introducerea oricărei psaltiri. Cartea aceasta poate fi găsită oriunde, nu numai în bisericile din sate, ci și în casele particulare ale ortodocșilor. D-voastră singură veți citi și îi puteți arăta și fratelui.

2. Fratele d-voastră scrie: "dogmele - sunt poziii clar formulate. Dogmele au fost alcătuite la Soboarele Ecumenice".

Dogma nu este o poziție omenească clar formulată, ci adevărul dumnezeiesc despre Dumnezeu, adevăr pe care oamenii singuri nu l-ar fi putut concepe, dacă nu ar fi fost descoperit de Însuși Dumnezeu. Adevărul îl poți examina, adevărul îl poți cunoaște, adevărul îl poți susține. Însă adevărul nu poate fi presupus. Oamenii buni nici nu se exprimă astfel.

3. Fratele d-voastră susține: "De la dogme pînă la duhul creștin, ca și pînă la steaua de pe cer".

Nu este adevărat. Când Fiul lui Dumnezeu întrupat a descoperit ucenicilor Săi - Apostolii, dogma despre Sf. Treime, spunînd: "mergînd, învățați toate neamurile, botezîndu-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh", atunci de această dogmă a legat inseparabil și învățătura despre duhul creștin, zicînd: "Învățîndu-le să păzească toate cîte v-am poruncit vouă" (Mt. 28, 19-20). Tuturor celor cu judecată sănătoasă le este cunoscut că duhul creștin și împreună duhul lui Hristos constă în respectarea poruncilor lui Hristos. Iar fratele d-voastră a născocit un alt duh creștin. Dar cum poate fi duh creștin fără Hristos? Acesta este un fel de duh născocit, și așa-zis improvizat, și nicidecum nu e vrednic a fi numit cu nume creștin, deoarece gîndeste să-i iubească pe toți fără părtinire, atît pe creștini, cît și pe turci și pe păgîni. Hristos însă, Domnul, în învățătura Sa a pus diferență între acestia, spunînd în

Evangelhie: "iar de nu va asculta nici de Biserică, să-ti fie tie ca un păgîn si vames" (Mt. 18, 17). Dar chiar si Însusi Atotbunul Domn pe cei drepti îi iubeste, iar pe cei păcătosi doar îi miluieste. Iar adevăratii crestini, imitînd pe Domnul, procedează la fel: arătînd pentru toti compasiune si îngăduintă, dragoste deplină însă arătînd numai pentru drept-credinciosi.

4. Fratele d-voastră spune: "eresul este abaterea de la părerea majorității".

Nu este adevărat. Eresul este abaterea de la adevărul dumnezeiesc si nu de la părerea majorității. Nu majorității a încredintat Domnul adevărul, spunînd: "Nu te teme, turmă mică, pentru că Tatăl vostru a binevoit să vă dea vouă împărăția" (Luca 12, 32). Biserica Catolică numără de cîteva ori mai multi adepti decît Biserica Ortodoxă, dar abătîndu-se de la adevăr, s-a abătut în eres. "Eres" provine de la cuvîntul grec „atrew" alegere. Biserica adevărată primește toată Scriptura, atît cea veche cît si cea nouă, în tot cuprinsul si plinătatea ei. De exemplu: într-un loc din Sfînta Evangelhie Domnul spune: "Iar cînd va veni Mîngîietorul, pe Care Eu Îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul Adevărului, Care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine" (In. 15, 26). Iar în alt loc al Evangelhiei e spus că Domnul, dăruind Sf. Apostoli puterea de a dezlega păcatele, suflînd peste ei, le-a zis: "Luati Duh Sfînt. Căroră veti ierta păcatele, le vor fi iertate si căroră le veti tine, vor fi tinute" (In. 20, 22-23). Biserica Ortodoxă acceptînd amîndouă aceste lucruri, mărturisește că Duhul Sfînt purcede de la Tatăl si se transmite celor drepti prin Fiul. Biserica Catolică însă, lăsînd la o parte primul pasaj din Evangelhie si cuvintele Domnului, si bazîndu-se numai pe pasajul al doilea, sustine că Duhul Sfînt purcede si de la Fiul, si prin aceasta introduce în dogma Sf. Treimi două începuturi. Absurditatea căreia se descoperă si prin asemănarea cu soarele. De la soare se naste lumina si purced razele. Nimeni nu sustine că razele purced si de la lumina solară, ci doar că fără lumina solară razele nu au strălucire. Asa si Arie a lansat o erezie grozavă pe temeiul a două pasaje evangelhice, lăsînd esentialul la o parte. La evangelhelistul Ioan, Domnul, spunînd despre egalitatea Sa cu Tatăl după Dumnezeire, a zis: "Eu si Tatăl Meu una suntem" (In. 10, 30), În alt loc zicînd că El, după firea omenească, e mai mic decît Tatăl, a spus: "pentru că Tatăl este mai mare decît Mine" (In. 14, 28). Arie, alegînd pentru sustinerea părerii lui al doilea pasaj, si respingîndu-l pe primul, a lansat un eres dăunător. Asa au procedat si toti ereticii, sustinînd învățătura lor gresită pe pasaje selectate din Sfînta Scriptură, însă adevărata învățătură se sustine prin toată plinătatea Sfintei Scripturi.

5. Fratele d-voastră atribuie ura si vrăjmăsie adevăratilor păstori ai Bisericii ce s-au adunat la Soboarele Ecumenice.

Nu este drept. Dacă a fost ură si vrăjmăsie, asta numai din partea ereticilor. Însă adevăratii păstori se adunau la Soboare din dragoste către aproapele si pentru linistirea adevăratilor crestini tulburati de dezbinările si învățăturile gresite ale ereticilor; în al doilea rînd, pentru examinarea si confirmarea adevărului, după porunca Domnului: "Cercetati Scripturile că socotiti că în ele aveti viață vesnică. Si acelea sunt care mărturisesc despre Mine" (In. 5, 39). În al treilea rînd păstori Bisericii se adunau din cînd în cînd la Soboare pentru apărarea adevărului si după obligatiile lor, pentru că Domnul numeste nevrednici pe acei păstori care, vîzînd pe eretici, care ca niste lupi sfisie turma lui Hristos, nu îi alungă pe aceia, ci se

eschivează de la apărarea dîrză a turmei lor.

6. Fratele d-voastră zice: "eu consider că poate să existe un om care recunoaste toate dogmele credinței și cu toate acestea să fie foarte departe de duhul creștin".

Adevărat că uneori, cu părere de rău, se întîmplă și astfel. Numai că acești oameni, dacă vor voi să-și corecteze viața lor, foarte ușor capătă calea mîntuirii. Cine are noțiuni greșite, confuze despre credința și adevărul creștin, acela nu-i este lesne să capete mîntuire, chiar și cînd va voi. Cu atît mai mult e imposibil pentru el să aibă duhul creștin și duhul lui Hristos.

Din toate cuvintele fratelui d-voastră se vede că el a nimerit în secta indiferenților, care învătă: crezi precum dorești, numai să ai dragoste față de aproapele. Indiferenții tin să-și susțină părerea lor pe învățătura lui Ioan Teologul. Dar în epistolele acestuia este spus că în afară de duhul lui Hristos este duhul lingusirii și duhul antihristului. De aceea Sf. Ioan îi avertizează ca să nu credem oricărui duh, ci să cercăm duhurile, dacă sunt de la Dumnezeu (I In. 4, 1).

7. D-voastră scrieți că fratele a absolvit cursul Universității din Petersburg.

Dacă cineva ar sta să convingă pe fratele d-voastră că nu e nevoie să înveți la gimnaziu, nici la universitate, numai să ai dragoste către aproapele și vei primi o funcție bună în judecătoria regională, sau chiar la palatul de justiție, ar crede oare fratele d-voastră aceasta? La fel trebuie să gîndească și despre aceea că este cu neputință să aibă duhul lui Hristos cel care nu are o cunoaștere corectă și adevărată despre dogmele credinței creștine.

Din lipsa de timp și din pricina sănătății slabe nu am posibilitate să vă scriu mai mult. Ci pe scurt vă voi spune: dacă fratele d-voastră e un om sincer și conștiincios, precum scrieți, atunci să se roage cu credință Domnului nostru Iisus Hristos, ca să-l lumineze în adevăr, iar după aceea să citească, de asemenea cu credință, "Mărturisirea Ortodoxă" de Petru Movilă.

Cum va rîndui Atotbunul Dumnezeu pentru fratele d-voastră așa să și fie. Domnul voieste ca toți să se mîntuiască și la cunoștința adevărului să vină.

Apropiata Luminată Sărbătoare a Învierii lui Hristos vă doresc să o întîmpinați în bucurie și alinare duhovnicească.

31 Martie 1875

**"PECETLUIREA"
SFÎNTULUI SINOD DE LA 1583**

de Schimonahul Stefan Ciobanu

La anul 1583 Papa Grigorie XIII al Romei, schimbând calendarul iulian, a făcut numeroase presiuni asupra Patriarhului Constantinopolului din acea vreme - Ieremia al II-lea (1572-1579, 1580-1584, 1587-1595), pentru a-l face să urmeze inovarea calendaristică apuseană. Patriarhul în repetate rânduri l-a refuzat și pentru a pune capăt presiunilor, a convocat un sinod în același an la Constantinopol, unde au luat parte alături de el și Patriarhul Silvestru al Alexandriei, Patriarhul Sofronie al Ierusalimului și mulți alții. Acest sinod numit "Pecetluire", trimis către toate bisericile ortodoxe locale, arată principalele erezii papale și le declară ca fiind în afara Bisericii Ortodoxe prin anatemizarea celor care le cred și le practică. Iată întregul text al "Pecetluirii":

"Către toți creștinii adevărați, mădulare ale Sfintei, Catholice [Universale] și Apostolești Biserici de Răsărit a lui Hristos din Constantinopol și din tot locul, har, pace și milă vouă de la Atotputernicul Dumnezeu.

Nici un pic de tulburare nu a făcut în Corabia din vechime furtuna care s-a ridicat din adâncuri. Și dacă Domnul Dumnezeu, amintit de Noe, nu ar fi binevoit a potoli apele, nu ar fi fost nici o șansă de salvare a ei. În același chip și împotriva Corabiei Bisericii Ortodoxe, ereticii au ridicat un război neîndurător, și noi am socotit a fi voia lui Dumnezeu de a lăsa urmașilor prezentul tom împotriva lor, așa încât hotărârile cele scrise aici să fie fără doar și poate în apărarea Ortodoxiei noastre. Dar pentru ca documentul să nu fie prea împovăraător (greoi) pentru oamenii simpli, am hotărât a-l pune în opt capete lesnicioase, după cum urmează:

Din Vechea Romă au venit anumiți oameni care au învățat acolo să gândească latineste. Dar cel mai rău lucru e că înainte au fost bizantini, născuți și crescuți prin părțile noastre; dar nu numai că și-au schimbat credința, dar au și ridicat război Ortodoxiei și adevăratelor dogme ale Bisericii de Răsărit și s-au răzvrătit împotriva lui Hristos Însuși, împotriva dumnezeiestilor Apostoli și Sfintelor Sinoade ale Sfintilor Părinți care ni le-au lăsat. Drept pentru care i-am tăiat ca niste mădulare putrede și

HOTĂRÎM

I. Orisicine nu ar mărturisi cu inima și cu gura că este mădular al Bisericii de Răsărit botezat ortodox și că Sfântul Duh purcede numai de la Tatăl ființial și ipostatic, așa cum Hristos spune în Evanghelie, ci Duhul purcede de la Tatăl și de la Fiul în același timp, unul ca acesta să fie lepădat afară de Biserică și să fie anatema.

II. Orisicine nu ar mărturisi că în taina Sfintei Liturghii, laicii trebuie să se împărtășească odată cu cele două sfinte părți, a Preasfântului Trup și a Preasfântului Sânge, ci să spună că este de ajuns a primi numai trupul pentru că sângele este inclus, chiar dacă Hristos le-a sfintit separat și le-a dăruit fiecăruia din Apostoli, unul ca acesta să fie anatema.

III. Orisicine ar spune că Domnul nostru Iisus Hristos la Cina cea de Taină a folosit azime

ca si evreii si nu pîine dospitã, unul ca acesta sã fie departe de noi si sub anatema ca unul ce gîndeste ca un evreu si vrea sã introducã doctrina lui Apolinarie si a armenilor în Biserica lui Hristos, cu a Cãrui încuviîntare îl dãm de douã ori anatemei.

IV. Orisicine ar spune cã atunci cînd Hristos Dumnezeu va veni sã judece lumea, El nu va veni sã judece sufletele împreunã cu trupurile, ci numai sã hotãrascã asupra trupurilor, sã fie anatema.

V. Orisicine ar spune cã atunci cînd mor, sufletele crestinilor care s-au pocãit în aceastã viaã dar nu si-au cîstigmat mîntuirea merg în Purgatoriu - care este un basm grecesc - unde focul si chinurile îi purificã, si ei cred cã nu sunt chinuri vesnice - asa cum credea blestematul Origen - si dau din aceastã pricinã slobozire pãcatelor, pe unii ca acestia îi dãm anatemei.

VI. Orisicine ar spune cã Papa e capul Bisericii si nu Hristos Dumnezeu, si cã Papa are autoritatea de a trimite în Rai prin scrisorile sale, si cã poate ierta pãcatele prin plata indulgentelor, unul ca acesta sã fie anatema.

VII. Orisicine nu ar urma hotãrîrile Bisericii statuate în cele Sapte Soboare Ecumenice si Sfintele Pasti socotite pentru a le urma, ci vrea sã urmeze noua inventie a pascaliei si a noului calendar al astronomilor atei papisti, si vor sã rãstãlmãceascã si sã distrugã dogmele si traditia Bisericii care noi le-am mostenit de la Sfintii Pãrinti, anatema unora ca acestia si sã fie îndepãrtati de Bisericã si de împãrtãsirea credintei.

VIII. Rugãm pe toti binecredinciosii ortodocsi: rãmîneti în credinta strãmoseascã ce-ati învățat-o pînã acum, în care v-ati nãscut si crescut, si cînd vremurile o vor cere, vãrsati-vã sîngele pentru a păstra credinta mostenită de Sfintii Pãrinti. Luati aminte la cele scrise mai înainte si credeti cã Hristos vã va ajuta sã le împliniti. Fie ca umila noastrã binecuvîntare sã fie cu voi cu toti. Amin.

Urmează semnăturile ierarhilor:

Ieremia al Constantinopolului

Silvestru al Alexandriei

Sofronie al Ierusalimului

(dîmpreunã cu tot soborul episcopilor prezenti în Sfîntul Sinod)

Anul 1583 de la nasterea Domnului, indictionul 12, 20 noiembrie.

"Pecetluirea" a fost găsită în manuscris în Codexul 772 din biblioteca M-rii Sf. Pantelimon si în mss. Codex 285 în chilia "Imnul Acatist" din Schitul Kapsocalivia din Sfîntul Munte Athos. La noi a fost pentru prima dată publicat la Bucuresti în anul 1881 în revista "Biserica Ortodoxă Romînă" nr.12, de arhimandritul rus Porfirie Uspenski, care l-a copiat dintr-un manuscris al bibliotecii M-rii Sinai.

Latinii, care în adîncul lor sunt constienti de minciuna în care trăiesc, au găsit de cuviință a învăța că diferențele lor față de Biserica Ortodoxă sunt ne semnificative. Aceasta se face ca o consecință a tăcerii asupra adevăratei lupte pe care o duc împotriva Tradiției Ortodoxe care la rîndu-i se apără prin culmi dogmatice și adîncimi duhovnicești în care latinii se împotmolesc.

Ei învătă că sigura diferență între noi și ei e nesupunerea canonică, iar în ceea ce privește diferențele dogmatice, sunt numai neînțelegeri din cauza formulărilor incomplete. Ei au adaptat astfel uniția, încît nu cer nimănui convertirea imediată, schimbarea credinței și a vieții, ci îi acceptă pe răsăriteni numai dacă se supun Papei. Ei cred că acest asalt pasnic este menit pentru a paraliza orice rezistență ortodoxă. Această vicleană politică a lor are în lăuntru o psihologie diabolică. Ei știu că de pot convinge proprii credincioși că nimic esențial nu îi desparte de ortodocși, îi tin legați de turmă; iar dacă reusesc să ne convingă că ceea ce ne separă e ne semnificativ, ne cîstigă și pe noi, prin sufletele căldicele care dintotdeauna au știut de frica puterilor lumesti și sunt impresionați de marile scenarii.

Victimele acestei propagande latine sunt în cea mai mare parte teologii laici care au studiat, prin diverse burse sau doctorate, în mediul Apusean rationalist-iluminist, care i-a convins că pentru a supraviețui într-o lume a compromisurilor trebuie să renunțe la afirmarea adevărurilor "grosolane și supărătoare" și să se facă înțeleși prin finetea filozofiei teologice reconciliante și împăciuitoare. Printr-o repetare frecventă și amestecată a acelorasi cuvinte, unii ca acestia reusesc ca cea mai monstruoasă minciună să pară naturală. Toate acestea se întîmplă cînd cei mai multi dintre credincioșii nostri de-abia s-au trezit din betia comunismului și astăzi sunt în pericol de a primi ideea că drăgutii de catolici îmbrăcați în blănuri de miel sunt într-adevăr tratați prea crud de noi, că sunt frații nostri neînțeleși de care am stat despărțiti prea mult timp datorită unor motive istorice neînsemnate.

Iată de ce papistasii își păstrează cu tărie titulatura de "Biserică Apuseană" și spun că "nu sunt o biserică doar cu numele, ci în realitate păstrează, în ciuda schismei și a devierilor dogmatice, harul preotiei și al tainelor."

Ei se bazează în afirmatiile lor pe următoarele argumente:

1. *Biserica Apuseană a păstrat succesiunea apostolică în sacerdotiu.*
2. *Biserica Ortodoxă acceptă botezul romano-catolic prin stropire, de vreme ce nu rebotează pe cei care vin la ei. Aceasta înseamnă, spun ei, că Biserica Ortodoxă recunoaște validitatea tainelor catolice și apostolicitatea "Bisericii Apusene".*
3. *Nu există, spun ei, o hotărîre clară a vreunui Sinod Ortodox care să caracterizeze Biserica Apuseană ca eretică și deci despărțită de Una, Sfîntă, Sobornicească și Apostolească Biserică a lui Hristos.*
4. *În vechile documente patriarhale oficiale adresate Papei, biserica apuseană este numită "Biserică", ceea ce înseamnă că astăzi e recunoscută ca fiind în esență Biserică de patriarhii care le-au scris.*

Haideti să vedem cît de stabile sunt argumentele lor și care este actuala poziție a Bisericii Ortodoxe în această problemă, pentru a putea contracara părerile iresponsabile care abundă în teologia actuală.

Poate fi real faptul că apusenii au păstrat succesiunea apostolică în hirotonie? Vorbind de succesiunea apostolică, nu e suficient că noi ca ortodocsi putem demonstra continuitatea și neruperea firului ce ajunge la noi de la Mântuitorul prin Sf. Apostoli. Biserica lui Hristos nu rămîne în litera legii, pentru că Duhul suflă oriunde voieste. Să luăm asadar mărturiile ce sunt clare și de nezdruncinat. Dacă cei ce hirotonesc nu au dreapta credință, hirotonia nu e validă, și nu putem vorbi de succesiune apostolică și har (Canonul 68 Apostolic). Nu ne îndoim că punerea mâinilor episcopului dreptcredincios asupra pretendentului, transmite întreg harul Prea Sfîntului Duh. Oare Duhul Sfînt se pogoară acolo unde e necredință? Unde sade erezia?

Iată ce spunea Sfîntul Vasile celor din Nicopole: "*Eu nu voi număra vreodată cu adevărații preoți ai lui Hristos, pe acela ce s-a hirotonisit și a luat purtarea de grijă a norodului din spurcatele mâinile ereticilor, spre spurcarea Dreptslăvitoarei Biserici.*"

Canonul 68 al Sfintilor Apostoli spune: "**Dacă vreun Episcop, sau Presbiter, sau Diacon ar primi a doua hirotonie de la oarecine, să se caterisească și el și cel ce l-a hirotonisit. Fără numai de ar dovedi, că de la eretici are hirotonia. Că cei ce de unii ca acestia sunt botezați, sau hirotonisiti, nici credinciosi, nici Clerici este cu putință a fi.** [ref. Apost: 46, 47; Sobor 1: 8; Sobor 2: 7; Sobor 6: 95; Cartagina: 57, 77, 101]"

Ce valoare are în acest caz numai un ritual apostolesc de punere a mâinilor, acolo unde din cauza ruperii de Biserică prin erezie, Sfîntul Duh s-a depărtat? Sfîntul Ciprian al Cartaginei a spus: "*Unde este episcopul acolo este Biserica.*" Legătura de nezdruncinat dintre Biserică și episcop are la temelie chipul unirii lui Hristos Mirele cu Mireasa Biserică. Atîta timp cît Biserica crede în capul Hristos, rămîne Biserică, iar episcopul cît rămîne în dreapta credință mărturisită la hirotonie și se află într-un Sfînt Sinod, rămîne al Bisericii. Catolicii s-au spăimîntat de acest adevăr și au născocit în jurisdicția lor un canon care spune: "*Un episcop hirotonit valid poate face la rîndu-i hirotonii valide.*" Dar Sfîntii Apostoli și-au "validat" continuitatea tocmai prin mărturisirea dreptei credințe și rămînerea în sobornicitate, de aceea un episcop hirotonit valid (pînă în 1054) își rupe firul continuității prin căderea în eresul infailibilității, continuînd a face hirotonii nevalide în biserica aceală în care se află.

Cel de-al doilea argument catolic pentru a demonstra că Papalitatea este Biserica Apostolică, este considerat cel mai "greu" din toate teoriile lor: "Ca și Biserică, ei spun, ortodocșii nu rebotează catolicii ce vor să devină ortodocși, ceea ce înseamnă că preoția și tainele catolice sunt reale și valide."

Cu cîtă superficialitate este trasă această concluzie! Dacă acest argument ar fi adevărat, atunci ar trebui să acceptăm că și arienii și macedonienii nu sunt eretici, de vreme ce Biserica a primit pentru o vreme și botezul lor. Dar departe de noi această blasfemie! Botezul ereticilor și al schismaticilor nu este botez. Tine doar locul Botezului și nu-l înlocuiește desăvîrsit decît numai atunci cînd prin iconomie Biserica îl primește. "*Un Domn, o Credință, un Botez*" învată Sf. Apostol Pavel (Efes. 4,5). Și Sinodul Local de la Cartagina, primit de Sinodul Sase Ecumenic, explică: "Pentru ca Biserica cea Universală să fie una și adevăratul Botez să fie unul, cum se poate ca și ereticii și schismaticii să aibă adevăratul Botez de vreme ce ei nu sunt în Biserica Universală, ci s-au tăiat prin ereziile lor? Iar dacă botezul ereticilor și schismaticilor este adevărat și Botezul Bisericii Ortodoxe este de asemenea adevărat, atunci nu este un singur Botez după spusele Sf. Pavel, ci două, ceea ce este absurd."

De asemenea, Sfântul Vasile cel Mare în ale sale canoane nu acceptă botezul schismaticilor: *"Că necuviinta de acolo este arătată și văzută tuturor celor ce cât de puțin știu a socoti. Cei catari (curati) și ei sunt din cei dezbinati. Dar însă s-a părut celor din început, celor împreună cu Ciprian zic, și cu Firmilian al nostru, pe totii acestia a-i supune unei hotărâri. Pe cei curati [cataristi], și înfrînati [engratiști], și idroparastati, și apotactisti (adică de sinesi lepădati de la Catholiceasca [*] Biserică). Căci începutul despărțirii s-a făcut prin dezbinare. Iar cei ce s-au dezbinat de Biserică, nu au mai avut Harul Duhului Sfânt peste dînsii. Că a lipsit împărtășirea, pentru că s-au întrerupt urmarea. Că cei întâi ce s-au depărtat aveau hirotoniile de la Părinti, și prin punerea mîinilor lor peste ei, aveau darul cel duhovnicesc. Iar cei ce s-au rupt făcîndu-se mireni, nici de a boteza, nici de a hirotoni nu au avut putere, nici de a putea da altora Harul Sfîntului Duh, de la care ei au căzut. Pentru aceasta ca niste botezati de mireni cei de dînsii botezati, au poruncit (Părintii) ca venind la Biserică, cu adevăratul Botez al Bisericii de a doua oară să se curătească."* (Canonul I al Sf. Vasile)

Putin mai jos în același text se arată cu claritate cugetul Bisericii atunci cînd Sf. Părinte afirmă că botezul, nu numai al ereticilor ci și al schismaticilor este invalid, adică fără har și sfințenie. Oricum, din motive de economie se îngăduie a fi primiți schismaticii în Biserică după ce se leapădă de schismele lor. Dar pentru a discerne în astfel de cazuri Sf. Vasile arată pogorămîntul: *"Dar fiindcă cu totul s-a părut oarecărora din cei din Asia, pentru iconomia multora să se primească botezul [al schismaticilor] lor. Fie primit. Că mă sfiesc ca nu cumva întîrziindu-i cu Botezul să-i întîrziem întru ale mîntuirii prin această aspră îndelungărie. Iar dacă aceia păzesc Botezul nostru, aceasta pe noi să nu ne înduplece. Că nu suntem vinovati a le da lor har, ci a stirbi observatia cu scumpătatea Canoanelor."*

De aici înainte este neîndoielnic faptul că Sf. Părinti considerau botezul ereticilor și al schismaticilor ca fiind inexistent. Cînd în anumite circumstanțe se hotărâu să nu-l repete, nu era vorba de schimbarea rînduielilor, ci de faptul că printr-un act de economie botezul mincinos al schismaticilor și ereticilor obținea adevărata valoare: sfințire, putere și har doar prin intrarea penitentului în Biserica Ortodoxă, care dacă ar fi rămas în afara ei, nu ar fi primit nici una din harisme. Să nu uităm că aceste pogorăminte nu erau luate decît în sobor și pentru o perioadă de timp lăsată spre îndreptare.

Mai mult, Sf. Vasile spune despre schismatici: *"Iar cel al înfrînărilor [botez] se cade noi a-l înțelege lucrare rea. Căci ca să-i facă pe ei neprimiți Bisericii, s-au apucat de aici, să întîmpine mai înainte cu însuși al lor botez. De unde și-au stricat și obisnuirea lor" pentru că "și-au născocit osebit botez, schimosind predanisia ceea ce este la Botez^[1]". "Deci socotesc, fiindcă nimic este pentru dînsii, zic, arătat se cade nouă a lepăda botezul lor. Și de ar fi luat cineva de la dînsii pe acela, venind la Biserică, să-l boteze."*

Sfântul Ioan Gură de Aur grăiește: *"Nu lăsa ca înșelăciunea ereticilor să te amăgească, o cititorule; deoarece ei au botez, dar nu au luminare; ei își botează trupurile dar sufletele lor nu primesc luminare"* (Omilia "La început a fost Cuvîntul"). Asemenea și Sf. Leon: *"Nici un eretic nu poate da sfințire prin taine"* (Epistola către Nicetas) și Sf. Ambrozio: *"Botezul celor rău cinstitori de Dumnezeu nu sfințește"* (Către catehumeni).

Totusi ne putem întreba de vreme ce ereticii nu au botez, de ce în Sinoadele Sase și Sapte Ecumenice s-au acceptat botezul unor eretici ca arienii și macedonienii? Iată cum răspunde la această întrebare Sf. Nicodim Aghioritul: *"Pentru ca să se facă dar lesne de înțeles dezlegarea nedumeririi acesteia, este trebuință a ști cineva mai-nainte, că două feluri de chivernisire, și de îndreptare, se păzesc în Biserica lui Hristos. Un fel se numeste*

scumpătatea, iar celălalt, se numeste iconomie si pogorâmînt. Cu care chivernisesc mîntuirea sufletelor iconomii Sfîntului Duh, uneori cu unul alteori cu altul. Deci Sfintii Apostoli în Canoanele lor cel mai-nainte zice, si toti pomenitii sfînti, au întrebuintat scumpătatea, si pentru aceasta desăvîrsit leapădă botezul ereticilor; Iar Soboarele acestea două de toată lumea, au întrebuintat iconomia, si botezul arienilor si al macedonenilor l-au primit, si al altora; Iar pe al evnomianilor, si al altora încă, nu l-au primit. Pentru că, mai ales în vremea Soborului al 2-lea arienii si macedonenii erau în putere, si nu numai că erau multi întru multime, ci aveau si mari puteri lîngă împăratii, si pe lîngă stăpînitori, se aflau si la senat. Drept aceea, întîi pentru ca să-i tragă la dreapta slăvire, si să-i îndepărteze mai lesne de eres, si alta pentru ca să nu se întîmple mai mult să-i sălbăticească asupra Bisericii si asupra crestinilor, si răul mai rău să se facă, au iconomisit lucrul asa, Dumnezeiestii Părintii aceia iconomisindu-si cuvintele lor cu judecată [Psalm 111: 5]."^[2]

Trebuie să discernem aici faptul: dacă Biserica din motive de iconomie a primit la un anumit timp si pentru un anumit timp botezul ereticilor, aceasta nu înseamnă validarea credinței lor si că botezul este valabil de la început pînă la sfîrsit. Iconomia zice: chiar forma întreitiei afundării în numele Sfintei Treimi - făcută chiar de preot - nu-l sfînteste ^[3] pe eretic sau schismatic atît timp cît acesta nu face lepădările verbale de eres, nu e primit în Biserică ca drept-mărturisitor al Crezului Ortodoxiei, si nu este apoi miruns. Atunci si numai atunci, prin mila sfîntitoare a Bisericii i se dădea adevărata valoare botezatului, care pînă atunci nu avea decît o formă nelucrătoare si neconfirmată a botezului. Dar acel timp al iconomiei a trecut, asa că acum acrivia Sfintelor Canoane trebuie să preia cîrma Bisericii.

Dar si Grigorie Teologul într-un glas cu sfintii cei mai-nainte pomeniti, zice în Cuvîntul cel la sfîntul Botez, despre arieni si macedonienii care se catehizau: "*Iar de schiopătezi încă, si nu primești deplinătatea Dumnezeirii Fiului si a Duhului, caută pe altul să te boteze, sau mai bine zice, să te înece [afunde] în apa botezului, fiindcă eu nu am voie a despărți Dumnezeirea Fiului, si a Duhului, de Dumnezeirea Tatălui, si a te face mort, de vreme ce se cuvine a doua oară a te naste prin Botez. Încît nici darul Botezului să nu-l aibă, nici nădejdea care se naste prin Botez, pierzînd prin împutinarea slăvirilor ale Celui de-o-ființă si chipul mîntuirii sale. De vreme ce pe oricare din cele trei lpostasuri o ai pogori din aceasta, si pe sine te lipsești de deplinătatea cea prin Botez.*"

Este bine a sti că la început Biserica boteza pe catolicii convertiti la ortodoxie. Avem ca mărturie Conciliul Papal de la Roma din 1215 care consemnează în al patrulea canon că ortodocsii nu liturghiseau acolo unde latinii au făcut messa înainte, pînă nu sfînteau locul cu aghiasmă, si că botezau pe cei ce veneau la dreapta credință chiar dacă aveau botezul latin. Cum de atunci, cînd latinii de la începutul căderii în erezie erau botezati cînd veneau la ortodoxie si acum cînd sunt depărtati cel mai mult de adevărul de credință si merg din erezie în erezie, să fie primiti doar prin mirungere?

"Deci pentru că ereticii aceea păzeau chipul Apostolescului Botez - spune Sf. Nicodim - Canoanele acelor două Soboare, i-au primit ca botezati. Si nu numai pentru aceasta, ci si pentru iconomie, precum am zis. Că de le-ar fi lipsit iconomia, negresit nu ar fi stătut împotriva Apostolestilor Canoane, care poruncesc dimpotrivă, adică să nu primim botezul ereticilor. Toată teoria, care pînă acum o am făcut aici, nu este de prisos, mai ales este si prea de nevoie, de obste adică pentru toată vremea, iar mai ales pentru ziua de astăzi, pentru gîlceava cea mare, si prigonirea cea multă, ce se face pentru botezul Latinilor, nu numai între noi si Latini, ci si între noi si între cei de o cugetare cu Latinii. Deci urmînd celor zise fiindcă locul Apostolescului Canon o cere, zicem că botezul Latinilor este botez mincinos. Si pentru aceasta, nici după cuvîntul acriviei nu este primit, nici după cuvîntul

iconomieii. Nu este primit după cuvîntul acriviei, întîi pentru că sunt eretici. Si cum că Latinii sunt eretici nici o trebuință este acum să arătăm, vreo dovadă. Că însusi aceasta, că avem atîta ură, si atît întoarcere, iată atîtea veacuri, despre dînsii, este arătată dovadă, că ca pre niste eretici îi urîm, adică precum si pe arieni, sau pe savelieni, sau pe macedonienii cei luptători de Duh." [4]

Căci iconomia are măsuri si hotare, si nu este vesnică si nehotărîtă. Pentru aceasta si Teofilact al Bulgariei zice: "Cel ce face ceva după iconomie, nu chiar ca un lucru bun, face aceasta: Ci ca un lucru trebuincios la o vreme." (Tîlcuirea către Galateni la cap 5 stih 11). "În destul am iconomisit", zice si Grigorie Teologul în Lauda cea către Atanasie, "nici socoteala cea străină primindu-o, nici pe a noastră stricîndu-o, care [de n-ar fi asa] cu adevărat rea iconomie s-ar numi". Cu adevărat rea iconomie este aceasta, cînd printr-însa, nici pe Latini nu putem a-i întoarce, si noi călcăm acrivia sfintitelor Canoane si primim botezul mincinos al ereticilor." **Că a iconomisi se cuvine unde nu se face călcare de lege**, zice Dumnezeiescul Hrisostom. [5]

Sfîntul Marcu Eugenicul [6], mitropolitul Efesului (+1444), singurul apărător al Ortodoxiei la sinodul "unionist" de la Ferrara-Florenta (1438-1439) vorbește despre pogorăminte: **"Credinta noastră este dreapta mărturisire a Părintilor nostri. Cu ea, noi nădăjduim să ne înfățișăm înaintea Domnului si să primim iertarea păcatelor; iar fără de ea, nu stiu ce fel de cuviosie ne-ar putea izbăvi de chinul cel vesnic... În materie de credință nu există concesie. Chestiunile credinței nu admit iconomia. Asta ar fi egal cu a spune: Taie-ti capul si du-te unde vrei."**

De ce a lăsat Dumnezeu să cadă latinii într-o asemenea înșelare? Răspunsul nu poate veni decît privind la teologia lor îndepărtată de trăirea Sfintilor Părinti, la lepădarea ce-au făcut-o "ruginitelor" Canoane, apostazii care le-au adus mintile la zămislirea unui dumnezeu nou, cu acelasi chip dar cu altă fire, un dumnezeu "evoluat" ce corespunde trufiei credinței apusene.

Sfîntul Teodosie cînd a dat răspunsul împăratului Atanasie (491-518) împotriva eresului lui Eutihie [7] nu a căutat să-l impresioneze cu multa teologie, ci l-a potolit prin tăria credinței si păstrarea predaniilor Sfintilor Părinti: "Cînd aceste două ne stau în față, împărate, adică, ori cu uriciune voind a vietui fără de minte, ori a muri cu cinste, urmînd dogmelor celor drepte ale sfintilor, să stii că moartea mai mult o cinstim, pentru că nu primim dogmele cele noi, ci urmăm asezămintelor părintilor celor care au fost mai înainte; iar pe cei care voiesc a născoci altele, pe aceia cu dreapta credință îi lepădăm si îi dăm blestemului si din cei hirotoniti de cei fără de minte, nu primim pe nici unul... Drept aceea, noi nicidecum nu voim nu numai să grăim, dar nici să gîndim ceva împotriva sfîntelor soboare a toată lumea." [8]

Chiar si acum, cînd într-un mod arbitrar si neîntemeiat, în zilele noastre latinilor li se face doar mirungerea, nu arată chiar si numai aceasta pecetluire - "**Pecetea Darului Sfîntului Duh**" - hula lor față de Sfîntul Duh si că sunt îndepărtati de Biserică? Paradoxul e că si ortodocsii care se leapădă si trec la catolici primesc doar mirungerea. De ce? Pentru că ei ne consideră la fel de căzuti din har.

Înșelarea zilelor noastre constă în faptul că se consideră că prin mirungerea catolicilor si protestantilor se face valid botezul acestora primit din schismă si erezie, dar se omite faptul că acel botez nu este nici apostolic făcut în numele Sfintei Treimi (din cauza Filioque) si nici canonic prin stropire sau turnare. Înșelarea aceasta premerge unei gîndiri teologice scolastice care consideră Taina Mirungerii a fi suficient de împlinitoare pentru a acoperi

lipsa persoanei Sf. Duh de la botezul papistas.

O taină nu substituie altă taină. Blasfemie ar fi dacă ne-am închipui măcar că Hristos în dragostea față de făptură, ar lua chip în cel nebotezat dacă acesta s-ar împărtăși cu Sfântul Trup și Sânge. Putem cu adevărat spune că prin adevăratul Botez se sădește sămînta luminoasă, prin Mirungere se adapă virtutile iar prin Cuminecare se desăvîrsesc roadele. Dacă nu este sămîntă, ce uzi ca să crească și ce să rodească? **Tainele sunt înlăntuite dar nu complementare, se înrîuresc dar nu se înlocuiesc una pe cealaltă.**

Prin toate cele de mai sus am văzut că Sfintii Părinți într-un cuget mărturisesc că ereticii și schismaticii s-au rupt de harul de viață dătător al Sfântului Duh, și că ceea ce apostatii numesc "biserica" este în realitate un trup mort care păstrează semnele exterioare adevăratei Biserici. Ar fi pentru noi ortodocsii o blasfemie să-i considerăm pe Apuseni - care se fac vinovați (prin sistemul de erezii dogmatice, canonice, eclesiale) de cea mai mare schismă din istoria Bisericii - ca avînd valide preotia și sfintele taine.

Dacă mai este vreo nevoie pentru cineva de a arăta că papismul nu este altceva decît o organizație socială de eretici, lipsiti de Adevăr, de Sfinte Taine și de Harul Duhului Sfînt, vom continua, cu ajutorul lui Dumnezeu cel în Treime închinat, să aducem încă două argumente ce contrazic supozițiile că de vreme ce nici un Sinod nu a anatemizat fătis papalitatea și în corespondența vremii diferiți patriarhi ortodocși îi numeau Biserica a Romei sau Biserica Apuseană, înseamnă că în mod tacit sunt recunoscuți ca fiind Biserica lui Hristos.

Rămînem uluți cîtă orbire trebuie să ai ca să crezi acestea din urmă! Să ne întrebăm ce s-a întîmplat în 1054. Este adevărat că Ortodoxia nu a excomunicat papalitatea. Ci atunci papalitatea arogantă a excomunicat Ortodoxia. Ce vor mai mult catolicii? Ce act oficial poate fi mai temeinic decît acesta? Ce altceva poate deschide o prăpastie mai mare între Biserica și Papism? Latinii au lovit Biserica, dar și-au arătat prin aceasta intențiile reale. Scena de teatru a delegatilor apuseni în altarul Sfintei Sofia a fost oficializarea, confirmarea despărțirii apusenilor de Biserica. Mai este nevoie de vreun alt act oficial? Nimeni nu l-a dat afară pe Iuda din cei doisprezece Apostoli. A plecat singur, în noapte. Nimeni nu l-a excomunicat. S-a excomunicat singur.

Există două tălmăciri pentru actul latin de lepădare a Bisericii Ortodoxe: Ori biserica apuseană este cu adevărat Biserica lui Hristos, ceea ce înseamnă că Ortodoxia este anti-ortodoxă, eretică și schismatică; ori Biserica Ortodoxă este adevărata Biserica, ceea ce-i pune pe apuseni în rîndul ereticilor ruși de Hristos. Pentru un drept-credincios nu există cale de mijloc. Biserica este Una. Drept aceea, doar una dintre cele două încetează a mai fi Biserica după 1054. Fiecare creștin nu are decît să-și cerceteze conștiința și să aleagă. Cei care rămîn ortodocși automat renunță la papism.

Sinoadele ortodoxiei s-au strîns atunci cînd anumite întrebări sau disensiuni se ridicau împotriva credinței. De aceea în întreaga istorie a Bisericii Ortodoxe de după Schismă nu s-a pus problema despărțirii papale. Chiar și participanții răsăriteni de la Conciliul Țîlhăresc de la Florența (1439) erau conștienți că au semnat un act de trădare^[9]. Messele latine nu erau doar considerate lipsite de conținut, ci ca o ierosilie într-un ritual satanic. Pentru aceasta ortodocsii făceau mai întîi sfîntirea apei pentru a curăți locul unde au slujit catolicii. Nici un latin convertit nu era primit fără a i se face botezul. Cine din Biserica Ortodoxă și în ce timp a protestat împotriva acestor rînduiri ale Sfintilor Părinți? De ce să se ridice cineva? Era o convingere sobornicească că toată papalitatea nu este Biserica. De ce

asadar să fie nevoie de sinod? Ce să mai dezbată un sinod ortodox? Ceva ce era deja hotărît și de toți sobornicește împlinit? Ceva despre care nimeni nu avea nici cea mai mică îndoială? Latinii erau socotiți ca despărțiți de Biserică, despărțiți de trăirea ei, de metanoia Sfinților Părinți, de dogmele, teologia și viața ortodoxă. Cum puteau cei din vechime, când mărturiseau în crez o biserică și nu două, a gândi măcar despre catolici ca la o Biserică soră?

Din această pricină aproape nici un sinod nu a dezbătut dacă papalitatea este sau nu Biserică, ci Părinții s-au preocupat mai ales de a opri expansiunea Apusului și de a găsi noi opreliști în calea invaziei eretice.

Totusi pentru a vădi drept basme cîrtelile latine, am pus la începutul articolului hotărîrea Sinodului de la Constantinopol întrunit de Patriarhul Ieremia al II-lea la anul 1583, care nu ne îndeamnă la nici un cuvînt de prisos. Dacă pînă în acel an toate cele ale apusenilor erau socotite erezii și tratate cu anatemele de rigoare, cu atît mai mult ar trebui astăzi, cînd pan-erezia lor naste o așa vîltoare în care mulți au fost lesne prinși.

Nici protestantii din acea vreme nu s-au lăsat mai prejos în încercarea de a realiza o alianță antipapală. Astfel în anul 1576 luteranii din Tübingen au scris patriarhului Ieremia al II-lea afirmînd că luteranismul este adevărata credință și că vor să se unească cu ortodocsii. Pentru a-și sustine cele afirmate ei alăturau scrisorii "Mărturisirea de la Augsburg" din 1530 și articole ale credinței lor, cerîndu-i patriarhului să-și spună părerea. Patriarhul le-a trimis o primă scrisoare în care le spunea: *"răspunzînd, nu vă vom spune nimic de la noi, ci din cele Sapte Sinoade Ecumenice, cu care scrieți că sunteți de acord. Vom vorbi urmînd învățătorilor și teologilor nostri, pentru că Duhul Sfînt a vorbit prin ei. Învățăturile lor vor rămîne pururea neschimbate, căci ele se întemeiază pe cuvîntul Domnului."*

Arătîndu-le care este dreapta credință, patriarhul Ieremia i-a sfătuit să revină asupra ideilor lor greșite: *"nu există decît un singur mod de a corecta greșeala: urmînd Sfințelor Sinoade și Canoanelor Apostolice, într-un cuvînt, urmîndu-l pe Hristos în toate."*

Nemulțumiti de răspunsul patriarhului, care le cerea renunțarea la erezii, luteranii îi scriu din nou, aducîndu-i numeroase acuze. Ieremia le răspunde: *"noi nu ne apărăm cu înțelepciunea omenească, ci folosim ca dovadă Scriptura, căci adevărata filozofie nu contrazice niciodată teologia (Col. 2, 8). Deci, fraților, să stăm neclintiti pe stîncă credinței și pe tradiția Bisericii și să nu înlăturăm hotarele puse de Sfinții Părinți."*

Primind a treia scrisoare, patriarhul Ieremia al II-lea își dă seama că dialogul nu rodeste și le scrie următoarele: *"Vă cerem ca de acum înainte să nu ne produceți o durere și mai mare, nici să ne mai scrieți pe acelasi subiect pe care vreti să îl privim diferit de cum au făcut-o teologii Bisericii. Voi îi cinstiți pe ei în cuvinte, dar îi respingeți prin faptele voastre. Pentru că voi încercați să dovediti că cuvintele lor dumnezeiesti, armele noastre, nu sunt potrivite. În ceea ce ne privește, eliberati-ne de povara dialogului. Mergînd pe căile voastre, nu ne mai scrieți despre dogmă".*

Dacă cineva acceptă ca o erezie să fie oficial numită Biserică, indirect îi primește și validitatea dogmatică, îi recunoaște sfîntenia tainelor, puterea și harul ca celei Una, Sfînte, Sobornicești și Apostolești Biserici. Ar trebui asadar să accepte ca fiind Biserică și cultele adventiste, baptiste, reformate, luterane, calvine. Ar trebui să nu mai fie opreliști în împărtășirea în comun a tainelor, a dogmelor, a credinței. Dar dacă toate sunt "biserici" ai

lui Hristos, cu ce scop se duce toată lupta împotriva Bisericii Ortodoxe? Atunci toti Sfintii Părinti, Mucenici si Mărturisitori au fost cei mai nenorociti oameni! Toti sfintii care au înfundat temnitele austro-ungare si comuniste, care nu au tăcut ci au luptat si au făcut minuni pînă la a-si vărsa sîngele pentru a nu se uni cu catolicii si a nu se vinde protestantilor, acesti martiri ai credintei sunt într-adevăr, pentru "euro-teologii ortodocsi" moderni, niste oameni obscuri care trăiesc în bezna credintei lor, niste fanatici răzvrătiti, iesiti din minti si fiinte retardate care nu au deloc dragoste pentru "fratii" eretici.

Noi crestinii am fost dintotdeauna "pentru evrei poticnire iar pentru lume nebunie". Pînă la sfîrsitul veacurilor vom rămîne pentru lume pricină de sminteală si batjocură. *Dar ce e lumea? Nimic altceva decît o scenă mare cît pămîntul, pe care fiecare-si joacă rolul cu o mască pe fată. Multi imită pe adevăratii crestini, altii pe preoti, arhierii, iar altii se prefac naivi si muti. Si toată lumea îi priveste, dar îi primește numai pe acei care joacă mai bine rolul măstii. Durere va fi asupra celui ce va îndrăzni a-si descoperi fata, suferință va fi aceluia care nu se va mai juca de-a ortodoxia, dar marea pătîmire i se va da celui ce va îndrăzni să-i numească pe toti după adevăratul lor nume...*

Note bibliografice

* - adică Universală (n.n.)

1 "Si dacă schismaticii acestia pentru că au schimonosit obisnuirea ceea ce este cuviincioasă la Botez, s-au judecat de marele Părinte acesta Vasilie să se boteze, cu mult mai vîrtos trebuie a se boteza, Latinii cei ce au schimonosit, iar mai bine a zice, desăvîrsit au stricat predanisia Botezului, si care sunt nu numai schismatici, ci si arătati eretici." (nota de la Canonul I al Marelui Vasile, Pidalionul de la Neamt, 1844)

2 Tîlcuirea Canonului 45 Apostolic, Pidalionul de la Neamt, 1844

3 Adică "nu ia Hristos chip în lăuntru său".

4 Ibidem, op.cit.

5 Ibidem, op.cit.

6 Sf. Marcu al Efesului (19 ianuarie) împreună cu Sf. Fotie Patriarhul Ierusalimul (6 februarie) au fost pur si simplu excomunicati "oficial" din Calendarul bisericesc ortodox roman si din Vietile Sfintilor.

7 Anatemizat de sinodul IV de la Calcedon (451).

8 Vietile Sfintilor pe ianuarie, Ed. Episcopiei Romanului, 1993, p.180.

9 La 5 iulie 1439 delegatii ortodocsi semnează actul unirii prin care acceptă doctrina catolică, inclusiv primatul papal: "*Papa este succesorul Sf. Petru, loctiitorul lui Hristos pe pămînt, învățător si judecător al întregii Biserici, după cum se cuprinde în hotărîrile Sinoadelor Ecumenice si în Sfintele Canoane*". Singurul care nu a semnat a fost Sf. Marcu al Efesului care "**nu a făcut concesii în materie de credință**". Semnarea actului unirii a fost urmată de o slujbă comună si de **puparea papucului papei**. Si în zilele noastre aceleasi trepte se coboară, numai că s-a ajuns la cea de a doua, urmînd ca cel din urmă "**p**" să ni se dăruiască pentru realizări deosebite în apropierea frătească de rugăciune, liturghisire si împărtășire în comun.

**SOBORNICITATEA RĂSĂRITEANĂ vs.
GLOBALIZAREA APUSEANĂ
(catolicii în lumina canoanelor Sfintilor Părinti)**

de Monahul Paisie Moldoveanu

Dintotdeauna, Biserica Ortodoxă și-a făcut mărturisirea de credință întemeiată pe hotărârile celor șapte Sinoade Ecumenice, pe scrierile canonice ale Bibliei și ale Sfintilor Părinti. Astfel a fost păstrată neatinsă moștenirea dogmatică, liturgică și eclesială, iar când lupii îmbrăcați în blană de oaie au căutat să dezbină păstori și să sfîșie turma, s-a mers deschis la mărturisire pînă la moarte, sîngele mucenicilor ducînd mai departe în istorie și pînă în vecii nesfîrșiți adevărul Ortodoxiei.

Trăim astăzi vremuri tulburi, politice și religioase, care trădează starea de decădere duhovnicească în care ne-am obișnuit să ne ducem nestîngerite zilele. Iar adîncirea în păcat este mai mare cu cît renunțăm mai mult la rădăcinile străbune înfipte adînc în glia, limba și credința dreptmăritoare, de către domnitorii, mucenicii și mărturisitorii romani ai veacurilor trecute, și devenim din ce în ce mai căldiceși pe măsură ce ne altoim idealurile pe promisiunile desarte făcute de Apus. Chiar dacă uitarea și ignoranța muscă adînc din conștiințele noastre datorită ce o avem față de Biserică, de Tară și de Strămoși, nu trebuie să trecem cu vederea faptul că datorită jertfei lor, noi românii mai rămînem pe același meleaguri și mai vorbim și ne rugăm în aceeași limbă, chiar dacă demonii roșii nu au făcut decît să tulbure vremurile și să înscrie în Cartea Vieții alte mii de martiri, ce acum asteaptă smeriți recunoașterea și recunoștința noastră.

După ce am trecut prin experiența internationalismului socialist-comunist, suntem chemați să ne alăturăm unei noi înșelătorii pusă la cale amănunțit de către serenității și iluminatii lojilor masonice^[1], de fapt o nouă paradigmă socială de inspirație demonică, căreia politicienii îi zic globalizare iar unii ierarhi ecumenism, la bază stînd sincretismul religios al noii epoci (New Age) ce tinde să anihileze la nivel social persoana și cultura omului, iar la nivel religios să omogenizeze credințele și să retîlcuiască istoria mîntuirii.

Ne surprinde însă tenacitatea Noii Inchizitii Catolice de a face pași mari spre o apropiere, cît mai ecumenică cu putință, de Biserica Ortodoxă, enunțînd noi teorii și actualizări care mai de care mai bizare sau hilare, totul mascat de o deschidere largă a orizonturilor de înțelegere papistă, ce vrea să înglobeze Ortodoxia rămasă fidelă Tradiției și Credinței Sfintilor Apostoli și Sfintilor Părinti.

Dureros este faptul că unii ierarhi au uitat prea repede impactul catolicismului în țara noastră și trădarea de credință a greco-catolicilor ce a dezbinat și dezbină România, ca acum să-și întindă mîinile și să binecuvinteze pe fii și urmașii celor care ne-au dăruit Bisericele, mănăstirile și școlile cu tunul și ne-au vîndut străinilor pe treizeci de arginti.

Dorim ca prin alcătuirea cuvintelor ce urmează, cu ajutorul Domnului nostru Iisus Hristos, să aruncăm o lumină asupra principalelor erori dogmatice, canonice și eclesiale din biserica catolică, bazîndu-ne pe Sfînta Scriptură, pe hotărârile celor Șapte Sinoade

Ecumenice si Canoanele Sfintilor Părinti, spre slava sfintei noastre Biserici Ortodoxe si spre vădirea Adevărului cel adevărat.

Papa este rege al Statului Vatican si se pretinde suveran pontif al Bisericii crestine. Din fericire, **Canonul 7 al Sinodului IV de la Calcedon (451)** prevede: "*Am orînduit ca cei ce au fost rostuiti odată în cler, precum si monahii, să nu intre în oaste nici în dregătorie lumească; iar dacă ar îndrăzni aceasta si nu s-ar pocăi, încît să se întoarcă la aceea ce mai întii au ales pentru Dumnezeu, să fie dati anatemei*", iar **Canonul 83 Apostolic** hotărăște: "*Episcopul, sau Presbiterul, sau Diaconul, la oaste zăbovindu-se si vrînd amîndouă a le tine, dregătoria Romană, si Preoteasca ocîrmuire, caterisească-se. Că cele ale Chesarului, Chesarului, si cele lui Dumnezeu, lui Dumnezeu. [Can. 6, 81 Apost.; 3, 7 IV Ecum.; 10 VII Ecum.; 16 Cartagina; 11 sin I-II; 35 Vasile cel Mare]*". Iar după tîlcuirea făcută de către călugării Sfintei Mănăstiri Neamt în Pidalionul din 1844, ucenici ai Sfîntului Paisie Velicicovski, se zice asa^[2]: "*În două se împarte stăpînirea si începătoria. Alta este lumească, pe care o a încredintat Dumnezeu împăratilor, si stăpînitorilor, iar alta Duhovnicească, care o a încredintat Dumnezeu Arhierieilor si sufletestilor Iconomi. Însă una alteia este potrivnică, că una este pămîntească iar alta cerească, una poartă sabie si omoară iar cealaltă cu blîndete iartă si îmbiază. Pentru aceasta si Hrisostom zice: "Altele sunt hotarele împărăției si altele hotarele Presbiteriei, Împăratul are încredintate acestea de aici, iar eu cele Ceresti (eu cînd zic, pe Preotul zic). Împăratului trupul i s-a încredintat, iar Preotului sufletul. Împăratul rămăsite de bani iartă, iar Presbiterul datorii de păcate, acela sileste iar acesta mîngîie, acela pe arme simtitoare iar acesta arme duhovnesti." (Cuvînt 4 la Ozia Tom: al 5-lea foaia 149). Aceasta si necuviintă urmează dacă sau împăratul va îndrăzni a intra în Sfîntul Altar, sau Arhierieul a împărăti si a încinge sabie. Precum o a pătit aceasta Uriasul cel cu două coarne al Romei, Papa zic, carele pe lîngă aceasta că este din lăuntru si după Duh Arhierieul, va să fie din afară, si după trup împărat. Se blagoslovească si să omoare, să tie cîrja cea păstorească si sabia cea ucigătoare. Amestecare neamestecat, si grozăvie străină! Vadă dar însusi că se află călcător al acestui Apostolesc Canon si caterisirii se supune vrînd a le avea pe amîndouă: si stăpînirea Romanicească si ocîrmuirea Ierarhicească. Către aceasta preatrebnice sunt cele de Cuviosul Episcop Cudruvis, către Constantin zice (La Atanasie în Epistolia cea către cei ce pretutindenea se nevoiesc la viata monahicească): "Tie Dumnezeu ti-a încredintat împărătia, nouă ne-a încredintat cele ale Bisericii. Si precum cel ce ar răpi stăpînirea ta, se împotrivesc lui Dumnezeu cel ce o a rînduit; asa teme-te si tu ca nu cumva trăgînd la sineti cele ale Bisericii, să te faci vinovat unei mari vinovătii. Deci nici nouă nu ni se iartă a stăpîni pe pămînt, nici tu o împărate ai stăpînire a tămîia."^[3]*

O piatră de poticnire în constiinta eclesială actuală sunt si "tainele" sau asa-zisele sacrameinte ale latinilor, adică validitatea sau nevaliditatea lor atunci cînd sunt săvîrsite de către prelatii catolici. Întrebarea care se pune e dacă harul mîntuitor lucrează sau nu în chip ordinar si în afară de Biserica Ortodoxă, si considerăm a fi de o însemnătate deosebită înțelegerea iconomieii cu privire la primirea catolicilor si care sunt rînduielile ce trebuiesc săvîrsite, cu înțelepciune si dreptate, pentru revenirea acestora în Biserica Ortodoxă.

Părintele Dumitru Stăniloae, în *Ortodoxie si romanism*, referindu-se la harul în catolicism, spune: "**Cîtă vreme în Ortodoxie harul este o lucrare a fiintei dumnezeiesti, activînd în om si legîndu-l deci pe acesta cu Dumnezeu, în catolicism harul e conceput ca o realitate creată. Deci chiar omul ce trăieste în har e dezlegat de Dumnezeu, neîmpreunat cu El. Dumnezeu rămîne cu totul inabordabil, inaccesibil omului. Arienii din veacul al IV-lea reprezentau aceeasi mentalitate**".

Deja se depășește o diferență de limbaj și concept, și se atacă grav fundamentele dogmatice, atunci când Catehismul catolic[4] prezintă ca o realitate aplicabilă notiunea de caracter sacramental[5] ce ar conferi, în cele trei taine - Botez, Sf. Mir și Preotie - pe lângă har, adică pe lângă Duhul Sfânt, o pecete de nesters în inima credinciosului. Pînă la ei nici un Sfânt Părinte nu a vorbit despre așa ceva și nici nu a gîndit măcar despre harul Duhului Sfânt că ar mai putea fi împlinit printr-un nou caracter.

Rămînînd tributari duhului de noutate, teologii catolici de astăzi caută să reformuleze erezia Filioque[6], ajustînd-o noilor cereri ecumenist-globalizatoare, dîndu-i un caracter complementar[7] și împăciuitoare care atentează vădit la firea Sfintei Treimi: "Persoanele divine sunt relative unele la altele (...) În numele relative ale Persoanelor, Tatăl este raportat la Fiul, Fiul la Tatăl, Duhul Sfânt la amîndoi." [8]

Canonul 7 al Sinodului al III-lea de la Efes (431) statornicește ca "*Acestea citindu-se, a hotărît Sfîntul Sinod, altă Credință nimănuia a-i fi slobod să aducă sau să scrie, sau să alcătuiască, afară de cea hotărîtă de Sfîntii Părinti, cei adunați în cetatea Neceenilor, împreună cu Sfîntul Duh; iar pe cei ce îndrăznesc, ori a alcătui altă credință, ori a propune, ori a o produce celor ce voiesc a se întoarce la cunostinta adevărului, sau din elinism, sau din iudaism, sau din orice fel de eres. Acestia, de ar fi Episcopi, sau Clerici, străini să fie, Episcopii de Episcopie, și Clericii de Clericat, iar de ar fi lumeni, să se anatematisească. (...) Încît, adică, Episcopul să se înstrăineze de Episcopie, și să fie caterisit. Iar Clericul asemenea să cadă din Cler. Iar mirean de ar fi cineva, și acesta să se anatematisească. Precum s-a zis.*"

Atacul dogmatic asupra dreptei credințe ortodoxe nu poate rămîne fără urmări asupra celor care-l provoacă și care caută să impună rînduiești latinești ca dreptar al legii. Să nu uităm că ereticii intră direct sub anatemele Sfîntilor Părinti ceea ce înseamnă pogorîrea de viu în iad. Dacă acestia vor rămîne în rătăcire, Biserica prin Sfîntii Părinti ale Sfîntelor Sinoade îi va lepăda în continuare și-i va ține sub anateme, iar harul Duhului Sfânt nicidecum nu se va mai pogorî pentru a-i sfînti, făcînd nelucrătoare tainele și nevalidă succesiunea apostolică[9], căci despre ce taine poate fi vorba acolo unde se hulește Sfînta Treime și ce apostolat viază în cei ce răstălmăcesc cuvintele Sfîntilor Apostoli?

Ne vom limita la a răspunde că în cadrul Conciliului de la Ferrara - Florența (1439) ortodocsii au adus prin gura Sfîntului Marcu al Efesului, toate argumentele scripturistice, sinodale și patristice care dovedesc că Duhul Sfânt purcede numai de la Tatăl[10], iar grecii citind din Epistola Sf. Maxim Mărturisitorul către preotul Marin din Cipru, au spus latinilor: "Dacă o primiți, unirea e făcută", dar învîrtosarea a fost prea mare ca latinii să accepte dreapta credință[11]. Cu toate acestea, la 5 iulie 1439, delegații ortodocși trădători semnează actul unirii prin care se acceptă doctrina catolică, inclusiv primatul papal. Singurul care nu a semnat a fost Sfîntul Marcu al Efesului, despre care papa Eugen al IV-lea a spus: "*Dacă Răsăriteanul nu a semnat, nu am rezolvat nimic*". Întorsi la Constantinopol la 1 februarie 1440, ierarhii ortodocși vestesc poporului unirea cu catolicii, acesta reactionînd prompt: deși era Postul Mare, bisericile au rămas goale, oamenii fugind de unioniști. În plus, credinciosii, clerul de mir și monahii din Sfîntul Munte se adună sub păstoria Sfîntului Marcu al Efesului. El își părăsește scaunul episcopal pentru a propovădui Ortodoxia pretutindeni în Imperiul Bizantin, hirotonind diaconi și preoți, construind biserici și învățînd credinciosii să-și păstreze credința. La Constantinopol, unirea a fost proclamată oficial al 12 decembrie 1452, cînd patriarhul unionist Grigorie III Mammas a slujit împreună cu legatul pontifical, cardinalul Isidor, fostul mitropolit al Rusiei, avînd în sobor peste 300 preoți. La mai puțin de un an, Bizantul cădea în mîinile musulmanilor...

Amintim că numai încălcarea hotărârilor primelor două sinoade de la Niceea și Constantinopol, în care s-au alcătuit cele 12 capete ale Crezului, leagă pe cei ce nu mărturisesc drept Crezul ortodox, cu anateme de nedezlegat. Chiar dacă Patriarhul Athenagoras împreună cu Papa Paul al VI-lea la 7 decembrie 1965 au "ridicat"^[12] reciproc anatemele din 1054, lucrurile nu au revenit la starea dinaintea schismei și nicidecum se poate reveni la Potirul comun, atîta timp cît se mențin deosebirile dogmatice, canonice și cultice, și mai mult cu cît în acest răstimp au apărut dogme catolice noi, mai grave și mai greu de reconciliat.

În duhul acestei tendințe se încadrează și sîrguinta Patriarhiei Constantinopolului prin mitropolitul Meliton de a convoca sîntul și Marele Sinod Ecumenic. Sedintele pregătitoare au debutat în 1976, răstimp în care s-a tot schimbat conținutul nu însă și criteriile "catalogului tematic", fapt ce vădește o neînțelegere a Ortodoxiei din partea celor care vor să impună Bisericilor Ortodoxe "Sinodul" lor. *"Niciodată, nici un Sinod Ecumenic nu s-a reunit forțat, cu teme inventate pentru lucrările și întrunirile sale; că nicicînd nu s-au ținut atîtea sedinte, consfătuiri, congrese presinodale și alte adunări prefabricate, chemate voit, total necunoscute și străine tradiției sobornicești, împrumutate în fapt de la organizațiile occidentale străine de Biserica lui Hristos."*^[13] În ultimul timp Patriarhia Constantinopolului a fabricat o multime de episcopi și mitropoliți fără turmă și fictivi, care să asigure majoritatea voturilor, pentru ambițiile neo-papiste ale acestei patriarhii de a se proclama primus inter pares și de a-și impune comportamentul și concepțiile sale tuturor Bisericilor autocefale și întregii lumi și diaspore ortodoxe^[14]. "Pe de altă parte, Bisericile misionare, cu rîvnă apostolică, precum Mitropolia Americană, Biserica Rusă din diaspora, Biserica Niponă, Africană și altele, nu reușesc să aibă nici un reprezentant. Unde-i sobornicitatea Ortodoxiei și cum va fi acesta un Sinod ecumenic al Bisericii Ortodoxe a lui Hristos?"^[15] Deja se prefigurează ca odată cu dobîndirea prin vot democratic al statutului de primat al Patriarhiei Constantinopolului, să se continue legiferarea canonică și dogmatică a unor formule de înnoire eclesială care ar aduce Ortodoxia pe marginea prăpăstiei. Este vorba de impunerea ecumenismului (rugăciuni și împărtășire împreună cu ereticii și păgînii) ca o revigorare obligatorie a cultului, de adoptarea unor pseudo-canoane sau "pogorăminte" ce ar anula și ar face derogări tocmai de la Canoanele Apostolice ale celor șapte Soboare Ecumenice ce contrazic făcînd hotărârile lor, precum și de fabricarea unor dezlegări politice ce ar contracara eventualele răbufniri în forță și propovăduirea unei iubiri hristice universale ce ar anihila unele muștrări de conștiință. Teoria cum că numai un sinod ecumenic poate dezlega hotărârile altui sinod ecumenic este desăvîrsit drăcească și ține să demonstreze că mintile celor care vor să facă aceste lucruri sunt rău contaminate de neo-papism și filomasonerie. Orice-ar face, omul nu poate zădărnici Duhul Sfînt în lucrările Sale și nici învățătura Bisericii nu vorbește din cele ale oamenilor ci este expresia înțelepciunii dumnezeiești, după cuvîntul Sfîntului Apostol Pavel: *"Adevărul este de la Dumnezeu, iar tot omul este mincinos"*.

Nu arhieriei constituie credința Bisericii. Nu ei sunt stăpînii credinței și nici nu au dreptul să o formuleze după bunul plac. Arhieriei și preoții sunt păzitorii bunei credințe și au obligația să lupte pentru ea. Cînd tradiția înseptit-sobornicească a Bisericii vine în contradicție cu concluziile oricărui sinod chiar pan-ortodox, atunci acestea din urmă constituie înțelepciunea pămîntească și demonică, vrednică de disprețuit.

De fapt, ce s-a întîmplat după schisma din 1054? Biserica romano-catolică, fără nici o bază în Sfînta Scriptură și în Sfînta Tradiție apostolică a susținut următoarele inovații doctrinare: primatul papal, erezia Filioque, Imaculata concepție - adică învățătura greșită că Maica

Domnului s-a născut fără păcatul original sau strămosesc[16], învățătura despre purgatoriu ca loc intermediar dintre rai și iad, folosirea azimei la Messă în loc de pâine dospită cum s-a folosit la Cina cea de Taină și mai apoi în practica Bisericii din primele veacuri, celibatul preoților - ce contravine rînduiei din Biserica primară și combătut de Sfântul Pafnutie la Soborul I ecumenic, și altele asemenea, care au fost păstrate de către catolici cu strictete și vărsare de sînge pînă în zilele noastre. Ne întrebăm cum oare acum cinci sute sau o mie de ani aceleși inovații și teorii latine erau socotite de către Sfinții Părinți ai Ortodoxiei nu numai schismatice ci și profanatoare, iar astăzi sunt ignorate pe motivul că nu afectează minimul dogmatic ce ar sta la baza celor două "biserici surori" și ar leza bunele intenții de apropiere eclesială.

Ce susține de fapt teoria bisericilor surori sau mai nou fiica acesteia, teoria ramurilor sau a ramificațiilor? Aceea că idealul real al unei biserici ecumenice nu-i corespunde nici una din Bisericile ortodoxe, catolice sau protestante existente; și cu toate acestea ea trebuia să existe undeva în realitate, după făgăduința Mîntuitorului. Mergînd pe această cale a cugetării logice, acești "savanti teologi" au ajuns la acea concluzie, că "adevărată Biserică ecumenică nu poate fi reprezentată de nici una din cele trei biserici existente, luate aparte, ci de toate acestea la un loc. Biserica ecumenică ar fi aidoma arborelui, care, avînd o singură rădăcină și un singur trunchi, odată cu creșterea și dezvoltarea sa, se ramifică, așa încît fiecare ramură, la privirea superficială, se pare că n-ar avea nimic comun cu celelalte ramuri; în realitate însă toate ramurile au aceeași tulpină comună, se hrănesc din același suc comun și au aceeași rădăcină vitală. Cele trei Biserici principale - ortodoxă, romano-catolică și anglicană - care multumită condițiilor de dezvoltare istorică s-au separat în comunități deosebite, nu ar fi decît niște ramuri ale unei singure Biserici ecumenice. Fiecare din ele, luată în parte, nu alcătuiește Biserica ecumenică în propriul înțeles, ci este numai o parte a ei și încă o parte care a violat puritatea prototipului său sub influența diferitelor elemente istorice și naționale. Dar dacă se iau ele toate la un loc și prin ajutorul unui cunoscut proces logic se readuc la principiile comune dezbrăcîndu-le de elementele particulare naționale, atunci aceste principii comune vor și alcătui acel trunchi ecumenic, pe care stau diferitele Biserici, ca ramuri deosebite ale unuia și aceluiași arbore". Se ajunge să se recunoască, prin adoptarea democratică a acestor principii comune, dreptul ca fiecare să se considere membru al Bisericii ecumenice și fără deosebire să poată primi tainele în oricare din cele trei "biserici" îi va plăcea.

Iată unde a ajuns teologia latină tinînd o cale cu totul logică unilaterală și falsă a formelor confesionale apusene, ce s-a prăbusit și continuă să cadă în prăpastia groaznică a rationalismului și a necredinței. Tinem să facem știut faptul că aceste teorii înscriindu-se în duhul actual de globalizare, fac în mintea și practica unor "teologi" ortodocși ca viabilă comuniunea "in sacris" dintre catolici, protestanți și ortodocși.

Sfântul Ciprian spune că "cel care nu păstrează unitatea bisericească nu împlineste legea lui Dumnezeu, nu păstrează credința Tatălui și a Fiului, nu păstrează viața și mîntuirea." [17] Însă păstrarea unității bisericești presupune integrarea în Biserica una. Așa-zisa teorie a ramificațiilor introduce separarea în natura Bisericii. În felul acesta nu poate exista Biserica una. Teoria ramurilor vede Biserica sociologic și nu teologic. O vede ca trup al creștinilor, ca asociație, și nu ca trup al lui Hristos. "Această viziune sociologică despre Biserică s-a împrițit în concepția catolică mai ales după Conciliul II Vatican (1958-1966), motivînd teologic unitatea cu Papa. Este o teorie secularizantă, care se aliază cu mondializarea." [18]

Din același unghi de vedere și recunoașterea confesiunilor și sectelor ca "biserici surori"

este foarte înșelătoare deoarece subminează unitatea de credință a creștinilor. Din punct de vedere eclesiolgic însă, Biserici surori, după schismă, sunt între ele numai Bisericile ortodoxe locale, care păstrează și propovăduiesc nealterat adevărul de credință. De altfel, prin documentul Comisiei pentru Învățătura de Credință, romano-catolicismul revine la a sustine o poziție mai veche prin care "Biserică universală, una, sfântă, catolică și apostolică nu este sora, ci mama tuturor celorlalte Biserici locale". Această redefinire a noțiunii de biserică surori în optica romano-catolicismului se integrează foarte bine cu dorința de înglobare a tuturor denumirilor creștine sub tiara papală, lăsându-le ritul dar cerându-le credința și dependența canonică.

Dar să lăsăm cuvântul unui luptător al cuvintelor, Sfântul Iustin Popovici, mărturisitor al Bisericii Sârbe, care descrie unitatea Bisericii astfel: "*Urmînd pe Sfinții Apostoli, Părinții și Dascălii Bisericii mărturisesc cu dumnezeiască înțelepciune serafimică și rîvnă heruvimică unitatea și unicitatea Bisericii Ortodoxe. Ca atare, este de înțeles rîvna înflăcărată a Sfinților Părinți ai Bisericii față de orice despărțire de Biserică și cădere din Biserică și atitudinea lor aspră față de erezii și schisme. În această privință, de excepțională însemnătate divino-umană sunt sfintele Sinoade Ecumenice și Locale. Potrivit duhului și poziției lor de hristică înțelepciune, Biserica Ortodoxă este nu numai una, ci și unică. Dat fiind că Domnul Hristos nu poate avea mai multe trupuri, în El nu pot fi mai multe Biserici. Din punct de vedere ontologic, despărțirea sau împărțirea Bisericii este cu neputință. Ca atare, niciodată nu a existat vreo împărțire a Bisericii, ci au existat și vor exista despărțiri de Biserică, așa cum vitele care de bună voie rămîn sterpe și cad uscate din Via divino-umană cea vesnic vie (Ioan 15, 1-6). Din Biserica cea una, unică și de nedespărțit a lui Hristos s-au despărțit și au căzut în felurite vremuri ereticii și schismaticii, și prin aceasta au încetat a mai fi mădulare ale Bisericii și de un trup cu trupul ei divino-uman. Astfel au căzut mai întii gnosticii, apoi arienii, pneumatologii, monofizitii, iconomahii, romano-catolicii, protestanții, uniții, precum și toți ceilalți care alcătuiesc legiunea eretico-schismatică."* [19]

Trecînd peste motivele politice și manevrele de culise din vremea anului 1054, putem spune că practic "Biserica" Vechii Rome, aflată sub jurisdicția papei, s-a rupt de Biserica Ortodoxă. Divizarea Bisericii ontologic este cu neputință, pentru că niciodată n-a fost și nu poate fi o divizare a Bisericii. De-a lungul timpurilor s-au produs și se vor produce doar separări de Biserică, unitatea Bisericii rămînînd strîns legată de unitatea Capului [20] ei, Domnul Iisus Hristos, iar Sfântul Ioan Gură de Aur spune că "între trup și cap nu există loc pentru nici un interval, cel mai mic interval ne-ar face să murim".

Toată această eclesiologie ortodoxă a fost răstălmăcită prin mîndria gîndirii apusene, și s-a păgînizat de la un secol la altul de către toți filozofii "teologi" latini, ce voiau să-și arate superioritatea față de teologia greacă, culminînd în anul 1870, cînd la Conciliul I Vatican s-a promulgat dogma infailibilității pontificale.

Infailibilitatea este o însușire naturală divino-umană și o funcție naturală divino-umană a Bisericii, în calitatea ei de Trup divino-uman al lui Hristos, al cărui vesnic cap - Adevărul - e Cel de-al Doilea Ipostas al Prea Sfintei Treimi, Dumnezeu-om, Domnul Iisus Hristos.

"Si așa a fost timp de veacuri, pînă cînd în veacul trecut la anul 1870, la Primul Conciliu de la Vatican, toate acestea s-au contopit în dogma infailibilității papei. De atunci aceasta a devenit dogma centrală a papismului. De aceea în zilele noastre la Al Doilea Conciliu de la Vatican s-a tratat și apărât atît de stăruitor și de abil intangibilitatea și imuabilitatea acestei dogme. Dogma aceasta are o însemnătate cît se poate de epocală pentru întreaga soartă a Europei, mai ales pentru apocalipsa ei, în care deja a păsît. Prin dogma aceasta toate

umanismele europene si-au atins idealul si idolul: omul a fost declarat divinitate supremă, divinitate universală. Panteonul european umanist si-a dobândit Zeusul său."[\[21\]](#)

Sfântul Iustin Popovici spune despre papă: "*dogma infailibilității papei din secolul al XIX-lea, respectiv a omului, nu este altceva decât renasterea păgânismului si a politeismului, renasterea axiologiei si criteriologiei idolatre. "Horribile dictu", dar si următorul lucru trebuie spus: prin dogma infailibilității papei a fost ridicat la rangul de dogmă umanismul închinător la idoli, si în primul rând cel elin. A fost ridicat la rangul de dogmă valoarea universală, a fost ridicată la rangul de dogmă criteriul universal al culturii, civilizației, poeziei, filozofiei, artei, politicii si științei eline. Si toate acestea ce sunt? Păgînătate ridicată la rangul de dogmă. În felul acesta a ajuns să fie dogmă autarhia omului european, după care timp de veacuri au năzuit cu înfocare toate umanismele europene.*

Uzurgând prin dogma infailibilității în favoarea sa, adică în favoarea omului, toată puterea si toate drepturile care aparțin numai Dumnezeuului-om Domnului Hristos, papa s-a autodeclarat în fapt, Biserică în Biserica papistă si a devenit în ea totul în toate.

Prin dogma despre infailibilitatea papei, papa a fost de fapt declarat drept Biserică si el, un om, a luat locul Dumnezeuului-om. Acesta e triumful final al umanismului, dar este în acelasi timp si "moartea a doua" (Apoc. 20, 14; 21, 8) a papismului iar prin el si cu el, a oricărui umanism. Totusi, înaintea Adevăratei Biserici a lui Hristos care de la arătarea Dumnezeuului-om Hristos există în lumea noastră pămîntească ca trup divino-uman, dogma despre infailibilitatea papei este nu numai erezie, ci o panerezie[\[22\]](#), fiindcă nici o erezie nu s-a ridicat atît de radical si atît de integral împotriva Dumnezeuului-om Hristos si a Bisericii Lui, asa cum a făcut aceasta papismul prin dogma despre infailibilitatea papei - om ".[\[23\]](#)

Părintele Dumitru Stăniloae înfățișează doctrina ortodoxă despre infailibilitatea papei cu următoarele cuvinte: "*Dacă nu-l avem pe Iisus Hristos în trăirea harică, nu-l putem avea în nici un fel. Numai o singură persoană stă în legătură cu El: e papa. Toti ceilalti oameni sunt avizati în legătură cu papa, pentru a se bucura prin intermediul lui, prin intermediul unei făpturi asemenea celei inventate de arieni, de mîntuirea în Iisus Hristos. Caracteristica fundamentală a creștinismului, care constă în surparea zidului despărțitor dintre Dumnezeu si oameni (...) e înlăturată în catolicism într-o nouă formă. Sobornicitatea creștină, însăși Biserica, trupul tainic al lui Hristos, e desfăcută din îmbrățisarea iubirii atotprezente a lui Iisus Hristos si transformată într-o societate pur laică. (...) Iisus are o comunitate numai cu un anumit punct al spatiului si numai cu o persoană, cu papa în Vatican. (...) Tot ce contează e dependentă juridică de o persoană omenească. Mistical e transformat în juridic, viata în Biserică devine o preocupare de bună si uniformă orînduială juridică. Cuvintele religioase nu mai exprimă de aceea nici ele misterul unor experiente religioase directe, ci devin termeni juridici si rationalisti, de precizări pozitiviste, pămîntesti."*[\[24\]](#)

"Biserica" latină îl pune pe credincios într-o falsă dilemă: sau Papa este infailibil, sau Biserica este failibilă. A accepta cea de-a doua ipoteză înseamnă a reduce Biserica la o societate umană sau la un partid politic. A-l decreta pe papă infailibil înseamnă a-l pune pe om în locul Dumnezeuului-om. Biserica Ortodoxă nu cunoaste un intermediar între Om si Dumnezeu: "**Păstorul este în cer, turma pe pămînt.**"

Biserica Ortodoxă, cu Sfântul Maxim Mărturisitorul, mărturiseste că "*dacă în Taină, preotul este imaginea lui Hristos, el nu e deloc un vice-Hristos*", iar cu Sfântul Ioan Gură de Aur crede că: "*Nu numai preotul atinge capul (celui botezat), ci si dreapta lui Hristos*". Acestora li se opune cu totul dogma catolică despre sacrameinte, care prin ex opere operato - care

găseste de ajuns ca un preot să pronunte cuvintele Domnului "Acesta este Trupul Meu..." asupra pîinii și vinului, cu intenția de a face din ele Trupul și Sângele lui Hristos, pentru ca așa să fie - face Taina independentă de rugăciune și pocăință. Toma d'Aquino împinge mai departe filozofia, spunînd că un preot poate sfinti Trupul și Sângele Mîntuitorului și în afara contextului liturgic, rezultînd că rugăciunea de invocare a Duhului Sfînt numită epicleză^[25] - din cadrul rugăciunilor Sfintei Liturghii pentru sfintirea darurilor - devine de prisos iar participarea credinciosilor inutilă. Astfel de misse, pe lîngă caracterul pur teatral, aduc în sufletul credinciosilor golire duhovnicească, le desacralizează ființa mistică și produc dezbinare între minte și suflet, le rationalizează comportamentul, transformîndu-i în rigoriști și îndreptători de sine. Înlăturarea lucrării treimice și subminarea puterii divine cu cea a persoanei prelatului, face ca Taina să nu mai aibă nici o lucrare sfintitoare iar împărtășania să fie golită de orice sacralitate.

Un exemplu concret al concepției legaliste a mîntuirii este felul cum se practică taina pocăinței de către romano-catolici. "Pocăința și mărturisirea se desfășoară ca un proces. Cel ce se spovedește își spune păcatele, despărțit de duhovnic și necunoscut de el (în binecunoscuta cămăruță de lemn), primindu-și penitența și iertarea. Asadar, nu există legătură pastorală personală și părtășire bisericească, ci o legătură legală și impersonală. Precumpănește absolvirea legală a păcătosului, iar nu iertarea, întoarcerea și reasezarea sa în casa părintească (Biserica) și îmbrățisarea părintească."^[26]

Vorbînd despre Botez, canoanele și tîlcuirile Sfintilor Părinți sunt lămuritoare și intransigente, iar aplicarea lor cu acrivie de-a lungul vremii a tinut în trezvie conștiința ortodoxă a romanilor. Privind istoria bisericească, observăm că odată cu schisma din 1054 au apărut și divergentele referitoare la cult și practicarea lui. După scurte perioade de "reconcilieri" pînă în 1439, totuși în 1756 patriarhii ortodocși de Alexandria, Ierusalim, dar mai ales Chiril V al Constantinopolului au cerut oficial rebotezarea latinilor și a protestanților în sinodul de la Istanbul, în Rusia și Grecia s-a cerut același lucru în 1667, iar Pidalionul de la Neamt pecetluiește prin acestea:

Canonul 46 - "*Episcopul, sau Presbiterul, ereticesc botez primind, sau jertfă, a se caterisi poruncim. Că ce conglăsuire este lui Hristos cu veliar? Sau ce parte Credinciosului cu necredinciosul?* [Apost: 47, 68; Sobor 2: 7; Sobor 6: 95; Cartag: 1; Vasilie: 1, 20, 47, 2, Cartag: 6, 15]"

Canonul 47 - "*Episcopul, sau Presbiterul pe cel ce are Botez după adevăr, de-l va boteza din început, sau pe cel spurcat de către cei necinstitori de Dumnezeu, de nu îl va boteza, să se caterisească. Ca unul ce-si bate joc de Crucea, și de Moartea Domnului, și nu osebeste pe lerei de către minciunoieri.* [Apost: 46, 68; Sobor 2: 7; Sobor 6: 95, 84; Carhid: 1]"

Canonul 68 - "*Dacă vreun Episcop, sau Presbiter, sau Diacon ar primi a doua hirotonie de la oarecine, să se caterisească și el și cel ce l-a hirotonisit. Fără numai de ar dovedi, că de la eretici are hirotonia. Că cei ce de unii ca acestia sunt botezați, sau hirotonisiti, nici credinciosi, nici Clerici este cu putință a fi.* [Apost: 46, 47; Sobor 1: 8; Sobor 2: 7; Sobor 6: 95; Cartagina: 57, 77, 101]"

Canonul 50 - "*Dacă vreun Episcop, sau Presbiter nu va săvîrși trei afundări ale unei Taine, ci o afundare, care se dă întru Moartea Domnului, să se caterisească. Că nu a zis Domnul întru Moartea mea botezați. «Ci mergînd, învățați pe toate neamurile, botezîndu-i pe ei în Numele Tatălui, și al Fiului, și al Sfîntului Duh» [Matei 28: 19]. [Sobor 2: 7]"*

La rînduiala Sfîntului Botez se aminteste în Molitfelnic[27] de cuvîntul Sf. Simeon al Tesalonicului despre nasii la botez care trebuie să fie ortodocsi, nicidecum eretici sau necunoscători ai drepte credințe[28]. Dacă nasii trebuie să fie ortodocsi botezați, cum numai mirunsi ar trebui să fie primiti penitentei catolici? Nu ne vine ușor a crede că din omisiune, numai cap. 62 al pomenitului sfînt este amintit în rînduiala botezului, ci se cuvenea a arăta și cele mai dinainte în care spune: "*Iar de cînd s-au întîmplat izvodirea pentru dumnezeiescul Simbol, nu-1 mai avem pe Papă adevărat nici Apostolesc, nici Părinte.*"[29] Dacă cenzuratul Molitfelnic din '92 și următoarele ar urma **Molitfelnicului bogat**[30], la fila 314 am fi găsit lămurirea următoare: "*Dar după cum se vede în cartea ce se numeste Arătare sau adunare pe scurt a Dumnezeiestilor Dogme ale credinței*[31] *arată pentru îndumnezeitorul Botez cu mii de mărturii de la toti Sfintii Prooroci, Apostoli, Ierarhi, prea înțeleptii Dascăli, că cel ce nu se va boteza în trei afundări și în trei chemări ale Sfintei Treimi, sau va fi stropit, nu este desăvîrsit botezat. De aceea dar în puterea acestor prea mari mărturii, zicem că tot felul de eretic și apusean să se boteze desăvîrsit cu toată orînduiala, iar nu numai cu ungere de mir.*"

În mod inexplicabil, poate datorită rugăciunilor săvîrsite la întrunirile ecumenice din ultima jumătate a secolului, rigorismul Sfintilor Părinti a fost înmuiat în practica actuală bisericească, ajungînd pînă la a recunoaste Botezul catolicilor prin stropire și a le face primirea în Biserica Ortodoxă doar prin ungerea cu Sfîntul Mir și lepădarea verbală de papism, considerîndu-se despre acestia ca fiind doar înșelați în unele privințe neesențiale de credință. Să ne aducem aminte că de-a lungul vremurilor, Biserica a dat dovadă de o largă înțelegere sau pogorămînt, făcut tocmai pentru îndreptarea și întoarcerea la dreapta credință a ereticilor, dar de aici și pînă la a recunoaste tainele ereticilor ca valide, abuzîndu-se de iconomia și dragostea Bisericii - cea care nu se bucură de nedreptate ci se bucură de adevăr[32] - este o dovadă clară de orbire duhovnicească, dată în vileag de însuși dumnezeiescul Hrisostom care zice: "*Că a iconomisi se cuvine unde nu se face călcare de lege*", iar tîlcuirea Canonului 46 Apostolic din Pidalionul de la Neamț întărește: "*Cu adevărat rea iconomie este aceasta, cînd printr-însa, nici pe Latini putem ai întoarce, și noi călcăm scumpătatea sfintelor Canoane, și primim minciunobotezul ereticilor. Iar cum că cu iconomie s-au făcut închipuirea aceea, dintru aceasta este arătat, că pînă atunci răsăritenii botezau pe apusenii cei ce se întorceau. Precum o mărturiseste aceasta localnicul Sobor cel din Laterano Romei, care s-a făcut la anul de la Hristos 1215 că zice acesta în Canonul 4 că răsăritenii nu liturghiseau, acolo, unde mai-nainte ar fi liturghisit apusean, de nu ar fi făcut mai-nainte apă sfîntă, spre curățire. Și apoi zice, că Răsăritenii al doilea boteza pe Apusenii cei ce veneau la Biserica Răsăritului, adică ca pe unii ce nu aveau botez sfînt și Apostolesc. (Dodecavivlion a lui Dositei foaia 8, 24).*"

Considerăm pilduitoare și vrednice spre luare aminte doar mărturiile Sf. Nicodim Aghioritul, Sfîntul Ioan Iacob Hozevitul și ale lui Paisie Velicicovschi în a lămuri această problemă. În răspunsul către Patriarhul Grigorie al V-lea al Constantinopolului, sfîntul părinte Nicodim sfătuieste despre botezul unui călugăr transilvănean "*molipsit de întinăciunea latinilor*" ce a fost botezat prin stropire, ca "**să fie botezat cu botezul Bisericii noastre de Răsărit**"[33] urmînd apoi să primească, după o duhovnicească sfătuire, și Taina Călugăriei[34]. Se vede cît de mult se nesocotea în acea vreme botezul prin stropire și cum procedau sfintii cu dragoste de adevăr. Profund cunoscător al canoanelor Bisericii, Sfîntul Ioan Iacob nici măcar nu primea a sta de vorbă cu catolicii pînă ce acestia nu se botezau[35], iar din timpul Cuviosului Paisie așa a rămas mărturia: "*Iară prea cuviosul asupra tuturor celor ce venea de supt stăpînirea papii, săvîrsea această mare taină a Botezului, fără de nici o împiedicare sau îndoire, ca pe o prea de nevoie, la mîntuirea omului*"[36] și încă "*Au ereticii rîmleni*

(romano-catolici, nn) cu al lor papă? Bine stiu că vei zice că sunt eretici si de vreme ce sunt eretici, precum si adevărat sunt, atunci Sfînta noastră Biserică îi afurisește pe dînsii. Si pe care Sfînta Biserică îi afurisește, si eu, împreună cu Biserica, fiul ei fiind, îi afurisesc"[37] iar despre uniati: "Că pentru alte rătăcirii si erezii rîmlenesti, ce nu se cuvine de acum să si mai vorbim că si cu toate ereziile cele rîmlenesti s-au amestecat si cu ele se unesc si uniati, precum sufletul de trup. Si cum le va fi lor nădejde de mîntuire? Nicidecum. Numai pentru Botez îti voi vorbi tie din Scripturi, fără de care nu poate avea nimeni nădejde de mîntuire."[38]

Să vedem însă indicatiile din Catehismul Bisericii Catolice despre administrarea Botezului: "În caz de necesitate, orice persoană, chiar nebotezată, poate să boteze dacă are intentia cerută. Intentia cerută este să vrea să facă ceea ce face Biserica atunci cînd botează si să folosească formula baptisimală trinitară" (Cap. 1256) iar mai jos declară că: "A lega eficacitatea numai de materializarea rugăciunilor sau semnelor sacramentale în afara dispozitiei interioare pe care acestea le pretind, înseamnă a cădea în superstitie" (Cap. 2111).

"Zice încă si Dumnezeiescul Hrisostom (în voroava cea "La început era cuvîntul") "Nu te amăgească pe tine o ascultătorule adunările ereticilor, că au Botez dar nu lumina. Si se botează cu trupul, iar cu sufletul nu se luminează." Ci si sfîntul Leon în epistolia cea către Nichita zice: "Nici un eretic dă sfîntenie prin taine." Iar Ambrosie în cuvîntul cel pentru cei ce se catehisesc, zice: "Botezul celor rău cinstitori de Dumnezeu, nu sfînteste."[39]

Abaterea dogmatică si canonică a retras latinilor Duhul Sfînt, dacă nu au Duhul Sfînt nu au har, iar dacă nu au har nu au preotie, dacă nu au preotie nu au Sfinte Taine, dacă nu au Sfinte Taine nu au mîntuire. Tocmai lipsa Duhului Celui Sfînt si dătător de viață face din tainele latinilor un teatru vrednic de plîns, în care omul imploră harul unui dumnezeu făurit după trebuintele si placul său.

Totusi se vorbește mult despre scrierile si vietile sfintilor catolici. Dar este de ajuns să ai cîteva viziuni cutremurătoare, să radiezi de cuviosie si să te supui papei, pentru a fi declarat sfînt chiar înainte de moarte. Amintim doar de Toma d'Aquino (†1274) care în timpul somnului a fost pus la fier în apă cu ulei si după o înșelătoare lumină si stigmatizare, carnea s-a desprins de oase, acestea au fost declarate relicve sfinte, au fost puse în tuburi de aur dinainte pregătite si au fost răspîndite la diverse abatii si catedrale [40]. Cîtă deosebire de sfintii nostri ortodocsi, care nu conteneau în a-si vedea păcatele si a respinge orice slavă vizionară. Este bine să stim că după schismă catolicii nu mai au sfinti, mărturie rămînînd lipsa moastelor întregi. Pentru a putea pecetlui sirul minunilor dumnezeiesti făcute pentru vădirea înșelării catolice, amintim numai prăbusirea zidurilor Mănăstirii Xiropotamu din Muntele Athos la anul 1274, asupra nefericitorilor ieromonahi ce amenintati fiind cu moartea au cutezat să săvîrșească în biserica mănăstirii liturgia latină. [41]

În fata încercărilor habsburgilor care stăpîneau Transilvania din 1688, pe la mijlocul veacului al XVIII-lea s-au ridicat împotriva unirii fortate cu Roma, nenumăratii apărători ai dreptei credinte ce au fost bătuti, întemnitati, alungati si martirizati. Pomenim aici pe mucenicul Oprea (Miclăus) din Sălistea Sibiului, preotul Moise Măcinic din Sibiel, preotul Ioan din Gales, precum si ieromonahul Visarion Sarai, care prin puterea cuvîntului a întărit credinta strămoșească si a stîrnit oprobiul ereticului episcop unit de atunci, Inochentie Micu, care scria: "La îndemnul lui, în multe locuri poporul nu mai merge la biserică, nu se serveste de preotii uniti, mortii si-i îngroapă fără prohod si fără mîngîieri duhovnicesti, copii

si-i botează prin femei bătrîne si se întîmplă si alte pagube duhovnicesti de felul acesta."[42] Tot în aceeași perioadă s-a ridicat si ieromonahul Sofronie de la Cioara, care prin diferite scrisori, memorii[43] si proclamatii a reusit ca la 18 februarie 1761 la Alba Iulia să adune un "Sinod" ale cărui hotărîri a dat peste cap cei 60 de ani de robie păgînă, zeci de sate lepădînd uniatia. Drept urmare, Maria Tereza a împuternicit pe generalul Bukow a distruge cu tunurile cele aproximativ 200 de schituri si mănăstiri care existau pe atunci în Transilvania. În urma acestei barbarii, practic, n-a mai rămas nici urmă de viață monahală ortodoxă, Biserica ducîndu-si crucea prin codrii si munti.

Lupta împotriva uniatilor catolici a dat de partea ortodocsilor mărturisitori si mucenici si a demonstrat istoriei că Ortodoxia iese biruitoare chiar si atunci cînd toate altarele de piatră sunt pîngărite si distruse, si că Ortodoxia va rămîne vesnică si lucrătoare în altarele inimilor celor ce-L iubesc pe Dumnezeu.

Intruparea în Biserica Ortodoxă nu poate fi realizată prin Taine care se săvîrșesc în afara limitelor sale canonice. Mîntuirea omului se realizează numai în Hristos si în Biserică, dar în acelasi timp nu putem sista lucrarea Bisericii, deci implicit a Duhului Sfînt, numai la limitele canonice. Dar dacă omul nu se încorporează în Trupul Bisericii, nu se împărtășeste de Sfintele Taine si nu lucrează virtutile, nu va avea parte de mîntuire. *"S-a observat din istoria Bisericii că, în perioadele cînd creștinii deveneau mai secularizati, s-au alcătuit si mai multe canoane, astfel ca poporul să discearnă nestatornicia sa duhovnicească, să deosebească binele de rău si să fie călăuzit pe calea spre mîntuire. Gresita folosire a legii, prefăcînd-o din mijloc în scop, din leac în ideologie, este legalismul nesănătos care întemeiază dreptatea fariseică si îndreptătirea de sine care nu mîntuiesc pe om."*[44]

Tocmai aici intervine diferenta. Dacă acum o mie de ani s-a produs o ruptură în Biserică numită Schismă, astăzi nu mai putem vorbi de acelasi lucru în biserica latină, deoarece aceasta, dimpreună cu toti teologii si papii ce au urmat ruperii, au alunecat încet dar sigur spre erezie, ajungînd astăzi să putem vorbi despre "teologia" catolică ca despre un sistem filozofic evoluat, iar despre eclesiologia latină ca un stil arhitectonic futurist, în care omul prin papă tine locul lui Dumnezeu pe pămînt si tot el distribuie contribuabililor locuri în rai prin diverse indulgente si dispense[45]. Dacă în primii ani de după Schismă reprimirea latinilor în Biserica Ortodoxă se făcea doar prin Mirungere - lucru pe deplin justificat deoarece atunci încă mai aveau Botezul Bisericii Apostolice - astăzi depărtările dogmatice si abaterile canonice impun Bisericii Ortodoxe si clerului slujitor rebotezarea catolicilor, pentru a le deschide sufletul spre calea cea dreaptă a mîntuirii si a împiedica infuziunea de credinciosi hibridi, de pseudo-ortodocsi mostenitori ai răzvrătirii si egocentrismului latin ce ar putea isca dihonie în sînul Bisericii.

Se cuvine asadar a nu ne lăsa purtati de făcătorii de basme care caută cu dinadinsul a ne dovedi necesitatea unei depline reforme a teologiei în favoarea aplicării studiului comparat istoric în sfera religiei, a emancipării față de autoritatea supranaturală a Bibliei si a admitterii principiului dezvoltării dinamice a credintelor religioase - contra neschimbabilității dogmelor.

Catolicismul roman plecînd de la această idee, tinde tocmai la întemeierea unei împărății universale, tinde la întemeierea acelei Civitas Dei, care să unească toată omenirea într-un organism bisericesc cu un singur cap. Dar întrucît el pricepe creștinismul numai unilateral si orizontal, această tendință firească si legitimă a creștinismului a degenerat într-o tiranie crudă, împotriva căreia se revoltă simțul national. Pricepînd creștinismul ca o nouă teocrație politică, asemenea celei a Vechiului Testament, catolicismul roman în activitatea sa unificatoare n-a pășit în calitate de Biserică, ci în calitate de stat, de imperiu puternic,

care ar fi avînd dreptul să înghită toate popoarele și statele.

Nu există viclenie a vremii împotriva căreia Biserica Ortodoxă să nu aibă leac: se ridică împotriva celorlalte "biserici" prin unicitate, se înrădăcinează și crește în viața neamului prin sfințenie, se opune globalizării prin sobornicitate și se ocîrmuiește spre adevăr prin ascultarea apostolească.

Totdeauna unitatea Bisericii merge dimpreună cu unitatea de credință și pururea învățătura Mîntuitorului viază în învățătura Apostolilor și a Sfinților Părinți. Niciodată întocmirile Bisericii nu vor fi perimate sau clasate drept ultra-rigoriste, niciodată Sinoadele ecumenice nu au contrazis sau exclus vreun canon formulat la Sinoadele anterioare, niciodată Sfînta Tradiție nu va fi supusă revizuirii sau reînnoirii moderniste, niciodată nu ne vom aseza deasupra Bisericii prin împărtășirea unor experiențe personale ce contrazic experiența infailibilă a Bisericii, niciodată nu vom reduce Biserica la vreo măsură personală sau hotărîre statală, căci atunci cînd vom încuviința cea mai mică dintre ereziile acestea atunci ne vom rupe de Trupul Bisericii și ne vom face hulitori ai Capului Ei, Mîntuitorul și Domnul nostru Iisus Hristos.

Fată de toate aceste abateri de la învățătura Bisericii primare - adevărata Biserică ecumenică - Biserica Ortodoxă nu deznădăjduiește și nutrește speranța că pînă la urmă adevărul va triumfa, iar biserica romano-catolică va reuși, cu ajutorul lui Dumnezeu, să se elibereze ea însăși de greutatea apăsătoare a inovațiilor sale dogmatice, cultice și disciplinare, întrucît aceste teorii dogmatice sunt cu totul străine de adevăratul duh al Evangheliei lui Hristos și continuă să împingă Apusul în bezna infailibilității minții sale.

Note bibliografice

1 La 27 noiembrie 1983, Papa Ioan Paul al II-lea a multumit "prietenilor" săi prin anularea excomunicării masonilor, pronunțată oficial în Codex Iuris Canonici.

2 Este regretabil faptul că unii teologi se hazardează în ale lor tîlcuiri să facă pogorăminte păgubitoare Bisericii, prin unele funcțiuni pentru care autoritatea eclesială a acordat întotdeauna dezlegare de canoane, făcînd prin aceasta o inocentă justificare a statutului de arhieru presedinte (Papa), de popă patron sau parlamentar, aducînd cerințele Bisericii la trebuințele vremii.

3 Nota tîlcuirii Canonului 83 Apostolic, Pidalionul, M-rea Neamț, 1844.

4 Catehismul Bisericii Catolice, cap. 1121 și 1582.

5 Inventată de Augustin împotriva donatistilor.

6 Adoptînd faptul că Duhul Sfînt purcede din Tatăl și din Fiul, Biserica Romano-Catolică a rupt pecetile Sfințelor Sinoade Ecumenice, călcînd hotărîrile Sfinților Părinți și ale Papilor anteriori, și a pricinuit Schisma din 1054.

7 Biserica catolică nu mai respinge nimic din sacralitatea Ortodoxiei ci doar "mărturiseste" neîncetat pe Hristos ca fiind "Calea, Adevărul și Viața (Ioan 14, 16) ... în care Dumnezeu a împăcat pe toți cu Sine", ultima parte fiind în contradicție cu chiar spusele Mîntuitorului: "Toti cîți au venit mai înainte de Mine sunt furi și tîlhari" (Ioan 10, 8).

8 Catehismul Bisericii Catolice, cap. 255.

9 Succesiunea apostolică în Biserica Ortodoxă a stat nu numai în punerea mîinilor a doi

sau trei episcopi, nici în folosirea unei formule, ci în primul rând în mărturisirea adevărului de credință. Un preot sau episcop care încetează "de a mai răspîndi drept si cu credință cuvîntul adevărului", încetează de la sine a mai fi preot sau episcop, devenind un pseudo-păstor.

10 Vă voi trimite pe Duhul Sfînt Care de la Tatăl purcede (Ioan 15, 26)

11 Sfîntul Marcu al Efesului, în a 5-a Praxă a Sinodului din Florenta zice, că, peste treizeci de Simboale ar fi alcătuit ereticii împotriva cuvîntului "deofiintă". Precum si Dumnezeiescul Marcu al Efesului în Sinodul ce s-a făcut în Florenta prea-vitejeste aceasta o a dovedit. Dar ce zic cu alt fel de grăire? Nu este iertat a schimba ceva din sfîntul Simbol, nu numai o zicere, ci nici măcar o singură silabă. Si că aceasta este adevărată, martor este iarăsi însusi Dumnezeiescul Chiril acesta. Iar cînd zic Chiril, pe însusi al 3-lea Sinod Ecumenic îl zic. Că acela a fost Exarh al Sinodului, si mai ales Sinodul este care grăieste prin gura lui. Că scriind acesta în cea către Ioan al Antiohiei, acestea zice: "După nici un chip suferim a se clăti de către oarecare Credinta cea hotărîtă, adică Simbolul Credintei, al sfintilor Părintilor nostri celor adunati în Niceea după vremi alcătuit. Nici însusi nouă dăm voie, sau altora, ori zicere a schimba din cele puse acolo, sau o silabă a o trece." Si dacă nici o silabă a o schimba cineva nu este iertat, cu mult mai vîrtos nici a adăogi ceva întru el, nici a scădea. Pentru aceasta Papa Agaton în timpul Sinodului al 6-lea scriind către împăratii Romani zicea: "Una si mai aleasă pentru totdeauna a avea ne rugăm si credem, ca nimic afară de cele canonicesti hotărîte, să se împutineze, nici să se schimbe, nici să se adaoge, si acestea cu graiurile si cu înțelegerile neschimbate să se păzească." Iar Sinodul al 7-lea zice: "Noi legiurile Părintilor le păzim, noi pe cei ce au adaos, sau scad din Biserică îi anatematisim." Dar nu cumva altele au zis si altele au făcut cu lucrul? Nu. Ci si cu lucrul si în faptă au adeverit cuvintele acelea, fără a adăogi sau a scădea în Obstescul Simbol toate Sinoadele cele Ecumenice de la cel al 3-lea încoace (Tîlcuirea Canonului 7 Apostolic, Pidalionul de la Neamt).

12 Protestul staretilor din mănăstirile athonite (începînd cu Simonopetra) a fost prompt: au oprit pomenirea patriarhului Athenagoras la slujbele sfintei liturghii. Numeroasele amenintări cu caterisirea si expulzarea (doi staretii au fost maziliti) au făcut ca pînă astăzi lucrurile să fie oficial reintrate "în normal".

13 Sf. Iustin Popovici, Biserica si statul, Schitul Serafim de Sarov, 1999, p.44.

14 În aceasta si constă chestiunea dipticelor, care nu înseamnă doar rînduiala pomenirii la liturghie, ci rînduiala Bisericii la Sinoade.

15 Sf. Iustin Popovici, op.cit., p.47.

16 Sfîntul Ioan Maximovici în cartea sa "Cinstirea Maicii Domnului în traditia ortodoxă" spune că "învătătura Imaculatei Conceptii neagă biruinta Fecioarei asupra ispitelor, preschimbînd-o dintr-o biruitoare, căreia i se cuvine să primească cununa slavei, într-o unealtă oarbă a voii Dumnezeiestii".

17 Sf. Ciprian al Cartaginei, De catolicae Ecclesiae unitate, 6, P.L. col.504A.

18 Georgios Mantzaridis, Globalizare si universalitate, Ed. Bizantină, 2002, p.47

19 Sf. Iustin Popovici, Biserica Ortodoxă si ecumenismul, Ed. Orthodox Kypseli, Tesalonic, 1974

20 Hristos este capul trupului Bisericii (Coloseni 1,18).

21 Sf. Iustin Popovici, op.cit., p.120.

22 Erezie universală, n.r.

23 Sf. Iustin Popovici, op.cit., p.125.

24 Pr. Dumitru Stăniloae, Ortodoxie si romînism, pp.100-101.

25 Gratie "epurărilor canonice" din ultimii ani, Liturghiile ortodoxe au suferit o grozavă pîngărire chiar în miezul rugăciunilor de invocare a Sfîntului Duh. Comparînd varianta actuală, Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfîntul Tău Duh în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoieste nouă, celor ce ne rugăm Tie, cu

- cele ale Liturghierelor tipărite pînă în vremurile lui Carol II: Doamne... ci ne înnoieste pe noi, cei ce ne rugăm Tie, observăm că simpla modificare a cuvintelor face ca preotul săvîrsitor să rostească niste blasfemii prin care roagă pe Tatăl să înnoiască persoana treimică a Duhului Sfînt la cerere.
- 26 Arhim. Gh. Kapsanis, Predania ortodoxă si papismul, Sf. Munte Athos, 1979, p.12.
- 27 Molitfelnic, Ed. IBMBOR, 1992, p.28.
- 28 "...Unii ca acestia [ereticii] si taina o leapădă si pe copii lor nu-i luminează ci mai vîrtos îi întunecă. Iar preotul care slujeste se face pãrtas celor depãrtati de Dumnezeu...cel ce face unele ca acestea osîndit este", op.cit., p.28
- 29 Sfîntul Simeon Arhiepiscopul Tesalonicului, Tratat, Editura Arhiepiscopiei Sucevei si Rădăutilor, anul 2002, vol.I
- 30 Tipărit la Mănăstirea Neamt în 1843.
- 31 În cap. Însemnări oarecare a Dumnezeiestilor Taine, pg. 311, carte tipărită la Mănăstirea Neamt în 1816.
- 32 I Corinteni 13, 6
- 33 Sf. Ioan Iacob Hozevitul, Hrană duhovnicească, Ed. Lumină din Lumină, Bucuresti, 2000, p.527.
- 34 Inventatorul teoriei celor sapte Taine este catolicul Petru Lombardul (sec. XIII), teorie pe care se sprijină si anatemele papale de la Conciliul de la Trento (1545-1563) către cei care vor recunoaste un număr mai mare sau mai mic de taine. A limita la sapte numărul Tainelor înseamnă a restrînge puterea Duhului Sfînt în numele unei filozofii mult prea omenesti.
- 35 Sf.Ioan Iacob, op.cit.
- 36 Viata Cuviosului Paisie de la Neamt (Mss 154 din Biblioteca M-rii Neamt), Ed.Trinitas, 1997, p.61.
- 37 Sf. Paisie de la Neamt, Cuvinte si scrisori duhovnicesti II, Ed. Tipografia Centrală, 1998, p.49.
- 38 Sfîntul Paisie de la Neamt, Cuvinte si scrisori duhovnicesti I, Ed. Tipografia Centrală, 1998
- 39 Tîlcuirea Canonului 46 Apostolic, Pidalionul de la Neamt.
- 40 Alex M. Stoenescu, Patimile Sfîntului Tommaso d'Aquino, Ed.Humanitas, p.316.
- 41 Sf. Ioan Iacob Hozevitul, op.cit., p.516.
- 42 Proloage, vol.I, ziua 21 oct, numai în cele tipărite pînă în 1998, an după care citatul a fost scos...
- 43 Într-un impresionant memoriu din anul 1757, credinciosii ortodocsi declarau: "A venit vremea că ne-am dus la mormintele mortilor si am zis: lesiti morti din gropi, să intrăm noi de vii, că nu mai putem răbda pedepsele ce ne vin de la popii uniti si de la domnii țării. Pe nime nu-i doare de noi, nici pe domnii cei săsesti, nici pe domnii cei nemtesti, nici pe cei unguresti. Că toate temnitele le-au umplut de noi pentru legea cea grecească (ortodoxă, n.n.) si atîta ne-au prădat, venind cu cătane pe capul nostru, cît nu stim cu ce o să plătim portia împăratului".
- 44 Mitr. Hierotheos Vlachos, Cugetul Bisericii Ortodoxe, Ed. Sofia, Bucuresti, 2000, p.143.
- 45 Amintim doar "pogorămîntul" papal prin care cel care a omorît un cardinal (sau papă), prin plata a 39 tournois (9 ducati) era absolvit de crimă înaintea lui Dumnezeu.

de Preotul Gheorghe Calciu Dumitreasa

Conform unui articol publicat de Washington Post, Vineri, 25 octombrie 1996, pagina A1 - A14, adunarea anuală a Academiei Pontificale de Științe s-a întrunit miercuri, 23 octombrie 1996, la Vatican, spre a pune la curent curia papală cu ultimele descoperiri ale științei. Această adunare anuală a Academiei întrunește cei mai mari savanți ai lumii, catolici și necatolici, mulți dintre ei laureați ai Premiului Nobel. Tema principală a acestei întruniri a fost originea și evoluția vieții. Cu această ocazie, Papa a transmis un mesaj către membrii întruniți ai Academiei în care afirmă că ultimele cercetări științifice dovedesc că problema evoluției este "mai mult decât o simplă teorie".

Mesajul prin care papa infirmă Biblia reprezintă un pas enorm față de o altă enciclopedie papală de acum 50 de ani, care afirma că teoria evoluției este demnă de a fi discutată, dar ea rămâne încă o problemă deschisă. Această grabă a Papei Ioan - Paul al II-lea de a infirma Biblia și învățătura Sfinților Părinți ridică o serie de întrebări și zguduie profund lumea creștină, catolică și necatolică, punând sub semnul întrebării creștinismul real al lui Ioan Paul al II-lea. Este adevărat că spre a salva ideea de creație și pentru a adormi conștiința membrilor Bisericii romano-catolice, profund subminată de materialism și modernism, de scepticism și liberă cugetare, Papa afirmă, în declarația sa către oamenii de știință, că "sufletul uman este creat în chip divin, anume pentru fiecare persoană, și nu este supus unui proces evolutionist. Orice altă învățătură este incompatibilă cu adevărul despre om". Știu că o scrisoare papală nu este integral opera lui; știu că are tot felul de consilieri și că el dă numai autoritatea pontificală unui asemenea mesaj. Afirmatia Papei dovedește, cel puțin, o nepăsare totală privind consecințele acestei afirmații. Lăpădînd orice legătură cu Biblia și cu învățătura creștină, el restrînge rolul lui Dumnezeu în creație numai la crearea sufletului. Oare ce a făcut Dumnezeu, vreme de milioane de ani, pînă ce materia moartă a evoluat spre prima celulă vie și de aici la om? Și cînd s-a hotărît Dumnezeu să iasă din amonit și să fabrice "în chip divin și pentru fiecare persoană în parte" un suflet? Cînd a apărut omul de Neanderthal sau Pithecanthropus erectus? Cînd a apărut primul filosof sau primul politician? Ori poate primul teolog iudeu sau catolic? Acest "somn divin" în timp ce materia se autocree și evolua, ni se pare una dintre cele mai eretice teorii, chiar dacă neexprimate ca atare, pe care un papă a avut-o vreodată. Ea ne dovedește, pe de o parte, că Papa are sfătuitoari incompetente, care nu sunt în stare să gîndească la consecințele neclarității pe care le lasă în mesajele papale, sau, pe de altă parte, reaua lor credință, ca și, eventual, o anumită incapacitate a Papei de a gîndi corect, logic și teologic.

Probabil că, din punct de vedere organizatoric, de mult nu a mai existat un papă atît de destoinic și artizan al unui imperiu ecleziastic ca papa Ioan-Paul al II-lea. Papă intinerant, în ciuda slăbiciunii, el călătorește mult, încearcă să stimuleze atașamentul catolicilor față de Biserică și conceptul de sfințenie papală în inima credincioșilor. Simțind necesitatea unității catolice, Papa Ioan Paul al II-lea a încercat să înghită toate bisericile greco-catolice, fără menajamente, trimițînd la greco-catolici cît mai mulți preoți de rit roman. Numai cînd s-a izbit de opoziția dîră a unităților, care nu înțelegeau ca, după ce umpluseră închisorile comuniste cu martiri, în scopul supraviețuirii unei Biserici martire, să se vadă acum înghitiți fără să poată protesta, de către Vatican, pierzîndu-și ființa proprie. În fața acestei opoziții, Papa a rechemat pe toți acești preoți și i-a "reciclat", dîndu-le dreptul de a sluji în ambele rituri: roman și oriental. Dar a căutat să introducă în bisericile catolice de rit oriental, cu

multă perseverență, preotia de celibat.

Pînă aici nimic de condamnat, decît un anumit imperialism teologic, dintotdeauna trăsătură esențială pentru catolicism. Suspiciunile noastre încep, pe dovezi foarte precise, din momentul în care Papa acționează dur și apoi cedează, sau se arată de la început subordonat grupurilor necrestine.

Să le luăm la rînd pe cele mai importante: prima este dorința Papei, exprimată și realizată concret în înființarea unei mănăstiri de maici la Auschwitz, de a se ruga pentru toți cei morți acolo. Se știe opoziția dîrză făcută de evrei care, la ora aceea, afirmau că în acest lagăr muriseră patru milioane de conationali ai lor, cifră pe care, fără vreo intervenție externă - cine ar fi avut curajul să numească această cifră "mincinoasă", în afară de ei însisi? - a fost schimbată la un milion și patru sute de mii. A fost o polemică în care Papa afirma că acolo au murit polonezi și țigani și alte națiuni care au dreptul la o rugăciune. De la început polemica a fost falsă pentru că o biserică reală nu se roagă numai pentru alte neamuri, ci și pentru evrei. Cert este că Papa a cedat în fața presiunii evreiești și mănăstirea, atît de necesară pe un pămînt blestemat precum cel de la Auschwitz, a fost desființată. Prima slăbiciune a Papei. Biruința evreilor împotriva poruncilor divine ale creștinismului a crescut și mai mult puterea internațională a evreimii, dînd autoritate poporului evreu de a confisca doliul internațional, negînd valoarea suferinței creștinilor, sporind și mai mult teama lumii creștine de a-și mai afirma valoarea principiilor sale.

Acum un an, am urmărit la televizor un serviciu religios închinat familiei. Era pe linia întăririi acestei unități mistice care este familia, pentru că Dumnezeu a creat "dintru început" pe bărbat și pe femeie, pentru a umple pămîntul și a-l stăpîni, ceea ce Papa neagă direct în mesajul său din octombrie. După părerea Papei, trupul omului este consecința evoluției oarbe a materiei, iar sufletul a început a fi creat de Dumnezeu, cîndva, la un timp nedefinit.

Toată atmosfera acestei adunări de rugăciune pentru familie era cu adevărat sacră. Apariția Papei a sporit atmosfera mistică. Dacă atunci Papa ar fi spus: "Iubiților. să îngenunchem în umilintă și să cerem lui Dumnezeu pace în Bosnia, pace în Orient, biruința adevărului creștin în această lume atacată de diavol din toate părțile", sunt convins că s-ar fi petrecut o minune. Acolo erau oameni care ardeau pentru Hristos, chiar dacă Papa părea o flacără stinsă. În loc de un astfel de îndemn, în momentele cele mai tainice ale rugăciunii, se auzea cîte un strigăt: "Viva Papa!" și multimea uitînd de Dumnezeu, ovationa locțiitorul Sfîntului Petru, în timp ce Papa, cu gesturile oamenilor politici din Est și Vest, flutura din mîini drept multumire. Mi-au revenit atunci în minte, cu amărăciune, "vizitele de lucru" ale conducătorilor comunisti sau vizitele lor la locul dezastrelor naturale, unde cel mai important lucru nu era nenorocirea oamenilor, ci preaslăvirea tiranilor.

Înconjurat din ce în ce mai mult de rabini și de oameni de știință atei, de masoni și alte personaje nefaste, Papa alunecă spre agnosticism și materialism, negînd Biblia fără nici un menajament, reducînd rolul lui Dumnezeu aproape la nimic, în timp ce rolul Papei crește înfinit, spre distrugerea credinței.

Cu cîteva luni în urmă la Vatican, a avut loc un serviciu special pentru cei morți în holocaust. Rugăciunea papală s-a limitat aproape exclusiv la holocaustul german. Erau acolo prezenți reprezentanții evreimii, rabini, victime ale holocaustului. Acestia se vedeau. Nevăzute și ignorate de Papa și de cardinali, ca și de preoții care slujeau, erau milioanele, zecile de milioane de victime ale comunismului internațional, cei mai mulți creștini ortodocși, dar și necreștini, budisti și chiar musulmani, cărora Papa le nega dreptul la

rugăciune și la pomenire. Era un Papă care provenea din lumea comunistă, din Polonia, și care la alegerea lui, trezise speranțe și entuziasm în toți creștinii...

La alegerea Papei Ioan Paul al II-lea eram în închisoarea Aiud. Printre deținuții de drept comun care treceau pe sub fereastra celei mele de izolare, am aflat că a fost ales un papă polonez. Citisem despre Cardinalul Wisinski care în jurnalul său, deși suferise atât, nu reușea să se dezbrace defel de ideile socialiste. Alegerea Papei mi-a dat o nădejde și un curaj nou, pentru care îi sunt recunoscător și acum, cu toate decepțiile ulterioare pentru lumea creștină, care nu este numai cea catolică. Atunci am cerut administrației închisorii dreptul de a scrie o scrisoare Papei. O concepusem în gând, cât mai scurtă și mai concentrată, ca să încapă într-o carte postală. O dată la șase luni aveam dreptul să scriu o scrisoare acasă. M-am hotărât să renunț la scrisoarea pentru familie, spre a-i scrie Papei. Bineînțeles, administrația închisorii m-a privit ca pe un nebun. Eu am insistat și am declarat greva foamei pînă la primirea dreptului de a scrie. După zece zile, colonelul Vasile Gheorghe, comandantul Securității, în a cărei grijă supremă eram, a venit și mi-a dat cartea postală. Amenințându-mă că nu voi primi scrisoarea pentru familie. I-am răspuns că știu acest lucru de la început și că am acționat în cunoștință de cauză. Eram sigur că scrisoarea nu va părăsi birourile Securității, dar vroiam să se știe că cineva din închisoare, un preot ortodox, a încercat cu orice risc, să trimită o scrisoare unui papă din țările comuniste, ca o confirmare a speranțelor noastre. Scrisoarea nu a plecat. După eliberarea mea, în timpul domiciliului obligatoriu, printr-o persoană de încredere, am expediat scrisoarea la "Europa Liberă", cu rugămintea de a o transmite Papei. "Europa Liberă" spre cinstea celor de acolo, a transmis scrisoarea papei și a dat-o și pe post. Scrisoarea a apărut în multe publicații creștine și ziare din Vest. O redau mai jos, spre a dovedi câte speranțe mi-am pus în Papa Ioan Paul al II-lea, și nu numai eu, ci mai toată creștinătatea.

"Sanctitate, inimile noastre au fost inundate de un val de bucurie divină. Harul Duhului Sfânt s-a pogorît peste conclavul cardinalilor. Alegerea Sanctității voastre ca Papă, în această epocă crucială pe care o trăim, este o dovadă că Dumnezeu iubeste lumea: o dovadă în plus că Dumnezeu v-a ales pentru noi toți.

«Atunci am auzit glasul Domnului întrebînd: Pe cine să trimit? Cine va merge pentru mine? (Isaia 6,8)»

Este o cinste pentru poporul polon faptul că a dăruit lumii mugurul nădejdiei noastre de astăzi. Sanctitate, nu uitați Biserica Orientală în suferință! Fiind chemat de Dumnezeu la cea mai eminentă dintre sarcini, purtînd în inimă durerea poporului căruia îi aparțineți, aduceți-vă aminte și de Bisericile surori din celelalte țări, căci noi toți căutăm pe Hristos și mîntuirea prin El.

Noi suntem proscrisi, asupriți și aruncați la marginea societății, dar predicăm pe Hristos cu vreme și fără vreme, după cuvîntul Apostolului. Noi nu suntem «biserica oficială», nici nu primim vizitele «frățești» ale delegațiilor ecumenice. Acești «frăți» nu se apleacă asupra rănilor noastre. Ei nu ascultă decît ponegririle puse în circulație împotriva noastră. Dar noi stăruim în gîndul cel bun, păstrînd credința în biruința dragostei lui Hristos și a dreptății divine și vedem în alegerea Sanctității Voastre zorii binecuvîntați ai acestei biruinte.

Vă scriu, Sanctitate, în romaneste, limba poporului meu, ale cărei suferințe se aseamănă celor îndurate de poporul polonez de-a lungul istoriei. E limba în care s-a plămădit cultura noastră națională și creștină, astăzi amenințată și stricată, limba în care am păcătuit și ne-am pocăit, limba în care, de veacuri, ne rugăm și slujim Liturghia creștină. Să răsune ea

astăzi pe pământul Romei, pentru a aduce cu ea amărăciunea și lacrimile noastre.

Binecuvântați, Sanctitate, pacea lumii, Bisericele surori și neamul românesc.

Preot al Bisericii Romane Ortodoxe aflate în suferință.

Gheorghe Calciu - Aiud"

De aceea simt o mare durere că acest Papă, în care ne-am pus atâtea nădejdi și care ne confirma nădejile, acum se dovedește contradictoriu în gândirea lui teologică și chiar apostat față de Sfânta Scriptură.

Mesajul Papei este scris în limba franceză și, referindu-se la enciclica Papei Pius al XII-lea din anul 1950 - *Humani Generis* - care afirma cu un oarecare dubiu că ipoteza evolutionistă este o foarte serioasă ipoteză, Papa Ioan-Paul al II-lea scrie:

"Astăzi, mi mult decât acum jumătate de secol, noile cunoștințe ne determină să cunoaștem în teoria evoluției mai mult decât o ipoteză... Consecințele, nu rationale sau induse, ale rezultatelor muncii științifice, făcute separat de unii și de alții, constituie în ele însele un însemnat argument în favoarea acestei teorii."

Desigur, mesajul Papei a stîrnit comentarii contradictorii în presa internațională și în grupurile de credință catolice și necatolice. David Beyers, Directorul executiv, al Comitetului de Știință și Valori Umane pentru Conferința națională a Episcopilor Catolici, scrie la rîndul lui:

"Aici este un mare pas: Biserica a trecut de a zice că ești liber să accepti evoluția sau orice formă de creationism, la a zice că acum noi vom accepta evoluția care, oricum, este de facto. Cine mai pune la îndoială evolutionismul în Biserica romano-catolică? Eu cred că nimeni."

Iată dar cât de subminată este credința catolicilor în Sfânta Scriptură, prin acceptarea infailibilității papale. Discuțînd cu un catolic problema mesajului antibiblic al Papei, spre surprinderea mea, mi-a spus că el este de acord cu Papa și crede că este foarte posibil ca Dumnezeu să fi luat o pereche de maimuțe cărora să le fi suflat în față, dîndu-le sufletul viu despre care papa afirma că ar fi singurul lucru pe care Dumnezeu l-a făcut și îl mai face încă, pînă cînd papalitatea își va schimba poziția și în această problemă. Asadar, mergînd pe rationamentul papal, pentru cineva care trage toate implicațiile din el, ca prietenul meu catolic, primii oameni - Adam și Eva - nu ar fi decât niște maimuțe pe care Dumnezeu le-a ales, din milioanele de maimuțe existente, pentru a le da suflet uman. De altfel, presa conservatoare italiană a scris cu litere de-o schioapă: "Papa spune că ne-am putea trage din maimuță" (*Il Giornale*) sau, în *La Repubblica*: "Papa a făcut pace cu Darwin".

Cercurile fundamentaliste crestine, ca și ortodocșii care păstrează nestirbită învățătura Sfintei Scripturi și tradiția Sfinților Părinți protestează împotriva ereziei papale. Jim Stainbough, de la Institutul pentru Cercetarea Creatiei din Santee, California, scrie: "În termenii științei și ai Bibliei, eu nu știu dacă Papa este pe deplin conștient de ceea ce afirmă aici". Apoi adaugă că afirmatia papei face lucrul Institutului, pe care Jim îl conduce, mult mai dificil, pentru că Papa este o persoană respectată și un om integru, ceea ce ar putea determina pe mulți catolici să ia spusele Papei drept adevăr evanghelic. Așa s-a întîmplat în Tennessee, unde un paragraf legal, care stabilea că adevărul care trebuie predat în școli privind crearea lumii este cel din Geneză, a fost abrogat anul acesta, după 70 ani de funcționare. Iată cum afirmatia Papei distruge învățătura Biblică despre creație. Profitînd de dogma infailibilității papale, care pune un om pe aceeași treaptă cu Dumnezeu, Papa Ioan Paul al II-lea a făcut modificări ale Sfintei Scripturi care, în perioada Sfinților Părinți și a luptelor pentru păstrarea credinței adevărate, stabilită de sinoadele ecumenice, ar fi dus

la anatemizarea ereticului fără nici un fel de crutare. Autoritatea papală, pentru catolici, trece înaintea autorității Bibliei și a Sfintei Tradiții. Aceasta este cea mai mare "rătăcire a vremurilor noastre". Ea poate fi rătăcirea cea din urmă despre care ne vorbește Scriptura.

Prima modificare a Scripturii făcută de Papa Ioan Paul al II-lea a fost cea prin care a scos din textul sfânt, sau a modificat, toate versetele care acuzau poporul evreu de uciderea lui Hristos. Poate că cititorii noștri își mai amintesc de conflictul dintre profesorul de teologie Marcel Junin din Franța, dat în judecată de către un fel de ligă antidefamatorie evreiască, asociată cu cardinalul catolic Etchegaray, pentru incitare la ură rasială, deoarece a protestat împotriva falsificării textului biblic prin scoaterea sau modificarea versetelor acuzatoare față de iudei. Spre cinstea ei, Justiția laică l-a achitat pe profesor, în timp ce Biserica catolică i-a dorit condamnarea!

Infailibilitatea papală se manifestă în mai multe feluri. De data aceasta, Papa este mai știutor al adevărului divin decât însuși Duhul Sfânt. El știe ce a făcut Dumnezeu, la începutul creației - când, de fapt, nu avea nimic - și când a început să lucreze practic, făcând sufletele pe care le-a pus, fie în maimute, fie în niste oameni care au apărut fără nici un amestec al Tatălui ceresc, ci pe care "evoluția" darwinistă i-a pus la dispoziția Sa. Adevărul adevărat nu este conținut în Biblie, ci în teoria lui Darwin și, mai ales, a darwinistilor.

Ultima acțiune a Papei, care i-a surprins neplăcut pe exilații cubanezi din America și, probabil, din alte țări, o constituie cordiala întâlnire dintre el și ultimul dictator comunist din lumea neasiatică, Fidel Castro (întâi la Vatican, apoi chiar în Cuba).

Unii catolici, obișnuiți cu compromisurile politice ale Bisericii lor, în alți termeni decât cei făcuți de Bisericile Ortodoxe sub presiune și teroare, socotesc atitudinea de dragoste a Papei față de Castro drept un mare act politic, pentru că numai așa putea obține pontiful dreptul de a vizita Cuba și de a extinde imperiul catolic și în această țară. Se știe că Papa a contribuit mult la prăbusirea comunismului răsăritean, iar cu ocazia vizitei sale în Nicaragua, în 1983, a luat atitudine fățișă împotriva sandinistilor susținuți de Castro.

Pe de altă parte, cubanezii simt o deznădejde justificată în fața acestui compromis papal. În realitate, credința nu cunoaște compromisuri și numai acomodarea slujitorilor ei la viața lumii justifică teoretic acțiunile de compromis. Unii cubanezi au fost foarte duri; ei îl consideră pe Papă un trădător pentru că "absolvă un criminal". Alții sunt mai puțin duri, dar își exprimă îndoiala în privința acțiunilor papale.

Din toate acestea reiese tot mai mult caracterul de Papă politic al lui Ioan Paul al II-lea și diminuarea evidentă a caracterului lui de vicar al Sfântului Petru. Privind cu ochii credinței spre ereziile veacului nostru, care iau putere de dogmă în catolicism datorită autorității papale, care apare mai mare decât a Sfintei Scripturi, dau slavă lui Dumnezeu că, fără să am vreun merit, m-a făcut să mă nasc ortodox. În felul acesta, m-a scutit de suferințele renegării acceptate a adevărului credinței și de rătăcirile puterii autoritative a organizației unui imperiu ecleziastic în care persoana umană trece înaintea lui Dumnezeu și-a Cărtii Sfinte. Să ne rugăm lui Dumnezeu și Mîntuitorului Iisus Hristos să păstreze în ortodoxie lucrarea necurmată a Sfântului Duh, care ne fereste de greselile dogmatice. În ciuda atîtor păcate pe care unii ierarhi ortodocși le-au săvîrsit, doctrina Mîntuitorului a rămas nestirbită în Biserica noastră drept măritoare, neatinsă de modernisme, de aggiornamente, de ajustări politice ale Sfintei Scripturi și de primatul unui om față de Dumnezeu.

Credem și mărturisim, cu Sfînta Scriptură și cu Sfînta Tradiție, cu hotărîrile celor șapte

sinoade ecumenice si cu învățătura Sfinților Părinți, că Dumnezeu a creat lumea din nimic, pe regnuri, la timpuri diferite, și a încununat creația Sa cu omul, pe care l-a făcut cu o grijă specială, punând în el toate elementele universului și, prin suflarea gurii Sale, sufletul omenesc, a pus în el chipul și asemănarea lui Dumnezeu, care ne-a dat posibilitatea îndumnezeirii prin harul adus de Iisus Hristos, prin patima, moartea și învierea Lui. Amin!

*) "Rugăciune și lumină mistică", Pr.Gh.Calciu Dumitreasa, Ed.Dacia, 1998.

VATICAN I SI CARDINALUL STROSSMAYER ✎

de Călugărul Vasile

Tradiția canonică este așezată, referindu-se la organizarea generală a Bisericii, pe principiul bune înțelegeri și al armoniei, pe unitatea de credință și de comuniune a tuturor Bisericilor locale. Timp de mai multe secole, Apusul și Răsăritul stiau că ideea unui episcop universal era în mod radical străină Tradiției Bisericii.

Dar atunci, cum a ajuns Biserica romano-catolică în 1870, după Conciliul I Vatican, să definească în mod solemn dogma infailibilității pontificale? Aceasta ar cere un alt studiu despre evoluția teologiei Bisericii romano-catolice care a dus la promulgarea infailibilității papale, a Imaculatei concepții, a Purgatoriului...

La fiecare inovație a Bisericii romano-catolice s-au ridicat oameni pentru a i se opune, însă Roma fie i-a izgonit, fie i-a supus. În legătură cu dogma infailibilității, Cardinalul Strossmayer a fost un opozant puternic... înainte de a i se supune, în ciuda luptei grele la care s-a angajat. Asadar, vom da intervenția sa în Conciliul I Vatican, care exprimă admirabil adevărul istoric și dogma Bisericii Ortodoxe. Cine era Cardinalul Joseph-Georg Strossmayer? A decedat în orașul Osseka la 26 martie 1905. A fost arhiepiscop romano-catolic de Bosnia, Diakovo și Strensky. Viața acestui om deosebit a fost marcată de o mare activitate în folosul lumii slave și mai ales al patriei sale, Regatul Unit al Croației, Sloveniei și Dalmatiei, unde a ocupat scaunul arhiepiscopal timp de 55 de ani și unde s-a bucurat de o popularitate fără egal.

Cardinalul Strossmayer era foarte apreciat de către papi care admirau darurile sale excepționale, inteligenta sa luminoasă, bogata și binevoitoarea sa activitate: Pius al IX-lea l-a numit "apostolul slavilor". Însă monseniorul Strossmayer întreținea cu Vaticanul relații libere și independente, nezețind, în anumite cazuri, a-i denunța abuzurile.

În 1870, Cardinalul Strossmayer a luat parte la Conciliul I Vatican, care reunea mai mult de 700 de prelați veniți din toate țările lumii. La acest Conciliu, Papa Pius al IX-lea va decide proclamarea în mod solemn a dogmei infailibilității. Monseniorul Strossmayer a refuzat recunoașterea noii dogme. Ce definea noua dogmă?

"Când vorbește ex cathedra, adică atunci când împlinindu-și oficiul de păstor și învățător al tuturor creștinilor în virtutea autorității sale apostolice supreme, când definește o doctrină, în materie de credință sau moravuri, ca obligatorie pentru Biserica universală, Pontiful Roman

se bucură, în virtutea asistentei divine ce i-a fost făgăduită fericitului Petru, de însăși infailibilitatea pe care Mîntuitorul a vrut să o dea Bisericii Lui în definirea doctrinelor privitoare la credință și moravuri; urmează de aici că definițiile de acest gen făcute de Pontiful Roman sunt ireformabile prin ele însele și nu prin consimtămîntul Bisericii" (Conciliul I Vatican, sesiunea a patra).

După îndelungi dezbateri, Constitutia Pastor Aeternus proclama principiul infailibilității Suveranului Pontif, recunoscîndu-i papei "o deplină și supremă putere de jurisdicție asupra întregii Biserici, nu numai în problemele ce privesc credința și obiceiurile, dar și în cele ce aparțin de disciplina și guvernarea Bisericii universale" (Conciliul I Vatican, sesiunea a patra, Pastor Aeternus, cap. 3).

Întelegem, parcurgînd aceste texte, reacția Cardinalului Strossmayer. El a pronunțat în acest scop un discurs în care denunța fără înconjur, cu o logică de necombătut, netemeinicia acestor teze. Iată ce spunea Cardinalul, adresîndu-se papei și tuturor episcopilor, înaintea votului referitor la infailibilitatea papală.

Interventia Cardinalului Strossmayer la Conciliul I Vatican

"De la începutul acestui conciliu, primind imediat dreptul de a asista la sesiunile lui solemne, am urmărit cu mare atenție toate discursurile pronunțate în această adunare, în speranța ca o rază cerească să vină să pătrundă în înțelegerea mea și să-mi lumineze rațiunea, pentru a putea adera cu o convingere sinceră la deciziile acestui sfînt conciliu. Conștient de responsabilitatea mea față de Dumnezeu într-o problemă atît de gravă, m-am pus să studiez cu asiduitate Sfintele Scripturi: Vechiul și Noul Testament. Am căutat în această nepretuită culegere de adevăruri sfinte răspunsul la următoarea problemă: este adevărat că sfîntul primat, presedintele acestei adunări este realmente succesorul Sfîntului Petru și vicarul (locțiitorul - n.n.) lui Christos?"

De la începutul căutării unui răspuns de netăgăduit la această problemă, a trebuit să mă transpun în spiritul epocii în care nu exista nici galicanism, nici ultramontanism, ci în care adevărurile Bisericii erau propovăduite de Discipolii lui Christos: Sfîntul Pavel, Sfîntul Petru, Sfîntul Ioan și Sfîntul Iacob, a căror autoritate nu poate fi contestată de nimeni.

Am deschis sfintele pagini ale scrierilor apostolice și ce-am găsit? Să îndrăznesc să spun? As putea să mă exprim? Nu am putut descoperi nici un indiciu, nici o aluzie ca papa să fie succesorul Sfîntului Petru și vicarul (locțiitorul - n.n.) lui Christos. Nici un capitol, nici un verset nu face mențiunea faptului că Christos a conferit Sfîntului Petru primatul asupra celorlalți Apostoli.

Dacă Sfîntul Petru ar fi fost investit cu înalta misiune de a-1 reprezenta pe Christos, cum după credința noastră îl reprezintă în zilele noastre Sanctitatea Sa Pius al IX-lea, ar fi fost posibil ca Christos să fi pronunțat cuvintele consacării în această demnitate: "Cînd Mă voi întoarce la Tatăl Meu, de tine vor trebui apostolii să asculte, cum ei ascultă de Mine, și tu vei fi vicarul meu pe pămînt!". El nu a spus ceva asemănător.

Christos a promis însă tuturor Apostolilor dreptul de a judeca toate triburile lui Israel, fără a da prioritate Sfîntului Petru.

Ce concluzie putem trage din tăcerea lui Christos despre drepturile exclusive ale Sfîntului

Petru? Nu există decît o singură soluție valabilă: aceea că Christos nu a vrut să facă din Sfîntul Petru conducătorul Apostolilor.

Cînd Christos si-a trimis Apostolii să propovăduiască Evanghelia, le-a dat tuturor puterea de a lega și dezlega. Tuturor Apostolilor le-a dat făgăduința Sfîntului Duh. Or, dacă ar fi dorit să facă din Sfîntul Petru Vicarul Său, lui i-ar fi putut încredința comandamentele puterilor sale spirituale. Evangheliile ne învată că Christos a interzis lui Petru, ca și celorlalti Apostoli, de a dori puterea și autoritatea asupra credinciosilor, în felul regilor păgîni (Luca 12). Christos ar fi putut pronunța aceste cuvinte, dacă 1-ar fi destinat pe Petru a fi papă? Or, după tradițiile noastre, papa ține în mîinile sale două spade, simboluri ale puterii spirituale și temporale.

Încă un fapt care m-a obligat să reflectez: dacă Petru posedă puterea unui papă, ar fi putut fi trimis cu Sfîntul Ioan, cu ceilalti Apostoli, să propovăduiască Evanghelia în Samaria? Ce gîndiți, venerabilii mei confrati, dacă ne-ar fi îngăduit să trimitem în acest moment pe Sanctitatea Sa Pius al IX-lea cu Monseniorul Plantier la Constantinopol, cu misiunea de a-1 convinge pe patriarh de a pune capăt schismei?

Dar există un fapt încă mai important.

Iată că la Ierusalim se reuneste un conciliu pentru a rezolva o problemă care dezbină credinciosii. Dacă Petru ar fi fost papă, nu lui i-ar fi revenit convocarea sinodului și proclamarea deciziilor sale? Sfîntul Petru a participat la sinod, printre ceilalti apostoli, însă Sfîntul Iacob este cel care a convocat sinodul, ale cărui hotărîri au fost proclamate în numele tuturor apostolilor, după dreptul priorității de vîrstă.

Astfel procedăm noi în Biserica noastră?

Pe cît studiez Sfintele Scripturi, pe atît devin convins că în timpurile apostolice, Sfîntul Petru nu a fost considerat niciodată ca întîiul între apostoli.

Noi învățăm că Biserica a fost întemeiată pe Sfîntul Petru, în timp ce Sfîntul Pavel, a căruia autoritate este incontestabilă, afirmă că ea a fost întemeiată pe credința apostolilor și a profetilor și că piatra unghiulară este Christos Însuși.

Acelasi Apostol Pavel credea atît de puțin în supremația lui Petru, încît îi dezaproba în mod deschis pe toti cei care aveau obiceiul de a spune: "noi suntem ai lui Apollo, iar noi ai lui Pavel", după cum altii spuneau: "noi suntem ai lui Petru".

Ar fi putut el adresa asemenea reproșuri Vicarului lui Christos?

Acelasi Apostol Pavel, enumerînd marile vocații ale Bisericii, vorbește de apostoli, de profeti, de evanghelisti, de părinți ai Bisericii; putem noi presupune, onorații mei frati, ca Sfîntul Pavel, marele apostol al neamurilor, să uite cu totul să menționeze cea mai importantă dintre vocații papalitatea - dacă ar fi fost convins de originea ei divină?

Dimpotrivă, după toată probabilitatea, ar fi consacrat o lungă epistolă unei probleme de o asemenea importantă. Nu am găsit nici o aluzie, nici o urmă de autoritate papală în epistolele Sfîntului Pavel, ale Sfîntului Ioan, sau a Sfîntului Iacob.

Tăcerea acestor sfinti, a căror competență este neîndoielnică, mi s-a părut întotdeauna uimitoare și chiar inexplicabilă dacă Sfîntul Petru era în mod papă înzestrat cu prerogative supreme. Însă ce m-a surprins mai mult, este tăcerea Sfîntului Petru însuși. Dacă era cu adevărat vicarul lui Christos, pentru ce motiv nu se manifesta ca atare? Nu a avut-o după

Pogorîrea Sfîntului Duh, cînd a pronunțat primele sale cuvîntări. Nu s-a manifestat ca papă nici în primele sale epistole, amîndouă adresate Bisericii.

Afirm deci că ideea papalității nu a existat în timpurile apostolilor. Dacă ne încăpătînim a dovedi contrariul, trebuie să aruncăm la foc toate Sfintele Scripturi ori să le ignorăm în întregime.

Însă aud din toate părțile strigătele: "Sfîntul Petru nu a fost la Roma? Nu a fost el răstignit cu capul în jos? Nu în acest oras etern se află străvechiul scaun de pe care învăța adevărurile evanghelice, și altarele pe care, celebra Sfînta Liturghie?"

Onorabilii mei frati, prezenta Sfîntului Petru la Roma nu se sprijină decît pe tradiție și nu pe un fapt istoric. Dar chiar dacă admitem că el a fost episcop la Roma, putem trage concluzia ca episcopatul roman să-i confere înțietate asupra tuturor celorlalte Biserici?

Negăsind nici o urmă a papalității în timpurile apostolilor, mi-am spus: voi găsi ceea ce caut în cronicile Bisericii. L-am căutat pe papă în primele secole ale erei creștine, dar în zadar. Nu l-am găsit.

Sper că nimeni dintre voi nu se îndoiește de autoritatea marelui episcop al Hipponei, fericitul Augustin. Acest Părinte al Bisericii a fost secretar la conciliul din Mileve. Printre deciziile acelei venerabile adunări găsim aceste cuvinte remarcabile: "Acela care dorește să facă apel la cei care se găsesc peste mare nu va putea fi primit în nici o comunitate din Africa".

Episcopii din Africa aveau atît de puțină considerație pentru episcopul Romei, că excomunicau pe toți cei care îi adresau plîngerii.

Aceiași episcopi, la sinodul din Cartagina, l-au avertizat pe Celestin, episcopul Romei, că nu trebuie să primească nici apeluri, nici reclamații de la nici un episcop, preot ori cleric african, și că nu trebuie să introducă în Biserică orgoliul uman.

Or, este un fapt bine stabilit că din primele veacuri ale Creștinătății, pontiful Romei a încercat a reuni toate puterile, însă tot atît de sigur este că nu posedă atunci nici o supremație, care îi este atribuită în prezent de ultramontanisti.

În caz contrar, episcopii Africii, inclusiv Sfîntul Augustin, și-ar fi apărut ei dreptul de a face apel la tribunalul lor suprem?

Sunt întru totul de acord în a recunoaște că Patriarhul Romei ocupa primul loc printre demnitarii Bisericii. "Decernăm primul loc printre episcopi Papei de la Roma și al doilea - Prea Sfîntului Arhiepiscop de Constantinopol-Noua Romă".

"Înclină-te, asadar, înaintea supremației papei" - îmi spuneti. Nu fiți prea grăbiți în concluziile voastre. Legea lui Justinian nu a fost făcută pentru a vă justifica doctrina. Prioritatea este un lucru și puterea jurisdicțională altul.

Importanța episcopilor romani depindea de importanța orasului unde se afla scaunul lor.

Vin să spun că din primele secole ale erei noastre, patriarhii Romei au emis pretenția de a fi conducători supremi în Biserică. A lipsit puțin ca ei să nu-și atingă scopul, însă, din fericire, împăratul Teodosie trebuia să aibă aceeași putere ca cel de la Roma.

Părintii sinodului de la Calcedon au recunoscut, de asemenea, aceleași drepturi și aceleași putere episcopilor celor două Rome, Vechea și Noua (can. 28).

Cît despre titlul de episcop ecumenic care s-a dat ulterior papilor, sfîntul Papă Grigore I, în speranța că succesorii săi nu vor îndrăzni niciodată să se împodobească cu el, a scris: "Nici unul dintre succesorii mei să nu comită această impietate; căci creștinii nu cedau tentației de a-și atribui un titlu care inspiră neîncredere confratilor lor".

Aceste mărturii incontestabile (și vă pot prezenta sute) nu dovedesc cu o claritate orbitoare

că primii episcopi ai Romei nu au fost niciodată considerați ca ecumenici, nici ca fiind sefi ai Bisericii?

Pe de altă parte, este cunoscut de către toți că între anul 325, când s-a reunit primul sinod de la Niceea, și 380, anul când s-a ținut al doilea sinod ecumenic de la Constantinopol, printre cei 1.109 episcopi care au participat la șase sinoade ecumenice nu putem număra decât 19 episcopi din Apus. Este, de asemenea, cunoscut că sinoadele ecumenice au fost convocate fără avizul și adesea contra dorinței papilor.

Ajung acum la argumentul major pe care vă bazati doctrina. Afirmati că Sfânta Biserică a fost fondată pe piatră - super petram - și că această piatră a fost Petru-Petrum. Dacă acesta ar fi adevărul, toate discuțiile ar fi inutile. Însă strămosii noștri, și acestora cu siguranță nu le lipsea competența, gîndeau cu totul altfel.

Sfântul Chiril (în a patra sa carte despre Sfânta Treime) scria: "Cred că sub cuvîntul PETRAM trebuie să înțelegem credința de neclintit a apostolilor".

Sfântul Ilarie, episcop de Poitiers, în a doua sa carte despre Sfânta Treime, spune: "Petra este numai piatra binecuvîntată a credinței mărturisite prin gura Sfîntului Petru. Pe această piatră a credinței, voi înălța Biserica Mea! "

După Sfîntul Ieronim, Dumnezeu a întemeiat Biserica Sa pe piatra credinței și de atunci Simon a primit numele de Petru (a șasea carte despre Evanghelia după Sfîntul Matei).

Sfîntul Ioan Gură de Aur explică în a cincizeci și patra omilie la Evanghelia după Matei: "Pe această piatră voi zidi Biserica Mea, adică pe mărturisirea credinței!".

Sfîntul Ambrozie al Milanului și Sfîntul Vasile al Seleuciei dau aceeași interpretare cuvintelor lui Hristos.

Printre Părinții Bisericii din antichitatea creștină, se distingea prin sfințenia și erudiția sa Sfîntul Augustin. Ascultați cu atenție ceea ce spune în al doilea său tratat despre întâia epistolă a Sfîntului Ioan: "Ce semnifică cuvintele: «Voi zidi Biserica Mea pe această piatră»? Ele înseamnă: pe această credință, pe aceste cuvinte «Tu esti Christosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu»". În al douăzeci și patrulea său colocviu despre Sfîntul Ioan, citim această explicație semnificativă: "Pe această piatră a mărturisirii tale de credință voi zidi Biserica Mea".

Asadar, piatra este Christos Însusi. Marele episcop era atît de departe de ideea că Biserica poate fi întemeiată pe persoana lui Petru încît, încă o dată, pronunță în al treisprezecelea său colocviu adresat enoriașilor săi următoarele cuvinte: "Tu esti Petru și pe această piatră - super petram - a mărturisirii tale de credință, pe această piatră - super petram - a cuvintelor tale: Tu esti Christosul, Fiul lui Dumnezeu Celui Viu, voi zidi Biserica Mea!". Convingerea Sfîntului Augustin în legătură cu celebrul verset era aceea a întregii creștinătăți din timpul său.

Redau în mod concis următoarele concluzii:

- 1) Iisus Christos a acordat tuturor apostolilor aceeași putere ca lui Petru.*
- 2) Apostolii niciodată nu l-au considerat pe Petru ca vicar (locțiitor - n.n.) al lui Christos, nici ca învățător infailibil al Bisericii.*
- 3) Sfîntul Petru niciodată nu a pretins a fi papă și niciodată nu a acționat ca atare.*
- 4) Sinoadele primelor patru secole, toate recunoscînd înalta demnitate a episcopilor Romei,*

nu le atribuiau decît înțîietatea de onoare si nu aceea de putere, nici de jurisdicție.

5) Sfintii Părintii ai Bisericii interpretau versetul evanghelic citat anterior în sensul următor: "Voi zidi Biserica Mea «super petram» (pe piatra) mărturisirii tale de credință si «non super Petrum», care era apostolul supranumit Petru".

Bazîndu-mă pe toate datele ratiunii, logicii, bunului simț si constiintei crestine, declar în mod solemn: "Iisus Christos nu a dat lui Petru nici o suprematie peste apostoli, si dacă episcopii romani au devenit Capi ai Bisericii, este pentru că au reusit să minimalizeze si să înăbuse în mod treptat drepturile episcopatului".

Dacă recunoastem infailibilitatea lui Pius al IX-lea, suntem obligati a o recunoaste în mod egal si pe aceea a tuturor predecesorilor săi. Însă atunci, onorati mei frati, istoria-si ridică vocea sa adevărată si mărturiseste că unii papi păcătuiau si se înselau.

Papa Victor (192) a început prin a încuviinta erezia celui de-al doilea secol, montanismul, pentru a-1 condamna apoi.

Papa Marcellin (296-304) era păgîn: intra în templul Vestei si sacrifica zeitei.

Îmi veti spune că el nu a făcut dovada decît de slăbiciune omenească. Vă răspund: Vicarul lui Christos trebuie mai curînd a muri decît a deveni apostat.

Papa Liberiu (352-366) a consimțit la condamnarea Sfîntului Atanasie, si pentru a reveni din exil s-a convertit la arianism.

Papa Honoriu 1 (625-638) era monofizit, ceea ce a fost în mod definitiv dovedit de către părintele Gratry.

Sfîntul Papă Grigore numea antichrist pe cel care îndrăznea să se împodobească cu titlul de episcop ecumenic, si cu toate acestea, Bonifaciu al III-lea (607) obtinu de la îngîmfatul împărat Foca atribuirea acestui titlu.

Pascal al II-lea (1099-1118) si Eugen al II-lea (1145-1153) aprobau duelurile si Pius al IV-lea (1559-1565) le-a apărat.

Eugen al IV-lea a recunoscut împărtășirea sub cele două forme în Biserica Boemiei, Pius al II-lea a suprimat acest privilegiu.

Sixtus al V-lea (1585-1590) a editat Biblia aprobînd lectura printr-o bulă binecunoscută.

Pius al VII-lea condamna pe toti cei care citeau Biblia.

Clement al XIV-lea (1769-1774) a suprimat ordinul iezuitilor recunoscut de către Paul al II-lea (1534-1549); Pius al VII-lea (1816) 1-a restituit.

Dar la ce bun a recurge la exemple îndepărtate? Sfîntul nostru Părinte, aici prezent, într-o bulă privind regulile acestui conciliu, nu a ordonat el distrugerea, în cazul mortii sale în timpul sedintelor, a tot ce ar fi fost contrar hotărîrilor sale? Nu voi înceta niciodată a vorbi dacă ar trebui să prezint atentiei voastre toate contradictiile papilor si a doctrinelor lor.

Dacă proclamati infailibilitatea actualului papă, trebuie să declarati că după descoperirea Sfîntului Duh, de la care sunteti inspirati, infailibilitatea papală nu intră în vigoare decît începînd cu anul 1870. Îndrăzniti să o faceti? Este adevărat că poporul simplu se interesează puțin de lucrurile religiei si că este predispus a trata în mod usuratic problemele teologice pe care nu le înțelege cîtusi de puțin; însă acelasi popor în fata faptelor concrete, poate să se comporte cu totul altfel. Nu vă faceti iluzii. Dacă admiteti dogma infailibilității papale, dusmanii nostri, protestantii, o vor combate cu îndrăzneală, cu atît mai mult cu cît sunt pentru ei mărturii ale istoriei. Ori, noi nu avem a le opune decît opiniile noastre personale. Ce le-am putea răspunde dacă pun în evidentă lipsa de demnitate, mîrsăvia anumitor episcopi romani predecesori ai lui Pius al IX-lea?

Papa Virgiliu (537-555) a cumpărat tiara de la Belizarie, general în armata lui Justinian, si încă trădîndu-si cuvîntul, nefiind achitată plata. Este îngăduit, după hotărîrile apostolice, de a cumpăra tiara? Al doilea sinod de la Calcedon a interzis categoric. Într-una din deciziile sale citim: "Episcopul care si-a cumpărat demnitatea trebuie să fie destituit si excomunicat".

Si cu toate acestea, Papa Eugen al III-lea (1145-1153) a urmat exemplul Papei Virgiliu.

Cine ar putea crede ca un papă care instalează comertul la portile edificiului de cult să fie inspirat de Sfântul Duh? Îi putem recunoaste dreptul de a învăța și de a conduce Biserica în mod infailibil?

Nu am nimic a adăuga la istoria Papei Formosus (891-896). O cunoasteti cu totii foarte bine. Succesorul său, Papa Stefan al VI-lea, a ordonat dezgroparea cadavrului său, dezbrăcarea de somptuoasele vesminte sacerdotale, și de a i se tăia degetele cu care binecuvînta poporul; după care le aruncă în Tibru proclamîndu-1 trădător și nelegiuit. Pentru aceste fapte, Papa Stefan al VI-lea a fost mai tîrziu aruncat într-o închisoare unde fu otrăvit și sugrumat.

Papa Roman, succesorul lui Stefan al VI-lea, și apoi Papa Ioan al IX-lea au reabilitat memoria lui Formosus. "Toate slăbiciuni", îmi veti spune. Ei bine, Monseniorilor, întîlniti-vă la biblioteca Vaticanului și cititi-1 pe Plotin, cronicarul papalității, precum și cronicile lui Baronius (897). Vetii găsi fapte pe care as dori mai bine, pentru onoarea Sfîntului Scaun să nu le divulg; însă aici fiind vorba de o dogmă capabilă să provoace printre noi o mare schismă și avînd în vedere devotamentul nostru pentru Sfînta Biserică Catolică, Apostolică și Romană, ne este permis a păstra tăcerea?

As vrea deci să continuu, și vă rog să mă ascultati cu atenție: vorbind despre curtea papală, Cardinalul Baronius ne spune cum, în acele zile nefaste, Biserica romană era decăzută și dezonorată, în miinile curtenilor care vindeau, cumpărau și schimbau demnitățile episcopale. Ei voiau chiar a instala pe tronul papal pe josnicii lor favoriti, falsi papi.

"Însă de vreme ce sunt falsi papi, nu este vorba deloc de papi", îmi veti obiecta. Dar în acest caz, cum putem afirma că succesiunea episcopilor a fost păstrată, Sfîntul Scaun fiind ocupat timp de cincizeci de ani de falsi papi? Si Biserica cum ar fi putut exista în mod normal dacă era privată timp de cincizeci de ani de puterea conducătoare? Notati bine, pe toti acesti papi îi vetii găsi în arborele genealogic al papalității. Putem să ne imaginăm cum celebrul Baronius trebuia să rosească transmitînd posterității uneltirile episcopilor romani.

Vorbind de Ioan al XI-lea (931-935), fiul nelegitim al papei Sergiu al III-lea (904-911) și al Maroziei, el scrie în cronicile sale: "Biserica romană a fost călcată în picioare de acest monstru".

Ioan al XI-lea, papă la 18 ani prin bunăvointa curtenilor, nu a fost mai rău decît predecesorul său.

Sunt jenat de murdărirea urechilor voastre, dragilor ei confrati, prin toate aceste mîrsăvii. Trec sub tăcere pe Papa Alexandru al VI-lea, tatăl și amantul Lucretiei; îl ocolesc cu indignare pe Ioan al XII-lea (955-963) care nega nemuirea sufletului și care a fost destituit de către Conciliul de la Constanta. Nu insist asupra schismelor și tulburărilor care, în acele zile nefaste, au aruncat atîta discreditare pe Biserică. Este suficient a spune că Sfîntul Scaun era ocupat de doi și uneori trei rivali. Care era adevăratul papă?

Repet încă o dată: dacă vetii recunoaste infailibilitatea actualului papă va trebui inevitabil să o recunoasteti fără nici o excludere pe aceea a tuturor predecesorilor săi. Vetii putea afirma că îi considerati pe papii lacomi, incestuosi, asasini, simoniaci ca loctiitori ai lui Christos? Monseniorilor, ochii tuturor credinciosilor sunt fixati asupra voastră. Ei asteaptă de la noi remediile care ar vindeca bolile nenumărate care dezonoarează Biserica. Cît de mare va fi responsabilitatea noastră înaintea lui Dumnezeu dacă vom lăsa să treacă ocazia solemnă

pe care ne-a trimis-o Dumnezeu pentru a purifica Biserica. Să profităm de această ocazie, frații mei! Să ne înarmăm cu sfântul curaj, să facem acest mare, acest nobil efort. Să revenim la nealterata doctrină apostolică fără de care am fi fost în tenebre, obsedați de false legende. Să ne folosim ratiunea și forțele noastre intelectuale și să recunoaștem ca singuri îndrumători infailibili, în ceea ce privește mîntuirea noastră, apostolii și profetii.

Inspirati de Sfintele Scripturi, tari și de neclintit pe piatra credinței noastre, să ne prezentăm înaintea lumii, și ca apostolul Pavel în fața necredincioșilor să recunoaștem ca unic conducător al nostru pe "IISUS-CHRISTOS, SI PE ACESTA RĂSTIGNIT" (I Cor. 2,2).

Vom învinge predicînd «NEBUNIA CRUCII» după cum apostolul Pavel a învins savanții Greciei și ai Romei. Și acesta va fi anul Bisericii Romane!"

*

Acesta a fost discursul cardinalului Strossmayer rostit în cadrul lucrărilor Conciliului I Vatican. În încercarea de a-l convinge pe papă, cardinalul s-a aruncat chiar la picioarele papei, implorîndu-l să nu proclame dogma infailibilității, care desfigurează ființa adevărată a Bisericii.

Desigur nu a fost singura intervenție remarcabilă în apărarea Adevărului. Curajosul patriarh greco-catolic al Antiohiei, Grigore al II-lea Youssef, a afirmat cu ocazia Conciliului I Vatican că "Biserica nu este o monarhie absolută", spunînd personal Papei Pius al IX-lea că definițiile pregătite nu sunt în conformitate cu Tradiția.

El a provocat celebra replică a papei: "La traditione sono io" (Eu sunt tradiția), iar la intervenția episcopului de Bologna, Guidi, replica "Io sono la Chiesa" (Eu sunt Biserica).

Și pentru că patriarhul greco-catolic al Antiohiei, luîndu-și rămas bun la încheierea Conciliului, se prosternase (după rînduiala ce exista) pentru a îmbrățișa papucul papei, acesta i-a pus cu asprime piciorul pe ceafă strigînd cu insistență: "Cap tare! Cap tare!"

Prin noua dogmă proclamată prin enciclica Pastor Aeternus din 18 iulie 1870, s-a acordat papei, nu numai puterea supremă în Biserica romano-catolică, ci și infailibilitatea ex cathedra, adică puterea spirituală supremă de a proclama în mod infailibil adevărul în materie de credință și morală, iar aceasta ex sese, non autem ex consensu Ecclesiae, adică de la sine, nu prin aprobarea Bisericii.

Declararea infailibilității papale (18 iulie 1870, în timp ce afară se dezlănțuise o furtună năpraznică - fulgere, tunete și trăsnete) avea să producă noi sfîșieri în sînul Bisericii romano-catolice, mai ales în rîndul intelectualilor și al profesorilor universitari, care s-au constituit în biserica autointitulată veterocatolică.

Această infailibilitate cu care se mîndrește Vaticanul, constituie, în ecleziologie și spiritualitate, o dezarticulare a structurii ei treimice, o nenorocire pentru Biserica.

Ortodoxia nu poate accepta dogma infailibilității Romei fără a se nega pe ea însăși. Nu poate s-o accepte și să n-o trăiască (toate dogmele au fost încorporate în cultul Bisericii, au modelat și pecetluit viața ei).

Biserica occidentală a confecționat această dogmă în modul ei propriu. A formulat-o în modul ei propriu. Și o trăiește în modul ei propriu.

Infailibilitatea este o calitate divino-umană naturală și o funcție divino-umană naturală a Bisericii, ca Trup divino-uman al lui Hristos, al cărui Cap vesnic este Adevărul, Domnul Iisus Hristos.

*) "Primatul papal și mitul suveranității infailibile", Calugarul Vasile, Sfânta M-re Bîrsana, 1999

ROMANO CATOLICII IN SPATELE PROPRIILOR DECLARATII.

ASPECTE CARE DEMONSTREAZĂ CINE SUNT EI CU ADEVĂRAT

de colectivul rev. Ekklesia

Romano-catolicii. Fapte trecute și actuale ale nesincerității lor

Orice analist avizat și sincer dar mai ales aparținând Bisericii celei dreptmăritoare, poate observa un fapt pe cât de evident, pe atât de caracteristic pentru ideologia și politica pe care o desfășoară Vaticanul și biserica Romei. Anume că, mai ales după Conciliul Vatican II, teologia romano-catolică se prezintă din ce în ce mai activ în mediile ecumenice ca păstrătoarea, îmbogățitoarea Tradiției Ortodoxe Răsăritene, cu singura deosebire că romano-catolicii s-au manifestat în alt spațiu geografic și cultural; în plus, cu câteva excepții care își vor găsi cât de curînd o rezolvare facilă, esența teologiei lor și scopul final al demersului lor teologic ar fi similar cu al Bisericii Ortodoxe. Această teorie a așa numitelor "biserici-surori" este bazată pe recunoașterea de către teologii ecumeniști a succesiunii apostolice, a tainelor și a existenței harului mîntuitor și sfîntitor în biserica Romei, dacă nu în plinătatea lui, măcar într-o măsură mai mică decît în Biserica Ortodoxă. Aceasta este opinia pe care curentul ecumenist încearcă s-o impună, în ciuda nenumăratelor dovezi din întreaga tradiție a Bisericii dreptmăritoare dar și a faptelor concrete promovate de politica de dominație universală a Vaticanului. Realitatea este cu totul alta decît încearcă să o acrediteze teologii ecumeniști; aceștia nu își găsesc nici o susținere în Tradiția Bisericii Ortodoxe și nici în Sfînta Scriptură. Sfîntii Părinți nu au vorbit niciodată nici de "teoria ramificațiilor" (anume că diversele confesiuni creștine ar fi ramuri ale unui trunchi comun care este Biserica lui Hristos) și nici nu au pomenit de recunoașterea succesiunii apostolice la romano-catolici. Succesiunea apostolică presupune înainte de toate succesiunea în adevăr și nu doar o succesiune formală, istorică, a unei înlănțuirii de episcopi care au ocupat scaunul Romei. Recunoașterea succesiunii apostolice este o eroare dogmatică și canonică grosolană dacă ea se face fără ca o anume grupare eterodoxă să revină la ortodoxie. Iată opinia reputatului canonist roman, părintele profesor Liviu Stan într-un articol al său consacrat tocmai succesiunii apostolice:

"Este greu să se găsească în scrierile Sfîntilor Părinți ceva care să infirme (...) paralelismul

între succesiunea apostolică sacramentală și aceea în credință a episcopatului sau mai bine zis a preotiei în totalitatea ei. De altfel, atitudinea vechii Biserici în chestiunea întreruperii succesiunii apostolice sacramentale prin căderea din credință, adică prin ruperea succesiunii în credință, este exprimată și în hotărârile canonice ale Bisericii și anume în canoanele 46, 47, 68 apostolice; 7. II Ec; 95 Trulan, etc. care prevăd rebotezarea ereticilor și hirotonirea din nou a clericilor acestora de orice grad - episcopi, prezbiteri sau diaconi.

(...) De altfel, cum s-ar putea imagina o succesiune sacramentală fără una de credință? A admite așa ceva, nu înseamnă oare a ne închipui sau a ne face iluzia că Mîntuitorul ar îngădui ca prin puterea harului sfîntitor, prin puterea preotiei să se întărească și să se răspîndească rătăcirile, ereziile? Ar fi însă cu neputință să se conceapă că harul preotiei ar avea și destinația de a servi și minciuna sau rătăcirea, nu numai adevărul, și că Mîntuitorul ar îngădui să fie pus acest har în slujba celor care năruiesc, iar nu zidesc Biserica? Este evident că harul preotiei nu poate fi folosit împotriva credinței sau în slujba necredinței. De aceea el nu poate să existe laeretici, căci prezenta lui la acestia, ar însemna binecuvîntarea păcatului, sfîntirea sau consacrarea lui. Ca urmare, în nici un chip succesiunea sacramentală nu poate exista fără succesiunea în credință." Recomandăm cu căldură acest articol al pr. prof. Liviu Stan, în care acesta, cu puterea argumentației bazate pe cuvîntul Sfîntilor Părinți și pe deciziile Sinoadelor ecumenice și sinoadelor locale, arată fără putință de tăgadă că: *"Trebuie să se conceapă că Biserica ortodoxă nu este îndreptățită să admită validitatea tainelor unei alte Biserici sau grupări religioase crestine, și deci nici existența succesiunii apostolice în vreuna din acestea, decît dacă, fie respectivele, fie unii membri ai lor, ar cere să stabilească intercomuniune "in sacris" cu ea, sau să fie primiți în Ortodoxie."* [1]

Acestea fiind spuse, vom constata, examinînd cu atenție declarațiile și manifestările romano-catolicilor, că ei promovează nu numai inovații periculoase în așa-zisa lor "Liturgie" dar și adoptă inițiative demne de a stîrni un rîs general.

În spatele declarațiilor lor prietenesti se regăsesc aceleași ambiții politice lumesti ca și în trecut. De aceea, în ciuda declarațiilor lor de iubire față de Traditia Ortodoxă (ca în bulele papale "Tertio Milenio Adveniente" și "Orientale Lumen"), trecerea la dreapta credință a aceluia care se declară cu tărie prietenii Ortodoxiei în mai toate întîlnirile ecumenice, nu se produce.

Multi din studentii noștri studiază la Universități apusene romano-catolice sau protestante. Strategia romano-catolicilor este veche și binecunoscută din istorie. Spre exemplu, dacă ne aplecăm asupra istoriei uniatismului românesc dar și asupra acestui fenomen al uniatiei din alte țări, teologii romano-catolici nu vor fi niciodată de acord dacă un student ortodox ce învată într-o universitate apuseană le-ar cere, spre exemplu, să treacă la romano-catolicism. Ei însă speră ca acel student, odată întors în țara sa, mult mai lax și mai tolerant în ceea ce privește acrivia dogmelor și canoanelor ortodoxe, să accepte la momentul potrivit actul uniatiei cu Roma ca pe ceva ușor de înfăptuit și ca pe o normalitate.

Așa s-a întîmplat și în veacul XVII, cu primul episcop român unit, Atanasie Anghel (1698-1701); el a urmat seminarul teologic calvin din Ciugud-Alba și a izbutit să cîștige prin importante sume de bani bunăvointa guvernatorului Transilvaniei și a altor dregători, iar în septembrie 1697 a plecat în țara Românească, pentru ca să primească, potrivit vechiului obicei, darul arhieriei. Se pare că la București se cunosteau intențiile catolicilor de a atrage pe romani și că noul candidat - tînăr și fără multă învățătură - nu prezenta prea multă

încredere. De aceea a fost tinut la Bucuresti vreo patru luni, pentru a i se completa învățătura și a fi întărit în Ortodoxie. Desigur că influența dogmatică eterodoxă primită anterior, relativismul său dogmatic și slăbiciunea sa personală au avut ultimul cuvânt în deciziile sale.

După semnarea unirii cu Roma, toate promisiunile catolicilor de a usura existența credincioșilor noii Biserici unite și de a avea reprezentare politică, s-au prăbusit. În plus, în documentul de unire semnat de preoții ortodocși la 7 octombrie 1698 se stipula că românii aparținând Bisericii Unite cu Roma își vor păstra neatinse sărbătorile, calendarul și Liturghia lor. Ei trebuiau doar să facă ascultare de papă. Noua Biserică Unită cu Roma a obținut unele drepturi prin edictele date de împăratul Leopold în februarie 1699 și martie 1701. Dar nici unul din aceste privilegii obținute pe hârtie nu s-a transpus în practică. Drepturile promise s-au dovedit minciuni grosolane care au generat mai târziu tensiuni sociale și multă vărsare de sânge pe tot parcursul secolului al XVIII-lea. Astfel, interesul prea mare manifestat de către ierarhie și cler pentru avantaje materiale și drepturi sociale, primind față de păstrarea credinței, a condus la apostazie, cum de atâtea ori s-a întâmplat în istorie. Slujbele bisericesti ale unitilor au devenit pas cu pas din ce în ce mai asemănătoare cu cele ale romano-catolicilor. S-a arătat astfel încă o dată că puritatea credinței și apărarea ei sunt mult mai importante decât obținerea unor avantaje lumesti, fiind ele chiar și drepturi sociale și politice. În Transilvania, uniaticismul a adus numai ură, sânge și dezbinare între cei care au rămas fideli credinței strămoșesti și cei care au aderat la biserica unită. Mai mult, chiar ierarhii uniți n-au fost întotdeauna ascultați de către Roma; să ne amintim doar de cazul ierarhului unit Inochentie Micu Klein care a murit în mizerie și dispreț în Italia, cersind drepturile sociale mult-promise pentru noua biserică unită.

În 1761, generalul armatei austriece imperiale, Adolf von Bukow, a distrus cu tunurile în Ardeal - fiind trimis în misiune de împărăteasa Maria Tereza - peste 140 mănăstiri și biserici ortodoxe care refuzau să renunțe la Ortodoxie.

Iată câteva doar din metodele "crestine" folosite de catolici pentru a-și extinde dominația geografică pe orizontală. Ca să nu mai vorbim de nenumărate alte exemple asemănătoare găsite în istoria altor nații: cruciadele sângeroase care au culminat cu căderea Constantinopolului sub cruciați în 1204 și slăbirea iremediabilă a puterii militare a Bizantului confruntat cu amenințarea turcească - în această cruciadă, a IV-a, armatele apusene au profanat și distrus biserici și catedrale, au jefuit și înstrăinat odoare și multe sfinte moaste din locasurile sfinte ale Constantinopolului. Alt fapt s-a petrecut în istoria Georgiei Evului Mediu: în secolul XIII, regina Rusudan a Georgiei a cerut ajutor din Occident contra invaziei mongole. Ea a scris chiar și papei din Roma cerând un minim ajutor militar. Și care a fost răspunsul papei? Papa a trimis reginei un ajutor imediat: cinci misionari romano-catolici. Apare însă imediat și întrebarea firească: cum se mai pot declara romano-catolicii prietenii și frații Ortodoxiei, când ei și acum încurajează și-si întăresc prozelitismul în țările ortodoxe ale Europei răsăritene? Să ne amintim doar Colegiile din Roma deschise pentru greci sau pentru romani, cu scopul declarat "să constituie pepiniere pentru viitorii apostoli ai acestor popoare"^[2]. Se găsesc de asemenea în Roma și alte institute făcute pentru a susține o intensă propagandă catolică în rîndul popoarelor din Orient: "Institutum Pontificium Orientale" (din 1917), "Institutul Biblic Pontifical" (pentru promovarea uniaticismului prin studii și publicații). Din 1921 funcționează la Roma un institut special pentru ruși, numit "Russicum", și în 1937 la Roma s-a desfășurat primul "Congres Internațional pentru Orientul Crestin"^[3].

Aggiornamento în teologia romano-catolică

În vremurile de azi, atitudinile ierarhilor și teologilor romano-catolici devin din ce în ce mai scandaloase. Astfel, într-un articol apărut în "The Washington Post", vineri, 25 Octombrie 1996, pagina A1-A14, Academia Științifică Pontificală dădea publicității un document oficial privind tema principală a acelei întrîlniri: originile și evoluția vieții pe pământ! Menționăm că raportul anual al acestei Academii reunește savanți renumiți din întreaga lume, catolici sau nu, mulți dintre ei laureați ai Premiilor Nobel. Și iată declarația aparținând papei Ioan Paul al II-lea, declarație publicată în numărul mai sus amintit din "The Washington Post": "Astăzi, mai mult decât acum 50 de ani, cunostintele științei moderne ne fac să concluzionăm că teoria evolutionistă este mai mult decât o ipoteză... Rezultatele cercetărilor științifice, nu rasonate sau induse, ci întreprinse separat de savanți, constituie ele însele un argument major în favoarea acestei teorii." David Beyers, directorul executiv al Comitetului pentru Știință și Valori Umane din cadrul Conferinței Episcopilor Catolici, a spus cu această ocazie: "Acesta este un pas important: Biserica și-a schimbat opiniile. Ieri, Biserica spunea că ești liber să accepti evoluția sau orice formă de creationism. Astăzi Biserica declară că vom accepta evoluția care, în orice caz, există, de facto. Cine se mai îndoiește astăzi în Biserica Romano-Catolică asupra evoluției? Eu cred că nimeni."

Iată asadar cum declarațiile papei și ale oficialilor catolici neagă întreg referatul scripturistic al Genezei. Ca și pentru toate ereziile promovate de romano-catolici, aceasta ne face să ne întrebăm cum este posibil să considerăm biserica romano-catolică drept biserică "soră" și să ne numim cu mândrie "frăți în credință" cu partizanii lui Darwin? Și ceea ce este cu mult mai scandalos, este că declarația papei reprezintă un răspuns la faimoasa "Humanis Generis" - scrisoarea enciclică dată de papa Pius XII în 1950. În acea enciclică, papa Pius concluzionează că "teoria evolutionistă reprezintă o serioasă ipoteză"^[4]. Iată asadar cum gradul de apostazie al romano-catolicilor crește generație cu generație.

Dar prima falsificare a Sfintei Scripturi făcută de actualul papă Ioan Paul al II-lea, a fost atunci când a omis acele versete care îi acuzau pe iudei de răstignirea Mântuitorului Hristos. Mulți își amintesc poate de discuțiile stîrnite în jurul cazului lui Marcel June; el este profesor de teologie în Franța și a fost adus în fața justiției de către o organizație anti-defăimare evreiască asociată cu cardinalul catolic Etchegaray. Motivul invocat a fost instigarea la ură de rasă, întrucît profesorul a protestat contra falsificării Bibliei, prin scoaterea acelor pasaje acuzative în mod direct pentru evrei.^[5] O personalitate de marcă a Conciliului Vatican II a fost Jules Isaac. El a lucrat timp de 20 de ani la purificarea bisericii romano-catolice de orice "antisemitism". Pe 13 iunie 1960, el a fost primit în audiență de papa Ioan VI; după această întrevedere cardinalul Augustin Bea a fost însărcinat să studieze mai bine cum s-ar putea stîrpi orice urmă de antisemitism în biserica romano-catolică. Ca rezultat, pe 20 noiembrie 1964, s-a adoptat o schemă de reconciliere a religiei creștine cu iudaismul (Leon de Poncins, "Judaism and Vatican"). Pentru conceperea acestei scheme, cardinalul Augustin Bea (pe numele său adevărat, Beheim) s-a întrîlnit la Roma cu rabinul Abraham J. Herschel, de la Seminarul Evreiesc din New York; în același timp, dr. Nahum Goldmann, șeful Conferinței Internaționale a Organizațiilor Evreiești, împreună cu alți reprezentanți ai lojei masonice iudaice B'nai B'rith s-au întrîlnit la Roma cu papa. Jules Isaac i-a cerut papei să se renunțe la acel verset despre patimile Mântuitorului și despre răstignire, el spunînd: "cei patru evangheliști au fost niște scornitori și calomnatori ai poporului evreu, fără să aibă vreun motiv real. Nici părinții bisericii nu sunt mai buni; ei sunt defăimători plini de otrăvă, vinovați de genocid."^[6]

Papa Paul VI, scria la 2 aprilie 1969, după Conciliul Vatican II că de acum se va propovădui în lume un creștinism cosmetizat: "Atractiv, plăcut, pozitiv, acceptabil și amiabil; prieten al

vietii, al omului si chiar al lucrurilor lumesti... un crestinism indulgent, deschis, liber, descãtusat de rigiditatea Evului Mediu si eliberat de interpretãri pesimiste privind oamenii si obiceiurile lor." [7] Contributia lui Augustin Bea la recunoasterea - adoptatã de Conciliul Vatican II - a faptului cã evreii nu sunt vinovati de rãstignirea lui Iisus Hristos, a fost înalt apreciatã de revista evreiascã "The Jewish Sentinel" (Chicago, 26 noiembrie 1964). Revista "Look", în numãrul sãu din ianuarie 1966, apãrut dupã Conciliul II Vatican, dãdea o înaltã apreciere cardinalului Augustin Bea si de asemenea lui Jules Isaac, drept initiatori ai acelor decizii luate de Conciliul II Vatican asupra absolvirii evreilor de orice vinã privind rãstignirea Mîntuitorului Iisus Hristos. [8] Dupã numai 8 ani, Reuniunea Episcopatului Francez adopta la 16 aprilie 1973, în asa numitele "Directive Spirituale", urmãtoarele patru principii recomandate de biserica romano-catolicã:

1. În ciuda refuzului lor de a-L accepta pe Mîntuitorul Iisus Hristos ca pe Mesia, mozaismul este astãzi o binecuvîntare pentru întreaga lume.
2. Iudeii au astãzi "o misiune universalã în lumea întregã" [9] si Biserica crestinã trebuie sã urmeze "acelasi plan universal al mîntuirii". [10]
3. Atentia comunã atît iudeilor cît si crestinilor este îndreptatã cãtre aceeasi erã mesianicã.
4. Mai mult decît aceastã aventurã teologicã a Episcopatului Catholic Francez, este urmãtoarea declaratie a cardinalului Etchegaray despre relatiile dintre Biserica crestinã si iudei: "aceste relatii privesc Biserica nu numai în aspectele ei exterioare, ci si în aspectele ei interne, cum ar fi însãsi definitia Bisericii". [11] Acelasi cardinal vede relatiile dintre mozaism si Biserica crestinã ca "o asiduã competitie între cei care încã îl asteaptã pe viitorul Mesia si cei care asteaptã a doua venire a Lui." [12]

Dupã aceste scandaloase consideratii ale ierarhiei romano-catolice, ne întrebãm dacã acestia mai pot fi oare numiti crestini; întreaga imnografie ortodoxã si în special cîntãrile Postului Mare se referã la pierderea caracterului mîntuitor al Legii celei Vechi, odatã cu Întruparea, Rãstignirea, Moartea si Învierea lui Hristos Iisus, Dumnezeu cel adevãrat. Numai respectarea Legii Vechiului Testament, fãrã acceptarea lui Iisus Hristos ca pe Fiul Tatãlui Ceresc si Dumnezeu adevãrat, nu poate duce la mîntuire. Vechiul Testament are desigur importanta lui covîrsitoare, proorocind despre certitudinea venirii lui Mesia. Profetii Vechiului Testament vorbesc despre Mîntuitorul si despre Împãrãtia Lui, despre Maica Domnului, despre Noul Templu - Biserica lui Hristos - mai strãlucitor si mai plin de slavã decît templul iudeilor din Ierusalim. Mesia Hristos a venit deja pentru noi crestinii, pe cînd iudeii încã îl mai asteaptã; orbirea si învîrtosarea inimilor lor rãmîn si astãzi aceleasi ca pe vremea Mîntuitorului. Legalismul, formalismul, rãstãlmãcirea pînã la extrem a Legii, persistã si azi ca atunci cînd Mîntuitorul îi învinuia pe cãrturari si pe farisei cã înteleg semnele schimbãrii timpului privind la cer, cînd e soare sau e nor, dar nu înteleg semnele plinirii vremii. Însusi mîntuitorul Hristos a spus cã El nu a venit sã strice Legea, ci sã o plineascã. Cu aceeasi semnificatie este si urmãtorul fragment dintr-un imn ortodox. Acesta confirmã credinta Bisericii Ortodoxe cã pãstrînd numai vechile porunci ale Vechiului Testament si totodatã negînd dumnezeirea persoanei Mîntuitorului, asa cum fac iudeii, reprezintã o vesnicã osîndã: "O, adunãturã vicleanã si desfrînatã (adicã sinagoga)... de ce tii Legãmîntul dacã nu esti mostenitoarea lui? De ca te lauzi cu Tatãl, dacã nu ai primit pe Fiul?" [13]

De cînd a început studiile sale teologice, papa Ioan Paul al II-lea a fost influentat de duhul filosofilor necrestini modernisti: Husserl, Kierkegaard, Scheler, Rudolf Steiner si de

asemenea de teoriilor eronate ale lui Hans Urs von Balthasar. Iată un exemplu din declarațiile caracteristice ale papei Ioan Paul al II-lea: "Este nevoie să separăm creștinismul de forma lui europeană. Popoarele cu o cultură străveche au dificultăți în a accepta creștinismul, întrucât această religie le este prezentată în formulele ei europene... Înțelegem că se impune o africanizare, o indianizare, o niponizare a slujbelor noastre creștine." [14] Teologul ortodox, va vedea, fără îndoială, în această declarație a papei, greșeala tipică a catolicilor privind concepția despre mântuire, despre Tradiție și despre adevărul mântuitor, anume: că toate acestea sunt numai o chestiune de moștenire culturală.

Actuala conversie păgînă a romano-catolicismului nu a început însă cu Conciliul Vatican II. A fost un proces îndelungat, început în acel moment cînd s-au introdus primele erori dogmatice în teologia apuseană. Nu papa Ioan Paul al II-lea sau predecesorii săi au distrus romano-catolicismul; romano-catolicii însisi au încetat de a mai fi Biserică în momentul în care s-au separat de Trupul cel Unul al Sfintei, Sobornicească și Apostolească Biserică - Biserica Ortodoxă.

Și ce înțeleg romano-catolicii practic prin această "adaptare culturală" a vietii Bisericii? În mai 1985, vizitînd Belgia, papa Ioan Paul al II-lea a declarat că atît musulmanii cît și creștinii sunt supuși aceluiași Dumnezeu, utilizînd fiecare "cărțile noastre sfinte corespunzătoare". Astfel, papa pare să fi uitat că în una din aceste "cărți sfinte" - în Coran, sunt scrise următoarele blasfemii: "Sunt 11 lucruri spurcate - urina, excrementele, sperma, oasele, sîngele, cîinele, porcul, bărbatul și femeia ne-musulmani și treimea." [15] Și încă: "Cine crede în treime este spurcat precum urina și fecalele." [16]. În august 1985 vizitînd Marocul, același papă a afirmat despre credința noastră că este comună atît creștinilor cît și musulmanilor. Aceste eforturi de a "adapta" religia creștină la obiceiurile și tradițiile culturale este foarte fructuoasă în Europa mai mult decît în Asia. Pe 20 iunie 1980, o moschee s-a deschis la Lille, într-o fostă capelă dominicană. În 1981 o moschee s-a deschis în vechea biserică din Mureaux. Pe 7 decembrie 1982, o altă moschee s-a deschis la Sarcelles. În decembrie 1984, o altă moschee s-a deschis la Roma...

Religiile păgîne asiatice par să beneficieze de aceeași bunăvoință papală. Putem menționa următoarele fapte: complimentele adresate reprezentanților budisti și sintoisti care au fost primiți de papă la Tokio în 1981. Laudele aduse libertății religioase și acelor religii care adoră natura (vizita papei la Bangkok, cînd papa s-a plecat în fața sefului spiritual budist) În India, papa și-a scos pantofii pentru a așeza o ghirlandă de flori la mormîntul lui Mahatma Gandhi. Cu această ocazie, papa a declarat: "omul este acea rădăcină pe care Biserica trebuie să o cultive, pentru a-și rămîne fidelă ei însisi..." Și mai mult: "Hindusii, budistii și creștinii se reunesc pentru a proclama adevărul despre om și în special privind apărarea drepturilor omului; pentru a elimina sărăcia, foametea, ignoranța, persecuțiile." [17] Putem cu ușurință să ne întrebăm ce adevăruri comune despre om pot proclama împreună creștinii și păgînii, în momentul în care ei nu cinstesc aceeași divinitate.

În Europa acțiunile papei au un efect magistral. În 1985 la Vincennes, s-a inaugurat un templu tibetan, unde au fost "consecrați" 10 francezi drept "lama" și într-un timp scurt au fost consecrați alți 14 francezi drept "lama" tibetani. În Franța s-au estimat 30 centre religioase tibetane, la acel moment. În iulie 1987, un ziar local descrie modul de viață a unui lama tibetan și menționează că mulți lama au sosit în Franța de la Darjeeling, India. Unul dintre ei și-a deschis în Franța în 1987, în localitatea Plaigne, "Templul celor 1000 de Buda". Acesta este cel mai mare templu tibetan din Franța și unele dintre statui au peste 7 metri în înălțime. Acești călugări tibetani trăiesc aparent din donații, însă cum au reușit ei atunci să ridice un asemenea templu? Pe banii cui? [18]

Este bine stiut că din trupul stricat al unei credinte eretice, viermuiesc si odrăslesc noi erezii. Prin urmare vor fi usor de înteles următoarele fapte uimitoare si scandaloase, nu mai puțin condamnabile decât faptele istorice despre opulenta, erorile si atitudinea departe de smerenia creștină a ierarhiei romano-catolice.

La numai câteva ore după închiderea lucrărilor Conciliul Vatican II, Karol Wojtyla a declarat despre slujbele bisericești în Biserica Romano-catolică: "totul se va schimba: cuvintele, gesturile, culorile, vesmintele, imnografia, arhitectura. Problema reformării Liturghiei este enormă si e dificil de prevăzut cum se va sfîrși."[\[19\]](#) Anii următori au adus confirmarea acestei decizii. În mai 1980 în Zair, papa a consacrat 8 episcopi la o ceremonie de un milion de participanti. Preotii se legănau în timp ce multimea cânta "gloria"; după aceea au cântat în Swahili, Lingala si Kikongo, acompaniati de chitare, acordeoane si tam-tamuri. Apoi, la un serviciu divin oficiat de papă la Nairobi, ofertorium-ul a fost de fapt, un ritual african: triburi de negri din Kenya au adus cosulete cu fructe, o oaie care behăia, obiecte de artizanat local. Papa însusi si-a asezat pe cap faimoasa podoabă "Masai", de 40 centimetri înălțime, ornată cu pene, iar pe umeri o mantie "Masai" rosie. În februarie 1982, ultima liturghie a papei în Africa a constat din cântece si dansuri traditionale africane, similare cu cele pe care le executau triburile africane atunci cînd își ucideau sclavii în ritualurile lor păgîne. Două luni mai tîrziu, Reuniunea Natională Liturgică a Episcopilor din Volta Superioară a prescris ritualul liturgic, constînd dintr-un amalgam de asa-numite elemente creștine din dansuri traditionale, bătăi ritmice din palme, strigăte de femei, bătaia ritmică a tam-tamului, pentru a marca fiecare moment mai important. În Postul Mare, în Vinerea Mare, un grup de dansatori, bărbați si femei, trebuie să salute Crucea.[\[20\]](#)

În mai 1984, papa a celebrat liturghia în Papua - Noua Guinee. Cu această ocazie, 250 de dansatori, pe jumătate dezbrăcați si purtînd ornamente multicolore, au executat dansurile lor rituale acompaniate de bătăi de tobe.

În septembrie 1984, papa a hirotonit opt diaconi în Canada. În timpul acestei ceremonii, indigenii au aprins focul sacru, arzînd plante pentru a chema Marele Spirit Ke-Jem-Manito, apoi i-au dăruit papei o pană înmuiată în sînge proaspăt. În 1985, în timpul călătoriei sale în Togo, papa a declarat: "Pentru prima dată m-am rugat împreună cu cei care cred în animism."[\[21\]](#) De fapt, în 1985 în Togo, papa a participat la un ritual păgîn propriu-zis, nemaiascunzîdu-se sub masca unei liturghii creștine. Astfel, papa însoțit de vrăjitori s-a deplasat într-o pădure. Jurnalul "L'Osservatore Romano" descrie cum papa a acceptat să invoce puterea magică a apei si a mortilor: "Papa a executat toate mișcările si gesturile rituale, folosind făină si apă si împrăștiindu-le pe pămînt în mai multe directii. După aceea, el însusi s-a plecat la pămînt."[\[22\]](#)

E important să amintim că ideea unificării tuturor religiilor s-a conturat mai cu putere încă de la Chicago (1893) si Paris (1900). Masoneria a propus să se facă un Congres al tuturor religiilor, pentru a promova "o religie universală, acceptată de popoare de toate culturile si tradițiile", asa cum Loja Marelui Orient a declarat încă de la mijlocul sec. al XIX-lea. La 27 octombrie 1986, papa Ioan Paul al II-lea a adus la realitate acest proiect al masoneriei. El a primit în bazilica Sfîntului Francisc din Assisi, pe reprezentantii marilor religii ale lumii pentru a se ruga împreună. Locul rezervat lui Dalai Lama era chiar altarul central, unde acesta a instalat o statuie a lui Budha. Episcopii catolici au văzut statuia si nu au spus nimic... Un an mai tîrziu evenimentul s-a repetat la Biserica Santa Maria din Trastevere din Roma, spre satisfactia masonilor, care si-au publicat victoria în ziarul "Hiram" scos de Loja Marelui Orient. Masonul F.M. Marsaudon scria: "Catolici, ortodocși, protestanti, evrei,

musulmani, hindusi, budisti, liber-cugetători, pentru noi nu sunt decît porecle; francmasoneria este numele întregii familii."^[23]

Relatiile catolicilor cu francmasoneria au făcut multe valuri si sunt binecunoscute în occident. Astfel, Mary Ball Martinez a descris în cartea ei cum în acest secol multi papi au ajuns masoni.^[24] Jurnalista Mary Ball Martinez a fost 15 ani reporter al Vaticanului pentru o seamă de reviste faimoase (The Wonderer) sau la alte reviste ca "The National Review". Mary Ball afirmă că papa Ioan al XXIII-lea era inițiat în francmasonerie si că a participat la întrunirile Lojei Marelui Orient de la Paris din 1940. Carlos Vasquez, mare Comandor al Francmasoneriei Mexicane, a declarat că papa Ioan XXIII si de asemenea Paul al VI-lea erau masoni; episcopul Sergio Mendez din Cuernabaca (care a introdus la Conciliul Vatican II initiativa de a anula interdictia credinciosilor catolici de a putea fi si masoni), a fost în aceeași lojă cu Carlos Vasquez, după cum declară chiar acesta din urmă. În "CDL Report" din mai 1995, găsim următoarea mențiune: "Pe nouă străzi ale Vaticanului sunt patru loje masonice. Unii din cei mai înalți reprezentanți ai staff-ului Vaticanului sunt membri ai masoneriei si aparțin Ritului Scotian."

Concluzii

Toate faptele prezentate mai sus pot fi explicate cu usurință dacă luăm în considerare mai înainte de toate că romano-catolicii nu au refuzat niciodată să facă compromisuri cu puterea politică lumească pentru a-si mentine si extinde suprematia. Confesiunea romano-catolică, bazată pe un sistem doctrinar complet străin de învățătura apostolică, a luptat să supraviețuiască prin filozofia sa umanistă si antropocentrică. Astfel, nici harul si nici ajutorul dumnezeiesc nu pot fi împărtășite credinciosilor prin tainele acestei confesiuni. O teologie deconectată de orice legătură cu Dumnezeu Cel slăvit în Sfînta Treime (prin refuzul lor de a accepta energiile necreate), explică rolul major acordat omului (papei) pentru a sustine si justifica credinta lor falimentară si nemîntuitoare. Refuzul sistematic de a accepta dogmele Ortodoxiei, prozelitismul, uniatismul si celelalte metode folosite pentru a-si cîștiga cît mai multi credinciosi, ne fac astăzi să privim cu multă circumspecție la declaratiile de iubire si respect pe care acestia le fac cu insistență față de creștinismul Ortodox răsăritean.

Note bibliografice

- 1 Pr.prof. Liviu Stan, "Suceșiunea apostolică", Studii Teologice, nr.5-6, 1955.
- 2 Istoria Bisericească Universală, vol.II, Edit. IBMBOR, Bucuresti,1993.
- 3 Ibidem.
- 4 Rugăciune si lumină mistică, Pr. Gheorghe Calciu Dumitreasa, Ed. Dacia, Cluj, 1998
- 5 Ibidem.
- 6 "Jesus et Israel, Genese de l'Antisemitisme", Francmasoneria, pg.49-51, nr.1, 1999.
- 7 "Catholic Family News", Francmasoneria, pg.49-51, nr.1, 1999.
- 8 Ibidem.
- 9 Arhim.Serafim Alexiev, Arhim. Jazadjiev, Ortodoxie si Ecumenism, Mănăstirea Slătioara, 1997.
- 10 Ibidem.
- 11 Idem.
- 12 Idem.

- 13 Stihira III pentru Vecernia Marii Luni.
- 14 Arhim.Serafim Alexiev, op.cit.
- 15 Coranul, Articolul 1.
- 16 Idem, Articolul 2.
- 17 "Cine atacă Biserica Romano-catolică?" artic. Internet, Romanian Historical Studies.
- 18 Ibidem.
- 19 Idem.
- 20 Idem.
- 21 Idem.
- 22 Idem.
- 23 Idem.
- 24 Mary Ball Martinez, Subminarea Bisericii Catolice

ASCETICA SI MISTICA ÎNTRE RĂSĂRIT SI APUS

de Monahul Alexie Ksutasvili

*Povățuieste-mă, Doamne, în calea Ta,
și voi merge întru adevărul Tău (Psalm 85, 11).*

Una din cele mai periculoase ispite care amenință în zilele noastre Biserica ortodoxă este puternica propagandă romano-catolică, desfășurată în țările ortodoxe din estul Europei. Toată politica Vaticanului, în a doua jumătate a secolului XX, este reprezentată de încercarea de a plasa printre ortodocși ideea de identitate între cele două confesiuni creștine, iar micile diferențe care totuși nu pot fi contestate ar fi doar produsul diferentelor cultural-nationale în care s-au dezvoltat popoare din diferite părți geografice și nu pun în pericol mântuirea credincioșilor de nici o confesiune.

Strategia catolicilor de cucerire a Orientului ortodox este foarte clar exprimată în cuvintele conducătorului greco-catolicilor din Rusia, Exarhul Leonid Feodorov: Prozelitismul și convertirea unor persoane nu trebuie să fie scopul misiunii noastre, pentru că aceasta cu puțin va ajuta uniata. Ci scopul principal al nostru este răspîndirea și popularizarea a însăși ideii de uniaticism, răspîndirea ideilor pozitive despre catolicism și apropierea cu ierarhii și clericii ortodocși. Cu prozelitismul putem dobîndi mii de suflete, dar aceste mii vor fi un nou obstacol între noi și acele zeci de milioane de oameni pe care trebuie să-i aducem într-o singură turmă. Și de aceea, cînd suntem în fața situației de a alege între succesul efemer în dobîndirea unor suflete și scopul principal al misiunii noastre, noi, fără îndoială, renunțăm la primul, în folosul celui de al doilea scop.

O mare reușită a catolicilor pentru atingerea acestui scop este cunoscutul document de la

Balamand (Liban), elaborat și semnat de către o comisie teologică mixtă, alcătuită din ortodocși și romano-catolici, în 1993, pe 23 iunie. Prin acest document, un grup de arhierei și teologi ortodocși au recunoscut romano-catolicismul, ca fiind Biserica adevărată a lui Hristos, biserica-soră, detinătoare a harului sfinților și mântuitor în mod egal cu Biserica Ortodoxă.

Fără să adâncim toate subtilitățile disputelor teologice, să ne aruncăm privirile la ascetii și misticii ortodocși și romano-catolici, pentru că ei sunt cei care în modul cel mai deplin și acut aplică în viața personală învățătura fiecărei confesiuni. Este de subliniat că învățătura dogmatică nu este o știință abstractă care n-are nimic de-a face cu viața de zi cu zi a fiecărui credincios, ci ea reprezintă tocmai acea busolă care arată și marchează drumul în Împărăția Cerurilor. Dar dacă această busolă de credință este defectă atunci orice călătorie de la început este predestinată eșecului.

Asceza în nici un caz nu trebuie să fie privită separat de învățătura de credință, pentru că toți Sfinții Părinți ai Bisericii Ortodoxe ne învață că fără conștiință dogmatică nici o nevoită nu poate avea succes. Mistica ortodoxă, călăuzindu-ne în lucrarea duhovnicească, învață că este foarte important ca omul să se priceapă să facă diferența între lucrarea Sfântului Duh asupra sufletului omenesc și lucrarea diavolească, când emoțiile și sentimentele trupești sunt considerate ca dobândirea harului divin. Unul dintre cele mai importante sfaturi este ca omul să nu-și provoace sîși stări de exaltare, să nu caute vedenii sau chiar minuni, să fugă de orice imaginație sau închipuiri în timpul rugăciunii, cum ar fi viziuni, înfățișări mentale despre Dumnezeu, îngeri sau sfinți.

În contradicție cu aceste învățături, mistica apuseană ne sugerează că, închipuindu-ne diferite scene biblice, trebuie să medităm la ele. Ignatiu de Loyola, întemeietorul ordinului iezuit, socotit la romano-catolici ca sfânt, în celebra lui operă *Exerciții spirituale*, scrisă în anul 1522, ne oferă un sistem întreg de diferite meditații. Una din ele sună astfel: Să ne închipuim uriașe limbi de foc și sufletele oamenilor care se chinuiesc acolo. Să auzim plîsete și strigăte ale păcătoșilor, care în același timp hulesc pe Iisus Hristos și pe sfinții Lui. Să simțim miros de fum, pucioasă și putregai. Să ne închipuim că noi însine simțim arderea focului. Să ne amintim de suflete care se chinuiesc în iad și să multumim Domnului că nu ne-a lăsat să ne săvîșim viața aici. Acest exercițiu este recomandat cu o oră înaintea mesei de seară.

Această metodă de "rugăciune" exagerat de emoțională de regulă face ca în viața religioasă a omului să pătrundă și cugetele trupești, iar consecințele pot fi dintre cele mai nefaste. Să dăm câteva exemple: Angela (anul morții 1309), la romano-catolici considerată ca fericită, prin metodele ei de rugăciune a ajuns să vadă pe Hristos cam prea simțitor. De exemplu, interlocutorul mistic al ei îi spunea: *Am fost eu cu apostolii și m-au văzut ei cu ochii lor trupești, dar nu m-au simțit așa cum mă simți tu.* Angela considera că atât de tare pătimeste și chiar trăiește personal patimile lui Hristos, încît credea ea că nici Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu Maria, care a stat lîngă crucea Mîntuitorului, n-ar fi putut să le descrie atât de clar ca ea.

Despre astfel de metode de meditație ne lămurește un mare mistic ortodox, Sfîntul Simeon Noul Teolog, care le descrie așa: *El (cel care meditează n.n.) ridică spre cer mîinile, ochii și gîndurile și-si închipuie în mintea sa sfaturi dumnezeiești, harul creșterii, cetele îngerilor și ale sfinților, într-un cuvînt, adună în minte tot ce auzise din Sfînta Scriptură, privește la toate acestea în timpul rugăciunii și astfel își agită sufletul spre dorința de cele divine, spre dragoste, uneori chiar varsă lacrimi și plînge. Și astfel, încetul cu încetul, inima lui începe*

să se mîndrească, el crede că tot ceea ce face este rodul harului Sfîntului Duh care se pogoară spre mîngîierea lui și se roagă lui Dumnezeu ca tot timpul vieții lui să-l învrednicească să lucreze astfel. Acesta este semnul înșelării diavolești.

Unele stări spirituale la sfinți romano-catolici sunt atît de sensibile, că ne fac să ne îndoim serios de curăția lor. Iată un exemplu foarte caracteristic pentru Tereza de Avilla: *adeseori Hristos îmi spune - "De acum Eu sunt al tău și tu a Mea". Aceste mîngîieri ale Dumnezeului meu mă fac să mă rusinez nespus. În ele simt și durere și desfătare, împreună. Aceasta este o rană prea dulce(...). Eu am văzut un înger care ținea în mînă o sulită lungă de aur cu vîrf de fier pe care ardea o mică limbă de foc. Acest înger, din cînd în cînd, îmi înfigea sulita în inimă și în alte organe ale trupului meu. Iar cînd o trăgea înapoi, atunci mi se părea că mi se scoate afară tot lăuntrul meu. Durerea din cauza acestor răni a fost atît de puternică încît eu gemeam, dar și desfătarea a fost atît de mare încît nu puteam să-mi doresc să înceteze vreodată această stare. Cu cît de adînc îmi intra în mine sulita, cu atît mai mult creștea durerea, dar și desfătarea devenea mai puternică, mai dulce.*

Un teolog rus, D.Merejkovski, comentează astfel aceste stări spirituale ale Terezei: *Dacă o femeie stricată cu o mare experiență în viață trupească în acel moment ar fi văzut-o pe Tereza, ea foarte bine ar fi înțeles-o ce simte, doar că s-ar fi mirat nevăzînd pe lîngă Tereza nici un bărbat.*

Nici nu este de mirat că Tereza tot timpul avea probleme cu duhovnicii ei - Pentru duhovnici nu e cu putîntă să înțeleagă toate acestea - spunea adeseori ea. Aici ar merita să menționăm că Papa Paul VI a ridicat pe Tereza la unul din cele mai înalte ranguri de sfințenie cu titlul Doctorita Bisericii.

În metodele de asezare și rugăciune sus amintite se vede cel mai clar toată minciuna catolicismului. Rugăciunea ortodoxă totdeauna este asezată în partea de sus a inimii, în nici un caz mai jos. Prin multa experiență s-a dovedit că dacă rugăciunea se aseză undeva în alt loc, aceasta de fiecare dată este rezultat al înșelării duhovnicești. Erotomania catolică se pare că este rezultatul asezării rugăciunii în partea de jos a inimii care din cauza apropierii de pîntece provoacă stări de încălzire și ardere trupească.

Să mai cităm cîteva pasaje din mărturisirile Angelei ca să ne dăm seama mai bine de "misticismul" romano-catolic: *Cînd mă apropii de ostie ea îmi dă un sentiment de mare mîngîiere. Dar tot corpul meu începe să se cutremure foarte tare așa că cu mare greutate reușesc să mă împărtășesc(...). Si strigam eu fără nici-o rusine: Dragostea mea, eu încă nu Te-am cunoscut! De ce așa mă lasi pe mine? Si nu puteam să mai zic altceva că tipătul mă împiedica să rostesc altceva. S-a întîmplat pe cînd intram în biserică sfîntului Francisc și cînd am simțit că Dumnezeu s-a depărtat de mine; stînd asezată jos, strigam în prezenta tuturor oamenilor încît cunoscutii mei care veniseră cu mine, rusinîndu-se, s-au depărtat de mine. Dar eu, din cauza dulcetii Lui, și din faptul că m-a părăsit pe mine, tipam așa și vroiam să mor. Toate legăturile trupului meu se desprindeau atunci.*

"Fericita" Angela și-a dorit să-L vadă pe Mîntuitorul trupestă, și - *Am văzut pe Hristos aplecîndu-și capul în mîinile mele. Si atunci El mi-a descoperit gîtul și mîinile Sale, iar gîtul Lui avea o frumusețe de nespus.*

Este de menționat aici că Angela vedea în Sfînta Cruce patul de nuntă(!). Însuși Hristos îi face mărturisiri: *Eu nu în glumă m-am îndrăgostit de tine.* Un teolog rus, Lev Karsavin, care toată viața sa a studiat teologia apuseană din Evul Mediu, în lucrările sale nu poate să

ocolească manifestările trupesti care se petrec în timpul asa zisei iubiri mistice a catolicilor față de Dumnezeu; el arată că această iubire mistică de regulă este însoțită de exacerbarea simțirilor trupesti. El trage concluzia că: catolicismul este o religie carnală, chiar foarte carnală și de aceea mistica apuseană introduce în relațiile cu Dumnezeu un simțămînt cu totul trupesc, o înșelare spirituală profundă. Ni se atrage atenția și asupra faptului că, după vedeniile sale, și Mathilda și Gertruda și Angela sunt atît de convinse de mîntuirea lor, că nici nu mai consideră necesară spovedania înainte de moarte.

Noi, ortodocsii, adeseori vorbim despre un teribil duh de mîndrie care a contribuit la proclamarea dogmei infailibilității papale. Dar acest exemplu nu este de loc singular cînd mîndria domnește în teologia și mistica apuseană. Noi putem vedea că tocmai ascetii romano-catolici încep deodată să se simtă ca dumnezei întrupați.

Francisc de Assisi - un sfînt celebru al romano-catolicilor, în timpul captivității sale la Perugia, cînd prima dată a început să mediteze la viața de sărăcie pentru Dumnezeu, spunea tovarășilor săi de arme: *Să știți însă că acela care ca și voi este încătusat în fiare, va fi într-o zi omul cel mai slăvit de lume.* Omul încă nici n-a început viața de asceză și deja se vede pe sine ca cel mai slăvit de lume, fiind asadar prea încredintat de sine. Și atunci devine explicabilă vedenia lui Francisc cînd ajunge, cum crede el, la un nivel înalt de spiritualitate: *În timpul rugăciunii mele, în fata mea au apărut doi stîlpi de lumină - într-unul din ei am recunoscut pe Creatorul tuturor, dar în celălalt pe mine însumi* - ne relatează însuși Francisc. A deveni omul cel mai slăvit de lume nu este atît de greu de realizat, dar să ajungi la adîncul smereniei, într-adevăr, cere multă nevointă duhovnicească. Este ușor de observat că învățătura romano-catolică despre meritele supra-prisuitoare face cu neputință existența adevăratei smerenii și iubirii de aproapele.

Toma de Aquino - un alt sfînt romano-catolic, explicînd politica bisericii sale, spunea: *Erezia este păcat, pentru care vinovatul trebuie nu numai să fie excomunicat din biserică, dar și să fie scos din rîndul celor vii.* Dacă ereticul stăruie în rătăcirea lui, atunci biserica, pierzînd orice nădejde pentru mîntuirea lui, trebuie să aibă grijă de mîntuirea celorlalți oameni, izgonindu-l pe acest eretic prin excomunicare. Dar după aceea, biserica îl predă puterii laice ca prin moarte să-l scoată din lumea aceasta.

Învățătura romano-catolică despre mîntuire - ca fiind exclusiv un fapt juridic - a pus adînci amprente și asupra ascezei. Ascetii catolici, spre deosebire de ortodocși, nu caută ca prin pocăință și rugăciune neîncetată să transfigureze firea omului, ca prin participarea la energiile necreate ale lui Dumnezeu să ajungă la despătimire și îndumnezeire. Teologia dogmatică apuseană prezintă mîntuirea subiectivă a omului ca fiind o culegere a unor merite exclusiv prin fapte bune. Astfel, monahismul romano-catolic a ajuns să asume exclusiv ori activitatea de asistentă socială ori, în cazul așa ziselor mănăstiri contemplative, se mărginește la împlinirea strictă a regulilor ordinului, ceea ce este văzut ca o garanție pentru mîntuire.

Acest fel de activitate ascetică face ca un novice să înceapă să creadă că își dobîndeste niste merite deosebite, că este vrednic pentru mîntuire, că a ajuns deja sfînt, ceea ce îi stopează orice sporire duhovnicească în smerenie și pocăință și îl aruncă în prăpastia mîndriei ascunse și a părerii de sine.

Foarte grăitor în această privință este cazul sfintei romano-catolice din Polonia, monahia Faustina Kovalska. În cartea *Bolie miloserdie v moei duse* monahia Faustina ne prezintă un grafic unde în coloana verticală sunt scrise păcate și virtuți, iar în cea orizontală, săptămîni.

Faustina, cu mare acuratete înscrie cifre: în prima săptămînă a lunii mai, patima lenii am biruit-o de atîtea ori, am cedat de atîtea ori. Păcatul invidiei a fost biruit de atîtea ori, am cedat atît. Si asa, săptămînă cu săptămînă, lună cu lună, se ridică monahia Faustina pe scara sporirii duhovnicesti si a sfinteniei, cifrele devenind mai statornice, mai bune, înregistrînd fiecare virtute sau faptă bună. Mai ales impresionează graficul care arată sporire în smerenie si biruintele asupra păcatului mîndriei.

Despre acest fel de asceză ne lămurește Sfîntul Ignatie Briancianinov în cartea *Despre Înselare: Semnul de obște al stărilor duhovnicesti este adîncă smerenie si smerita cugetare, unită cu gîndul omului că este mai prejos decît toti(...)* iar pârerea stă în socotinta că însusirile bune, dăruite de Dumnezeu, le are omul de la sine, si în născocirea pentru sine a unor însusiri bune care nu sunt de fapt.(...) Cei tinuti de pârere sunt dedati în cea mai mare parte patimii dulcetii, chiar dacă se fălesc cu cele mai înalte stări duhovnicesti, nemaipomenite în adevărata nevointă ortodoxă; unii dintre ei se înfrînează de la înrobirea grosolană fată de patima dulcetii, dar asta numai pentru că în ei precumpănește păcatul păcatelor - trufia.

Î.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, în cartea sa *Traditie si libertate în spiritualitatea ortodoxă*, ne dă informatii pretioase despre monahismul apusean: *Călătorind prin Occident, în anii mei de studii, am avut prilejul să cunosc multe din aceste ordine (monahale catolice n.n.). Cel mai mult m-a impresionat întîlnirea cu asa-zisele ordine contemplative, în care vietuitorii sunt claustrati pe viață, fie bărbați, fie femei. Am vorbit maicilor vizitandine din Chartres (Franta), maicilor carmelite din Assisi (Italia), călugăritelor din Valsainte (Elvetia) si multor altora fie prin grile masive de fier, dublate si de perdele, e adevărat usor transparente, fie prin usile închise, si am luat parte la slujbe în biserici în care nu călcase niciodată picior de mirean. Izolare totală, potrivit Regulei respective. În Belgia am vizitat o mănăstire trapistă, Rochefort, în care, în afară de staret, am vorbit cu ceilalti prin semne. Asa își vorbeau si ei, desigur cu mai multă îndemînare decît mine. Regula interzice cuvintele rostite. (...) Nu mă pot totusi retine să nu spun că întîlnirea cu aceste stiluri de viață m-a socat puțin. Mi s-au părut oarecum artificiale, într-o anumită măsură chiar inumane, în sensul cel mai simplu al cuvîntului.(...) Regula devenise scop în sine. Ajunsese la o gimnastică a formelor care, cu cît erau socotite mai bine executate, ca în atletism, cu atît erau mai mîntuitoare, cînd în realitate erau forme goale. Mîntuirea sufletelor ajunsese a fi conditionată doar de respectarea formală si exterioară a rînduielilor cu privire la somn, la slujbe, la mîncare, la îmbrăcăminte, la numărul genuflexiunilor, la ascultare. Dincolo de acestea, se părea că fuseseră uitate procesele interioare, transformarea inimii, arderea ei în căutarea luminii si a sensurilor. De acestea - s-a zis atunci - nu se mai ocupa nimeni. Continutul nu mai interesa. Interesa doar Regula. Doar respectarea exactă a capitolelor si articolelor Regulei asigura mîntuire. Cei implicati într-o astfel de viață si-au dat subit seama că, în fapt, Regula nu asigura nimic. Deforma personalitatea si atîta tot. O golea de continut si de omenie si de Dumnezeu.*

Toate cele spuse pînă acum ne clarifică foarte bine că este cu neputință să existe vreo identitate bisericească acolo unde nu este identitate întru sfintenie si adevăr. Fără dreaptă credință nimeni nu poate să pretindă că este părtaş harului Sfîntului Duh coborît la Cincizecime.

Mitropolitul Antonie Blum al Surajului (Patriarhia rusă), în scrisoarea adresată Sanctității Sale, Patriarhul Alexie II, spune următoarele: *A sosit timpul cînd trebuie să constientizăm că Roma dorește exclusiv să nimicească Ortodoxia. Toate întîlnirile teologice interconfesionale si "apropierile" reciproce semnate doar pe hîrtii nu ne duc nicăieri. Pentru*

că dincolo de ele stă dorinta fermă a Vaticanului să înghită Biserica Ortodoxă.

În loc de încheiere a acestui articol să cităm cuvintele Sfintei Scripturi: ***Copii, este ceasul de pe urmă, și precum ati auzit că vine antihrist, iar acum mulți antihristi s-au arătat; de aici cunoaștem noi că este ceasul de pe urmă. Dintre noi au ieșit, dar nu erau de-ai noștri, căci de-ar fi fost de-ai noștri, ar fi rămas cu noi; ci ca să se arate că nu sunt toți de-ai noștri, de aceea au ieșit.*** (I Ioan 2, 18-19)

FALSE TEOFANII SI ANGELOFANII ☪

de Mihai Urzică

Diavolul, în atacurile sale împotriva umanității și a Bisericii, caută să-i înșele pe cei binecredincioși prin credință, după cum a încercat cu însuși Mântuitorul Hristos în pustie.

Fecioara Maria este cea care a deschis drumul mântuirii și al resfintirii universale. De aceea diavolul i-a purtat, dintru început, toată ura, căci lui i-a rostit Domnul: *Dusmănie voi pune între tine și între femeie, între sămînța ta și sămînța ei; aceasta îți va zdrobi capul, iar tu îi vei întepa călcîiul* (Fac. 3, 15).

Fată de darurile mîntuitoare care se obțin prin rugăciunile Sfintei Fecioare către Fiul Său și Dumnezeu nostru, ca mijlocitoare milostivă pentru toți credincioșii care o preamăresc, Satana a căutat, în felurite chipuri, să-i hulească numele și să steargă din conștiința creștinilor prezenta ei spirituală. Ca urmare, cultul Fecioarei a încetat să mai existe în toată lumea protestantă, iar dintre creștinii de pretutindeni, care aparțin Bisericilor Sacramentale, numeroși sunt aceia care nu mai cred în întreita ei feciorie, atribuindu-i și alte nasteri sau contestînd nașterea, mai presus de fire, a Mîntuitorului. În unele țări din Apus, i se profanează numele cu expresii sacrilege. Iar acolo unde i se păstrează cultul, intervin mistificări ale Satanei și apar prooroci mincinoși care, în numele Maicii Domnului, răspîndesc rătăcirii.

Întîmplări neobisnuite, cu aspecte suprafirești și cu chemarea la pocăință, au fost de la început primite ca o descoperire dumnezeiască, fără să fie sesizată înșelăciunea diavolului, prin atîtea nepotriviri față de adevărata credință și tradiție ortodoxă. Din această cauză, rătăcirea a luat proporții, antrenînd cea mai mare parte din clerul Bisericii. Dar și mai grav apare faptul că asemenea manifestări au fost uneori oficializate de ierarhia bisericească.^[1] (...)

Pentru asemenea cazuri de falsă credință, Pravila Bisericească vesteste cu luminat adevăr: *Dumnezeu nu voieste să fie slujit prin minciună, căci ceea ce astăzi minciuna pare că zideste, mâine va distruge împătrit mai rău.* Siguranța mîntuirii este o gravă ispită, ea este momeala trufiei prin care Satana prăbusește sufletele de la : mîntuire. Chiar și unii dintre cei mai încercați nevoitori creștini s-a' poticnit în felul acesta, primind minciuna drept adevăr. Cînd în ordinea spirituală lipsește discernămîntul de a alege Binele de Rău, omul poate cădea mai ușor în rătăcirii, întrucît nu mai ajunge să desprindă eroarea din tot ceea ce alterează integritatea Adevărului, iar conștiința păcatului i se întunecă și ochiul

duhovnicesc își pierde lumina. În cuvîntul despre vorbele care aduc pierzare sufletelor, Sfîntul Teodor Studitul spune: *Nu cu usurință poate săvîrși omul calea și nu poate scăpa ușor de mestesugurile diavolului, de care trebuie să se îngrijoreze pînă în ceasul morții.* Tot astfel povesteste și Patericul despre un bătrîn cuvios căruia, ajungînd la vremea sfîrsitului, diavolul i-a spus: *Acum ai scăpat de mine. Dar sfîntul i-a răspuns: Încă nu știu bine.*

Deci cum ar fi să credem că duhul cel necurat nu se va mai atinge de noi, că el va fi gonit, că Arhanghelul Mihail ne va ocroti de orice rele și că la dreapta judecată vom afla milă și vom fi primiți în Împărăția lui Dumnezeu, numai pentru faptul că am transcris și am ținut asupra noastră această cărticică magică! Cît de grosolană apare înșelăciunea Vrăjmasului pentru ademenirea celor simpli și de bună credință, spre asemenea rătăcirii prin care vrea să le lege sufletele; și cît de mare este cutezanta și obrăznicia lui ca să se folosească în acest scop de numele Maicii Domnului și al Arhanghelului Mihail!

Din cauza urii nestăvilite pe care o poartă Arhanghelului Mihail (care i s-a împotrivit în Împărăția cerească) și Sfintei Fecioare (care i-a zdrobit capul), diavolul caută să provoace în rîndul creștinilor tot felul de diversiuni și abateri de la dreapta credință, folosindu-se tocmai de numele Arhanghelului Mihail și al Maicii Domnului.

Apariții spectaculoase atribuite Maicii Domnului, de pe urma cărora au apărut grave rătăcirii, s-au petrecut, în repetate rînduri, în special în Occidentul catolic, afectînd în cea mai mare măsură acea Biserică. Asemenea pretinse teofanii au fost însoțite uneori și de vindecări neobisnuite precum și de alte semne cu aparente suprafirești, pentru a cîștiga astfel nu numai încrederea lumii, dar mai ales a autorității eclesiastice. Pe locurile acelor arătări s-au ridicat biserici și asezăminte religioase, devenind centre de mare faimă și pelerinaj, cunoscute în toată lumea.

Mulți credincioși, în curățenia inimii lor, dau crezare acestor apariții dubioase, considerîndu-le, cu toată evlavie, ca fiind adevărate revelații, iar aceasta cu atît mai mult cu cît, pentru unii dintre ei, s-au produs și vindecări senzationale. Ca urmare a diferitelor apariții cu aspect miraculos, însusite de Biserica Romano-Catolică, s-au răspîndit, în decursul timpului, devotivități păgubitoare și dogme gresite care s-au menținut pînă în ziua de azi, aducînd tot felul de rătăcirii Bisericii Catolice și credincioșilor ei. Așa este, de pildă, credința desartă legată de gajul mîntuirii sau de privilegiul sabbatin, oficializat prin decretul din 20 ianuarie 1613 de către papa Paul al V-lea prin Sacra Congregație a Sfintei Inchiziții, pe baza dubioasei vedenii a Maicii Domnului, pe care a avut-o conducătorul Ordinului Carmel, Simon Stock, trecut apoi în rîndul sfinților catolici.

Documentele arată că Prea Fericita Fecioară i s-a arătat carmelitelui Simon însoțită de o multime de îngeri și, ținînd în mînă scapulariul ordinului (un mic pieptăras care acoperă umerii), i-a spus abatelui: *Iată privilegiul pe care ti-l dau tie și tuturor fraților și surorilor carmeliți. Oricine va muri purtînd acest vesmînt nu va fi în suferința focului vesnic, adică va fi mîntuit*^[2].

Această făgăduință a fost ulterior prezentată sub denumirea de privilegiul sabbatin, prin decretul papei Paul al V-lea, care hotărî: *Se permite preoților carmeliți să predice că Prea Fericita Fecioară Maria va ajuta sufletele confratilor și surorilor (din arhiepiscopia Notre Dame du Mont Carmel) decedați în credință, care în timpul vieții lor au purtat vesmîntul său, printr-o protecție specială ce le va acorda-o după moartea lor, cu deosebire dacă au murit sîmbăta (privilegiul sabbatin)*^[3].

Gajul mîntuirii sau al privilegiului sabbatin, fîgăduit Sfîntului Simon pentru devotiunea purtării scapulariului, a fost reamintit și prin apariția din 1857, de la Lourdes.

Estelle Faguette, vizionara de la Pellevoisin, a întărit, prin mesajul pe care l-a primit în 1876, pe o aceeași cale, de la pretinsa vedenie a Maicii Domnului, devotiunea legată de scapulariu. Mesajul era: *Iată darurile pe care le voi revărsa asupra acelor care îmi vor purta cu încredere și care vor ajuta la răspîndirea acestui vesmînt: înțelepciune, pietate, convertire, voință*[4]. În vîrstă de 33 de ani, Estelle era bolnavă de presupusă peritonită tuberculoasă și, în această stare, a avut vedenia Maicii Domnului, care i-a fîgăduit vindecarea deplină; lucru care s-a și întîmplat după cinci zile, pentru a dovedi originea sfîntă a arătărilor.

Obiectivul principal urmărit de apariția respectivă a fost întărirea devotiunii scapulariului și a sfîntei inimii carnale a lui Iisus, imagine reprodusă pe unul din colturile acelei mici bucăți de stofă albă a vesmîntului pe care îl purta apariția. *Nimic nu-mi va fi mai plăcut, s-a pronunțat vedenia, decît să văd acest vesmînt pe fiecare din copiii mei. Te-am ales pe tine să publici slava mea și să răspîndești această devotiune. Apoi a adăugat: Vei merge la preot și-i vei spune să te ajute cu toată puterea lui*[5].

Este de remarcat că, în timpul primelor cinci apariții (în total au fost cinsprezece), Estelle a avut, concomitent cu vedenia Fecioarei, și pe cea a diavolului, care o înfricoasă; închipuita arătare a Maicii Domnului o apăra și îl muștra pe Cel Rău, spunîndu-i să se depărteze de patul bolnavei. Printre înșelăciunile cu care Satana încearcă să deruteze pe credincioși, pentru a le cîștiga încrederea și a le infiltra credința vătămătoare și superstitioasă, pot figura uneori și asemenea dedublări.

Este ușor de presupus că, datorită înșelăciunii atît de mestesugite, Estelle nu a avut nici o îndoială că Maica Domnului i s-a arătat cu adevărat și a izbăvit-o de înfricosările diavolului; ca urmare, cele spuse și cerute de vedenia Sfîntei Fecioare nu puteau fi decît comandamente sacrosancte. La rîndul său, papa Leon al XIII-lea, care și-a manifestat fără rezerve încrederea față de aparițiile Maicii Domnului de la Pellevoisin, a acordat, în anul 1892, o indulgență plinară pentru pelerinajul la locul arătării, care a avut loc la 9 septembrie în același an.

Pentru a atenua gravitatea superstitiei - deja înrădăcinată în lumea catolică - referitoare la purtarea scapulariului, așa după cum se vestise încă din 1613, papa Pius al XI-lea a făcut cunoscut prin scrisoarea sa Petis in quidem, din 18 martie 1922, că Fecioara iubeste într-adevăr pe cei care o iubesc, dar nimeni nu poate spera că Preacurata îl va sprijini în ceasul morții, dacă în timpul vieții nu a meritat această grație, fie prin îndepărtarea de păcat, fie prin practicarea Cultului Maicii Domnului. Însă această revenire făcută de papa Pius al XI-lea asupra textului original al mesajului ceresc nu a putut șterge rătăcirea propagată timp de trei secole de vizionara de la Pellevoisin și nici nu s-a putut schimba originea tenebroasă a mesajului care trezea duhul mîndriei în sufletele tuturor acelor credincioși.

O altă gravă superstitie bazată pe o credință talismanică s-a răspîndit și s-a statornicit în Catolicism prin Catherine Laboure, sanctificată în 1947. În anii 1830-1831, în urma a cinci apariții a Sfîntei Fecioare, Catherine a primit solia să introducă în lume medalia cu monograma Mariei (M), încadrată de douăsprezece stele și avînd reprezentate două inimii alăturate: una a lui Iisus, înconjurată cu o cunună de spini, și alta a Fecioarei - comîntuitoarea - străpunsă de o sabie.

Medalia miraculoasă, după cum a fost denumită, poartă și o invocare: *O, Marie, concepută fără de păcat, roagă-te pentru noi, cei care recurgem la tine!* Prin această rugăciune, condiționată de o credință eretică, s-a propagat și s-a admis de către Biserica Catolică dogma rătăcită a imaculatei concepțiuni, iar prin medalia respectivă s-a întărit și cultul sfintei inimi a lui Iisus și a inimii Mariei, o altă devotiune cu totul străină de Sfânta Traditie și de sensul adevărat al spiritualității creștine.

Din relatarea vizionarei Catherine Laboure reiese că Maica Domnului a asigurat-o că toate persoanele care vor purta la gâtul lor, cu devotament, această medalie și care vor face această scurtă rugăciune, vor primi mari daruri^[6]. Numai că orice rugăciune care, prin conținutul ei, cuprinde o rătăcire de credință, cum este și cea a imaculatei concepțiuni, strecurată cu subtilitate de tatăl minciunii în acea invocare, atrage după sine și prezenta demonului, inspiratorul acelei rătăcirii. (...)

Din îndemnul Vicleanului, prin care credincioșii catolici au fost încurajați să poarte la gât medalia miraculoasă, încredințați că vor primi prin aceasta mari harisme, s-a ajuns la falsă evlavie, ca în numeroasele cazuri în care acest semn talismanic a fost preferat sau a înlocuit Sfânta Cruce.

Prin bula *Miserentissimus Redemptor*, papa Pius al XI-lea a prezentat creștinilor devotiunea către sfânta inimă, ca o dovadă de cucernicie către inima carnală a lui Iisus, simbol al dragostei Lui jignite (prin păcatele oamenilor) și care pretinde o devotiune reparatorie.

În linia aceluiași apariții dubioase care duc la credințe rătăcite și care stabilesc, prin invizibile fire, o legătură cu demonul, a fost cazul petrecut la Lourdes, în anul 1858. Fetita Bernadette a avut în total optsprezece viziuni. În ziua de Buna Vestire 1858, vedenia Fecioarei Maria a întâmpinat-o cu cuvintele: *Eu sunt imaculată concepțiune*. Această repetată și accentuată mărturisire, prin care s-a confirmat încă o dată, pe aceeași cale, aparent miraculoasă, noua dogmă promulgată de Biserica Romano-Catolică, a contribuit și mai mult la răspîndirea și înrădăcinarea rătăcirii respective în sufletele credincioșilor catolici. La vedenii s-a adăugat și faptul că la locul respectiv s-au petrecut multe vindecări neobisnuite, în special de paralizii, care i-au impresionat pe pelerini.

O altă apariție a Maicii Domnului a fost semnalată în 1917, la Fatima, în Spania; acea vedenie cerea să se instituie în toată lumea devotiunea către inima imaculată a Fecioarei. *Celor ce vor să primească acest cult le făgăduiesc mîntuirea, iar aceste suflete vor fi iubite de Dumnezeu, ca niște flori cu care va împodobi Tronul Său*^[7].

Ca și în celelalte rătăcirii pomenite, și în făgăduințele aparițiilor de la Fatima se ascunde, subtil, duhul trufiei. Neînțelegînd acest lucru, Biserica Romano-Catolică a introdus erezia imaculatei concepțiuni (lansată și răspîndită de diavol) chiar și în exorcismele contra Satanei: *Puternica Maică a Domnului, Fecioara Maria a imaculatei concepțiuni, îți poruncește tie, diavole*.

În cultul Bisericii Ortodoxe, Dumnezeu Tatăl este invocat pentru a-l certa pe diavol, ca să iasă din făpturile Lui, prin moliftele Sfântului Vasile. În Biserica Romano-Catolică este invocată Maica Domnului ca să-l alunge pe diavol, iar exorcismele care se fac - cuprinzînd erezia "Imaculatei Concepțiuni", condamabilă față de dreapta credință - zădărnicesc lucrarea de izbăvire.

Cultul Sfintei Inimi a lui Iisus, sustinut si propagat prin vedeniile avute de Catherine Laboure în 1831, își are originea într-un alt caz de presupusă teofanie, petrecut în Franța anul 1674, la Paray-le-Monial, cu Marguerite Marie, canonizată ulterior ca sfântă. Această vizionară a avut apariția materializată a Mîntuitorului: El i-a încredințat misiunea de a face cunoscut oamenilor să și se cinstească inima, înfățișînd-o pe pieptul său printr-o inimă carnală a cărei icoană să fie expusă chiar pe partea inimii... *Si oriunde va fi expusă această imagine pentru a fi venerată, El va răspîndi daruri și binecuvîntări*[8]. Ispita subtilă strecurată prin această cerință a rămas neobservată și, ca urmare, Biserica Romano-Catolică și-a însușit iară rezerve cultul Sfintei Inimi, ca pe o nouă devotiune. Astfel, în anul 1854, sub pontificatul lui Pius al II-lea, s-a proclamat, pe baza aparițiilor pe care le-a avut Catherine Laboure, această dogmă rătăcită a imaculatei concepțiuni, condamnată de Biserica Ortodoxă ca și de marii înaintași ai teologiei catolice. Sub același pontificat, în anul 1870, s-a decretat și gresita dogmă a infailibilității papale.

Neprihănită zămislire sau imaculata concepțiune a reprezentat o părere veche, reactualizată în Biserica Apuseană încă din secolul al VIII-lea, prin care s-a susținut că Fecioara Maria s-a născut fără păcatul strămoșesc. Această învățătura contrazice dogma consacrată a transmiterii, fără excepție, a păcatului protopărinților întregului neam omenesc. Susținerea punctului de vedere al imaculatei concepțiuni nu-și găsește nici o recunoaștere, nici în Sfînta Scriptură și nici în Sfînta Tradiție. Dimpotrivă, textele Scripturii precizează categoric că toți oamenii mostenesc păcatul strămoșesc, afară numai de Fiul lui Dumnezeu, care s-a născut din Tatăl, fără mamă, și din mamă, fără tată. Imaculata concepțiune a fost respinsă și de cei mai reputați scolastici ca Toma d'Aquino și Bernard. Nici unul din Sfîntii Părinți nu a apărut această susținere, iar fericitul Augustin, marele teolog al Occidentului, chiar a condamnat-o (în Op. imperf. IV, 122).

Propagarea unor credințe desarte, provenite prin intermediul unor apariții neobisnuite, cu aspecte suprafirești, dovedesc originea lor necurată. Apostolul Iacov se întreabă: **Oare din aceeași vînă a izvorului poate să țîsnească și apă dulce și amară?** (Iac. 3, 11). Iar Mîntuitorul atrage atenția: **Se vor ridica hristosi mincinosi și prooroci mincinosi și vor da semne mari și chiar minuni, ca să amăgească, de va fi cu putîntă, și pe cei aleși** (Mt. 24, 24).

În cazul falselor teofanii pomenite, apariția tuturor vedeniilor a fost precedată de fenomene fizice spectaculoase: rafale de vînt, fulgere, tunete, siluete de îngeri, fascicule luminoase care iradiau căldură în jurul aparițiilor.

Semne și minuni materializate s-au produs uneori și în văzul unor mulțimi numeroase, adunate cu pietism pe locurile în care apăruseră viziuni. În Spania, și anume la Fatima, în amiaza zilei de 13 septembrie 1917, *în fata unei mulțimi de peste douăzeci de mii de oameni, soarele strălucia pe un cer senin, cînd, deodată, a început să-si piardă puțin cîte puțin strălucirea, iar atmosfera a căpătat o tentă gălbui-aurie. Era ziua celei de-a cincea apariții a Maicii Domnului în acele locuri. Cu toți aveau privirile atîntite spre cer. Un glob luminos se deplasa de la Răsărit spre Apus și aluneca încet și maiestuos, străbătînd spațiul; globul degaja o lumină strălucitoare, dar plăcută la vedere; cînd dispăru această apariție, începură să cadă din cer un fel de flori albe sau de fulgi de zăpadă care nu atingeau pămîntul, ci se spulberau la o oarecare înălțime. Un nor alb învăluia stejarul verde (pe care apărea în mod obisnuit vedenia Maicii Domnului) iar apoi se risipea în înălțime, în volute, pînă dispărea*[9]. La 13 septembrie 1917 s-a produs, în același loc, a șasea apariție, în fata unei asistente tot atît de numeroase: în jurul soarelui a apărut chipul Sfintei Fecioare și al bătrînului Iosif, cu pruncul în brate. Din cele scrise de sora Lucia, vizionara acestui

ultim caz, reiese că minunea anunțată de Fecioara Maria se produse în fata tuturor. *Imensa multime contemplă un semn nemaiauzit. Ploaia care cădea a încetat, norii s-au răspândit și soarele, care apăsă la orizont, era asemănător unui disc de argint. După puțin, soarele începu să salte, să se balanseze, să se rotească în jurul lui ca o roata de foc și să împrăstie în toate direcțiile jerbe de lumină. Timp de patru minute, luminozitatea lui a devenit, succesiv galbenă, verde, albastră, violetă... După o bruscă oprire, și-a reluat dansul fantastic. Martorii erau încremențiți, uluiți. Soarele s-a desprins apoi din cer, a coborât spre multime și căldura lui a devenit din ce în ce mai mare. Poporul stătea în genunchi, în noroi, și se auzeau strigăte din toate piepturile: Minune! Minune!, în timp ce alții spuneau crezul. Apoi soarele și-a reluat locul obisnuit pe cer...*^[10]. (...)

Prin aparițiile de la Salette, din 1846, vedenia cu chipul Maicii Domnului i-a încredințat fetitei Melanie Cavat o taină prin care dezvăluia decăderea și pervertirea clerului, precum și nelegiuirile și lepădarea de credință a lumii contemporane, când totodată și o serie de preziceri despre sfârșitul lumii, dintre care unele neîntemeiate, putând să zdruncine încrederea credincioșilor față de proorocirile autentice.

Astfel, pentru multele păcate ale omenirii, apariția a vestit că în anul 1864, Lucifer împreună cu un număr de demoni vor fi eliberați din iad, iar în anul 1865 se va vedea urâciunea ("l'abomination") în toate locurile sfinte^[11]. În continuarea aceluiași mesaj, presupusa apariție a Maicii Domnului a mai spus: *În mănăstiri, florile Bisericii vor fi putregăite și demonul se va înscăuna ca stăpînitor al inimilor*^[12]. Apariția a mai vestit și că în aceeași vreme se va naște Antihristul^[13].

Iată însă că de atunci a trecut mai bine de un secol și încă nu sunt semne că Antihristul s-ar fi născut. Pe de altă parte, nu s-a pomenit niciodată, în toată tradiția Vechiului și Noului Testament, ca dezvăluirile cerești, sau proorocirile, sau prezicerile să cuprindă date calendaristice. Totodată, dacă mulți membri ai clerului s-au nămit cu tot felul de păcate, atât în Occident cât și în Orient, nu înseamnă că acest oprobriu poate fi aruncat peste tot clerul și nici că abominațiunea s-ar fi înscăunat încă din anul 1865 în mănăstiri și în toate locurile sfinte. Pare de asemenea ciudat că, vorbindu-se despre nașterea Antihristului, nu s-a pomenit nici un cuvînt despre venirea lui Hristos ca Judecător.

Presupusele teofanii și anghelofanii, în urma cărora au apărut rătăcirii, dintre care și cele pomenite, s-au petrecut, în general, cu copii sau cu adolescenți, dinadins aleși de Ispititor, pentru că nevinovăția lor să servească drept garanție a sfînteniei acelor apariții. Alteori au fost folosite în aceleași scopuri persoane în vîrstă, foarte credincioase, dar ușor influentabile, înclinate a crede tot ceea ce era învăluit în suprafiresc. În toate cazurile menționate, nălucirile diferitelor întruchipări cerești, și în special ale Maicii Domnului, urmăreau să cîștige încrederea vizionarilor prin tot felul de promisiuni, recompense și aprecieri măgulitoare, flatîndu-le amorul propriu și stîrnind în sufletul lor un duh de mîndrie și de slavă desartă. Vedeniile au comunicat și secrete, pe care vizionarii nu aveau voie să le spună nimănui, ceea ce îi subordona și mai mult nălucirii respective. Asemenea atitudini sunt însă potrivnice spiritului autenticelor teofanii, cunoscute din tradiția Bisericii și din viețile sfinților.

Ca să întărească Diavolul și mai mult convingerea lumii că arătările și vestirile pe care le difuzează sunt de la Dumnezeu, și deci nu au o origine dubioasă, el se serveste uneori și de închipuirea crucii.

Căci nu îi este greu să însele prin semnul biruintei Mîntuitorului, dacă înseală prin chiar

chipul Biruitorului.

În sens traditional, o viziune poate fi obiectivă cînd provine de la o percepere exterioară (vizuală sau auditivă) sau poate fi subiectivă cînd provine de la perceperea unei imagini interioare (prin imaginație și rațiune). De cele mai multe ori, profetii au avut - pe cît se pare viziuni interioare precum și viziuni pur intelectuale, prin care Dumnezeu le-a făcut anumite comunicări, fără imagini materializate, iar aceasta mai ales atunci cînd profetul își anunța mesajul prin cuvintele: *Asa grăiește Domnul*. Dar niciodată o descoperire de la Dumnezeu nu a fost făcută unui profet prin măguliri, prin promisiuni de binefaceri cerești și printr-o tendință de a-i trezi mîndria, lăsîndu-l să creadă că este neprihănit și că i se va rezerva un loc de mare cinste în cer.

Apariții dubioase ale Maicii Domnului, cu un caracter miraculos și cu răsunet mondial au mai fost semnalate în Franța, la Salette, cu Mélanie și Maximin, în 1846; la Pontmain, în 1871; la Fatima, în Spania, în 1917 (cu reveniri în 1921 și 1943); apoi la Bauvaing și la Kerezineu în Bretania, cu 71 de pretinse teofanii și anghelofanii, din 1936 și pînă în 1965.

Uneori ademeniri s-au făcut și unor înalți pontifi, prin mesajele transmise de unii vizionari. Este astfel revelatoriu cazul petrecut în timpul războiului civil din Spania, în 1936, cu o femeie paralizată, din Portugalia, Alexandrina Maria da Costa, din satul Balazas, la nord de Porto, căreia i s-a arătat închipuirea materializată a Mîntuitorului care-i spunea: *Altădată am cerut consacrarea neamului omenesc divinei mele inimi. Acum o cer pentru inima imaculată a Prea Sfintei Mele Maici*. (...) La Roma, Sfîntul Părinte îi va consacra lumea și o va invoca sub denumirea de Regina Lumii, Maica noastră a biruitorilor. Cum acestui mesaj nu i s-a dat curs, aceeași apariție a revenit după un an și a ordonat să i se comunice papei că dacă nu se va împlini voința Sa, flagelul Spaniei se va întinde peste toată lumea^[14]. Dar nici de astă dată apelului nu i s-a dat curs. După un an, la 3 octombrie 1938, aceeași vedenie a Mîntuitorului a făgăduit că va conduce pe Sfîntul Părinte de-a dreptul în cer, fără să mai treacă prin purgatoriu, dacă va face consacrarea lumii, imaculatei inimi a Mariei^[15].

Într-un asemenea apel se vedea deslusit nu numai momeala întinsă Pontifului, dar și propagarea acelei devotțiuni a imaculatei inimi, precum și confirmarea dogmei purgatoriului, osîndită de Sfînta Tradiție a Bisericii Dreptmăritoare.

În urma acestor viziuni și a unor noi reveniri de același fel, la 24 iunie 1941 și la 29 mai 1942, Papa Pius al XII-lea, devenit din anul 1939 succesorul lui Pius al XI-lea, s-a decis și a promulgat în ziua de 8 decembrie 1942, în bazilica vaticană, în prezența unei multimi de circa 80.000 de persoane, actul solemn de consacrare a întregii lumi imaculatei inimi a Mariei, pe temeiul repetatelor cereri adresate de vedeniile Maicii Domnului și ale Mîntuitorului. În acest scop a spus: *Am voit ca de sîrbătoarea Imaculatei Concepțiuni a Prea Fericitei Fecioare Maria, din anul 1942, să fie consacrat tot neamul omenesc Imaculatei inimi*. Iar la 7 iulie 1952, același papă a consacrat, într-un mod cu totul special, toate popoarele Rusiei, Imaculatei inimi a Maicii Domnului, ca urmare a faptului că, în 1929, presupusa Sfîntă Fecioară ceruse această consacrare și promisese că va împiedica prin acest mijloc propagarea erorilor acestei țări și va asigura convertirea ei.

Prin această consacrare specială s-a urmărit să se ajungă la convertirea Rusiei, adică nu numai la îndepărtarea comunismului, ci, în realitate, la integrarea Rusiei în sînul Bisericii Catolice^[16].

Nălucirile dracilor au cerut ca Ortodoxia să revină la unitatea catolică și la supunerea și

ascultarea față de pontiful roman, adică oaia să se pocăiască pentru că lupul a voit s-o mănânce, iar acum să se bucure pentru că o cheamă la el.

De altfel, această concepție eretică se desprinde în mod vădit și din actul solemn de consacrare a cultului inimii imaculate a Mariei, pronunțat la 31 octombrie 1942 de papa Pius al XII-lea, în mesajul adresat națiunii portugheze cu ocazia împlinirii a 25 de ani de la aparițiile de la Fatima. Prin acest solemn act s-a făcut, între altele, și următoarea suplică, adresată Sfintei Fecioare: *Popoarelor separate, datorită rătăcirii sau discordiei, și în special acelor care nutresc pentru Tine (Prea Sfântă Fecioară) un anumit cult (...), dă-le lor pacea și întoarce-i pe ei la staulul unic al lui Christ, sub unicul și veritabilul Păstor.*

Din câte se vede, pravoslavnică Rusie și celelalte țări ortodoxe au fost acuzate pentru rătăcirea și discordia de a se fi separat de unicul staul al lui Christ, de la Roma, cerându-se ca aceste popoare separate să se reîntoarcă sub unicul și veritabilul Păstor. Totodată, consacrarea întregii lumii și, în mod cu totul special, a Rusiei la cultul imaculatei inimi a Mariei reprezintă o practică inovatorie a Bisericii Catolice, care contravine spiritului evanghelic și Sfintei Tradiții. Căci ce poate însemna, în realitate, să i se consacre Mîntuitorului Hristos sau Maicii Domnului întregul neam omenesc, deci inclusiv și credincioșii altor Biserici creștine, dimpreună cu mozaicii, cu musulmanii și cu toți păgînii, dar fără participarea liber-consimțită?

Orice abatere de la dreapta credință și de la adevăr este o rătăcire și orice rătăcire are o origine tenebroasă, indiferent de mijloacele și de căile prin care a provenit. Prin orice credință greșită pe care Ispititorul o provoacă, el urmărește să cîștige încrederea credinciosului, a unor întregi comunități creștine, pentru a le compromite mîntuirea sufletelor. Și astfel, atît credinciosul care s-a înșelat cît și clerul Bisericii care a girat asemenea cazuri dubioase și obscure, ajung în cele din urmă să poarte stigmatul Satanei.

O rătăcire acceptată pe o astfel de cale și strecurată în obștea credincioșilor cu binecuvîntări sacerdotale, antrenează apoi și alte rătăcirii mai mari, în măsura în care Dumnezeu îngăduie asemenea uneltiri ale Satanei, din pricina stării de păcat în care se află lumea. Dumnezeu pune astfel la încercare evlavia creștinilor și înțelegerea duhovnicească a purtătorilor de grijă ai Bisericii, cu privire la păstrarea nealterată a credinței precum și a bunei îndrumări pe care ei trebuie să le-o dea credincioșilor. Dar, din păcate, multe se poticnesc, iar unii dintre cîrmuitorii turmei lui Hristos lasă să intre în staul lupi răpitori în blană de oaie. Va veni totuși o zi - cîndva - cînd atît ei cît și toți cei înșetați de false teofanii vor vedea, cu alți ochi, că arătările din care s-au împărtășit aveau, de fapt, coarne și coadă de capră.

Biserica Romano-Catolică și-a dat girul cu multă ușurință și fără nici o rezervă nenumăratelor apariții care au dus la noi dogme și devotiiuni, iar vizionarii respectivi au fost canonizați în rîndul sfinților. Totuși, în ultima vreme s-a produs o divergență față de autenticitatea acestor cazuri. Este concludentă în acest sens cartea lui Raul Auclair, Kerezinen -Apparitions en Bretagne^[17].

*

S-ar putea naste întrebarea: dacă așa de multe sunt înșelăciunile diavolului, prin care Înselătorul caută să rătăcească lumea, și dacă atîtea întîmplări, cu aparente miraculoase,

nu sunt minuni, ci rătăcirii, atunci care sunt adevăratele minuni și în ce măsură se mai pot ele produce și recunoaște?

Este fără îndoială că intervenția Duhului Sfânt a rămas mereu prezentă în lume și se poate oricând manifesta sub orice formă, în orice împrejurări și peste orice legi ale naturii, cu putere mai presus de rânduiri ale firii. Dar minunile s-au rărit din ce în ce mai mult, iar unele harisme, ca darul proorociilor, al vindecărilor, al vorbirii în limbi, al învierii morților, au încetat. Și dacă în zilele, de azi sfinții s-au rărit și, o dată cu ei, darul facerii de minuni, este de remarcat un alt aspect, esențial și revelatoriu, care explică rarele minuni sau chiar absența intervențiilor supranaturale provenite de la Dumnezeu. Nenumăratele minuni pe care le făcea Mântuitorul sau Sfinții Apostoli, sau alți sfinți și mari cuvioși în primele secole ale Creștinismului, au fost necesare atunci ca să întărească noua credință și să-i dea cheiasa originii ei divine. Dar credința o dată statornicită prin dogmele ei, ca și prin Sfintele și Mântuitoarele Taine ale Bisericii, nu mai are nevoie să fie susținută prin mijloace suprafirești, după cum nici pomul care a crescut mare nu mai are nevoie de tutori care să-l proptească.

Și totuși! ***Ce minune mai mare s-ar putea petrece în realitate, pentru cine are credință, decât aceea a prefacerii Sfintelor Taine de la fiecare Sfântă Liturghie, prin transsubstanțierea pîinii și a vinului în Sângele și Trupul Mântuitorului, sau aceea a aghiasmei nestricate, sau a flăcării ceresti care aprinde lumina, la Învierea Domnului, pe altarul Sfântului Mormînt de la Ierusalim?***

Credința pe care o vrea Dumnezeu de la oameni trebuie să fie curată, nesovăitoare, izvorîită dintr-o neprecupetită adorare față de Cel Autoputemic și fără nevoia de a vedea mereu minuni. Printr-o difuzare continuă de minuni, credința ar înceta și, ca urmare, ni s-ar primejdi și putința de mîntuire a sufletelor. De altfel, însuși Hristos Domnul o spune: *Dacă nu veți vedea semne și minuni, nu veți crede* (In. 4, 48). Iar pe Sfântul Toma și mai categoric l-a apostrofat Mîntuitorul: *Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut!* (In. 20, 29). Dumnezeu vrea să fie căutat și descoperit în duh și în adevăr, și numai astfel să vină și El în întîmpinarea noastră. *Căci cel ce caută găsește, și celui care bate i se va deschide* (Lc. 11, 10). Ce credință ar mai fi aceea care tot timpul ar trebui condiționată de semne și minuni, pentru a ne face să recunoaștem existența și atotputernicia lui Dumnezeu!?

De fapt, tot ceea ce este necesar pentru mîntuirea noastră s-a spus și s-a consfințit și toate mijloacele mîntuitoare pentru dobîndirea vieții vesnice ni s-au pus la dispoziție prin Biserică, iar Domnul ne-a prevestit prin viziuni eshatologice semnele vremurilor de apoi, precum și uneltirile de la sfîrșit ale diavolului. Nimic în plus nu mai este deci necesar pentru desăvîrsirea credinței noastre și nici vreo nouă dogmă sau inovație de credință nu mai este de așteptat, prin revelații sau apariții suprafirești, pentru mîntuirea noastră.

Adevărate minuni se pot totuși împlini și în zilele de azi, în viața fiecărui om, prin intervenția Proniei ceresti. Dar nu toți ajung să vadă și să înțeleagă tîlcul unor asemenea intervenții deoarece, în cele mai multe cazuri, ele sunt atribuite hazardului sau norocului și nu lui Dumnezeu. Iar dacă ar fi să se mai petreacă și azi teofanii, ele s-ar deosebi prin esență și prin telul lor față de contrafacerile Ispititorului, întrucît s-ar integra cu totul în Adevărul și în Predaniile consacrate ale Bisericii Dreptmăritoare, fără nici un fel de devieri, de inovații și de aspecte stranii ori spectaculoase, și nici cu ademeniri spre gînduri de slavă desartă.

Falsele minuni și teofanii, ca și sugerările unor mistificări demonice, receptate pe cale

mentală, poartă cu sine pecetea nedezmintită a unui spirit luciferic. Prin seducțiile cu care diavolul ne ademeneste, el caută, prin orice mijloace, să ne întineze credința. Asemenea mistificări se pot recunoaște prin faptul că nu prezintă o elevație spirituală, nu-1 mărturisesc pe Hristos ca Fiul al lui Dumnezeu și ca Răscumpărător al lumii și sunt întotdeauna secundate de apariții cerești sau de alte fenomene vizuale, auditive și senzoriale care trădează originea lor necurată.

Dacă minunile adevărate, cu înfățișări supranaturale, s-au rărit cu totul, în schimb, pe măsură ce înaintăm în vreme și ne apropiem de deznodământul sfârșitului, Dumnezeu va îngădui să se întetească; și mai mult tot felul de arătări demonice, precum și înșelătoare semne naturale fizice neobisnuite, atât în văzduh cât și pe pământ, din cauza înmulțirii păcatului, deoarece păcatul pe toate le destramă și pe toate, le strică față de rânduiala și rostul pentru care au fost create și binecuvântate de Dumnezeu.

Falsele minuni ale Înșelătorului, numai smerenia, rugăciunea cu credință și puterea sfintei cruci, cu invocarea numelui lui Hristos, le pot spulbera pe toate, risipindu-le ca fumul și topindu-le ca ceara de la fața focului, spre rusinarea și alungarea diavolului și a mincinoaselor lui vedenii. *Căci Jertfa lui Dumnezeu (este) duhul umilit; inima înfrîntă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi (Ps. 50, 18).*

Prin smerenie, sfinții l-au rusinat pe diavol și l-au îndepărtat ori de câte ori a căutat să-i înșele. Se cunoaște astfel din Pateric cazul unui pustnic căruia i s-a arătat diavolul în strălucirea cerească sub înfățișarea Mîntuitorului spunîndu-i: *Eu sunt Hristosul; dar bătrînul văzîndu-l, și-a închis ochii. Și cînd diavolul l-a întrebat: Pentru ce închizi ochii, căci eu sunt Hristos, pustnicul i-a răspuns: Anatema tie, căci Hristosului meu eu îi cred, care a spus că de va zice cineva: iată aici e Hristos, să nu credeți! Și demonul auzind acestea, s-a făcut nevăzut. Mai pomeneste Patericul și despre un frate căruia diavolul i s-a arătat în chip de înger luminat și i-a spus: Eu sunt Gavriil și sunt trimis la tine ca să-ti aduc o veste bună. Dar fratele cu smerenie i-a răspuns: Caută că vei fi trimis la alții, că eu sunt păcătos și nu sunt vrednic să văd un înger. Aceasta zicînd fratele, a pierit diavolul dinaintea lui și s-a făcut nevăzut.*

Dacă văzătorii de vedenii, atunci cînd au loc mincinoasele apariții, l-ar conjura pe diavol în numele lui Hristos sau al Sfintei Treimi prin semnul Sfintei Cruci, Vrăjmasul ar dispărea din fața lor, ar pieri fără urmă și s-ar cufunda în adîncurile tartarului.

Dar, din păcate, **credincioșii și numeroși slujitori ai Bisericii nu mai știu să aleagă adevărul, lipsindu-le înțelegerea mistică a marilor cuviosi și sihastri de altădată, care stiau să deslusească ceea ce era fals, fapt care uneori a făcut ca ei să fie bătuti de duhurile necurate.** Iată deci pentru care motive, în aceste vremuri tulburi, Satana își poate semăna cu mai multă slobozenie neghina, iar lumea îi acordă cu mai multă usurință girul, îndepărtîndu-se tot mai mult de adevărata cale spre Dumnezeu.

Note bibliografice

*) "Biserica și viermii cei neadormiti", Mihai Urzică, Ed. Anastasia, 1998.

1 În continuare se prezintă cazul maicii Veronica de la M-rea Vladimirești, studiu ce nu intră în canonul lucrării noastre (n.r.)

- 2 Roger Rebut, Les messages de la Vierge Marie, P.Tequi, Paris, p.101.
3 Ibidem.
4 Ibid.,p.154.
5 Ibid.,p.153.
6 Ibid., p.44.
7 Ibid., p.192. În lucrarea citată, toate aparițiile menționate au fost considerate adevărate teofanii.
8 A.Haran, Histoire de la dévotion au Sacré-Coeur, vol.I, p.198.
9 Roger Rebut, op.cit., p.198.
10 Soeur Lucie, Relations des eveniments de Fatima, în Mémoires.
11 L'apparition de la Tres Sainte Vierge sur la Montagne de la Salette, text publicat cu aprobarea Sfintei Congregatii a Romei, în 1879 și 1904.
12 Ibid.
13 Ibid.
14 Pinho, Alexandrina Maria da Costa, cap. XIII
15 Ibid.
16 Roger Rebut, op.cit., p.217.
17 Raul Auclair, Kerezinen - Apparitions en Bretagne, Nouvelles éditions latines, Paris, 1968.

O EPISTOLĂ ATHONITĂ

de Sinaxa Extinsă a Sfântului Munte Athos

În ochii părinților din Sfântul Munte Athos, respectul total pentru adevăr este una din primele îndatoriri pe care le impune iubirea pentru aproapele. Ei nu au nici o poziție doctrinară aparte, ci mărturisesc pur și simplu credința Bisericii Ortodoxe: "*Biserica este una. Această Biserică una și adevărată, care păstrează continuitatea vieții ecleziiale, adică unitatea Tradiției este Ortodoxia. A admite că această Biserică una și adevărată nu există pe pământ în stare pură ci că ar fi parțial continuată în diferite «ramuri», înseamnă... a nu avea credință în Biserică și în Capul acesteia*".

Fără ostentatie, călugării athoniti tin ca această convingere să se înscrie în fapte. Nu pot aproba manifestări sau vorbe care ar implica o recunoaștere practică a "teoriei ramurilor". Unitatea creștinilor, care le e la fel de prețioasă ca oricărui alt creștin, nu poate fi împlinită decât prin alăturarea neortodocsilor la întregul și plinătatea credinței apostolice. Ea n-ar putea fi rodul unor compromisuri și eforturi născute dintr-o aspirație omenească și firească la unitate a unor oameni care nu dau două parale pe învățătura încredințată Bisericii.

În materie de ecumenism, ca și în viața duhovnicească, atitudinea Athosului este alcătuită din luciditate și discernământ.

Tradiția spirituală a Muntelui Athos este în esența ei identică cu cea în care trăiau Părinții și, în particular, toți vechii călugări din Apus, într-o perioadă în care schismele și diviziunile nu distruseseră încă unitatea spirituală a Europei. Drept pentru care, redăm în cele ce

urmează textul scrisorii Părintilor athoniti referitoare la Documentul de la Balamand, ca pe un răspuns patristic la o problemă contemporană de o mare importanță:

Sanctității Sale, Patriarhul ecumenic,
Părintele si Stăpînul nostru, Bartolomeu

Prea Sfintite Părinte si Stăpîne,

Unirea Bisericilor sau pentru a vorbi mai precis, revenirea heterodocsilor la Biserica noastră, sfîntă, sobornicească, apostolească si ortodoxă este o dorință firească a noastră, ca să se împlinească rugăciunea Domnului: "*Toti să fie una*" (Ioan 17,21), rugăciune pe care o primim si o împărtășim total în sensul ei ortodox. După cum scrie profesorul J. Romanides: "*Hristos se roagă aici pentru ca ucenicii Lui si ucenicii ucenicilor Lui să fie una în perspectiva slavei Sale încă din această viață, ca mădulare ale Trupului Său, adică ale Bisericii...*". Iată de ce, de fiecare dată cînd creștinii heterodocși ne vizitează, desi îi primim cu dragoste în Hristos si le oferim ospitalitate, constientizăm totusi cu durere despărtirea noastră în credință si imposibilitatea de a lega relatii ecleziale cu ei.

Schisma dintre ortodocși si anticalcedonieni si apoi cea dintre ortodocși si occidentali constituie o adevărată tragedie, cu care nu trebuie să ne obisnuim si s-o acceptăm linistiti si resemnati.

Asadar, înțelegem eforturile care vizează unirea numai atunci cînd sunt făcute cu frica lui Dumnezeu si în acord cu tradiția ortodoxă, cînd ele nu rezultă în nici un caz din micșorarea sau anularea dogmelor ortodoxe si nici din indiferența tolerantă față de mărturisirile strîmbe ale, heterodocsilor - pentru că o astfel de unire nu va fi o unire întru Adevăr, si ca atare nu va fi niciodată acceptată cu adevărat de Biserică, nici binecuvîntată de Dumnezeu. Asa cum spun Sfintii Părinti: "*Binele nu e bine decît cînd e bine făcut*".

Dimpotrivă, o astfel de falsă unire ar provoca noi schisme, noi dureri si diviziuni în trupul astăzi unit al Ortodoxiei. În această privință am spune că, în fata marilor schimbări care s-au produs în țările de tradiție ortodoxă si în fata violentului curent care se manifestă sub diferite forme la scară mondială, Biserica Ortodoxă, care este una, sfîntă, sobornicească si apostolească, ar trebui, pe de-o parte, să consolideze coeziunea Bisericilor locale, avînd grijă de membrii ei răniti si restabilindu-i spiritual, si, pe de altă parte, constientă de ea însăși, să predice puternic si limpede, umanității decăzute, puterea mîntuitoare, harul unic care-i apartine.

În acest duh urmărim, atît cît ne permite angajamentul monahal, manifestările si dialogurile miscării numită ecumenică si constatăm cînd divizarea cuvîntului adevărului, cînd compromisurile si concesiile în chestiuni fundamentale de credință.

Asadar, actele si declaratiile reprezentantilor Bisericilor ortodoxe ne-au pricinuit o adîncă mîhnire, pentru că sunt lucruri nemaiauzite si total contrare credinței noastre.

Mentionăm mai întîi cazul Prea Fericitului Patriarh al Alexandriei, care a declarat cel puțin de două ori că noi, creștinii, ar trebui să-l recunoastem pe Mahomed ca profet! - si nimeni pînă astăzi nu l-a criticat pe acest Patriarh asa de grav rătăcit, care a continuat să conducă destinele Bisericii sale ca si cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Părăsim, deci, limitele sincretismului pancreștin si intrăm în sincretismul tuturor religiilor!

În al doilea rînd, vă aducem la cunosțință cazul Patriarhului Antiohiei care, fără consimțămîntul unanim ortodox, a intrat în comuniune liturgică cu anticalcedonienii Antiohiei, fără să se fi găsit cea mai mică soluție la foarte gravele probleme ale acceptării lor de către Sinoadele ecumenice ulterioare Sinodului III și, mai ales, Sinodului de la Calcedon, care constituie o temelie de nezdruncinat a Ortodoxiei. Din nefericire, nici în acest caz n-am văzut proteste din partea vreunei Biserici ortodoxe.

Dar motivul cel mai serios de neliniște este brusca și inadmisibilă schimbare de atitudine a ortodocsilor, așa cum reiese din conținutul declarației comune de la Balamand din iunie 1993 a Comisiei mixte pentru dialog între ortodocși și romano-catolici, care adoptă teze antiortodoxe și asupra căreia ținem în mod special să atragem atenția Sanctității Voastre.

Pentru a începe, se cuvine să recunoaștem că declarațiile pe care Sanctitatea Voastră le-a dat din cînd în cînd în privința uniatismului, considerat un obstacol de neocolit în calea dialogului dintre ortodocși și romano-catolici - ne-au liniștit.

Textul în cauză dă, cu toate acestea, impresia că declarațiile Voastre au fost ocolite, că uniatismul beneficiază de amnistie și se vede chiar invitat la masa Dialogului Teologic, în ciuda respingerii categorice din partea Conferinței panortodoxe din Rodos: "*lată de ce am hotărît să pretindem, ca o condiție prealabilă pentru reluarea dialogului, ca toți agenții și propagandistii uniatismului de la Vatican să fie îndepărtați definitiv din țările ortodoxe, și ca toate Bisericile numite unite să fie supuse și încorporate Bisericii Romei, deoarece uniatismul și dialogul sunt absolut incompatibile*". Pentru a ne justifica neliniștea, vom aduce ca dovadă, între altele, articolul Înalt Prea Sfințitului mitropolit Demetriados K. Hristodulos, apărut în "Biserica Pireului", din care vom cita cîteva fragmente.

Dar tezele ecleziastice ale acestui document provoacă încă un și mai mare scandal, Sanctitate. Vom menționa rătăcirile cele mai strigătoare la cer.

Citim în articolul 10: "*Ca reacție la Biserica Catholică ce, pretinzîndu-se unica depozitară a mîntuirii, își exercită eforturile misionare în detrimentul ortodocsilor - Biserica Ortodoxă, la rîndul ei, a adoptat aceeași concepție, potrivit căreia numai la ea se găsește mîntuirea. Pentru a asigura mîntuirea «fratilor rătăciti», ajungea chiar să-i reboteze pe creștini, uitînd exigentele libertății religioase a persoanelor și a actelor de credință, exigente la care epoca respectivă era puțin sensibilă*".

Noi, ortodocsii, nu vom putea admite niciodată un astfel de punct de vedere, dat fiind faptul că Sfînta noastră Biserică Ortodoxă nu a început să se creadă singura depozitară a mîntuirii ca reacție la uniatism, ci cu mult înainte de el, încă din epoca în care, din motive dogmatice, s-a produs schisma. Biserica Ortodoxă nu i-a așteptat pe uniati pentru a înțelege că ea este continuatoarea autentică a Bisericii una, sfințită, sobornicească și apostolească a lui Hristos, pentru că ea a avut întotdeauna conștiința că papismul e o erezie. Dacă n-a folosit prea des acest termen de "erezie", a făcut-o dintr-un motiv explicat de Sfîntul Marcu al Efesului: "Latinii nu sunt numai schismatici, ci eretici, iar dacă Biserica n-a proclamat acest lucru foarte clar a fost pentru că natiunea lor era mult mai numeroasă și mai puternică decît a noastră... înaintașii noștri n-au vrut să-i zdrobească pe latini ridiculizîndu-i și stigmatizîndu-i cu numele de eretici pentru că desi îi așteptau să se întoarcă, făceau toate eforturile să le menajeze prietenia".

Atunci cînd uniati și misionarii Romei au năvălit în Anatolia noastră pentru a-i converti, mai

ales prin mijloace dubioase, pe ortodocsii slăbii de grele încercări - tactică mult folosită și astăzi de ei, Ortodoxia a trebuit să predice adevărul nu pentru a face prozelitism de tip roman, ci pentru a-și proteja turma.

Astfel, Sfântul Fotie a denunțat de mai multe ori Filioque ca o erezie și pe adepții ei ca rău-mărturisitori (kakodocși).

Sfântul Grigorie Palama spune despre occidentalul Varlaam că, venit la Ortodoxie, n-a arătat **"ca să spunem așa nici un semn de sfintire primit de la Biserica noastră, care ar fi putut șterge păcatele cu care a venit"**.

Este clar că Sfântul Grigorie îl consideră pe Varlaam un eretic care are nevoie de harul sfintitor pentru a intra în Biserica Ortodoxă.

Formula utilizată în articolul 10 aruncă pe nedrept vina asupra Bisericii Ortodoxe, pentru a o atenua pe cea a susținătorilor papismului. Când i-au rebotezat ortodocsii pe romano-catolici și pe uniati independenți de voința lor, călcându-le în picioare libertatea religioasă? Și dacă există excepții, ortodocsii care au semnat acest text n-ar fi trebuit să uite că cei care au fost rebotezați "independenți de voința lor" erau urmașii ortodocsilor care fuseseră uniți cu forța, cum a fost cazul în Polonia, Ucraina și Transilvania! (vezi articolul 11).

Citim în articolul 13: *"De fapt, mai ales după conferințele panortodoxe și al doilea Conciliu al Vaticanului, redescoperirea și punerea în valoare, atât de către ortodocși cât și de către catolici, a Bisericii drept comuniune au schimbat radical perspectivele și deci și atitudinile fundamentale. Ambele părți au recunoscut că ceea ce Hristos a încredințat Bisericii Sale - profesia de credință apostolică, împărtășirea cu aceleși taine, mai ales preoția unică celebrând jertfa unică a lui Hristos, succesiunea apostolică a episcopilor - nu poate fi considerat proprietatea exclusivă a uneia singure dintre Bisericile noastre. În acest sens este evident că orice rebotezare este exclusă"*.

Redescoperirea Bisericii drept comuniune are desigur sens pentru romano-catolici care, în fața impasului în care se găseau din cauza eclesiologiei lor absolutiste, au fost constrânși să se întoarcă, printr-un joc dialectic, spre caracterul comunitar al Bisericii. Asadar, alături de o extremă, aceea a puterii absolute, ei pun altă extremă, aceea a puterii colegiale, asezându-se întotdeauna, în acest du-te vino, pe aceeași bază antropocentrică. Biserica Ortodoxă, dimpotrivă, a avut întotdeauna și conservă conștiința de a fi nu o simplă comuniune, ci o comunitate teandrică sau, cum spune Sfântul Grigorie Palama în "Tratatul despre purcederea Sfântului Duh" (2,78), o "comuniune de îndumnezeire". Or, comuniunea de îndumnezeire nu este numai necunoscută, dar ea este teologic incompatibilă cu teologia romano-catolică, care refuză să accepte energiile create ale lui Dumnezeu, singurele prin care această comuniune poate exista.

Acestea fiind zise, constatăm cu cea mai mare tristete că, în articolul cu pricina, sfânta noastră Biserică Ortodoxă este pusă la egalitate cu Biserica Romano-Catolică rău-mărturisitoare.

Sunt trecute cu vederea gravele diferențe teologice - Filioque, primatul papal, infailibilitatea, harul creat etc. - și este fabricată o unire artificială fără cel mai mic acord asupra dogmelor.

Asadar se dovedesc adevărate previziunile care anunțau unirea planificată de Vatican și în care, de voie, de nevoie, se vor găsi angajați ortodocsii - cum spunea Sfântul Marcu al

Efesului. Acestia din urmă se găsesc, de fapt, și astăzi în situații politice și naționale extrem de dificile, fiind supuși uneori unor state cu altă religie. Unirea va fi deci accelerată și realizată fără acordul asupra diferentelor dogmatice. Planul în cauză constă în a pecetlui unirea fără a se ține cont de divergente, printr-o recunoaștere reciprocă a Tainelor și a succesiunii apostolice a fiecărei Biserici, și realizarea intercomuniunii, la început limitată, apoi lărgită. După care va rămâne să fie pusă problema diferentelor dogmatice, considerate teologumene.

Or, dacă unirea s-a făcut, ce sens va mai avea discutarea divergențelor teologice? Roma știe foarte bine că ortodocșii nu vor accepta niciodată învățătura ei heterodoxă. Experiența încercărilor de unire făcute pînă acum a demonstrat-o. În consecință, ea pune pe picioare o unire pe deasupra diferentelor, sperînd că elementul dominant (omeneste vorbind; și aici, ca întotdeauna, punctul de vedere romano-catolic este pur uman și antropocentric) va absorbi cu timpul pe cel mai slab, adică Ortodoxia.

Profesorul Jean Romanides a prevăzut această metodă într-un articol apărut în februarie 1966 în "The Orthodox Witness" sub titlul: "Miscarea de unificare și ecumenismul popular". Am vrea să-i întrebăm pe semnatarii ortodocși de la Balamand:
Filioque, primatul, infailibilitatea, purgatoriul, imaculata concepțiune, harul creat, apartin mării marturisiri de credință a Apostolilor? E posibil ca noi, ortodocșii, să le recunoaștem romano-catolicilor o credință și o mărturisire apostolică, în ciuda tuturor acestor lucruri?

Aceste grave devieri teologice ale Romei sunt sau nu erezii?

Dacă da, după cum au judecat Sinoadele și Sfintii Părinți, nu înseamnă că Tainele și succesiunea apostolică a unor astfel de heterodocși sunt absolut invalide?

Poate exista plinătatea harului acolo unde nu există plinătatea Adevărului?

Îl putem separa pe Hristos de Adevărul Său din Taine și din succesiunea apostolică?

Succesiunea apostolică a fost invocată la început de Biserică doar ca o confirmare suplimentară și istorică a păstrării și salvării Adevărului de-a lungul timpului. Cu toate acestea, atunci cînd chiar adevărul este alterat, ce sens mai poate avea păstrarea unei succesiuni apostolice pur formale și exterioare? Marii ereziarhi n-aveau, cei mai mulți, o astfel de succesiune? Dar cum putem să credem măcar pentru o clipă că aveau har?

Și cum putem să considerăm două Biserici ca "Biserici surori" nu datorită originii lor comune dinaintea de schismă, ci datorită pretenției lor mărturisiri comune, harului sfintitor și preoției neîntrerupte, trecînd cu vederea prăpastia dogmatică dintre ele?

Ce ortodox ar putea accepta infailibilitatea, primatul, puterea jurisdicțională a Papei "care se întinde asupra întregii Biserici" și pe seful politico-religios al statului Vatican ca succesori autentici ai Apostolilor?

Nu ar fi aceasta o negare a credinței și a tradiției Apostolilor?

Sau, poate, semnatarii acestui text ignoră că multi romano-catolici de astăzi gem sub talpa Papei și a sistemului său eclezial scolastic și antropocentric și că doresc să se repropie de Ortodoxie?

Și cum s-ar putea ca aceste suflete frămîntate spiritual, care doresc sfîntul botez, să nu fie

primite în Ortodoxie, sub falsul pretext că același har s-ar găsi în ambele părți? Nu se cuvine să le fie respectată libertatea religioasă, cum pretinde în alte locuri declarația în chestiune, și să li se ofere botezul ortodox? Cum ne vom apăra în fața Domnului pentru faptul de a fi refuzat plinătatea harului unor suflete care, după lungi ani de luptă și de căutări personale, au ajuns să dorească sfântul botez al Bisericii noastre ortodoxe, una, sfântă, sobornicească și apostolească?

Declarația citează la articolul 14 cuvintele Papei Ioan Paul al II-lea: *"Efortul ecumenic al Bisericilor surori din Orient și Occident, fondat pe dialog și rugăciune, caută o comuniune perfectă și totală care să nu fie nici absorbție, nici fuziune, ci întâlnire în adevăr și dragoste"* (cf. Slavorum Apostoli, n.27).

Cum poate avea loc unirea într-un adevăr cîtă vreme diferențele dogmatice sunt ocolite și cele două Biserici sunt calificate Biserici surori în ciuda acestor diferențe?

Adevărul Bisericii nu poate fi împărțit, pentru că el este Însuși Hristos. Acolo unde există divergențe de dogmă nu poate exista unitate în Hristos.

Istoria Bisericii ne învață că numai Bisericile ortodoxe au fost întotdeauna surori între ele, dar niciodată Biserica Ortodoxă n-a fost soră cu Bisericile heterodoxe, oricare ar fi fost gradul lor de rătăcire în credință (kakodoxie).

Suntem îndreptățiți să ne întrebăm dacă sincretismul religios și minimalismul dogmatic, produse ale secularizării umanocentrice, n-au influențat gândirea celor care au semnat un astfel de text.

Este evident că acest document, poate pentru prima oară din partea ortodocsilor, adoptă teza că cele două Biserici, Ortodoxă și Romano-Catolică, constituie Biserica una și sfântă sau că sunt două expresii legitime ale ei.

Este din păcate tot prima oară cînd ortodocsii recunosc oficial o formă a tezei ramurilor. Să ne fie permisă exprimarea profundei noastre mîhniri în fața acestui fapt, mai ales în măsura în care această teorie intră în conflict categoric cu tradiția Ortodoxiei și conștiința de sine pe care întotdeauna a avut-o pînă în zilele noastre.

Ca mărturie a acestei conștiințe de sine ortodoxe, potrivit căreia Biserica noastră este Biserica una și sfântă, avem multe autorități recunoscute de întreaga ortodoxie.

Astfel Sinoadele:

1. de la Constantinopol din 1722

2. de la Constantinopol din 1727

3. de la Constantinopol din 1838

4. Enciclica celor patru patriarhi ai Orientului și respectiv, a Sinoadelor lor din 1848

5. Sinodul de la Constantinopol din 1895

au mărturisit că numai Sfînta noastră Biserică Ortodoxă constituie Biserica Una și Sfîntă.

Sinodul din 1895 de la Constantinopol rezumă toate sinoadele anterioare: "Asadar, Biserica Ortodoxă a Orientului se mîndrește pe drept în Hristos că este Biserica celor șapte Sinoade Ecumenice și a primelor nouă veacuri ale creștinismului și în consecință, Biserica una sfîntă, sobornicească și apostolească a lui Hristos, stîlpul și temelie adevărului. Biserica Romană este biserica inovațiilor, a falsificării scrierilor Părinților Bisericii; este Biserica falsei interpretări a Sfintei Scripturi și a hotărîrilor Sfintelor Sinoade. Iată de ce este total

îndreptătită respingerea ei, atîta timp cît va persista în rătăcire. Pentru că, așa cum spune dumnezeiescul Grigorie de Nazians: «*Mai bine un război demn de laudă decît o pace care ne separă de Dumnezeu*»".

Tot o astfel de doctrină predicau reprezentanții Bisericii Ortodoxe la Consiliul Ecumenic al Bisericilor unde participau eminenti teologi ortodocși, ca părintele G. Florovsky. Astfel, la Conferința de la Londra (1952), el a declarat: "*Am venit aici nu pentru a critica alta Biserici, ci pentru a le ajuta să vadă adevărul, pentru a le lumina cugetarea într-un mod frătesc, informîndu-le despre învățătura Bisericii una, sfîntă, sobornicească și apostolească, care este Biserica greco-ortodoxă, neschimbată din epoca apostolică*".

Și la Evanston în 1954, delegații ortodocși proclamară: "În concluzie, trebuie să ne declarăm convingerea profundă că numai sfînta Biserică Ortodoxă a păstrat credința transmisă o dată pentru totdeauna sfintilor în toată plinătatea și puritatea ei; și asta nu datorită meritului nostru omenesc, ci pentru că i-a plăcut lui Dumnezeu să păstreze «această comoară în vase pămîntesti, pentru ca revărsarea darului să vină de la Dumnezeu".

La New Delhi, în 1961, același ecou: "Unitatea a fost ruptă și trebuie recucerită. De fapt, Biserica Ortodoxă nu este o confesiune între altele, nici una dintr-o multitudine. Pentru ortodocși, Biserica Ortodoxă este, în sine, Biserica. Biserica Ortodoxă este profund creștină că temelie ei lăuntrică și învățătura ei coincid cu mesajul apostolic și cu tradiția Bisericii primare, neîmpărțite. Biserica Ortodoxă se află în continuitatea neîntreruptă și niciodată distrusă a preoției harice, a vieții și credinței în Taine. Succesiunea apostolică a demnității episcopale și a preoției sacramentale este, pentru ortodocși, cu adevărat esențială și de aceea reprezintă un criteriu indispensabil al existenței Bisericii în general. Potrivit convingerii sale intime și avînd conștiința propriei sale întemeieri, Biserica Ortodoxă consideră că ocupă un loc aparte și exceptional în sînul creștinătății dezbinată; ea este purtătoarea și martora tradiției Bisericii primare neîmpărțite, din care provin prin reducere sau separare toate confesiunile creștine existente".

Am putea să mai prezentăm aici mărturiile ale teologilor ortodocși cei mai distinși și mai recunoscuți. Ne vom mulțumi cu unul dintre aceștia, Părintele Dumitru Stăniloae, teolog cunoscut nu numai pentru știința sa, ci și pentru largimea sa de vederi și perspectiva unui ecumenism înțeles în sens ortodox.

În mai multe locuri din remarcabila carte Pentru un ecumenism ortodox (Le Pireé, 1976), Părintele Dumitru face aluzii la temele abordate de Declarația Comună, pe care le tratează însă potrivit mărturisirii ortodoxe. Citatele vor evidenția discordanța dintre tezele Declarației și credința noastră ortodoxă.

"Fără unitatea credinței și fără comuniunea cu același Trup și Sânge ale Cuvîntului întrupat, nu va exista Biserică în adevăratul sens al termenului. (...) Cu alte cuvinte, iconomia permite validarea unei taine săvîrsite în afara Bisericii pentru acela care intră în comuniune deplină de credință cu membrii Bisericii Ortodoxe și devine un membru al ei. (...) În concepția romano-catolică, Biserica nu este atît un organism spiritual al cărui cap este Hristos, ci mai degrabă o organizație juridică care nu trăiește în dimensiunea divină, ci în planul «supranaturalului» și al grației create. (...)

Unitatea de credință joacă un rol indispensabil în păstrarea acestei unități, pentru că ea leagă absolut toți membrii Bisericii cu Hristos și între ei. (...)

Toti cei care nu-l mărturisesc pe Hristos în întregime, ci doar partial, nu pot realiza comuniunea totală nici cu Biserica, nici între ei. (...) Cum ar putea catolicii să se unească într-o euharistie comună cu ortodocsii din moment ce ei cred că sunt uniti mai mult prin Papa decât prin dumnezeiasca Împărtășanie? Ar putea dragostea să se reverse dinspre Papă spre lume? Acea dragoste care se revărsă din Hristos aflat în Sfânta Împărtășanie? (...) E suficient să recunoaștem faptul că Ortodoxia, ca trup deplin al lui Hristos, vrea să primească în sânul său părțile care s-au despărțit de ea..."

N-ar putea exista, se înțelege, două trupuri depline ale lui Hristos!

Suntem pe deplin stupefiați Sanctitate, să vedem că ortodocsii fac aceste concesii tocmai în momentul în care romano-catolicii nu numai că-si mențin eclesiologia papocentrică, dar chiar o întăresc și mai mult.

Conciliul II Vatican, se știe, departe de a diminua primatul și infailibilitatea, dimpotrivă le-a mărit. Profesorul Ioan Kamiris scria: **"Bine cunoscutele pretentii latine la monarhia absolută a Papei nu numai că nu si-au pierdut nimic din forță atunci când au fost ascunse la Conciliul II de la Vatican, sub masca colegialității episcopilor; dimpotrivă, chiar prin asta ele s-au întărit, și actualul papă nu ezită ca, din când în când, să le pună în evidență cu multă emfază".**

Or, textul enciclicei papale din 28 mai 1992 "Către Episcopii Bisericii Catolice" recunoaște ca singură Biserică "catolică" (sobornicească) pe cea de la Roma și pe Papa ca singurul episcop catolic, universal. Biserica Romei și episcopul său constituie "esenta" întregii Biserici. Toate celelalte Biserici locale și episcopii lor reprezintă doar expresii ale "prezentei" și "puterii" imediate ale Episcopului Romei și a Bisericii sale, care determină "din interior caracterul de eclezialitate al tuturor Bisericilor locale".

Bisericile ortodoxe, după acest text al Papei, datorită faptului că nu îi sunt supuse, nu au nici un fel de caracter eclezial. Și nu trebuie considerate decât "Biserici parțiale" ("Verdienen den Titel «Teikirchenu»" - "Merită numele de Biserici parțiale").

"Directorul pentru aplicarea principiilor și normelor ecumenismului" reia explicit aceeași eclesiologie. Acest "Director" al Bisericii Romano-Catolice a fost prezentat de Cardinalul Cassidy la reuniunea episcopilor romano-catolici (10-15 mai 1993) în prezența necatolicilor și ortodocsilor. Se subliniază în acest document că romano-catolicii "păstrează convingerea fermă că unica Biserică a lui Hristos este Biserica Catolică", guvernată de succesorul lui Petru și de episcopii care sunt în comuniune cu el (Lumen Gentium, 8; § 17), în măsura în care "colegiul episcopilor are drept cap pe Episcopul Romei, ca succesor al lui Petru" (§ 14).

Găsim în același text multe cuvinte frumoase despre necesitatea de a dezvolta dialogurile ecumenice, educația ecumenică - evident pentru a "tulbura apele" și a-i prinde pe ortodocsii naivi în cursa metodei unioniste planificate de Vatican și urmate cu succes - adică subordonarea față de Roma.

Această metodă este descrisă astfel de textul despre care vorbim: "Au fost admise drept criterii ale lucrării ecumenice în comun: pe de o parte, recunoașterea reciprocă a botezului și introducerea de simboluri comune ale credinței în experiența liturgică; pe de altă parte, colaborarea pentru educația ecumenică, rugăciunea comună și lucrarea pastorală comună, astfel încât să trecem de la conflict la coexistență, de la coexistență la cooperare, de la

cooperare la participare si de la participare la comuniune".

Cel mai grav este că astfel de texte pline de ipocrizie sunt apreciate, în general, de ortodocsi ca pozitive.

Suntem îndurerati să constatăm că pe logica romano-catolică a acestui text se bazează si declaratia comună de la Balamand.

Ne întrebăm, deci, dacă aceste ultime evolutii nu-i justifică de fapt pe cei care propovăduiau că, în astfel de conditii, dialogurile sub diferite forme se desfășoară, în instantă, în detrimentul Ortodoxiei.

Înalt Prea Sfintite Părinte si Stăpîne,

Din punct de vedere omenesc, romano-catolicii au obtinut prin acest text, recunoasterea, din partea anumitor ortodocsi, a Bisericii lor drept continuatoarea legitimă a Bisericii UNA SANCTA, avînd plinătatea Adevărului, a Harului, a Preotiei, a Tainelor, a Succesiunii Apostolice.

Cu toate acestea succesul se întoarce împotriva lor, pentru că le ia orice posibilitate de a se pocăi, de a recunoaste si a depăsi grava lor slăbiciune eclesiologică si dogmatică.

Iată de ce concesiile făcute de ortodocsi nu mai sunt, în esență si în realitate, rodul dragostei. Ele nu fac bine nici catolicilor, nici ortodocsilor.

Ele fac să treacă "nădejdea Evangheliei" (Coloseni 1,23) de la Hristos Dumnezeu-Om, la idolul om-dumnezeu, adică Papa umanismului occidental.

Suntem obligati, spre binele romano-catolicilor, ca si al întregii lumi, pentru care neprihănită ortodoxie este ultima nădejde, să nu acceptăm niciodată unirea, nici recunoasterea Bisericii Romano-Catolice ca "Biserică soră" sau a Papei ca episcop canonic al Romei, sau a Bisericii Romei ca posesoare a unei succesiuni apostolice canonice, a Preotiei si a Tainelor, fără ca ea să respingă explicit Filioque, infailibilitatea, primatul, harul creat si celelalte mărturisiri strămbе (kakodoxii) pe care nu le vom privi niciodată ca pe niste diferente nesemnificative sau teologumene, pentru că ele alterează iremediabil caracterul teandric al Bisericii si sunt blasfemii.

Caracteristice sunt si aceste afirmatii de la Vatican II:

- "Pontiful roman, ca succesor al lui Petru, este principiul perpetuu si vizibil, fundamentul unității atît al episcopilor, cît si al masei credinciosilor.

- Această supunere religioasă a vointei si inteligentei trebuie să se manifeste într-un fel special în ceea ce priveste magisteriul, autoritatea autentică de învățător a Pontifului Roman, chiar si atunci cînd nu predică ex cathedra.

- Pontiful roman, seful colegiului episcopilor, posedă această infailibilitate în virtutea investirii sale, atunci cînd, în calitatea sa de păstor si de învățător suprem al tuturor credinciosilor, care îi întăreste în credință pe fratii săi (cf. Luca 22,32), proclamă si

hotărăște învățătura de credință sau de morală. Iată de ce hotărârile sale sunt numite pe drept cuvânt definitive prin ele însele și nu prin consimțământul Bisericii; ele sunt de fapt rostite cu asistența Sfântului Duh, care i-a fost promis personal preafericitului Petru, nu au nevoie de nici o altă aprobare și nu admit nici un apel la o altă instanță. Pontiful roman se pronunță deci nu în nume personal, ci el expune sau apără credința catolică în calitate de învățat suprem al Bisericii universale, în care află harisma infailibilității Bisericii înseși.

- Pontiful roman, în virtutea funcției sale de Vicar al lui Hristos și de Păstor al întregii Biserici, are asupra acesteia o putere deplină, supremă și universală, pe care o poate exercita oricând în deplină libertate... Este noul Sinodul ecumenic care nu a fost confirmat sau cel puțin acceptat ca atare de succesorul lui Petru și este o prerogativă a pontifului roman convocarea, prezidarea și confirmarea acestor Sinoade".

Sanctitate, toate aceste cuvinte nu sună în urechile ortodocșilor ca niște hule împotriva Sfântului Duh și împotriva dumnezeiescului întemeietor al Bisericii, Domnul nostru Iisus Hristos, singurul Cap vesnic și infailibil al Bisericii, singurul care asigură unitatea Bisericii? Nu răstoarnă în întregime eclesiologia evanghelică, divino-umană și duhovnicească a Ortodoxiei? Nu-l supun omului pe Dumnezeu-om?

Cum să înțelegem și să trăim împreună în acest duh fără a ne pierde credința și mântuirea?

Iată de ce, rămânând credincioși tradițiilor primite de la Sfinții Părinți, nu vom recunoaște niciodată Biserica romană, cel puțin în forma în care există ea astăzi, ca întruchipând împreună cu a noastră - Biserica una, sfântă, sobornicească și apostolească a lui Hristos.

Pe de altă parte considerăm necesar ca, printre diferențele teologice, să fie subliniată deopotrivă problema distincției dintre ființa și energiile lui Dumnezeu și caracterul necreat al energiilor dumnezeiești, pentru că dacă harul e creat, așa cum propovăduiesc romano-catolicii, mântuirea noastră e zădărnicită, și tot astfel îndumnezeirea omului, iar Biserica încetează de a mai fi o comuniune de îndumnezeire, coborînd la nivelul unei organizații legalo-canonice.

Pentru toate aceste lucruri, ne căutăm adăpost cu sufletul îndurerat la Voi, părintele nostru spiritual, și vă rugăm insistent, cu profundă venerație să vă luați răspunderea acestei probleme, cu prudența și sensibilitatea pastorală care vă caracterizează să nu acceptați textul de la Balamand și, în general, să faceți tot ce vă stă în putință pentru a preveni consecințele neplăcute pe care le va avea pentru unitatea panortodoxă eventuala adoptare a acestui text, fie și de numai câteva Biserici.

Cerem totodată sfintele voastre rugăciuni către Dumnezeu, pentru ca și noi înșine, smeriți călugări și sihastrii ai Sfântului Munte - în această epocă de confuzie spirituală, de compromisuri cu lumea și de slăbire a înțeleșurilor ortodoxe și dogmatice - să putem rămîne supuși pînă la moarte "dreptarului învățăturii" (Romani 6,17) pe care am primit-o de la Sfinții Părinți, oricît ne-ar costa acest lucru.

Vă sărutăm dreapta cu cea mai adîncă venerație.

Toti reprezentantii în Sfînta Sinaxă și stareții celor douăzeci de mănăstiri de la Sfîntul Munte Athos Kareya,

8 decembrie 1993

SFÎNTUL IOAN DE KRONSTADT SI PAPISMUL ROMANO-CATOLIC (*)

de Arhiepiscopul Averchie Jordanvilski

În vremurile pe care le trăim, cînd apar atîtea discursuri amăgitoare despre asa-zisa "unire a bisericilor", cînd miscarea ecumenică se extinde si se consolidează, trezind entuziasmul multora din cei ce se adună periodic la sesiunile "Conciliului universal al Vaticanului", ar fi timpul ca toti dreptii crestini ortodocsi să-si amintească ce părere avea despre papismul romano-catolic marele nostru cuvios si făcător de minuni, Sfîntul Ioan din Kronstadt.

Iată ce scrie el în lucrarea sa "Gînduri despre Biserică": *"Nici una din confesiunile Credintei crestine, în afară de cea Ortodoxă, nu-l poate conduce pe un crestin la deplinătatea vietii crestinesti sau a sfinteniei si la curățirea desăvîrsită de păcate si la neputreziciune", deoarece celelalte confesiuni ne-ortodoxe "tin nedreptatea drept adevăr" (Romani 1, 18), au amestecat desarta înțelepciune si minciuna cu adevărul si nu sunt înzestrate cu acele mijloace de purificare, renastere, primenire, datorite de Dumnezeu Bisericii Ortodoxe. Practica de secole transmisă prin istoria Bisericii Ortodoxe si altor culte a demonstrat si demonstrează aceasta cu o uimitoare claritate. Gînditi-vă la multimea sfintilor Bisericii noastre, de mai înainte si din timpurile prezente si absentia lor în cultele catolic si protestant, după separarea respectiv îndepărtarea lor de Biserica Ortodoxă".*

Iată extraordinarele cuvinte ale Sfîntului Ioan, îndreptate parcă anume împotriva ultimei rezolutii "ecumenice" a Conciliului de la Vatican: **"Există numeroase confesiuni separate ale crestinismului, cu diverse structuri externe si interne, cu diverse opinii si teorii, adesea contrare adevărului dumnezeiesc al Evangheliei, predaniei Sinoadelor locale si universale si ale Sfintilor Părinti. Ele nu pot fi considerate ca adevărate si salvatoare din cauza indiferentei față de credință sau considerarea fiecărei credinte drept egal de mîntuitoare, ceea ce duce la necredință si apostazie, la neglijență în îndeplinirea pravilelor si canoanelor Sfintei Traditii, la răceala crestinilor unul față de altul."**

"Simone, Simone, iată satana v-a cerut să vă cearnă ca pe grîu" (Luca 22, 31). El, satana, a făcut si face acestea, adică a generat schisma si ereziile. Urmati cu strictete Unica, Dreapta Credință si Sfîntă Biserică: "Este un Domn, o credință, un botez, un Dumnezeu si Tatăl tuturor" (Efes. 4, 5).

În ce constă superioritatea nemărginită a Bisericii noastre Ortodoxe?
Biserica Ortodoxă întrece toate "bisericile" ne-ortodoxe, în primul rînd prin adevărul său, prin ortodoxismul său păstrat si cucerit cu sîngele Apostolilor, Ierarhilor, Mucenicilor, Cuviosilor si al tuturor Sfintilor. În al doilea rînd, prin aceea că în modul cel mai sigur

conduce spre mîntuire pe cea mai netedă cale; că în mod sigur curătește și sfînteste, primeneste prin mijlocirea ierarhiei, a sfîntelor slujbe și a posturilor; în al doilea rînd, în modul cel mai reusit învată cum să fim pe placul lui Dumnezeu și să ne mîntuim sufletele; ne îndrumă spre pocăință, îndreptare, rugăciune, preamărire, proslăvire. Unde mai găsiți astfel de rugăciuni, imnuri de slavă, de recunoscîntă și implorare, o slujbă bisericească atît de minunată, ca în Biserica Ortodoxă? Nicăieri.

Cît de viguros și expresiv vorbește Sfîntul Ioan despre totala absurditate a quintesentei sistemului dogmatic papist - dogma gresită despre primatul papei de la Roma, în calitate de loctiitor infailibil al lui Hristos.

Iată cuvintele sale: "*Iată, Eu cu voi sunt în toate zilele, pînă la sfîrsitul veacului*". Însuși Domnul este vesnic prezent în Biserica Sa - pentru ce ne trebuie un loctiitor-papă? Poate fi oare omul păcătos un loctiitor al Domnului? - Nu poate. Loctiitor al Tarului, loctiitor al Patriarhului poate că există, însă loctiitor, înlocuitor al Domnului, al Împăratului fără de început și Cîrmuitorul Bisericii, nu poate fi nimeni. Cu adevărat, catolicii se înseală. Doamne, fă-i să înțeleagă cît de ridicoli sunt cei ce afirmă acest lucru, fiind împresurați de mîndrie ca de o salbă."

Din această "dogmă" gresită și păgubitoare, după opinia Sfîntului Ioan, își trage obîrsia, ca dintr-o rădăcină, tot răul în papism.

"Cel mai dăunător lucru în creștinism, spune el, în această religie cerească revelată de Dumnezeu, e primatul omului în Biserică, de pildă, al papei și falsei sale infailibilități. Tocmai în această dogmă a infailibilității și constă cea mai mare greșală, pentru că papa e un om păcătos, și vai și amar, dacă el își va închipui că ar fi nesupus greselii. Cîte grave erori, fatale sufletelor omenesti a născocit biserica papală, catolică în dogme, în ritualuri, în relațiile ostile, anchilozate dintre catolici și ortodocși, în hulele și clevețirile față de Biserica Ortodoxă, în injuriile adresate Bisericii Ortodoxe și creștinilor ortodocși. Și de toate acestea se face vinovat infailibilul, chipurile, papă, cu doctrina sa și politica iezuitilor, cu al lor duh al înșelăciunii, duplicității și diverselor procedee incorecte "ad maiorem Dei gloriam".

"Trebuie să facem parte din Biserica lui Hristos, al cărei Stăpîn este Atotputernicul împărat, Biruitorul iadului, Iisus Hristos. Împărăția Sa este Biserica, care luptă cu începătorii, stăpîniile și stăpînitorii întinericului acestui veac, cu duhurile răutății, care sunt în văzduhuri, și care alcătuiesc un imperiu organizat cu iscusință și luptă extrem de perfid, subtil, dibaci și eficace cu toți oamenii, cunoscînd la perfecție toate patimile și înclinațiile lor.

Omul singur nu se poate lupta cu ei; chiar și o societate prosperă, dar ne-ortodoxă adică fără Cîrmuitorul Hristos, nu poate face nimic cu astfel de dusmani vicleni, ingenioși, treji tot timpul, care și-au însușit la perfecție știința războiului lor.

Creștinul ortodox are nevoie de sprijinul puternic de sus, de la Dumnezeu și de la sfîntii ostasi ai lui Hristos, biruitori ai vrăjmasilor mîntuirii prin puterea harului lui Hristos, și de la Biserica Ortodoxă pămîntească, de la păstori și dascăli, apoi de rugăciunile comune și de taine. O astfel de ajutoare a omului creștin în lupta cu vrăjmasii văzuți și nevăzuți este anume Biserica lui Hristos, din care, prin mila lui Dumnezeu, facem parte și noi. Catolicii au inventat un nou cap, înjosind Unicul și Adevăratul Cap al Bisericii - pe Hristos; luteranii au căzut și au rămas fără cap iară anglicanii - la fel; ei Biserica nu au, legătura cu Capul e întreruptă, atotputernicul ajutor lipsește, iar Veliar luptă din rășputeri cu toată viclenia și pe toți îi tine în rătăcirea și pierzania sa. Mare este numărul celor ce pier în necredință și destrăbălare!".

Deci, iată care este cauza primară a răului în papismul romano-catolic, după cum observă just Sfântul Ioan: *"cauza tuturor falsurilor din Biserica romano-catolică este mândria și recunoașterea papei efectiv ca șef al Bisericii, și încă infailibil. De aici provine toată opresiunea Bisericii apusene. Asuprirea gândirii și credinței, suprimarea adevăratei libertăți în credință și în viață, peste toate papa și-a pus mâna sa grea; de aici dogmele eronate, de aici diversele canoane și reguli gresite privitoare la spovada păcatelor; de aici indulgențele; de aici denaturarea dogmelor; de aici fabricarea unor "sfinti" ai "bisericii" apusene și a unor moaste inexistente, neproslăvite de Dumnezeu; de aici "trufia, care se ridică împotriva cunoașterii lui Dumnezeu" (II Cor. 10, 5) sub aparenta evlaviei și râvnei unei mai mari glorificări a lui Dumnezeu".*

"Papa și papismul pînă-ntr-atît s-au trufit și s-au preamărit pe sine, încît s-au încumetat să-L critice pe Însuși Hristos. Ipostasul înțelepciunii dumnezeiești și au extins (sub pretextul dezvoltării dogmelor) trufia lor pînă acolo, încît au denaturat unele din slovele, poruncile și legile Sale, care nu trebuiau schimbate pînă la sfîrșitul veacurilor, ca de pildă cuvintele Apostolului Pavel: "căci de cîte ori veți mînca această pîine și veți bea acest pahar, moartea Domnului vestiți pînă cînd va veni" (I Cor. 2, 26); în locul pîinii dospite folosesc la liturghie azimile".

Această trufie a reprezentat sursa nemăsuratului fanatism și a urii mortale față de toți cei ce gîndesc în alt fel, prin care papismul romano-catolic a devenit renumit pe parcursul istoriei:

"Ura față de Ortodoxie, fanatismul și prigoana ortodocsilor, crimele - trec ca un fir roșu prin toate secolele istoriei catolicismului. "După roadele lor îi veți cunoaște." Oare acesta este duhul lăsat nouă de Hristos? Dacă putem spune cuiva - atunci catolicilor, luteranilor și reformatilor le putem spune oricînd: "Nu vă știu de unde sunteți" (Luca 13, 25). Iată unde i-a dus pe romano-catolici înlocuirea Capului Bisericii - pe Hristos cu papa!"

"La catolici capul Bisericii, în fond, nu e Hristos ci papa, iar catolicii îl rîvnesc pe papă, nu pe Hristos; pentru papă luptă, nu pentru Hristos, și rîvna lor în credință trece mereu într-un fanatism pătîmas, mizantropic, înversunat, fanatism al sîngelui și spadei (rugurile), intolerantă, intransigentă, duplicitate, falsitate, viclenie.

În Biserica noastră Ortodoxă, după părerea Sfântului Ioan, chiar însăși slujba bisericească ne aminteste tot timpul de unitatea noastră duhovnicească sub binecuvîntarea lui Hristos, unitate întreruptă definitiv și la romano-catolici și la protestanții, care au denaturat însăși ideea de Biserică.

"În timpul fiecărei slujbe bisericești, observa Sfântul Ioan: casnică, particulară sau obștească - vederii duhovnicești a creștinului ortodox i se înfățișează gîndul, notiunea despre unicul trup duhovnicesc, care este trupul lui Hristos, stîlpul și temelie adevărului, al cărui Cap este însuși Hristos Dumnezeu: această Biserică a lui Hristos, sau Trupul duhovnicesc al lui Hristos este alcătuit din trei generații - cerească, pămînteană și subpămînteană, deoarece Sfînta Biserică pămînteană (sau generația luptătoare ce intervine zilnic înaintea Capului său pentru iertarea păcatelor celor răposati în credință și fac pocăință pentru sălășluirea lor în Împărăția Cerească, iar ca mijlocitori în demersurile lor cheamă pe membrii Bisericii Ceresti și pe însăși Stăpîna înțelepciunii cugetătoare bisericești - pe Maica Domnului, ca Domnul prin rugile lor să acopere păcatele lor și să nu-lipsească de Împărăția Cerească.

Nouă, celor trăitori pe pămînt, mădulare ale Bisericii lui Hristos, ne este foarte îmbucurător și mîngîietor să credem totdeauna, să știm și să nădăjduim că Maica noastră

duhovnicească, Sfânta Biserică neconținut, zi și noapte, se roagă tainic și pentru noi, că ne aflăm întotdeauna sub acoperământul haric al Domnului Însuși, a Născătoarei de Dumnezeu, a Sfinților Îngeri, a Înaintemergătorului și a tuturor Sfinților. La catolici, capul bisericii este papa, om supus greselii (în mod eronat a fost declarat infailibil) și, ca atare, a comis numeroase zguduri asupra Bisericii lui Hristos, prin fapte vădindu-se astfel, și denaturând însăși notiunea de Biserică a lui Dumnezeu, și încâtușind libertatea și conștiința spirituală a creștinilor catolici, supunând în același timp Biserica Ortodoxă unei nedrepte huliri și antipatii din partea catolicilor. La protestanți - germani și englezi, notiunea despre Biserică este cu totul deformată, întrucât ei nu posedă harisma preoției legitime; nu au Taine, deci nu au Botez și nici cea mai importantă: împărtășirea cu Trupul și Sângele lui Hristos Dumnezeu - Prea Sfântul Cap, unicul Cap al Bisericii lui Dumnezeu pe pământ! Slavă lui Dumnezeu Celui în Treime, că n-am căzut în hula împotriva lui Dumnezeu, n-am recunoscut și nu recunoaștem în veci drept cap al Bisericii sfinte pe omul păcătos!"

Dar iată cum îi considera Sfântul Ioan pe toți cei ce nu aparțin sfintei noastre Biserici Ortodoxe: *"Multumesc lui Dumnezeu, care a ascultat și ascultă rugăciunile mele înaintea atot-mintuitoarei și înfricosătoarei Jertfe (a Trupului și Sîngelui lui Hristos) pentru marile comunități rătăcite de la credință, cu numele de creștine, dar în esență apostate: cea catolică, luterană, anglicană și altele. Ce demonstrează ritualul convertirii de la diferitele credințe și confesiuni și alipirea la Biserica Ortodoxă? Necesitatea abandonării falselor credințe și confesiuni, tăgăduirea rătăcirilor, practicarea Dreptei Credințe prin pocăință și mărturisirea tuturor păcatelor anterioare, și făgăduirea dată lui Dumnezeu de a păstra și a împărtăși cu tărie credința curată, a se păzi de păcate și a trăi în virtute."*

Iată condamnarea clară și categorică de către Sfântul Ioan a ecumenismului actualmente la modă, care a cuprins deja toate Bisericile Ortodoxe locale, iată răspunsul hotărât și ferm dat "ecumeniștilor", sub pretextul falsei "iubiri creștinești", propagând valoarea echivalentă și egalitatea în drepturi a tuturor credințelor și confesiunilor!

În încheiere se cuvine să menționăm, în calitate de exemplu grăitor și concret la cuvintele Prea Cuviosului nostru Părintele Ioan din Kronstadt despre "duhul minciunii" din papismul romano-catolic, modul în care paterii romano-catolici răspundeau în partea apuseană a țării calomniilor la adresa Prea Cuviosului Ioan, precum că el ar fi trecut la catolicism și numai datorită acestui fapt a devenit atât de renumit prin minunile sale și prin darul clarviziunii.

Iată cum răspunde acestor născociri fanteziste însuși Părintele Ioan în Cuvîntul său rostit la 7 aprilie 1906, în biserica Sfinților Apostoli Petru și Pavel de la Vitebsk:

"Mult am dorit eu, iubiti părinți, frați și surori, să stau de vorbă cu voi în acest oras și în această biserică, întru slava lui Dumnezeu și a sfintei și curatei noastre credințe și Biserici, cât și întru întărirea voastră pe calea mîntuirii. Trăind și slujind la Kronstadt ca preot de peste 50 de ani, am primit în ultimul timp numeroase scrisori din tinuturile poloneze apusene, îndeosebi din gubernia Grodno și Vilno - scrise, cum s-ar spune, cu lacrimi de sînge, conținînd plîngerii amare asupra paterilor catolici și a unor catolici-mireni, acolitii acestora, care îi prigonesc pe creștinii ortodocși, forțîndu-i prin diverse metode necuvenite să treacă la catolicism, ba chiar afirmînd că și Tarul ar fi devenit, chipurile, catolic și la toți le poruncește să treacă la catolicism. În acest fel, clevetînd fără scrupule asupra mea și a Tarului, catolicii i-au silit pe mulți tărani dreptcredincioși să treacă la catolicism, impunîndu-le o credință străină. Acesta este, oare, duhul lui Hristos? Nu demonstrează, oare, paterii în acest fel că credința catolică nu are în sine forța vitală care să cucerească mintea, inima și voința omului, spre a o urma de bunăvoie, și că adepții ei îi atrag pe oamenii cu dreaptă cugetare doar prin minciună și constrîngere?!"

Iubiti părinti si frati!

Cunoasteti slujirea mea neabătută în Biserica Ortodoxă în decursul a 50 de ani, stiti, poate, si rîvna mea statornică în dreapta credință, ati auzit de numeroasele mele scrieri întru slava lui Dumnezeu si a Bisericii Ortodoxe si despre atîtea semne ale puterii lui Dumnezeu, arătate nu numai crestinilor pravoslavnic, ci si catolicilor, si luteranilor si chiar evreilor si mahomedanilor, atunci cînd ei se îndreptau cu credință către mijlocirea rugăciunilor mele. Despre toate acestea au adus si aduc dovezi cronicile gazetăresti cît si mărturiile adevărate si nemincinoase ale martorilor oculari. Mărturisesc si eu acum în fata voastră, a tuturor, si înaintea lui Dumnezeu Cel Atoatevăzător, că pînă în prezent minunile vindecărilor n-au secat. Înseamnă oare aceasta că Credinta Ortodoxă este o credință moartă, cum clevesc catolicii? Nu mărturiseste ea necontentit, prin viata si puterea ei mîntuitoare, de faptul că este plăcută lui Dumnezeu?

Nu doresc să chem ca martoră a neadevărului catolic istoria milenară impartială: ea este suficient de cunoscută întregii lumi cultivate.

Este încă vie în memorie "uniatia" de tristă amintire din secolul al XVII-lea, la noi în Rusia - acea ură fanatică cu care catolicii distrugeau bisericile ortodoxe în tinuturile apusene. Sunt încă vii în memorie toate ponegririle si insultele, cu care era împröscată credinta pravoslavnică, Biserica Pravoslavnică si sărmanii crestini pravoslavnic. Acum iarăsi au reînceput timpurile uniatilor. Si asta cînd? Atunci cînd catolicilor li s-a dat libertatea deplină, libertate, desigur, nu pentru a prigoni Ortodoxia si pe ortodocsi, ci pentru conlocuirea frătească, pasnică, mutuală cu cetătenii de credință ortodoxă.

Am citat la început cuvintele Sf. Apostol Pavel despre Biserică, ca Trup al lui Iisus Hristos, si despre Hristos, Capul Bisericii, "*Care este plinirea Celui ce plineste toate întru toti*" (Efes. 1, 23).

Credem cu tărie în acest unic Cap al Bisericii si altă căpetenie vizibilă si infailibilă nu putem să recunoastem, fiindcă nu putem sluji la doi stăpîni. Nouă ne este de-ajuns unicul Cap, atotdrept, atotstiutor, atotputernic, atotplinitor ("plinirea Celui ce plineste toate întru toti"). Acest Cap ne călăuzeste, ne apără si ne întăreste în credință prin Duhul Sfînt, slujeste, luminează, mîntuieste, aduce la desăvîrsire.

Iar dacă voiti să vedeti slăvitele si plăcutele lui Dumnezeu roade ale credintei noastre, priviti acea multime de vulturi ceresti care au zburat de pe pămîntul nostru la cer, către însusi Soarele Dreptății - pe toti Sfintii nostri din vechime, si pe cei noi, proslăviti prin viata îngerească, prin moastele neputrezite si minunile nenumărate.

În încheiere voi spune că adevărul credintei noastre constă în ea însăsi, în însăsi fiinta ei, în ea însăsi este "Amin".

Pentru toti cei care-1 cinstesc cu sfîntenie pe marele Cuvios al Domnului, Sfîntul si dreptul Părintele nostru Ioan din Kronstadt, mărturiile sus-citate sunt mai mult decît suficiente, mai ales că dreptatea si temeinicia lor este confirmată de viata însăsi si de istoria nepărtinitoare.

Ce fel de încredere mai putem avea după aceasta în papismul romano-catolic, bazat pe neadevăr si pătruns în întregime de falsitate, pînă cînd nu se va dezice cu hotărîre si în fata

întregii lumi de minciuna sa păgubitoare si de rătăcirile pierzătoare de suflete omenesti, generate de ea.

Nu pot exista nici un fel de compromisuri si nici un fel de relatii cu papismul, "câci ce însoțire are dreptatea cu fărădelegea? sau ce împărtășire are lumina cu întunericul?" (Cor. 6, 14).

Singura cale sigură în vremurile noastre viclene, pline de tot felul de amăgiri si înșelăciuni, este calea arătată de acelasi mare luminător:

"Luptă-te cu orice rău, stinge-l neîntârziat, luptă împotriva lui cu armele Sfintei Credinte, înțelepciunii si adevărului dumnezeiesc, a rugăciunii, evlaviei, crucii, bărbăției, devotamentului si dreptății, date tie de la Dumnezeu!"

(Din Cuvîntul rostit la 30 august, 1906).

*) Arhiepiscopul Averchie Jordanvilski, Marea apostazie, M-rea Slătioara, 1996, p.36.

CUVINTE DE FOLOS

Episcopul Nikolai Velimirovici

"Apusul trăiește în zbuciumare, Răsăritul în resemnare.

Apusul roade neîncetat din Pomul Cunostintei si simte că este tot mai flămînd după stiintă.

Răsăritul stă sub Pomul Vietii, dar nu se poate întinde să culeagă fructul.

Apusul tine la organizare, tocmește neînterupt lucrurile din afară, în vreme ce valorile lăuntrice pier una după alta.

Răsăritul cultivă neobosit valorile dinăuntru, în vreme ce valorile din afară cad si se prăpădesc.

Apusul clădește turnuri babilonice, însă pentru că sunt clădite din piatră necioplită si totdeauna înclinate într-o parte, turnurile se dărîmă repede.

Răsăritul cioplește de sudoare piatră după piatră, si reusește să cioplească piatra cea mai frumoasă, dar nu este în stare să facă din ea o clădire.

Apusul face să se cultive lucrurile si ele strălucesc, iar omul se slăbeste si se acoperă de întuneric.

Răsăritul face să se cultive oamenii si unii din ei strălucesc, dar lucrurile stau în sălbăticiune si cresc în ciulini.

Apusul crede în faptele omului în primul rînd, în faptele lui Dumnezeu în rîndul al doilea si

în Dumnezeu în rîndul al treilea.

Răsăritul crede în Dumnezeu, dar nu pune nici un pret pe faptele lui Dumnezeu si înlătură faptele omului.

De aceea Apusul nu are unitate nici nu poate ajunge la unitate, pentru că unitatea se află numai în Dumnezeu; si de aceea activitatea Apusului trece asa de des la război, iar cea a Răsăritului la resemnare.

Dar pentru ce se întîmplă toate acestea, mă întrebi, copile? Pentru că Apusul nu își poate însusi pe Hristos, iar Răsăritul nu își poate însusi pe Iisus. Sau cu alte cuvinte, pentru că Apusul recunoaste pe om, nu pe Dumnezeu, în vreme ce Răsăritul recunoaste pe Dumnezeu, dar nu recunoaste pe om.

De aceea Apusul trăiește în zbuciumare, iar Răsăritul în resemnare. Iar Iisus Hristos întinde amîndouă mîinile ca să cuprindă într-o îmbrățisare Răsăritul si Apusul, dar nu poate; nu poate să strîngă în aceeași îmbrățisare Răsăritul din cauza nirvanei din el si Apusul din cauza săbiilor din el.

Iată Răsăritul si Apusul sunt în sufletul tău. Zbuciumarea si resemnarea sunt seminte din aceeași arie. Pomul Cunostintei si Pomul Vietii cresc unul lîngă altul. Răsăritul si Apusul se izbesc în fiecare om; dar nu înfățisază o vecinătate, ci un duel. Dacă Răsăritul si Apusul ar înfățisa vecinătatea si nu duelul, atunci pacea ar domni si în om, si în lume; zbuciumarea si resemnarea ar fi înlocuite atunci cu puterile pozitive si bune.

Cunoaste Pomul Vietii si te vei vindeca de bolile Apusului si de bolile Răsăritului si vei fi un om sănătos si întreg. Iar un om sănătos si întreg este optimist. Atunci activitatea si credinta vor lua locul bolilor amintite si vor înflori pe gunoiul zbuciumării si al resemnării".